

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

48'inci Birleşim 15 Ocak 2025 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	362
II.- GELEN KÂĞITLAR	366
III.- YOKLAMALAR	399, 400, 421, 422, 449, 453, 457, 460, 468, 488, 497, 515, 525
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	367, 370
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>367:370, 370:372</i>
1.- Yozgat Milletvekili Süleyman Şahan'ın, Yozgat'a ilişkin gündem dışı konuşması	367:368
2.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in yol ve ulaşım sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	368:370
3.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, Haydarpaşa ve Sirkeci Garlarının ranta açılması iddiasına ilişkin gündem dışı konuşması	370:372
	355

TBMM	B: 48	15 . 1 . 2025
		Sayfa
V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI		370, 372, 540
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması		370
2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, yeni kurulan YENİ YOL Partisine ve Meclis grubuna ilişkin konuşması		372
3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, geçmiş dönemlerde Ankara ve Amasya Milletvekilliği yapan Ahmet İyimaya'yı Divan olarak rahmetle yâd ettiklerine ilişkin konuşması		540
VI.- AÇIKLAMALAR	372, 397, 400, 414, 440,	461, 469, 506
1.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, AK PARTİ'nin üye sayısına ilişkin açıklaması		372
2.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, engelliler için uygulanan ÖTV muafiyetine ilişkin açıklaması		373
3.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Adıyaman'ın Çamyurdu köyünde ikamet edenlerin taleplerine ilişkin açıklaması		373
4.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, ülkedeki sağlık sistemine ilişkin açıklaması		373
5.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'a'nın, ülkedeki sosyal katmanlara ilişkin açıklaması		374
6.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, 21 milletvekiliyle birlikte Tunceli ve Elâzığ'da gerçekleştirdikleri çalışmaya ilişkin açıklaması		374
7.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, emlak danışmanlarına ve oto galerici esnafına getirilen yasağa ilişkin açıklaması		374
8.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, kamu işçilerinin ücretlerine ilişkin açıklaması		374:375
9.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir'in Altıeylül ilçesi Dinkçiler Mahallesi'ndeki sosyal konut projesine ilişkin açıklaması		375
10.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, sahte içki kaynaklı ölümlere ilişkin açıklaması		375
11.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun Tekkeköy Belediyesinde yaşananlara ilişkin açıklaması		375:376

12.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, İzmir'deki çiftçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması	376
13.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Sincan Cezaevindeki Özge Özbek'e ilişkin açıklaması	376
14.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, İstanbul Barosu Başkanı İbrahim Kaboğlu ve yönetimine açılan davaya ilişkin açıklaması	376:377
15.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, İstanbul Barosu Başkanı İbrahim Kaboğlu ve yönetimine açılan davaya ilişkin açıklaması	377
16.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hazine ve Maliye Bakanlığının Hatay'daki depremzede mükelleflere yönelik uygulamalarına ilişkin açıklaması	377
17.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, kayyum atamalarına ilişkin açıklaması	377
18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, hasta mahpuslara ve yakını hasta olan mahpuslara ilişkin açıklaması	378
19.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ilindeki Cumhuriyet Halk Partili belediye başkanlarına ilişkin açıklaması	378
20.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, yeni kurdukları YENİ YOL Grubuna, uzlaşi ve diyalogun önemine, kayyum atamalarına; otoyol, köprü ve trenlere gelen zamlara ilişkin açıklaması	378:379
21.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, şehit Jandarma Er Celal Ak'a, 15 Ocak 1984'te vefat eden Doktor Fazıl Küçük'e, yeni kurulan YENİ YOL Grubuna, köprü ve otoyollara yapılan zamlara, mülakat mağduru öğretmenlere ve intihar eden avukatlara ilişkin açıklaması	380:381
22.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, yeni kurulan YENİ YOL Partisi Grubuna, sahte içki sorununa, artan pahalılığa ve ücretlerin olması gereken seviyeye yükseltilememesine, kırmızı kart eylemlerine, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın açıklamasına ilişkin açıklaması	381:382
23.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, yeni kurulan YENİ YOL Grubuna, Fazıl Küçük'ün şehadetinin yıl dönümüne, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'ın vefat yıl dönümüne, adalara füze yığacağı söylenen Yunanistan'a seslenmek istediğine ve Genel Başkan Devlet Bahçeli'nin dün yaptığı grup toplantısındaki ifadelerine ilişkin açıklaması	383:384
24.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, yeni kurulan YENİ YOL Partisine, cezaevlerindeki çıplak arama uygulamasına, İstanbul Barosuna açılan davaya, güvenlikli politikalara, kamu çalışanlarına yapılan zamma ve iş cinayetlerine ilişkin açıklaması	384:386
25.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan depremlere ve deprem konutlarına, Suriye'de yaşanan gelişmelere ilişkin açıklaması	386:387

26.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, Eber Gölü'ne ilişkin açıklaması	387
27.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, 66 Anadolu lisesinin proje okul statüsünden çıkarılması kararına ilişkin açıklaması	387:388
28.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının açıklamasına ilişkin açıklaması	388
29.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, esnafın yaşadıkları sorunlara ilişkin açıklaması	388
30.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	397:398
31.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, sahte içki tüketimine ilişkin açıklaması	400
32.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	401
33.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, memur maaşlarındaki vergi dilimi kesintisine ilişkin açıklaması	401
34.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, ahlakın yansımalarına ilişkin açıklaması	401
35.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, Muş Devlet Hastanesine, Muş'ta yaşlı ve engelli ödemelerinin kesildiği iddiasına ilişkin açıklaması	401:402
36.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	414
37.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, engellilerin sorunlarına ilişkin açıklaması	440
38.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Sultan Sazlığı Millî Parkı'nda meydana gelen yangına ilişkin açıklaması	440
39.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Trakya çiftçisinin sıkıntılarına ilişkin açıklaması	441
40.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Filistin'de ateşkes sağlandığı haberine ilişkin açıklaması	461
41.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, 47'nci Birleşimde İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	462
42.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, TÜVTÜRK'e ilişkin açıklaması	462
43.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Filistin'de ateşkes sağlandığı haberine ilişkin açıklaması	469

44.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu'nun 178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	506:507
45.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	507
46.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	508
47.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	508:509

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**389, 395***A) TEZKERELER*

389

1.- (10/235, 837, 1601, 1602, 1800, 1801) esas numaralı Yapay Zekânın Kazanımlarına Yönelik Atılacak Adımların Belirlenmesi, Bu Alanda Hukuki Altyapının Oluşturulması ve Yapay Zekâ Kullanımının Barındırdığı Risklerin Önlenmesine İlişkin Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Geçici Başkanlığının, Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip Üye seçimini yaptığına ilişkin tezkeresi (3/1023)	389
--	-----

B) ÇEŞİTLİ İŞLER

395

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Başakşehir Şehit Haki Aras Kız Anadolu İmam-Hatip Lisesi öğrencilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi.	395
--	-----

VIII.- ÖNERİLER**390, 395, 398, 400, 402,
414, 422, 540***A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ*390:394, 395:396,
398:399, 400, 402:414,
414:421, 422

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, Suriye'deki farklı toplum kesimlerine yönelik baskı ve şiddet politikalarının araştırılması, sorunun insani, siyasi ve uluslararası boyutlarının ele alınması, alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla 15/1/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Ocak 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi	390:394, 395:396, 398:399, 400
---	-----------------------------------

2.- İYİ Parti Grubunun, Muğla Milletvekili Metin Ergun ve 19 milletvekili tarafından, köprü, otoyol ve tünel ücretlerine yapılan zamların ekonomik ve sosyal etkilerinin tespit edilmesi, enflasyonla mücadelede uyumlu bir fiyatlandırma politikası geliştirilmesi ve vatandaşlarımızın alım gücünü koruyacak önlemlerin alınması amacıyla 15/1/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Ocak 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

402:408

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, artan zamların yaratacağı ekonomik sorunların çözüm yollarının araştırılması amacıyla 15/1/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Ocak 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

408:414

4.- CHP Grubunun, Antalya Milletvekili Aykut Kaya ve arkadaşları tarafından, başta Antalya olmak üzere iş sözleşmesi askıda olan turizm çalışanlarının özlük haklarının iyileştirilmesi amacıyla 21/10/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Ocak 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

415:421, 422

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

540

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun, 16 Ocak 2025 Perşembe ile 21, 22 ve 23 Ocak 2025 Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri toplanmamasına ilişkin önerisi

540

IX.- SEÇİMLER

422

A) BAŞKANLIK DİVANINDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM

422:423

1.- TBMM Başkanlık Divanında boş bulunan kâtip üyeliğe seçim

422:423

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

423, 441, 449, 453, 457,
461, 462, 469, 470, 488,
498, 509, 515, 525, 541

A) KANUN TEKLİFLERİ

423:440, 441:449,
449:453, 453:457,
457:460, 461, 462:468,
469, 470:487, 488:497,
498:506, 509:514,
515:525, 525:539, 541

1.- Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 Milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi (2/2793) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 178)

423:440, 441:449,
449:453, 453:457,
457:460, 461, 462:468,
469, 470:487, 488:497,
498:506, 509:514,
515:525, 525:539, 541

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI**542**

1.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, son bir yılda Türk Silahlı Kuvvetlerinden emekli olan askerlere ilişkin sorusu ve Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/20841)

542:543

2.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Bakanlık tarafından 2023-2024 yılları arasında Denizli iline yapılan yatırımlara ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/20994)

544:547

3.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2024 yılı içinde TBMM Başkanlığına sunulan Meclis araştırması önergelerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/21411)

548:551

4.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2024 yılı içinde TBMM Başkanlığına sunulan kanun tekliflerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/21412)

552:555

5.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2024 yılı içinde TBMM Başkanlığına sunulan yazılı soru önergelerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/21413)

556:559

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.02’de açılarak sekiz oturum yaptı.

Kayseri Milletvekili Şaban Çopuroğlu, Kayseri’ye yapılan çalışmalara,

Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol, Elâzığ’ın ve Tunceli’nin depreme hazırlıklı kent hâline getirilmesine,

Giresun Milletvekili Ertuğrul Gazi Konal, Giresun fındığına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Mersin Milletvekili Levent Uysal, çocuklara ev ödevi verilmesine,

Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul, DMD ve SMA hastası çocuklara,

Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı, AK PARTİ Şanlıurfa 8’inci Olağan İl Kongresi’ne,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, Konya’da sivil havalimanı ve sis dağıtma sistemlerinin eksik olduğuna,

İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları, pop operasyonlarına,

İstanbul Milletvekili Celal Fırat, depremzedelerin barınma sorununa,

Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar,

Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan;

Kayyum atamasına,

Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan, savunma sanayisi hamlelerine,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz, Beşiktaş Belediye Başkanı Rıza Akpolat’a,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, Aydın’daki AMATEM projesine,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, Burdur’un 3’üncü yatırım teşvik bölgesinde olmasına,

Adana Milletvekili Bilal Bilici, Mersin’de katıldıkları programlara ve Beşiktaş Belediye Başkanı Rıza Akpolat’a,

Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan, kamu emekçilerinin 13 Ocakta yaptıkları iş bırakma eylemine,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, sağlıkta tek tip maaş ödeme sistemine,

İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu, kadın cinayetlerine,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Niğde’nin Bor ilçesindeki Kılavuz ve Halaç Göletlerine,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, Adana’nın bazı ilçelerinin sorunlarına,

Mersin Milletvekili Gülcan Kış, Mersin’de turizm alanı olarak ilan edilen bölgelere,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, kırmızı kart eylemine,

Tunceli Milletvekili Ayten Kordu, Dersim’deki hak sahiplerinin mağduriyetlerine,

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının sosyal yardım ödemelerinde yaptığı artışa,

Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan, deprem bölgesinde doğrudan temin yoluyla yapılan alımlara,

Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç, 2025 yılının “Aile Yılı” olarak ilan edilmesine,

Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent, yapılan zamlara,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, Samandağ'ın Çöğürlü Mahallesi'ndeki kalker işletmesine,

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, Yılmaz Özdil, Edip Akbayram ile Selim İleri'ye, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'ın ölüm yıl dönümüne; maaşlara, hızlı tren biletlerine ve köprü geçiş ücretlerine yapılan zamlara, 2025 yılının "Aile Yılı" olarak ilan edilmesine ve kayyum atamalarına,

İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, 12 Ocak 2024'te şehit edilen İstihkâm Sözleşmeli Er Muhammed Tunahan Evcin'e, Mustafa Kemal Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'ın 102'nci, Mehmet Emin Yurdakul'un 81'inci, Rauf Denktaş'ın 13'üncü vefat yıl dönümlerine, Muhsin Yazıcıoğlu'nun ölümüyle ilgili davaya, İYİ Parti Genel Başkanı Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun sosyal medya üzerinden tehdit edilmesine ve buna neden sessiz kalındığına,

Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, 2025 yılının "Aile Yılı" olarak ilan edilmesine, aileye verilen desteklere, kadın kamu çalışanlarına yönelik yapılabilecek bazı iyileştirmelere, emekliler ve memurlar için istediklerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Behçet Cantürk'e ve faili meçhullere, Anayasa Mahkemesinin Türk Ceza Kanunu'nun bazı maddelerini 2'nci kez iptal etmesine, vergilere, kayyum atamalarına ve vesayete,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Beşiktaş Belediye Başkanı Rıza Akpolat'a, itibar suikastına, Türkiye İhracatçılar Meclisinin 4 Ocakta yayımladığı veriye, yenidoğan çetesi skandalına, Yılmaz Özdil'e, 2025 yılının "Aile Yılı" olarak ilan edilmesine, hakkı yenen herkes için kırmızı kart gösterdiklerine ve seçim istediklerine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'ın vefat yıl dönümüne, 2025 yılının "Aile Yılı" olarak ilan edilmesine ve Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde dün açıklanan yol takvimine, Filistin'e ve Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Saadet Partisi Grubunun, 14/1/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, kamu ihalelerinde kaynakların etkin kullanımı, kamu yararının korunması ve hesap verilebilirliğin sağlanması için alınacak tedbirlerin ve yapılacak düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 29/11/2024 tarihinde Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 19 milletvekili tarafından, Akademi Giriş Sınavı sisteminin öğretmen atamalarına etkilerinin araştırılarak olası sakıncaların önlenmesine yönelik tedbirlerin geliştirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 14/1/2025 tarihinde Mersin Milletvekili Ali Bozan ve arkadaşları tarafından, Mersin Akdeniz Belediyesine kayyum atanmasının yaratacağı sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 14/1/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir ve arkadaşları tarafından, kayyum atanan belediyelerde yürütülen süreçlerin şeffaf bir şekilde ortaya çıkarılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 14 Ocak 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşla, vergilerdeki ve köprü geçiş ücretlerindeki artışa,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, kamuda görev yapan mühendislerin ve veteriner hekimlerin taleplerine,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, otoyol geçiş ücretlerine yapılan zamlara,

Gaziantep Milletvekili Melih Meriç, açıklanan doğum teşviklerine,

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, yeni Manavgat Devlet Hastanesine,

Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz, 2025 yılının “Aile Yılı” olarak ilan edilmesine,

Tokat Milletvekili Kadim Durmaz, Tokat'ta asma yaprağı ve üzüm üretimi için yapılması gerekenlere,

Konya Milletvekili Mehmet Baykan, CHP Genel Başkan Yardımcısı Erhan Adem'in Iğdır Şeker Fabrikasıyla ilgili açıklamasına,

İstanbul Milletvekili Burak Akburak, LÖSANTE Hastanesine,

Osmaniye Milletvekili Asu Kaya, Beşiktaş Belediye Başkanı Rıza Akpolat'a,

Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz, kamu hizmetlerine ve yatırımlarına yapılan zamlara,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Konya Milletvekili Mehmet Baykan, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli,

Ankara Milletvekili Murat Emir;

İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, kayyum atamalarına,

İstanbul Milletvekili Mustafa Demir, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'ın, (2/2183) esas numaralı Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Danışma Kurulunun, 178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılmasına ilişkin önerisi kabul edildi.

Ankara Milletvekili Murat Emir, 178 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin bir açıklamada bulundu.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanun Teklifi (2/2793) ve Adalet Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 178) görüşmelerine başlanarak tümü üzerindeki görüşmeleri yapıldı, İç Tüzük'ün 72'nci maddesi uyarınca verilen önerenin oylamasında istem üzerine yapılan yoklamalarda toplantı yeter sayısı bulunamadı.

Muş Milletvekili Sümeyye Boz, 2025 yılının “Aile Yılı” olarak ilan edilmesine,

Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan, Çanakkale Bayramıç'te ağaç kesimine devam eden bir işletmeye,

Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever, Mamak Devlet Hastanesine,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın 178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Yapılan yoklamalar sonucunda toplantı yeter sayısı bulunamadığından, alınan karar gereğince, 15 Ocak 2025 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 23.30'da birleşime son verildi.

Sırrı Süreyya ÖNDER

Başkan Vekili

Asu KAYA

Osmaniye

Kâtip Üye

Havva Sibel SÖYLEMEZ

Mersin

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 72

15.01.2025 Çarşamba

Milletvekili Teklifleri

1.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/2872) (Anayasa Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.01.2025)

2.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün; 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2873) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.01.2025)

3.- Balıkesir Milletvekili Burak Dalgın'ın; Uygulama Mağazalarının İşleyişi Hakkında Kanun Teklifi (2/2874) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.01.2025)

15 Ocak 2025 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 48'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı birinci söz, Yozgat hakkında söz isteyen Yozgat Milletvekili Sayın Süleyman Şahan'a aittir.

Buyurun Sayın Şahan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Yozgat Milletvekili Süleyman Şahan'ın, Yozgat'a ilişkin gündem dışı konuşması

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ hükümetlerimiz döneminde Yozgat'ın yirmi üç yılda almış olduğu yatırımlarla alakalı bilgiler vermek üzere gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi, yüce Meclisimizi ve Yozgatlı hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün başkent yapmayı düşündüğü Yozgat'ımızı bizim iktidarlarımız öncesinde kaderine terk edenlere, Yozgat'ın yolunu bilmeyenlere sesleniyorum: Elinize bir Türkiye haritası alın, önce yatay, sonra dikey ikiye katlayın, tam orta noktası Yozgat. Buraya bölünmüş yollarla gelebilirsiniz, hızlı trenle gelebilirsiniz ve yakında hava yoluyla gelebilirsiniz. Kırattan atın olsun, rüzgâr kanadın olsun/Şu Bozok Yaylası'nda, gönlüm Yozgat'ımın olsun. Bu yolda ilimizin sorumluluğunu yüklenmeyi bizlere layık gören liderimiz, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan Beyefendi'ye bir kez daha minnetlerimi sunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2002'den bugüne kadar devlet yatırımları alan ilk 10 arasında olan Yozgat'ımızda bizim iktidarlarımız döneminde yapılmış ve yapılacak olan kamu yatırımı 405 milyar 685 milyon 133 bin TL'dir. Bu rakam bir zamanlar sizlerin el pençe divan durup ülke için istediğiniz paranın tam 11 katı. Yozgat için gecesini gündüzüne katarak çalışan birisi olarak söylüyorum: AK PARTİ hükümetleri boyunca yapılan hizmetlere göz yummak, karalamak muhalefetin üretebildiği tek siyasettir. Yozgat kaderine terk edilmedi, aksine AK PARTİ iktidarlarında ayağa kaldırıldı. Biz laf değil, iş üretiyoruz. Artık Yozgat'ı sel almıyor, Sorgun'u duman. "Yüz yıl cezal" diye bildiğimiz memleketimizde 2002 yılı öncesinde bizim yolumuz yoktu. "Ölüm yolu" dediğimiz Elmadag'ı aşıp Ankara'da röntgen çektiirmek için altı ay bekliyorduk. Şimdi, Türkiye'nin ilk şehir hastanesi olan Yozgat Şehir Hastanemizde Yozgat genelinde hizmet veren yaklaşık 300 uzman, 143 pratisyen hekimimizle vatandaşlarımızın sağlık hizmetlerine erişimi hiç olmadığı kadar kolaylaştı. Yozgat'ın girişine pankart asıp "Size müstakil üniversitenizi vereceğiz." denilen günlerden çok şükür ki bugün 26 bin öğrencisi olan Bozok Üniversitemizin olduğu günlere geldik. Daha geçtiğimiz ay Cumhurbaşkanımızın riyasetinde Türkiye'nin en büyük barajlarından biri olan İnandık Barajı'nı açtık.

Yozgat'ta 1 teknopark, 4 organize sanayi bölgesi kurduk. Şehrimizin en önemli geçim kaynaklarından olan hayvancılığı geliştirmek için Yozgat'taki Et ve Süt Kurumumuzu açtık, süt tozu kulesiyle yatırımımızı daha da genişlettik. Hükümet konakları, cezaevleri, okullar, yurtlar, millet bahçelerini açtık; il ve ilçelerde TOKİ binalarını diktik. Hastanelerimizin tamamını yeniledik, beldelerimizi doğal gazla buluşturduk, eksik olanları da en kısa zamanda tamamlayacağız. Adalet Eğitim Merkezini açtık, Diyanet Eğitim Merkezini açtık. Son on yedi yılda sulama tesisleriyle Yozgat'ta 199 bin araziye suyla buluşturduk, hedefimiz tamamını buluşturmak. Yozgat'a gençlik merkezi, sporcu fabrikası, kapalı yüzme havuzu, spor salonları inşa ettik; bundan dahasını bilmek, görmek isteyen varsa Yozgat'a bekliyoruz -ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz- Yozgat'ta ağırlamaktan da gurur duyuyoruz.

Yolumuz uzun, yapılacak çok işimiz var; gölge etmeyin, başka ihsan istemiyoruz. Yozgat'a yapılan hizmetler yetmez, daha fazlasını yapacağız. Bozok Yayılası'nın yiğit insanları en iyisini hak ediyor. Siyaset de ülke yönetimi de imkânlar ve mümkünler dâhilindedir. Size elimizdeki imkânları mümkün olan en iyi şekilde kullanarak ilimize ve memleketimize hizmet etmekten başka bir gayemizin olmadığını en güzel ispatı AK PARTİ olarak şimdiye kadar yapmış olduklarımızdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN ŞAHAN (Devamla) - Başkanım, tamamlıyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

SÜLEYMAN ŞAHAN (Devamla) - Abdulkadir Ağabey'imle beraber biz bu ilin hizmetkârıyız, biz bu millete âşığız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bizim siyasetimizi kasetler belirlemez, bizim siyasetimizi sınır ötesi talimatlar belirlemez; bizim siyasetimizi milletin desteğini, duasını arkasına alan Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan belirler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Siz belirliyorsunuz, siz kaset yapıyorsunuz. Siz kasetler yapıyorsunuz, sahte kasetler sizin elinizden... Sahte kasetleri sayenizde öğrendi herkes, bizim sayemizde değil. İktidar sayesinde sahte kasetler öğrenildi.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Trump belirler, Trump(!)

SÜLEYMAN ŞAHAN (Devamla) - Biz onun dava arkadaşıyız, kanımız da canımız da ona feda olsun.

Bir gün inşallah iyi, huzurlu bir yere gelirsiniz; mesela Yozgat'a.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, Artvin'in yol ve ulaşım sorunları hakkında söz isteyen Artvin Milletvekili Sayın Uğur Bayraktutan'a aittir.

Buyurun Sayın Bayraktutan. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in yol ve ulaşım sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; demin milletvekilimizi dinleyince -Artvin'e bir şey kalmamış, bütün hizmetler oraya gitmiş, Yozgat'a gitmiş- niye Artvin'e hizmet gelmediğini anladım.

Değerli arkadaşlarım, değerli milletvekilleri; 12 Aralıkta sizin şu ünlü TÜİK var ya, bir açıklama yaptı, dedi ki: "Türkiye'de en hızlı fakirleşen il hangisidir?" Hangisidir CHP Grubu? Artvin. En hızlı fakirleşen; ben demedim, TÜİK diyor. Hani şu yalan kurumlar ya, yalanları anlatan kurum var ya, onlar diyorlar değerli arkadaşlarım. En hızlı fakirleşen il Artvin.

Öyle bir şey ki -Artvin'e yapılan yatırımlar geliyor- tam Rize il sınırının orada para bitiyor arkadaşlar, nasıl bir şey? Rize-Artvin il sınırında bu ödenekler bitiyor. Biz bu ödenekleri orada bitiriyoruz, orada kalıyor. Artvin'e hizmetler gelmiyor değerli arkadaşlarım.

Şöyle bir olay var: Bakın, Rize il sınırındaki tabloyu anlattım. Transit yol üzerinde... Bir tablo getirdim size, bakın değerli milletvekilleri. Türkiye'nin her tarafında yolların kenarında bariyerler vardır. Artvin'de, Hopa'da, Arhavi'de, Sarp Sınır Kapısı'na giden yolun her iki tarafında tırlar var, tırlar. Tırlarla yolların her tarafı işgal edilmiş vaziyette. Burada kaç yıldır konuşuyorum, anlatmaya çalışıyorum, diyorum ki: "Bakın, bir cinayet işleniyor. Geçtiğimiz aylarda -adını da vereyim- Bünyamin Merttürk, rahmetle anıyorum, Hopa Ticaret Odası Meclis üyesiydi... Hopa'da 4 Ticaret Odası Başkanı -Borçka, Hopa, Arhavi, Artvin- açıklama yaptılar, "Bakın, bir cinayet işlendi burada. Tırların olduğu yerde trafik olmaz. Yolun bir tarafı kapalı. Cinayet gibi bir tabloyla karşı karşıyayız." dediler. Bu açıklamayı yapan odanın üyesi orada rahmetli oldu. İnsanlarımız ya yoldan aşağı düşüyor yahut da gidiyor tırların altına giriyor değerli arkadaşlarım. Bu yanlışın düzeltilmesi gerekiyor, buna ilişkin bir an önce gerekli önlemlerin alınması gerekiyor.

İlginç bir açıklama yaptılar, dediler ki: "Biz çocuklarımıza güzel bir gelecek bırakmak istiyorduk; ne yazık ki şimdi, onu bırakın, annelerimizin, babalarımızın ve çocuklarımızın geleceğini bile sağlayamıyoruz."

Değerli arkadaşlarım, biraz önce kıymetli milletvekili ifade etti, dedi ki: "Yozgat'a bölünmüş yollarla giriyoruz." Benim bölgeme girilmiyor arkadaşlar. Türkiye'nin hiçbir tarafında... Bakın, Ankara'dan Artvin'e gidin, 900 kilometre gidin; tam şeye geldiğiniz zaman, Hopa'yı geçince Borçka'dan Artvin'e gelen 40 kilometre bir yol var; 11 kilometre Çiftköprü'den Borçka'ya, 29 kilometre de Artvin'e olan yol var; orada çift yol yok, bölünmüş yol yok. Ne var? Tek şeritli bir yol var. Bu, kader midir arkadaşlar? O yola gelin de görün. Yıllardır bunu anlatmaya çalışıyoruz. Barajlar kentiyle bu ülkeye her şeyi veren Artvin ne yazık ki karşılığında herhangi bir şey alamıyor. Böyle bir tabloyla karşı karşıyayız.

Bakın, ben burada yıllarca Hopa'daki Cankurtaran Tüneli'ni anlattım. Açıldı, sağ olun, teşekkür ediyoruz ama bağlantı yolları yapılmadı. Bağlantı yollarıyla alakalı olarak neredeyse yedi sekiz yıldır bir mağduriyet var. Hopa'dan bu tarafa doğru giden, tam sanayi sitesinin orada başlayan çamur deryası bir yol var, bir köstebek yolu var; gidin, yağmur yağdığı zaman rezaletin ne olduğunu görün değerli arkadaşlarım.

Kemalpaşa ile Hopa arasında bir tünel var, yedi sekiz yıldır çöktü, bu yolu yapamıyoruz değerli arkadaşlarım. Hopa-Kemalpaşa yolu rezalet bir yol. Tünelle alakalı insanlar diyorlar ki: "Bir an evvel bu çifte geçişle alakalı gerekeni yapın."

Arhavi Dikyamaç'ta bir müzemiz var, müzeye ilişkin köy yollarının gereğini yapamıyoruz.

Bakın, biraz önce ifade ettim, her gelen iktidar, daha doğrusu sizler, Sayın Erdoğan da geldiğinde ifade etti, 2019'da, 2023'te dediniz ki: "Maçahel tünelinin gereğini yapacağız." Hiçbir ilerleme yok. Maçahel tüneliyle alakalı gerekeni yapmıyorsunuz.

Güreşen'le alakalı bir gelişme var; Güreşen'de köprü var, önce "Asma köprü yapacağız." dediniz, sonra viyadüğe çevirdiniz. Herhâlde biz, o yolun olduğunu, oradaki 8 köyün ulaşımını sağlayan bu köprünün yapıldığını göremeyeceğiz değerli arkadaşlarım. Bu yanlışın düzeltilmesi gerekiyor.

Murgul'u Artvin'e bağlayan yol rezalet. Murgul-Damar çevre yolunu yapamadınız. Murgul-Artvin yolu bir köstebek yolu değerli arkadaşlarım. Bir ilçenin yolu bu şekilde olabilir mi? Bu yanlışın bir an önce düzeltilmesi gerekiyor, buna ilişkin gerekli önlemlerin alınması gerekiyor.

Değerli arkadaşlarım, ben siyasete başladığımda -otuz kırk yıl oldu, o zaman saçlarım vardı- 1993'te Dereyolu diye bir yol vardı; 31 kilometresi Ardahan, 31 kilometresi Ardanuç. Öbür taraf bitti, bu taraf bitmiyor arkadaşlar. 2016 yılında Ardanuç-Ardahan yoluyla alakalı bir yol çalışmasına başladınız, “2021’de bitireceğiz.” dediniz, bitirmediniz arkadaşlar.

Şavşat-Artvin yolu ölüm yolu. Şavşat-Artvin yolunda insanlar ölüyor. Sahara tüneline açmadık, Yusufeli’de Sarıgöl grup yolunu yapmadınız, Öğdem yolunu yapmadınız. Ama şunu bilin: Şavşat-Artvin yolu gerçekten ölüm yolu. Bir an önce bunun düzeltilmesiyle alakalı gerekli tedbirlerin alınmasına ilişkin bir şey bekliyoruz, talep bekliyoruz. Rize Havaalanı’ndan 08 plakalı araçlar çıkamıyor, oraya giremiyorlar. Niye? Adı Rize ama Artvin değil değerli arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin Sayın Bayraktutan.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) - Başkanım, toparlıyorum.

Bu yanlışlığın da düzeltilmesi gerekiyor.

Bir son sözüm de... Bir Artvin milletvekiliyle tartışmam, öyle bir tarzım yok. Sayın Bakan Faruk Çelik’e de buradan bir söz söylemek istiyorum. Artvin’deki kongrelerde dedi ki: “Belediye başkanları benden 3-5 kilometre yol istiyor.” Sayın Bakan, belediye başkanları gidip de yardımsevenler derneğinden mi isteyecekler, tabii ki sizden isteyecekler. (CHP sıralarından alkışlar) Bu belediye başkanlarının müteahhit dostları yok değerli arkadaşlarım. Demişsiniz ki: “Benim orada ameliyat yapmam gerekiyordu, siz pansuman yaptınız.” Değerli arkadaşlarım, Artvin’e ameliyat yapan biri var, Mehmet Cengiz var, Artvin’e ameliyat yapıyor; Artvin’in yüzde 71’ine maden ruhsatı aldı, Artvin’i yok ediyor. (CHP sıralarından alkışlar) Biz pansumanla filan uğraşmayacağız. Eğer ameliyatla alakalı bir şikâyetiniz varsa niye pansuman yaptınız diye... Sadece Borçka’da değil Yusufeli’nde de pansuman yapıldı, Artvin merkezde de yapıldı, diğer ilçelerde de yapıldı; yetmedi, Nilüfer’de de yapıldı, Bursa’da da yapıldı değerli arkadaşlarım. Böyle bir tabloyla karşı karşıyayız. Artvin yolları ölüm yolları olmasın, sevgi yolları olsun diyorum, bunu düzeltin diyorum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder’in, Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan’ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Bayraktutan.

Sayın Bayraktutan, ben de izin verirseniz bir iki kanaatimi paylaşayım. Bu Artvin’in yolları hep salavatla gidilen yollardı eskiden. Artvin’in şoförleri Türkiye’nin en yetkin şoförleriydi, orada ağır vasıta kullanmak öyle kolay bir iş değildi. Son olarak -bu dediklerinizin hepsi çok faydalı, biz de çok faydalandık- keşke Maçahel’e bir yol yapılmasa, Maçahel olduğu gibi kalsa. Yol, tünel olunca... Görmeyen vekil arkadaşlar için söyleyeyim, ekosistemin henüz tahrip olmadığı ve doğanın çok cömert davrandığı ender coğrafyalardan biri. Buradan Maçahel’e bu önerimi de iletmış olayım.

Teşekkür ederiz açıklamanız için.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

3.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu’nun, Haydarpaşa ve Sirkeci Garlarının ranta açılması iddiasına ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, Haydarpaşa ve Sirkeci Garlarının ranta açılması iddiası hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Kezban Konukçu’ya aittir.

Buyurun Sayın Konukçu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Haydarpaşa ve Sirkeci Gar binaları ve gar sahaları 15 Ağustos 2024 tarihinde imzalanan kira protokolüyle toplam 80,5 milyar TL'ye yirmi dokuz yıllığına Kültür ve Turizm Bakanlığına kiralandı. Şimdi, bu imzalanan protokolda kiracı Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak görünse de bir alt kiracılar meselesi var, bu çok önemli. Şimdi, çalışanların tanıklığına ve basına yansıyan görüntülere göre Sabancı Holdingin başındakilerden Güler Sabancı bir grup İngiliz sermayedarla birlikte Haydarpaşa Gar sahasında bazı incelemeler yapmış ve bu incelemeleri de daha protokol imzalanmadan temmuz ayında gerçekleştirmiş. Şimdi Kültür ve Turizm Bakanlığı adına yapılan bu kiralama işlemi sonucunda -acaba diyoruz- Haydarpaşa ve Sirkeci Gar sahaları ranta açılarak Galataportvari bir yapısal dönüşüm mü öngörüyorsunuz?

Şimdi, bakalım, yirmi yılı aşkın süredir Haydarpaşa Garı'nın başına neler gelmiş? Kasım 2010'da Haydarpaşa Garı yandı, 2013'te geçici olarak, Temmuz 2014'te tamamen tren seferleri durduruldu. Haydarpaşa Garı, Limanı ve çevresi 2000'li yıllardan bu yana iktidar ve emrindeki TCDD yönetimi tarafından büyük bir inatla sermayeye peşkeş çekilmeye çalışılıyor. Özellikle 2004 yılından itibaren TCDD ve kamusal alanların özelleştirilmesine dair yasalar çıkartılıyor. Koruma Kurulu kararları, koruma amaçlı imar planları yok sayılıyor. Deprem bekleyen bir kentin en önemli ulaşım yapıları ve ihtiyacı olan, Haydarpaşa Limanı, Haydarpaşa Garı, Sirkeci Garı ulusal ve uluslararası gayrimenkul, turizm ve benzeri sermayenin emrine sunulmaya çalışılıyor. Yıllar içinde bu amansız uğraş "Haydarpaşa, Manhattan olacak." "Haydarpaşa, Venedik olacak." gibi söylemlerle ve kentsel dönüşüm projeleriyle karşımıza çıktı.

Aynı inatla sürdürülen yasal ve toplumsal mücadelelerin sonucunda bütün bu projeler ortadan kaldırıldı ancak inat bitmedi; Haydarpaşa Garı'nın milyonlarca bedel ödenerek yapılan restorasyonu ve arkeolojik çalışmalar sona erip garların trenleriyle ve toplumla buluşması beklenirken, bu kez karşımıza kültür endüstrisi sermayesi Kültür Vadisi Projesi çıktı. TCDD'nin kendi müdürlüklerince dâhi İstanbul'un merkezî gar binaları olan Haydarpaşa ve Sirkeci Garlarına olan ihtiyacın ısrarla belirtilmesine rağmen, TCDD yönetimi tarafından Ağustos 2024'te yapılan bir protokolle Haydarpaşa ve Sirkeci Garları yirmi dokuz yıllığına Kültür ve Turizm Bakanlığına devredildi. Hukuksuz ve kamu yararına aykırı bulunan bu protokole karşı, Mimarlar Odası İstanbul Şubesi ve Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası tarafından yasal girişimlerde bulunuldu. Kültür ve Turizm Bakanı tarafından kamuoyuna açıklanan bu yeni dönüşüm projesi, garları kamu yararı gözetilmeksizin özel bir zümreye hizmet edecek bir kültür endüstrisi alanına dönüştürme ve sermayedarlara peşkeş çekme çabasından başka bir şey olarak karşımıza çıkmıyor. Her türlü yöntem kullanılarak toplum nezdinde meşrulaştırılmaya çalışılan bu projeler incelendiğinde, arkeopark, müze, bienal ve performans sanatları merkezi gibi işlevlerle garın ana ulaşım merkezi olarak kullanımının geri plana atılacağı çok açık bir şekilde görülmektedir.

Önemle hatırlatalım: Haydarpaşa ve Sirkeci Garları, iki kıtayı demir yollarıyla birleştirmekte ve dünyada bir başka örneği bulunmamaktadır; gerek uluslararası gerekse ulusal konumu otoriteler tarafından dünyanın yaşayan endüstri mirası olarak kabul edilmektedir. Evrensel koruma ilkeleri, İstanbul'un deprem gerçeği ve ulaşım ihtiyaçları dikkate alınarak garların gar olarak kullanılmaya devam edilmesi ve trenlerle birlikte topluma bir an önce iade edilmesi yaşamsal bir zorunluluktur.

Bu süreçten gar sahasında çalışan işçiler de olumsuz olarak etkilenecekler. Devir sürecinin tamamlanmasının ardından evsiz kalacak olan demir yolu işçilerinin, iki katlı olarak inşa edilmesi planlanan konteynerlere yerleştirileceği söyleniyor. Ancak demir yolu işçileri bu süreçle birlikte yalnız evsiz kalmayacaklar, aynı zamanda asbest tehdidiyle yaşamaya başlayacaklar çünkü konteynerlerin kurulmasının planlandığı alanda daha önce yüksek oranda asbest tespit edildiği biliniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Bu durum, aynı zamanda işçi sınıfının kent merkezinden sürülmesi sürecinin bir parçası olacaktır. Demir yolcular, kent merkezindeki lojmanlarından zorla çıkarılacak ve piyasadaki yüksek kiralara ve barınma krizi altında şehrin çeperlerine sürgün edileceklerdir.

Ben, buradan, altı yüz yetmiş sekiz haftadır bu rantsal dönüşüm sürecine direnen Haydarpaşa Dayanışması bileşenlerini selamlamak istiyorum. Onların dirençli ve inatçı tutumları sayesinde umudumuzu koruyoruz. Haydarpaşa gardır, gar kalacak.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Konukçu.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, yeni kurulan YENİ YOL Partisine ve Meclis grubuna ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, bugün Meclisimizde yeni bir siyasi parti ve yeni bir grup var. Grup Başkanı Sayın Bülent Kaya ve Grup Başkan Vekili Sayın Emin Ekmen -yine Adnan diyecektim bak, rahmetli- şahsında bütün arkadaşlara hayırlı uğurlu olması dileğimizi iletiyoruz. Demokratik alanın daha da genişleyeceği günlere olan umudumuzla selamlıyorum hepinizi. Hayırlı uğurlu olsun. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Emin Ekmen Bey'in bir sözü var, onu da hatırlatmadan geçemeyeceğim. Takip etme işini Sayın Grup Başkanına veriyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Danışma Kurulu kararını yerine getireceğiz efendim.

BAŞKAN - Evet efendim.

Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 21 milletvekiline söz vereceğim çünkü bir arkadaşımızda bir yanlışlık oldu; Fethi Güner ekarte olacaktı, gönlüm razı olmadı, onu da dâhil ettim; daha sonra akış içerisinde devam edeceğiz.

Efendim, ilk söz Tekirdağ Milletvekili Sayın Mestan Özcan'a aittir.

Buyurun Sayın Özcan.

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, AK PARTİ'nin üye sayısına ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'de siyasi partilerin üye sayılarındaki artış ya da azalış vatandaşlarımızın bir partiye güveninin ve partilerin gücünün bir göstergesi olarak herkes tarafından kabul ediliyor. Yargıtayın resmî açıklamasına göre, 2024 yılına ait güncel verilerde Türkiye'de faaliyet gösteren siyasi partiler arasında üye sayısı bakımından en büyük olan parti Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki AK PARTİ'mizdir. AK PARTİ'mizin üye sayısı 11 milyonun üzerindeyken ardından gelen ikinci partiyle aramızda 9,5 milyondan fazla fark var. Bu resmî verilere göre AK PARTİ'miz açık ara en fazla üyeye sahip olan partidir. AK PARTİ 2002 yılında kurulmuş genç bir oluşum olmasına rağmen kısa sürede Türkiye siyasetine damga vurmuş bir hareket olarak Türkiye Yüzyılı'nın bugününde ve yarınında var olmaya devam edecektir diyor, yüce Meclisten 11 milyon üyemizi bizlere olan güveni için saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Barış Bektaş...

2.- Konya Milletvekili Barış Bektaş 'ın, engelliler için uygulanan ÖTV muafiyetine ilişkin açıklaması

BARİŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; engelli yurttaşlarımızın yaşamını kolaylaştırması gereken ÖTV muafiyeti düzenlemesi ne yazık ki yeni sorunlara yol açmaktadır. Araç alımlarına getirilen yüzde 40 yerlilik şartı engelli bireylerin araç seçeneklerini kısıtlamakta ve ihtiyaçlarına uygun araç bulmalarını zorlaştırmaktadır. Türkiye’de üretilen araçların çeşitliliği engelli yurttaşlarımızın farklı gereksinimlerini karşılamakta yetersizdir. Ayrıca, yeni düzenlemeyle ÖTV muafiyetiyle arabasını yenilemek isteyen engelli yurttaşlarımızın on yıl bekleyecek olması hem ekonomik özgürlüklerini hem de değişen sağlık koşullarına uygun araç edinme haklarını sınırlandırmaktadır. Engelli yurttaşlarımızın hayatını kolaylaştıracak düzenlemeler yerine onları kısıtlayan bu uygulamanın bir an önce iptal edilmesi şarttır. ÖTV muafiyetinin kapsamı genişletilmeli, engelli yurttaşlarımıza engel olmak yerine destek sağlanmalıdır.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Demir... Yok.

Sayın Celal Fırat...

3.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Adıyaman'ın Çamyurdu köyünde ikamet edenlerin taleplerine ilişkin açıklaması

CELAL FIRAT (İstanbul) - Teşekkür ederim Başkanım.

Adıyaman’a bağlı Çamyurdu (Gömükan) köyünde baraj inşaatı çalışması devam ediyor. Depremde evleri yıkılan köylüler için yapılması düşünülen konutların inşaatına ise hâlâ başlanmadı. 70 hanelik köyde birçok kişi göç ederken geri kalanlar da evlerinin yapılmasını bekliyorlar. Köylüler yeni yapılacak evlerin tek katlı olmamasını, aynı zamanda hayvan besleme alanlarının düşünülerek inşa edilmesini istiyorlar. Köyün istismak alanı kabul edilmesinden dolayı herhangi bir yardım da yapılmıyor. Köyde ikamet eden yurttaşlar, arazinin baraj alanı olmasından ve istismak alanı olmasından kaynaklı hâlâ çadırlarda yaşamak zorunda kalıyorlar. Çamyurdu köylülerinin ağır kış koşullarından etkilenmemesi için talepleri bir an önce karşılanmalı, bu çileye son verilmeli, gereken yardımlar acilen yapılmalı.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Ferit Şenyaşar...

4.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar 'ın, ülkedeki sağlık sistemine ilişkin açıklaması

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemizde sağlık sistemi günden güne kâr amacına dönüştürülüyor. Sağlığa erişim yönetenler tarafından imkânsız hâle getiriliyor. Devlet hastanesinde randevu bulunamıyor, aylar sonra randevu bulanlara da derdini anlatacak kadar zaman sunulmuyor. Kronik hastaların ilaçları bulunmuyor, birçok ilaç SGK kapsamı dışında bırakılıyor. Bu sağlık sistemi, halkımızı özel hastanelere mecbur bırakıyor. Özel hastanelerde kâr uğruna halkın sağlığıyla oynanıyor. Sağlıktaki ticarileşme faaliyetleri karşısında sağlık, parasız, ulaşılabilir, nitelikli ve herkese eşit olmalıdır. Bugün bunu savunan hekimler açığa alınıyor. Hakkında herhangi bir ceza olmamasına rağmen dört aydır hukuksuzca açığa alınan Doktor Barış Kaya İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü önünde oturma eylemi başlattı. Talepleri insanidir, işine geri dönmek istiyor; talebi daha fazla ertelenmemeli. Tüm İstanbul halkını ve milletvekillerini bu haklı ve meşru eylemde Sayın Doktor Barış Kaya’ya destek olmaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Aşıla...

5.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, ülkedeki sosyal katmanlara ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ülkemizde orta direk diye bir sosyal katman neredeyse kalmadı. Çok çok zenginler ve zenginler ile fakirler ve çok çok fakirler yani açlar var. Kısaca şöyle ifade edebiliriz: Zenginler ve diğerleri var. Mevcut mali kanunlar ise hep diğerleri üzerinde çalışıyor. Göstergeleri bile hep diğerlerini anlatıyor. Asgari ücret, yoksulluk sınırı, açlık sınırı, enflasyon, zekât verilebilecekler listesi... Siz hiç azami ücret, zenginlik sınırı, azgınlık sınırı ve bunun gibi göstergeler duydunuz mu? Kulağa bile garip geliyor değil mi? Ama para o alanda toplanmış, bu işte birçok yanlışlık var. Artık zenginleri de sisteme katacak şekilde yeni mali düzenlemeler yapılması şarttır. Cumhuriyet, eşitlikçi ve özgür insanların yönetimidir. Cumhuriyeti biz kurduk ama şimdi zenginleri kudurttuk. Bu, böyle gitmez diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Reşat Karagöz...

6.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, 21 milletvekiliyle birlikte Tunceli ve Elâzığ'da gerçekleştirdikleri çalışmaya ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Geçtiğimiz hafta 21 milletvekilimizle birlikte Tunceli ve Elâzığ'da depremle ilgili kapsamlı bir çalışma gerçekleştirdik. 24 Ocak 2020 Elâzığ ve 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremlerinden etkilenen yurttaşlarımızla buluşarak sorunlarını dinledik. Sivil toplum kuruluşları ve kanaat önderleriyle çözüm yollarını değerlendirdik. Büyükşehir belediyelerimizin bölgeye sağladığı hizmetlerle, inşa ettiği okullarla bir kez daha gurur duyduk. Elâzığ'dan Tunceli'ye, memleketim Amasya'dan İstanbul'a kadar Türkiye'nin bir deprem ülkesi olduğunu unutmamalıyız. Bu noktada en büyük görev Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Ulaştırma Bakanlığına düşmektedir. Bölgedeki beklenen deprem ihtimaline karşı altyapı güçlendirilmeli, ulaşım ağının güvenliği sağlanmalıdır. Kamu kurumları ve STK'ler öncülüğünde vatandaşlarımıza deprem bilinci aşılanmalıdır. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak dirençli kentlerin inşası ve deprem riskine karşı tüm önlemlerin alınması için kararlılıkla mücadelemizi sürdüreceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Aykut Kaya...

7.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, emlak danışmanlarına ve oto galerici esnafına getirilen yasağa ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Ticaret Bakanlığının Facebook ve Instagram'ı bünyesinde bulunduran Meta'yla yaşadığı sorun nedeniyle yetki belgesi olan, işini hakkıyla yapan emlak danışmanlarının ve oto galerici esnafının sosyal medya hesapları kapatıldı ama yurt dışında hesabı olanlar yetkisiz, vergisiz bu işi yapmaya ve hesapları açık kalmaya devam ediyor; adalet bunun neresinde? Bu yasakla esnafın gelirini ve itibarını olumsuz etkilediniz. İlan piyasasında tekelleşmeyi teşvik eden bu yaklaşımınız esnafımızı ilan portallarına mahkûm etti. Bunu fırsat bilen ilan portalları yüzde 70'lere varan zam yaptı. Emlakta 200 ilanın aylık maliyeti 90 bin TL'ye, 10 araçlı bir oto galerisinin ilan maliyeti ise 14 bin TL'ye dayanarak neredeyse dükkân kirasını geçmiş durumda. Ticaret Bakanlığı bir an önce bu yasağı kaldırmalı, ayrıca ilan portallarında meydana gelen fahiş zam artışları da incelenmelidir.

BAŞKAN - Sayın Sevdâ Karaca Demir...

8.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, kamu işçilerinin ücretlerine ilişkin açıklaması

SEVDÂ KARACA DEMİR (Gaziantep) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu iktidar 700 bin kamu işçisinin ekmeğini küçülttü, haklarını tırpanladı, canına okudu, kamu işçilerini yoksulluğa bile değil açlığa mahkûm etti. Bakın, kamu işçisi 2002'de bir aylık ücretiyle 6.200

ekmek alabiliyormuş, şimdi ancak 3.500 ekmek alabiliyor. Vergi kesintileri nedeniyle ücretleri daha da eriyen işçiler 2024 yılını eylemlerle geçirdi, ek zam talebiyle TÜRK-İŞ'e Ankara'da "Zordayız, geçinemiyoruz." mitingi yaptırdı. Şimdi, kamu işçileri için kamu çerçeve protokolü belirlenecek. İşçiler ücretlerin yoksulluk sınırının üzerine çıkarılmasını, vergide adalet sağlanmasını istiyor, iktidar kulağının üstüne yattıyor. Buradan kamu işçilerine sesleniyorum: Bu iktidarın kulaklarını açmak için sosyal medya yetmez sevgili arkadaşlar, işçilerin ona buna değil, yanı başındaki işçiye güvenmesi, örgütlenmesi, sorunları ve talepleri için sendikacıları zorlaması ve sendikaların yönetiminin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Serkan Sarı...

9.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir'in Altieylül ilçesi Dinkçiler Mahallesi'ndeki sosyal konut projesine ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Balıkesir ili Altieylül ilçesi Dinkçiler Mahallesi'nde 762 vatandaşımızın yararlanması için yapılacak sosyal konut projesi ne yazık ki aradan geçen aylar, yıllara rağmen teslim edilebilmiş değil. 2022 yılı Mayıs ayında teslim edileceği sözü verilen bu sosyal konutlara vatandaşlarımız ulaşamamış durumda. Bir taraftan TOKİ taksitlerini ödemeye çalışırken bir taraftan da kiralarnı ödeyemedikleri için icralarla ve mahkemelerle uğraşüyor vatandaşlarımız. Buradan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanına sesleniyorum: Murat Kurum bu konuyla ilgili acilen müdahale yaparak, yüklenici firmaların taahhüt ve sorumluluklarının altına sıkışarak geciktirdikleri bu projenin denetimini yapıp vatandaşlarımızın konutlarını teslim etmesi gerekmektedir. Vatandaşlarımız ekonomik kriz içinde bu kiralarnı ödeyemedikleri için ve kendi konutlarına ulaşamadıkları için de mağdur olmaktadırlar.

BAŞKAN - Sayın Burak Akburak...

10.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, sahte içki kaynaklı ölümlere ilişkin açıklaması

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkürler.

Ülkemizde sahte içki kaynaklı ölümler maalesef yine gündemde. Geçtiğimiz kasım ve aralık aylarında 37 kişi, ocak ayında ise yirmi dört saat içinde 11 kişi sahte içki sebebiyle hayatını kaybetti. Altını çizmek isterim ki içki tüketimi kişilerin kendi tercihidir ve kimsenin yaşam hakkı bu tercih üzerinden tehlikeye atılamaz. Yüksek vergiler yüzünden kaçak içki piyasası büyüyor ve bunu fırsat bilen art niyetli kişiler insanların hayatını hiçe sayarak sahte ürünler piyasaya sürüyor. Bu durum devletin denetim mekanizmalarını ve ekonomi politikalarını da sorgulamamıza neden oluyor. İktidarın bu sorunu yalnızca cezalarla değil, adil bir vergi politikası ve etkin denetim mekanizmalarıyla çözmesi şart. Kişilerin tercihlerine saygı duyarken hayatlarını korumak devletin asli görevidir. İnsanın yaşam hakkı korunması gereken en temel ve vazgeçilmez değerleridir.

BAŞKAN - Sayın Murat Çan...

11.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun Tekkeköy Belediyesinde yaşananlara ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Beşiktaş Belediyesini hedef alan siyasi operasyon şunu bir kez daha göstermiştir ki iktidar, muhalefet tarafından yönetilen belediyelere çökmek için gemi azıya almıştır. Eski yol arkadaşları FETÖ'den öğrendikleri kirli taktiklerin, sinsi kumpasların mirasçısı olduğunu kanıtlamıştır. İktidar kendi belediyelerinin pisliklerini perdelemek için bu çürümüş yöntemlere tevessül etmektedir. Size seçim bölgem Samsun'dan bir örnek vereyim: AKP'li Tekkeköy Belediyesi tehditle, baskıyla, zorla

işçilerine belge imzalatıyor. İşçilere “Maaşlarınıza kanun gereği yapılması gereken zamdan vazgeçin.” deniliyor. Bu, Türkiye’de herhangi bir muhalefet belediyesinde olsaydı, ortalık yıkılır, o belediyeye savcılar, müfettişler çöker ve hatta kayyum atanırdı. Bu millet FETÖ belasını nasıl tepelediyse kumpasçı FETÖ mirasçılarını da öyle tepeleyecektir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Seda Kâya Ösen...

12.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen’in, İzmir’deki çiftçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması

SEDA KÂYA ÖSEN (İzmir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İzmir’deki çiftçilerimiz artık meteliğe kurşun atıyor. Katlettiğiniz, yerle bir ettiğiniz ekonomik düzenin sonucu olan plansız tarımın bedelini sektördeki herkes ödüyor. Çiftçinin hasadı tarlada kalırken sektörde ilaç, gübre ve tohum satan işletmeler de alacaklarını tahsil edemedikleri için zor duruma düşmeye başladılar; Hükümet yetkilileri uykudan uyanın. Bu kadim ve bereketli coğrafya açlığa, üretimsizliğe doğru sürükleniyor. Bakın, dünyada gıda enflasyonu yüzde 6,7 iken Türkiye’de bu oran yüzde 43,6. Dünyadan 7 kat daha pahalı bir ülke olduk. Soruyorum: Gıda enflasyonunu borçlarını ödeyemeyen, üretemeyen çiftçilerle nasıl düşüreceksiniz? Hemen harekete geçin, 5488 sayılı Tarım Kanunu’nun 21’inci maddesinde var olan teşvikleri çiftçiye eksiksiz şekilde sağlayın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Kaan Koç... Yok.

Sayın Ömer Faruk Hülakü...

13.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü’nün, Sincan Cezaevindeki Özge Özbek’e ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sincan Cezaevinde bulunan hasta tutsak Özge Özbek’in yaşadığı ağır sağlık sorunları adalet sisteminin vicdanını sorguluyor. Çoklu beyin tümörü, epilepsi, astım ve depresyon gibi ciddi rahatsızlıklarla mücadele eden Özbek, 2020’de açık beyin ameliyatı sonrası yalnızca üç gün içinde hastaneden alınarak tutuklanmıştır. Cezaevinde kaldığı süreçte hastalığı hızlı bir şekilde ilerlemiş, tümörler büyümüş ve hayatını tehdit eden boyuta ulaşmıştır. “Cezaevi şartlarında kalamaz.” raporuna rağmen ATK “yürüyebilmesi ve bilincinin açık olması” gerekçesiyle “Cezaevinde kalabilir.” kararını vererek Özge’nin yaşam hakkını ihlal etmektedir. Oysa Özbek, yaşamını tehdit eden bu durumda cezaevi koşullarında kalamayacak durumdadır. Denge kaybı nedeniyle sık sık düşmekte, işitme kaybı yaşamakta ve bir an önce ameliyat olması gerekmektedir. Özge Özbek’in yaşama hakkı daha fazla ihlal edilmeden derhâl tahliye edilerek tedavisi sağlanmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Nevroz Uysal Aslan...

14.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan’ın, İstanbul Barosu Başkanı İbrahim Kaboğlu ve yönetimine açılan davaya ilişkin açıklaması

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Teşekkürler.

İstanbul Baro Başkanı İbrahim Kaboğlu ve yönetim kurulu üyeleri hakkında açılan davaname başvurusu hukuki değil; hukuk eliyle, hukuk gölgesinde doğrudan siyasi bir müdahaledir; tıpkı Türk Tabipleri Birliği Başkanı Profesör Doktor Şebnem Korur Fincancı’nın çatışma bölgesinde kimyasal silah kullanıldığına dair iddialara ilişkin değerlendirme sonrası hukuksuz süreç gibi. Gerçekleri susturmak, eleştirel sesleri susturmaya dönük bu girişim ve siyasi baskı adımları, darbeci kayyum politikasının yayılması ve yansımalarıdır.

Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'ni konuştuğumuz bu haftada asıl yargıya güveni, asıl tarafsız yargının bağımsızlığını ortadan kaldıran müdahaleler tam da bunlardır. İstanbul Barosunun yanındayız. Yargı, hâkim, savcı, avukat ve personeliyle bütünlük içinde tarafsızlığı ve bağımsızlığı korunacak tüm güvencelere sahip olmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Dilan Kunt Ayan...

15.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, İstanbul Barosu Başkanı İbrahim Kaboğlu ve yönetimine açılan davaya ilişkin açıklaması

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İstanbul Barosu Başkanı İbrahim Kaboğlu ve yönetimine açılan dava, AKP iktidarının kayyum darbesinin devamı ve uzantısıdır. Muhaliflerin temsil ve yönetilme yetkisini kabul etmeyen, hazmedemeyen bu gaspçı zihniyet, demokrasi ve hukuka saldırılarına son vermelidir.

Gazeteciler Nazım Daştan ve Cihan Bilgin'in Rojava'da katledilmesine dair savaş suçunun araştırılmasını istemek suç değildir. Dünyanın en büyük barosunu 7.197 avukatın oyuyla kazanan Değişim İçin Avukatlar Grubu, hukuku ve insan haklarını savunma görevini yerine getirmiştir. Avukatların iradesine, meslek örgütlerine yapılan bu saldırıyı kabul etmiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Nermin Yıldırım Kara...

16.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hazine ve Maliye Bakanlığının Hatay'daki depremzede mükelleflere yönelik uygulamalarına ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkürler Başkanım.

Hazine ve Maliye Bakanlığının can kaybının en çok olduğu Hatay ilimizde vadesi geçmiş vergi borçlarını tecil ve taksitlendirme işlemlerinde rasyo ve teminat aramasını tam anlamıyla Hatay'ı ve depremi anlayamamak olarak addetmekteyim; yurttaşlarına ve mükelleflerine bu bir zulümdür, Anayasa'nın 10'uncu maddesine de aykırıdır. Niye böyle söylüyorum? Van depreminde beş yıl yedi ay uzatılan, yazılı müracaat, rasyo ve teminat aranmayan mücbir sebep niye Hatay'daki depremzede işletmeler için araniyor? Orada altmış ayda iki ayda bir ödenen bu geçmiş dönem borçları, Hatay'da "Yirmi dört ayda her ay ödeyeceksiniz." deniliyor. Maliye Bakanı burada kendisine sorulan bir soruda dedi ki: "Tüm yurttaşları ve depremzedeleri koruyacağız." Nerede? Maliye Bakanına soruyoruz: Hatay'daki yurttaşları, depremzedeyi neden korumadınız?

BAŞKAN - Sayın Ayten Kordu...

17.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, kayyum atamalarına ilişkin açıklaması

AYTEN KORDU (Tunceli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İktidarın gaspçı anlayışıyla Dersim belediyesine atanan kayyım valinin ilk icraatlarından biri 31 Aralıkta, yılbaşında 9 işçiye işten çıkarmak oldu. 2016 yılında yine Dersim belediyesine atanan gaspçı kayyım tarafından işten çıkarılan ve bu dönem işe geri alınan işçilerin tekrar işten çıkartılması hem siyasi bir karar hem de işçi düşmanlığının tam da kendisidir. En son Akdeniz ilçesiyle halkın iradesine karşı gerçekleştirilen siyasi darbeye atanan kayyumlar hukuki ve vicdani değildir. Bu uygulamalar halkın vicdanında kabul görmemiştir ve asla görmeyecektir. Kayyumlar mutlaka geri çekilmeli, adil yargının da bu hukuksuzluğu mutlaka mahkûm etmesi gerekmektedir. Kayyumlar gidecek, halka kalacak, biz kalacağız.

BAŞKAN - Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu...

18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, hasta mahpuslara ve yakını hasta olan mahpuslara ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cezaevlerinde hasta mahpusların veyahut da yakını hasta olan mahpusların dramları bitmiyor. İbrahim Coşkun Sincan T Tipi Cezaevinde. Denetimli serbestliği ve şartlı tahliyesi bitmesine rağmen ağır engelli, yüzde 99 engelli çocuğunun vefatı gerçekleşti, şartlı tahliyesi verilmediği için başında bulunamadı. Böyle bir zulüm yaşatıldı bir mahpusa. Aynı zamanda İbrahim Güngör şu anda Buca Kırımlar F Tipi Cezaevinde; alzheimer hastası, şeker ve diğer birçok kronik hastalık var, en basit kişisel ihtiyaçlarını gideremiyor. İnfaz ertelemesi başlatılıp başlatılmadığı belli değil. Mahpusların ve hasta yakını olan mahpusların dramları bitmiyor ve Adalet Bakanlığı bu duruma karşı son derece kayıtsız.

BAŞKAN - Sayın Ömer Fethi Gürer..

19.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ilindeki Cumhuriyet Halk Partili belediye başkanlarına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Niğde ili Bor ilçesi Bahçeli Belediye Başkanımız Ertuğrul Çelenkoğlu kasabasında halk lokantasını açarak tüm öğrencilere ücretsiz yemek vermeye başlamıştır. Ayrıca, vatandaşlarımız da uygun fiyatta yemek yeme olanağı yaratmıştır. Başkan kısa süre içinde kasabadaki fırını tekrar hizmete almanın yanında, soğuk hava deposu ve baraj su sorununun çözümünde de önemli mesafe katetmiştir. Çalışmalarından dolayı Belediye Başkanımızı kutluyorum.

Ayrıca, yine, Cumhuriyet Halk Partili belediye başkanlarından Çiftlik ilçesi Belediye Başkanımız; Azatlı, Bozköy, Kemerhisar, Dünderlı, Alay, Bağlama kasabası Belediye Başkanlarımız da kısa sürede bölgeleri için faydalı ve yararlı hizmetler üretmeye devam etmektedir. Bölgenin sorunlarına vâkıf olan başkanlara teşekkür ediyor, çalışmalarında kolaylıklar diliyorum.

BAŞKAN - Şimdi sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, YENİ YOL Partisi adına Grup Başkanı Sayın Bülent Kaya'ya ait, tekrar hayırlı olsun dileklerimizle.

20.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, yeni kurdukları YENİ YOL Grubuna, uzlaşi ve diyalogun önemine, kayyum atamalarına; otoyol, köprü ve trenlere gelen zamlara ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İyi niyet dilekleriniz için grubumuz adına çok teşekkür ediyorum.

Tabii, yaklaşık bir buçuk sene Saadet ve Gelecek Partilerimiz olarak burada Saadet Grubu altında yasama faaliyetlerinin kalitesini artırmayla ilgili diğer bütün partilerle beraber bir katkıda bulunmaya gayret ettik. Kendi kanaatimize göre de Parlatmentonun etkinliğine bir katkı yaptığımızı düşünüyoruz. Grubumuzu daha da güçlendirerek Deva, Gelecek ve Saadet Partisi olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde yasama faaliyetlerinin kalitesini artırmak, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle etkisiz hâle getirilmeye çalışılan Türkiye Büyük Millet Meclisini hak ettiği yere taşımayla ilgili bir gayret içerisinde olma amacıyla YENİ YOL Grubunu hayata geçirmiş olduk. İnşallah, demokrasimize, Meclisimize ve milletimize faydalı bir grup olmuş olur. Tabii, biz 28'inci Dönemin uzlaşi ve diyalogu önceleyen bir yasama dönemi olmasını arzu ettik. Demokrasilerde elbette sayısal çoğunluk önemlidir ve kıymetlidir ama demokrasilerde sayısal çoğunluğun tek başına bir şey ifade etmediğini mutlaka ama mutlaka uzlaşi ve diyalogun olmazsa olmaz olduğunu bir kez daha buradan hatırlatmak istiyoruz. Çoğunluğun atacağı yapıcı adımlara katkıda bulunacağımızı ama hiçbir zaman çoğunluğun dayatıcı

adımlarına eyvallah demeyeceğimizi, bu kapsamda milletimizin hakkını savunacağımızı bir kez daha ifade ediyoruz. Bu kapsamda, geçen hafta ve geçen aylarda burada uzlaşıyla geri çekilen maddelerin tekrar Genel Kurul gündemine taşınma girişimini dün üzülerək görmüş olduk, bugün de Plan ve Bütçe Komisyonunda daha önce uzlaşılan maddelerin yeniden bir torba yasayla getirildiğine üzülerək şahitlik ediyoruz. Dolayısıyla bu yeni dönemde çoğunluk partilerinin artık torba yasalarla bu Meclisi yönetmekten vazgeçmesini, dayatmalarla sarayda hazırlanan buradaki gruplarda imza süreçleri tamamlanan kanun teklifleriyle bu Meclisin yol yürüyemeyeceğini anlamalarını umut ediyoruz. Aksi takdirde, biz de milletimizin hem Anayasa hem de İç Tüzük'ten kaynaklanan haklarını kullanma konusunda geri durmayacağımızı buradan bir kez daha ifade etmek istiyoruz. Bizim bu yapacağımız şey tamamen uzlaşının, diyalogun bu Meclise hâkim olmasına imkân sağlama amaçlı bir şey olacaktır. Dolayısıyla buradan da iktidar partisi vekillerine şayet bu Mecliste İç Tüzük'ten kaynaklı bir hak kullanıldığı zaman bir arayış içerisinde olmalarını “Acaba bizim grubumuz buna yol açacak ne tür yanlış bir adım attı?” diye bir araştırma yapmalarını, şayet o araştırmadan sonra hâlâ bu adımla ilgili bir endişeleri varsa bizimle de paylaşımlarını umut ediyoruz ama bilsinler ki bu atılan adımların tek sebebi varsa kendi parti gruplarının atmış olduğu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - İktidar partisindeki arkadaşlarımıza tavsiyem, bizim İç Tüzük'ten kaynaklı bir talebimiz söz konusu olduğu zaman ilk yapmaları gereken şey, kendi gruplarının buna yol açan yanlış davranışlarının ne olduğunu sorgulamaları, sorgulamaların sonrasında da zaten onlar da bu adima hak vermiş olacaklardır; bunu bir kez daha buradan ifade etmek istiyorum.

Bir diğer önemli gündem maddesi belediyeler ve kayyumlar. İktidarın artık millî iradeye saygı göstererek eğer şayet bir hukuka aykırılık, bir yolsuzluk, bir terörle iltisak söz konusuysa bunu iktidar-muhalefet ayrımı yapmaksızın bütün belediyeler için hayata geçirmesi lazım çünkü sadece birkaç muhalefet partisi belediyelerine dönük atılan adımlar velev ki haklı olsa dahi, velev ki içi dolu olsa dahi -ki bu konu elbette yargılamayı gerektirecek bir şey- sadece muhalefet partilerinin hedef alınması, iktidarın bu konudaki samimiyetsizliğini ortaya koyduğunu bir kez daha buradan ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Son bir dakikayla toparlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun, son defa mikrofonunuzu açıyorum, lütfen bitirelim.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bir diğer husus otoyol, köprü ve tren zamları. Geçen seneden bu yana yüzde 43'lük bir enflasyona rağmen yüzde 280, yüzde 450'lere varan fahiş artışlar. Sayın Cumhurbaşkanı “Fahiş fiyat artışı yapan işverenleri cezalandırın, boykot edin.” diyordu, herhâlde bu gidişle bu millet bu iktidarı ve bu Hükûmeti boykot etmekten marketleri ve diğer işverenleri boykot etmeye fırsat bulamamış olacak. Bu otoyol, köprü ve trenlere gelen zamların temel sebeplerinden bir tanesi, iktidarın yandaş müteahhitleri kayıran hazine garantili ihaleleridir çünkü bu ihaleler hem döviz üzerinden yapıldı hem araç geçiş garantileri verildi ve hem de örtülü bir finans sistemiyle hayata geçirildiği için bu köprü ve otoyolların maliyetlerini güya vatandaşın cebinden tek kuruluş çıkmadan finanse edeceklerdi ama maalesef, bırakın cebini, vatandaşın yastıkaltındaki paralarını bile alarak hayata geçirdiler diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kaya.

İYİ Parti adına Grup Başkan Vekili Sayın Buğra Kavuncu konuşacaklar.

Buyurun.

21.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, şehit Jandarma Er Celal Ak'a, 15 Ocak 1984'te vefat eden Doktor Fazıl Küçük'e, yeni kurulan YENİ YOL Grubuna, köprü ve otoyollara yapılan zamlara, mülakat mağduru öğretmenlere ve intihar eden avukatlara ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Genel Kurul, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, aziz vatanımız için, 15 Ocak 1997'de bölücü terör örgütü tarafından şehit edilen Jandarma Er Celal Ak'ı rahmet, saygı ve hürmetle anıyor; bütün şehitlerimize, gazilerimize ve ekranları başında bu Genel Kurulu takip eden bütün şehit ailelerine ve yakınlarına saygılarımı iletiyorum. Sizleri unutmadık, unutmayacağız ve unutturmayacağız.

Bir başka anılması gereken kıymetimiz 15 Ocak 1984'te kaybettiğimiz, dün andığımız rahmetli Rauf Denктаş'ın dava arkadaşı Fazıl Küçük. Tıpkı merhum Rauf Denктаş gibi Kıbrıs'ta Türk varlığını savunmak için bütün hayatını mücadeleye adayan Doktor Fazıl Küçük'ü bir kez daha rahmet ve minnetle anıyorum.

Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinde, evet, yeni bir grup kuruldu. Saadet Partisi, Gelecek Partisi ve DEVA Partisi milletvekillerinin bir araya gelerek oluşturdukları YENİ YOL Grubunun ülkemize ve milletimize hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin herkesin iştahını kabarttığı, kurumların arka plana atıldığı ve önemsizleştirildiği tek adamlığın ve popüler kimliklerin ön plana çıkarıldığı, yetkileri sınırsız bir Cumhurbaşkanlığı için kavgaların verildiği bir ortamda, iki kutuplu bir yapının dayatıldığı bir sistemde güçlendirilmiş parlamenter sistem modelini savunan bir parti olarak bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinde yeni bir grubun varlığından ve kurulmuş olmasından, tesis edilmiş olmasından çok büyük bir mutluluk duyuyoruz. İnşallah bu arayışımızın da kıymete bineceği bir dönem olur ve bu arayışımızı bir kez daha vurgulamak istiyorum. Kendilerine de hayırlı uğurlu olsun diyorum, hoş geldiniz diyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Köprü ve otoyollara çok değinildi. Dün bir sohbet sırasında bir yorum yapıldı, denildi ki: 1963 yılından beri Türkiye'de bütün muhalefet partileri hiçbir zaman ekonomiyi beğenmemiş, ekonominin hep kötü olduğundan bahsetmiş. Fakat ben şöyle bir geçmişe baktım, 1963 yılından bugüne kadar hiçbir dönemde vergilere, harçlara yapılan zam ile emekliye, işçiye verilen zam arasında bu kadar büyük bir makas olmamış, AK PARTİ âdeta zamların efendisi olmuş hani gençlerin yeni bir tabiri var "GOAT" diyorlar yani tüm zamanların en iyisi. Evet, 1963'ten beri hep eleştirmiş muhalefet ama hakikaten hiç bu dönemdeki kadar kötü olduğu bir döneme denk gelinmemiş. Sadece köprüye yapılan zamlara baktığınız zaman bile bunu net olarak görüyorsunuz yani işçi ve memur, emekli maaşlarına yapılan zamların makasın bu kadar açık olduğu bir dönem yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun tamamlayın lütfen.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Yüzde 300 ila yüzde 450 arasında bu köprü ve otoyollara yapılan zamlar.

Bir de tuhaf bir durum var. Samsun Milletvekilimiz Erhan Usta geçtiğimiz senelerde köprüden geçtiğinde köprüden geçip ödeme yapıp sonra da bir mesaj atmıştı -çok da yerinde bir mesaj- demişti ki: Ya, buradan Tunceli'deki vatandaşlarımıza teşekkür ediyorum, köprüden geçiş ücretinin bir kısmını ben ödedim, kalan kısmını da sizler ödediniz. Geçsen de geçmesen de köprünün ücretini ödeten bir

sistemle karşı karşıyayız. Niye? Çünkü garanti verilmiş yani 700-800 lira olan köprü geçiş ücretinin 1.200-1.300 lirasını da devlet bu müteahhitlere kendi cebinden ödüyor. Böyle bir yapı, böyle bir sistem, geçen de geçmesen de ödenmek mecburiyetinde bırakılan bir sistem olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Bitirelim lütfen, son defa...

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Milleti önceleyen bir politikadan çok sermayeyi önceleyen bir politika izlendiğini burada biz çok net olarak görüyoruz.

Son olarak, mülakat mağduru öğretmenlere, intihar eden avukatlara değinmek istiyorum. Millî Eğitim Bakanlığı önünde öğretmenlerimizin, atanamayan öğretmenlerimizin, mülakat mağduru öğretmenlerimizin eylemleri devam ediyor. 21'inci yüzyıl Türkiye'sinde "atanamayan öğretmen" gibi bir kavramın olması bile kabul edilemez. Bir avukatımız, bir savcı adayımız; bunlar mülakatta dereceye girmesine rağmen başarısız oldukları için intihar ettiler. Bunun arkasında işte başka sıkıntılar, başka dertler aranabilir ama bu bir beka problemidir. Hiç öyle dışarıda, orada burada aramaya gerek yok, bu beka problemi burnumuzun ucundadır diyoruz ve gençlerimizin bu problemlerine bir kez daha dikkat çekiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kavuncu.

Cumhuriyet Halk Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Murat Emir konuşacaklar.

Buyurun Sayın Emir.

22.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, yeni kurulan YENİ YOL Partisi Grubuna, sahte içki sorununa, artan pahalılığa ve ücretlerin olması gereken seviyeye yükseltilememesine, kırmızı kart eylemlerine, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın açıklamasına ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, öncelikle, anlayışınız için size teşekkür ederim.

BAŞKAN - Estağfurullah.

MURAT EMİR (Ankara) - Özellikle, YENİ YOL Partisi Grubuna hoş geldiniz diyorum. Umuyorum ki varlığımız hem Meclis çalışmalarımıza hem de Türk demokrasisine katkı sunacaktır. Başarılı bir yasama dönemi diliyorum hepimiz açısından.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Çok teşekkür ediyoruz.

MURAT EMİR (Ankara) - Çok önemli bir halk sağlığı sorunu olmaya başlayan sahte içki sorununa değinmekte yarar var. Sadece son 72 saatte İstanbul'da 19 vatandaşımız yaşamını yitirdi, 2024 rakamlarına baktığımızda sadece İstanbul'da 48 vatandaşımızın öldüğünü öğreniyoruz. Bu sadece ölümler, tabii, sahte alkole bağlı kalıcı görme kayıplarının istatistiklerini bilemiyoruz bile. Çok önemli bir halk sağlığı sorunu olduğu, çok yakıcı bir sorun olduğu ve öldürücü hâle geldiği çok ortada. Bunun birkaç sebebi var. Özellikle cezalandırıcı vergi politikaları çok etkili burada çünkü âdeta içki içenleri cezalandıran, onlara bir yaşam biçimi dayatan ve alkol tüketmeyi kendisinin yapmadığı bir şey olarak kabul eden ve kimseye de o hakkı tanımayan anlayış ağır vergi yükü yüklüyor ve bu da maalesef vatandaşlarımızı böyle yollara itiyor ve böylesine ölümler ve görme kayıplarıyla karşılaşmak zorunda kalınıyor. Aynı şekilde, buradaki suç odaklarının üzerine kararlılıkla gidilmediğini de görüyoruz. Âdeta bırakalım ölsünler gibi bir politika mı var diye de aklımıza geliyor. Yakıştıramıyoruz bir Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetine, yakıştıramıyoruz ama doğrusu bu sorular da aklımıza geliyor çünkü burada bir yaşam biçimi dayatması da söz konusu.

Sayın Başkan, maalesef, Türkiye’de en ağır ve en yakıcı gündem geçim sorunu, artan pahalılık ve ücretlerin bir türlü olması gereken seviyeye yükseltilememesi. Asgari ücrete yüzde 30 zam yaptılar ancak 22.104 lira veriyorlar. Plan ve Bütçe Komisyonunda bugün görüşülürse eğer ve geçerse 14.469 lira en düşük emekli maaşı olacak. Bunlar açlık ücretinin çok altında, sefalet ücreti demek için bile son derece düşük ücretler ve bütün ücretlerin de buna göre şekilleneceği bir Türkiye’de maalesef milyonlar açlığa ve yoksulluğa mahkûm edilmiş durumdalar. Kamu kendi fiyatlandığı mal ve hizmetlere yüzde 100, yüzde 200 zam yapmaya devam ediyor; sadece dört ay içerisinde Fatih Sultan Mehmet Köprüsü’ne, 15 Temmuz Şehitler Köprüsü’ne 5,5 kat; diğer otoyol geçişlerine 4 kat zam yapılmışken asgari ücretin ve emeklilerin böylesine açlığa mahkûm edilmesi asla kabul edilebilecek bir şey değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayalım lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Biz bu yoksulluğu, bu yok sayılmayı, bu görmezden gelinmeyi, bu emek sömürsünü kabul etmiyoruz ve bunun yaşama geçirildiği her yerde bize bunu reva görenlere kırmızı kart gösteriyoruz çünkü siz bu kırmızı kartı hak ediyorsunuz. Çünkü siz, insanları, milyonları açlığa ve yoksulluğa mahkûm edenlersiniz; göstermelik bir dezenflasyon programı uyguluyorsunuz ama bu dezenflasyon programının bütün yükünü milyonların sırtına yüklediniz; asgari ücretlinin, emeklinin, işsiz, yoksulun sırtına yüklediniz ama zengin ettiklerinize ama yandaşlarınıza ama 3 milyar lira istisna sağladığınıza ama 1,8 milyar lira kur korumalı mevduat üzerinden para boca ettiğiniz yandaşlarınıza sıra gelince asla dokunamıyorsunuz asla yaklaşıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirelim lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, bugün öğreniyoruz ki Cumhurbaşkanı bizim bu kırmızı kart eylemimizden rahatsız olmuş, kendisi bizim bu eylemimizi çok basit bulmuş. Bir defa, yoksulluk, açlık, sefalet asla alay edilecek, asla hafife alınacak, asla bir şaka konusu yapılacak şeyler değildir; yoksulluk çok ciddidir, çok ağırdır. Milyonlar yoksulluk içerisinde kıvrılırken Cumhurbaşkanı onları anlamak yerine bizim eylemimizi küçümsemeyi tercih ediyor ama görmezden gelemiyor, ama o da gündemine almak zorunda kaldı çünkü milyonlar haykırıyor “Bizi görün, bizi duyun.” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlayacağım.

BAŞKAN - Son defa uzatıyorum, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, Sayın Bakan Vedat Işıkgan ancak ve ancak bir felaket olursa 2025’te asgari ücreti artırmayı düşünebileceklerini söylemiş. Buradan Sayın Bakana soruyoruz: 22.104 lirayla yaşamaya çalışmaktan, geçinmeye çalışmaktan, ölmemeye çalışmaktan daha büyük bir felaket ne olabilir? Siz yoksulluğu, açlığı bu kadar mı unuttunuz, bu kadar mı bilmediniz?

Yine, kendileri emeklilerin maaşlarını yani 14.469 lira maaşı vermek için telaşa düşmüş. Tabii, düşersiniz çünkü sadece 2024’te 2,1 trilyon açık verdiniz. Niye? Çünkü yandaşlara bütün kaynakları aktardınız, milyonları unuttunuz, şimdi de telaşlanıyorsunuz ama telaşın, korkunun sonuca katkısı yok. Gidiyorsunuz, sandığı getirin, bir an evvel boyunuzun ölçüsünü alın. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Emir.

Milliyetçi Hareket Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Filiz Kılıç.

Buyurunuz Sayın Kılıç.

23.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, yeni kurulan YENİ YOL Grubuna, Fazıl Küçük'ün şehadetinin yıl dönümüne, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'ın vefat yıl dönümüne, adalara füze yığacağı söylenen Yunanistan'a seslenmek istediğine ve Genel Başkan Devlet Bahçeli'nin dün yaptığı grup toplantısındaki ifadelerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri takip eden yüce Türk milleti; öncelikle YENİ YOL Grubunu tebrik ediyoruz, gerek gruba gerek Türkiye Büyük Millet Meclisimize hayırlara vesile olsun.

Evet, ömrünü Kıbrıs Türklüğünün varlığına ve millî haklarına adayan merhum Fazıl Küçük'ü şehadetinin yıl dönümünde rahmetle, minnetle anıyorum. Merhum Fazıl Küçük vesilesiyle de elli yıl evvel Ada'da Enosis barbarlığına karşı ayağa kalkan, sönmeyecek bağımsızlık meşalesi yakan şehit Mehmetlerimize, şehit mücahitlerimize, dehşet verici saldırılarla hayattan koparılan Kıbrıslı Türklere ve merhum Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'a Cenab-ı Allah'tan rahmetler niyaz ediyorum, hayatta olan gazilerimize şükranlarımızı sunuyorum.

Varlığıyla tarihin akışını değiştiren, kurtuluşumuzun ve kuruluşumuzun mimarı Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü dünyaya getirerek milletimize en büyük armağanı veren Zübeyde Hanım'ı vefatının yıl dönümünde rahmet, şükran ve saygıyla anıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; direkt söze gireyim: Aciz değiliz, olmayacağız. Biz tükenmiş değiliz, esir değiliz, bitkin değiliz; dünyanın bazen hayranlıkla, bazen hürmetle, çok zaman hasetlikle izlediği Türkiye Cumhuriyeti'yiz. Siyasi düşüncelerimizi kendimize saklayıp detaylar konusunda belirsiz davranmıyoruz. İkircikli bir tarzın, ikiyüzlü bir tavrın köşesinde dolaşmıyoruz; neye inanıyorsak onu söylüyor, söylediğimizin arkasında da mertçe duruyoruz. Sorumlu siyasetimizin gereğini yapıyoruz. Çevremizde yığınak yapan, mevzi kazan, cephe açmaya çalışan kara emperyalizmin alçakça yazdığı senaryolarına karşı tahkimatı yoğunlaştırıyoruz. Yunanistan hukuka aykırı bir şekilde adalara füze yığacakmış. Yunanistan'a buradan sesleneyim: 561 kilometre menzilli TAYFUN füzemizin olduğunu unutmayın. Geçtiğimiz yıl bu füze test edildi; yerli ve millî imkânlarla üretilen TAYFUN füzemiz Yunanistan basınında "Yunanistan kapsama alanında." diye yer aldı, ABD basını "Türkiye, gizlice üretilen füzelerini test etti." dedi. Ne diyelim, korkunun ecele faydası olmaz. Gayriaskerî statüdeki adaların bir plan dâhilinde silahlandırılması, Türkiye'ye meydan okumaktır; barış denizi olmasını dilediğimiz Ege'yi gerilim ve cepheleşme girdabına sokmaktır. Bir gece ansızın gelebileceğimizden kimsenin şüphesi olmasın. Türk devleti kudretlidir, Türk askeri güçlüdür, Türk milleti büyüktür. Türkiye, mavi vatandaki egemen haklarından asla vazgeçmeyecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayalım lütfen.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Sayın Genel Başkanımızın da ifadeleriyle "Barışla kazanmak için elhak savaşmak gerekiyorsa o da bizim için düğün bayramdır." diyor, canımızın ve kanımızın millî mukadderatımızın varlığı için bin kez feda olmasını Cenab-ı Mevla'dan niyaz ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; zaman, Türkiye ve Türk milleti zamanıdır. Zemin ise Türk milletinin meşru ve hukuki bir direniş hattı olan Misakımillî'nin son sınır hattı, Türk devrinin doğuşunu müjdeleyen güçlü dönemdir. Kardeşlikle yazılan Türk tarihine leke sürdürmeme azmindeyiz. Kader ortaklığıyla geçen yüzyıllara gölge düşürmeme anlayışındayız. MHP ile Kürt vatandaşlarımızın arası hep açılmaya çalışıldı. Halbuki Kürt kardeşlerimize hiçbir zaman şaşı bakmadık, onları hiçbir zaman öteki ve sorun görmedik, hep birlikte Türk milleti olduğumuzu yüreklice savunduk. "Doğudan batıya, kuzeyden güneye tek bilek tek yüreğiz." dedik. Kürt kardeşlerimize sesleniyorum: Alın yazımız birdir, aynıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirelim lütfen.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Bakanız, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin dünkü grup toplantımızda da ifade ettiği bir hususu burada tekraren söylemek istiyorum, 6 Haziran 2011 tarihli Diyarbakır açık hava toplantımızda Genel Başkanımız ne demişti: “Siz, Türk milletinin eşit, onurlu ve yeri doldurulamaz birer mensubusunuz. Siz, bizim her şeyimizdesiniz; duamızdasınız, gönlümüzdesiniz, dilimizdesiniz. Şuna da kesinlikle inanın: Washington'dakiler sizi bizden daha fazla sevmeyebilir, Brüksel'dekiler sizi benden daha fazla anlayamaz, Erbil'deki peşmerge sizi benden daha çok sahiplenemez.” İşte, bilge liderimizin bu ferasetli ve kucaklayıcı söylemi unutulmamalıdır.

Türkiye Cumhuriyeti devleti hepimizindir, Türk vatani hepimizindir; dahası, hepimiz Türk milletiyiz. Bizi bölmeye kimsenin gücü yetmeyecektir. Kürt kardeşlerimizle aramıza kandan duvar çekmek için on yıllar boyunca faal hâlde bulunan zalimler ve onların kiralık tetikçisi hain bölücü örgütün sonu gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Buyurun, bitirelim lütfen, son defa...

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - PKK-YPG terör örgütü, Kürt kardeşlerimizin ne vasisi ne de temsilcisidir. Terörsüz Türkiye'nin şafağı sökmüştür; terör örgütü için son gelmiş, tutunacağı hiçbir dal kalmamıştır.

Değerli milletimiz, bizim kesin ve tavizsiz beklentimiz birlik ve beraberliktir. PKK'lı teröristler ya silahlarını gömmeli ya silahlarıyla birlikte teslim olmalı veya kaçınılmaz sonlarıyla karşılaşmalıdır.

Altını kalın bir şekilde çizerek ifade ediyorum ki terörle pazarlık olmaz, müzakere yapılmaz; yalnızca ve yalnızca mücadele edilir. Hedefe varacağız inşallah, huzura ulaşacağız Allah'ın inayetiyle diyor, Genel Kurulumuzu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kılıç.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Sezai Temelli konuşacaklar. Buyurun.

24.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, yeni kurulan YENİ YOL Partisine, cezaevlerindeki çıplak arama uygulamasına, İstanbul Barosuna açılan davaya, güvenlikçi politikalara, kamu çalışanlarına yapılan zamma ve iş cinayetlerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ben de YENİ YOL Partisine başarılar diliyorum. İnaniyorum ki muhalefet olarak çok daha güçlü bir mücadeleyle Parlamentonun önümüzdeki dönem çalışmalarına büyük katkı sunacaklardır. Tabii, bu arada şunu da belirtmek istiyorum: Grubu olmayan partiler de var, bağımsız milletvekilleri de var; onların da söz hakkının gözetildiği, Parlamentoyu daha demokratik bir zemine taşıyacak olan bir yaklaşıma da vurgu yapmak istiyorum. Sayın Başkan, siz buna fazlasıyla özen gösteriyorsunuz ama genel bir kabulle bir düzenleme olursa bu arkadaşlarımızın da söz haklarını kullanmalarını sağlayabiliriz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; maalesef söylemeye utandığım, utandığımız bir şeyle başlamak istiyorum. Biraz önce Çorlu Yüksek Güvenlikli T Tipi Cezaevinde mahpuslarla görüşmeye giden ailelerine çıplak arama dayatıldı ve gerçekten çok ciddi sıkıntılar şu anda orada yaşanıyor. Mahpuslar görüşe çıkmayacaklarını söylediler hatta bundan sonra bu konuda bir eyleme geçeceklerini de dile getirdiler. Bu çıplak arama konusu, biliyorsunuz, geçtiğimiz haftalarda da burada çok yoğun tartışıldı. Gerçekten bu utançtan bir an önce kurtulmamız gerekiyor. Ne mahpuslara ne de onlarla görüşe giden ailelerine böyle bir dayatma kabul edilemez. Bu bir işkencedir, cezaevlerindeki bu işkenceci uygulamalara artık bir son verme zamanı gelmiştir. Buradan defalarca Adalet Bakanlığına çağrı yapmamıza rağmen maalesef Bakanlık bu konuda gerekli adımları hâlâ atmış değil.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz gibi, İstanbul Barosuna dair bir davaname meselesi karşımızda. Şimdi, baktığımız zaman, bir ülkenin demokrasisi dediğinizde, o ülkenin demokrasisini tartıştı çıkardığınızda dönüp bakacağınız en önemli alanlardan biri sivil toplum örgütleri ve o örgütlerin ne denli ifade özgürlüğüne sahip olup olmadıkları ve onlara -aslında biliyorsunuz- yabancı dilde “NGO” (“non-governmental organizations”) deniyor yani devletten özerk bir karaktere sahip oldukları dile getiriliyor. Şimdi, burada bu yapıların olması ülkeye bir demokrasi zemini kazandırır. Oysa bugünkü iktidar, bugünkü devlet anlayışı demokrasi zeminine bırakın ihtiyaç duymayı, bu zemini ortadan kaldırmaya çalışan bir akla sahip. Şimdi, Baroya açılan davada da bunu görüyoruz. Yok, savaş suçu meselesiymiş. Efendim, ortada bir suç var, 2 gazeteci katledildi; siz bu suçun peşine gitmelisiniz, bu suçu işleyenleri yargının önüne çıkarmalısınız. Kaldı ki bu gazetecilerin cenazesi gelip kendi toprağına bile kavuşamamış durumda. Siz hâlâ kalkmışsınız Baronun açıklaması üzerinden Baroyu tehdit eden bir iddianameyle, davanameyle aslında bu süreci çarpıtmaya çalışıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Kim var bu işin başında? Akın Gürlek var. Dolayısıyla savcılık makamında oturan aslında yargı değil de siyasetin aparatı bir görünüme sahip bir arkadaş. Bunu nereden biliyoruz? Bu savcıyı Esenyurt’tan biliyoruz. Nereden biliyoruz? Daha geçen hafta Beşiktaş’tan biliyoruz. Şimdi de işte Baro meselesinde karşımıza çıkıyor. Dolayısıyla bir savcılık vasfıyla değil aslında bir siyasetçi gibi davranıyor. Dolayısıyla burada hukukun, adaletin göz ardı edildiğini, dolayısıyla da demokrasi ve hukuk devleti anlayışından yoksun bir uygulamanın söz konusu olduğunu görüyoruz. Baronun yanındayız olmaya da devam edeceğiz. Türkiye’de demokrasi mücadelesi dediğimizde aklımıza ilk gelen yerlerden biri İstanbul Barosudur, Baroya yönelik bu uygulamayı kabul etmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirelim lütfen.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu güvenlikçi politikalar, bu güvenlikçi anlayış ülkeyi çürüttü, bugün içinden çıkılmaz sorunlara ulaşmasına, sorunlara dâhil olmasına neden oldu. Çok ciddi sorunlar var, çok ciddi krizler var. Bu ülkenin bu sorunlarla, bu krizlerle boğuşmasının en temel nedenlerinden biri bu güvenlikçi politikalarıdır. Oysa toplumun güvenliğe ihtiyacı var. Toplum ne sosyal güvenliğe sahip ne gıda güvenliğe sahip. Bakın, patatesler Tunus’tan döndü, 2.500 ton patates Tunus’tan döndü zehirli diye. Şimdi bunu iç piyasaya verecekler, insanları tıpkı diğer gıdalarda olduğu gibi zehirleyecekler.

Şimdi, bu güvenlikçi politikalara gömülmek yerine biraz toplumun güvenliğini düşünün. Tarım Bakanı çıkıp diyor ki: “Suriye’de tarımı kaldırmak için çalışmalara başladık.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son defa uzatayım, lütfen bitirelim.

Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Vallaha Tarım Bakanı Suriye’den önce gelsin, bu ülkenin biraz tarımıyla ilgilensin, bu halkı bu zehirli gıdalardan kurtarsın diyoruz.

Diğer taraftan, bugün ayın 15’i; kamu emekçileri maaşlarını aldılar, kamu çalışanları maaşlarını aldılar, sadece yüzde 10 arttığını gördüler. Tasarruf paketi, kamu emekçilerine, sefahat paketi sermayeye uygulanmaya devam ediliyor. Yüzde 10’luk artış; en düşük kamu çalışanı maaşı 41 bin lira, maaşı 4 bin lira arttı. Bu 4 bin liraya karşılık kirası 12 bin lira arttı, ortalama kira 20 bin lira. Dolayısıyla yüzde 60 kiraya zam 12 bin lira demek, maaşı 4 bin lira arttı en düşük maaşlı kamu emekçisinin, yani aldığı

bütün parayı kira artışına verse bile daha 8 bin liraya ihtiyacı var. Mehmet “şiddet”e, yoksulluğu artık bir şiddet aracı hâline getirmiş olan bu Hazine ve Maliye Bakanına buradan bir kez daha sesleniyoruz, ona söylüyoruz ki: İşte siz tasarrufu hâlâ emekçilerin üzerinden yapmaya çalışıp ama bu kaynakları sermayeye, savaşa, silaha ayırmaya devam ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Son defa rica ediyorum.

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Son bir konu, tabii ki bu sefalet düzeninde bunun en ağır bedeline yine işçiler katlanıyor. 2024 yılında 1.897 kişinin iş cinayetiyle hayatını kaybettiğini görüyoruz. Şu ana kadar da çok sayıda işçinin -daha on beş gün oldu- hayatını kaybettiğini biliyoruz. En son bugün Sinan Budak isimli Vanlı bir genç, İstanbul’da 1 tonluk vincin altında kaldı, maalesef yaşamını yitirdi. Kendisine buradan Allah’tan rahmet diliyoruz. Ama yani “Güvenlik yok.” dedik, iş güvenliği de yok. Güvenlikçi politikalara kafasını gömenler, halkı işte bu cinayetlere, bu yoksulluğa mahkûm ediyorlar.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Temelli.

Son söz Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Abdulhamit Gül’e ait.

Buyurun Sayın Gül.

25.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün, 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan depremlere ve deprem konutlarına, Suriye’de yaşanan gelişmelere ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, aziz milletimiz; 6 Şubat 2023 tarihinde hepimizi üzüntüye boğan bir deprem yaşandı 11 ilimizde. Gündemimiz ne olursa olsun deprem ülkemizin bir gerçeği ve bu 11 ilde vatandaşlarımızın yaralarını sarıncaya kadar Hükûmetimiz ve tüm paydaşlarımız, kurumlarımız canla başla milletimizin yanında olmaya devam ediyorlar. 2024 yılı sonuna kadar 201.688 konut depremzede vatandaşlarımıza teslim edilmiştir ve inşallah, 2025 sonunda 421.686 konut, 31.307 iş yeri olmak üzere 452.983 yapıyı yine depremzede vatandaşlarımıza teslim edeceğiz. 11 ilde yaşanan bu elim hadiseden mağdur olan tüm vatandaşlarımızın yanında olmaya Hükûmetimiz, kurumlarımız devam edecektir.

Yine, Gaziantep’te de 29.500 konutun 24.191’i depremzede kardeşlerimize teslim edilmiştir. Tüm illerimizde, 11 ilimizde de canla başla şantiyeler yoğun bir şekilde çalışmakta ve vatandaşlarımıza bu deprem konutlarını, güvenli deprem konutlarını inşa etme yönünde çalışmalarımız yoğun bir şekilde devam etmektedir. Sayın Cumhurbaşkanımızın -Kabinede olsun, partimizin toplantılarında olsun- en önemli gündem başlığı da bu deprem mağduru vatandaşlarımıza yönelik yapılacak çalışmalar ve bundan sonra da Türkiye’nin bir deprem riskiyle ilgili alınması gereken tedbirlere ilişkindir. Vatandaşlarımızın yanında olmaya devam edeceğiz. Rabb’im ülkemizi bu tür afetlerden korusun diyorum.

Sayın Başkanım, Suriye’de yaşanan gelişmeleri çok yakından takip ediyoruz. Tabii, komşu ülkemiz ve Suriye’de yaşanan her gelişme ülkemizi de doğrudan ilgilendiriyor. Ülkemizin hem iç cephesini güçlendirecek şekilde çalışmalarımızı sürdürüyoruz hem de dışarıda, Suriye’de, bölgemizde bir barışın tesisi için çalışmalarımızı güçlü bir şekilde sürdürüyoruz. Bizim bu anlamda temel yaklaşımımız Suriye’nin kendi iç bütünlüğünü, toprak bütünlüğünü sağlamasıdır. “Türkiye’nin orada ne işi var?” diyenlere Türkiye, kadim bu coğrafyada her zaman barışın öncüsü olmuştur, her zaman birliğin,

beraberliğin öncüsü olmuştur. O yüzden, Türkiye hem kendi çıkarları için hem de bölgede yaşayan bütün insanlığın menfaati için her zaman her yerde olmaya devam edecektir. Türkiye'nin olduğu her yerde birlik vardır, beraberlik vardır, kardeşlik vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayalım lütfen.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Nitekim, bugün, Suriye Dışişleri Bakanı, Savunma Bakanı ve ilgili kurumlar da yine ülkemizi ziyaret ve temaslarda bulunmaktadırlar. Biz, Suriye'de Türkmen arkadaşlarımızın, Türkmenlerin, Arapların, Kürtlerin orada bir özgür, eşit birey olarak Suriye'nin geleceğine dair söz söyleyebilecekleri bir Suriye'nin oluşumu konusunda her zaman destek olmaya devam edeceğiz. Suriye altmış yıllık bir Baas rejiminin, baskı rejiminin, Sednaya Cezaevinde gördüğümüz işkencelerin, zulümlerin artık sona erdiği, özgürleştiği bir Suriye olmuştur. Bu devrimin Suriye halkının daha özgür bir şekilde geleceğe emin adımlarla bakabileceği bir Suriye inşası için, Suriye'nin mimarisi için Türkiye olarak başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere her alanda komşu ülkemizle ilişkilerimizi en üst düzeye çıkaracağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirelim lütfen.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - İnaniyoruz ve dua ediyoruz ki nasıl Şam, Halep özgür olduysa Kudüs'ün de özgür olacağı, Filistin'in de özgür olacağı günler yakındır diyorum. Türkiye olarak coğrafyada yaşayan bütün mazlumların yanında, insanlık adına her zaman vicdanın, merhametin, adaletin ve ahlakın yanında olmaya devam edeceğiz diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Gül.

Sayın Rızvanoğlu...

26.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, Eber Gölü'ne ilişkin açıklaması

EVİRİM RIZVANOĞLU (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İktidar “Eber Gölü”nü koruyacağız.” dedi ama koruyamadı. Türkiye'nin en büyük 11'inci gölü gözlerimizin önünde yok oluyor. Gölün çevresindeki ormansızlaştırma ve kontrolsüz sulama bu yıkımı daha da hızlandırdı. ÇED süreci işletilmeden izin verilen mermer, maden, taş ve kum ocakları gölün suyunu hem tüketti hem de kirletti. Bir zamanlar 10 köyün geçim kaynağı olan Eber Gölü bugün bir felaketin eşiğinde. Bölge halkının geçim kapısı ve ekosistemin ayrılmaz bir parçası olan bu göl karbon yutma kapasitesiyle iklim krizine karşı mücadelede önemli bir role sahip. Eğer bugün önlem almazsak göçmen kuşların yuvasını, bölgedeki yaşamı ve geleceğimizi kaybedeceğiz. Buradan Tarım ve Orman Bakanlığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığını daha fazla gecikmeden Eber Gölü'ne sahip çıkmaya davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Nurten Yontar...

27.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, 66 Anadolu lisesinin proje okul statüsünden çıkarılması kararına ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, Milli Eğitim Bakanlığı ani bir kararla 66 Anadolu lisesini proje okul statüsünden çıkardı.

Sayın Yusuf Tekin, ülke genelinde akademik başarısı yüksek olan liseleri hedef tahtası hâline getirmeniz iktidarınızı dibe çekiyor. Bu liselerin hangi çalışması sizi bu kadar rahatsız etti ki Amasya, Ardahan, Artvin, Bayburt, Bolu, Çanakkale, Giresun, Iğdır, Karaman, Rize, Sinop, Tunceli ve Uşak

illerinde Anadolu liselerinde sınavı kaldırarak bir tane bile LGS'yle girilebilecek Anadolu lisesi bırakmadınız? Cumhuriyet öğretmenleri sizi o kadar çok rahatsız ediyor ki Anadolu öğretmen liselerini kaldırdınız, şimdi Anadolu liselerini... Sıra fen liselerine mi gelecek? Siyasi ideolojileriniz yüzünden bozduğunuz eğitim dolayısıyla derhâl istifa edin.

BAŞKAN - Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu...

Buyurun.

28.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının açıklamasına ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ederim.

Sayın Çalışma Bakanı, “Emeklilerin aylıklarını nasıl düzenli ödeyebiliriz diye telaş içindeyiz.” demişsiniz. Siz hangi cesaretle bu ülkenin emeklisine parmak sallıyorsunuz? Bu memleketin kahrını çeken, çileli insanlarına “Oturun oturduğunuz yerde, maaşınızı alabileceğinize şükredin.” mi demek istiyorsunuz? Bu nasıl bir zihniyettir? Hangi hakla, hangi vicdanla emeklilerimizi üç kuruş maaşlarıyla tehdit edersiniz? Millete hizmet için o makamda bulunan sizler bu görevi tehditle, kibirle, sorumluluktan kaçarak mı yapacaksınız? Eğer zerre kadar onurunuz varsa bir an önce istifa eder, “Bu işi beceremedim.” diyerek özür dilersiniz ama ne yazık ki bu tavrı göstermek yerine çırpındıkça daha derine batıyorsunuz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Necmettin Çalışkan burada mı? Yok.

Son olarak Sayın Burhanettin Kocamaz...

Buyurun.

29.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, esnafların yaşadıkları sorunlara ilişkin açıklaması

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yüksek kiralar, elektrik ve doğal gaz faturaları ile SGK primleri esnaf kesiminin belini iyice bük müştür. Esnaflar artan ekonomik kriz karşısında kirasını, faturalarını ve sigorta primlerini ödeyemez hâle gelmiştir. Sigorta prim borçlarını ödeyemedikleri için sağlık hizmetlerinden yararlanamayan, hastanelerde muayene olamayan ve eczanelerden ilaç alamayan esnaflar ve bakmakla yükümlü oldukları aileleri büyük bir mağduriyet yaşamaktadır. Ayrıca, esnaflar kara liste konusunda da sıkıntı yaşayarak bankalardan kredi kullanamaz hâle gelmiştir. Esnaflar tefeciden kurtulmak ve bankalardan kredi kullanmak için yeni bir sicil affı düzenlemesi yapılmasını beklemektedir. Esnaflar, Hükûmetten, verilen sözlerin tutularak 7200 gün konusunda da çalışma yapılmasını beklemektedir. Buradan Hükûmete seslenmek istiyorum: Ekonomik zorluk yaşadıkları için kapılarına kilit vurma noktasına gelen esnaflarımızın yaşadıkları sorunları çözmeyi düşünüyor musunuz?

BAŞKAN - Teşekkürler.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.25

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.51

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 48'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Yapay Zekânın Kazanımlarına Yönelik Atılacak Adımların Belirlenmesi, Bu Alanda Hukuki Altyapının Oluşturulması ve Yapay Zekâ Kullanımının Barındırdığı Risklerin Önlenmesine İlişkin Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimine dair bir tezkeresi vardır, okutuyorum:

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) TEZKERELER

1.- (10/235, 837, 1601, 1602, 1800, 1801) esas numaralı Yapay Zekânın Kazanımlarına Yönelik Atılacak Adımların Belirlenmesi, Bu Alanda Hukuki Altyapının Oluşturulması ve Yapay Zekâ Kullanımının Barındırdığı Risklerin Önlenmesine İlişkin Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Geçici Başkanlığının, Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip Üye seçimini yaptığına ilişkin tezkeresi (3/1023)

14/1/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuz başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 14/01/2025 Salı günü saat 15.30'da toplanmış ve kullanılan 18 adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak İç Tüzük'ün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Ayşe Böhürler

Kayseri

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan: Fatih DÖNMEZ Eskişehir (16) oy

Başkan Vekili: Jülide SARİEROĞLU Ankara (15) oy

Sözcü: Büşra PAKER İstanbul (15) oy

Kâtip: Levent UYSAL Mersin (16) oy

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, Suriye’deki farklı toplum kesimlerine yönelik baskı ve şiddet politikalarının araştırılması, sorunun insani, siyasi ve uluslararası boyutlarının ele alınması, alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla 15/1/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Ocak 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

15/1/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 15/1/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya
İstanbul
Grup Başkanı

Öneri:

Muğla Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Selçuk Özdağ tarafından, Suriye’deki farklı toplum kesimlerine yönelik baskı ve şiddet politikalarının araştırılması, sorunun insani, siyasi ve uluslararası boyutlarının ele alınması, alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla 15/1/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 15/1/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Doğan Demir konuşacaklar.

Buyurun Sayın Demir. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

YENİ YOL GRUBU ADINA DOĞAN DEMİR (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sevgili arkadaşlar, geçen hafta, Suriye’de yaşananlarla ilgili, Türkiye’deki Alevi kurumlarımızın genel başkanları ve yöneticileri, bütün siyasi partilerin Grup Başkan Vekillerini ziyaret etmişlerdi. Biz de Gelecek ve Saadet Grubu olarak Grup Başkan Vekillerimizle birlikte 7-8 kişilik bir milletvekili heyetimizle karşılaşmıştık. Orada Alevi kurumlarımızın tespitleri ve bizim önergemizle birlikte Suriye’de yaşananlarla ilgili size bilgi vermek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Suriye’de uzun süredir devam eden iç savaş yalnızca bir coğrafyanın değil, bir toplumun derin ve onarılması güç yaralar almasına neden olmuştur. Bu savaşta en büyük bedeli ödeyen kesimlerin başında ise azınlık grupları gelmektedir. Suriye’de yaşanan bu insani kriz Türkiye’yi hem insani hem de stratejik açıdan doğrudan etkilemektedir. Savaşın başlangıcından bu yana Esad rejiminin zulmünden kaçan milyonlarca insan ülkemize sığınmış, bu insanlar için Türkiye büyük bir özveriyle kapılarını açmıştır. Esad rejiminin devrilmesi sonucunda Aleviler, Dürziler, Kürtler, Yezidiler gibi azınlıklara yönelik gerçekleştirilen baskı, şiddet ve katliamlardan bahsetmek ve bu korkunç tabloya dikkat çekmek istiyorum. Bu mesele yalnızca komşu bir ülkedeki bir insanlık dramı değil, aynı zamanda, ülkemizin sınır güvenliğini, insani değerlerini ve bölgesel barış konusundaki hassasiyetlerini de derinden etkileyen bir sorundur ve Alevi toplumu olarak bu durum bizleri yani

Türkiye'deki Alevileri çok yakından ilgilendirmektedir. Bölgede mezhepsel ve etnik kimliklere dayalı bir ayrımcılık yapılarak sanki tüm azınlıklar Esad rejiminin destekçisiymiş gibi Aleviler, Dürziler, Yezidiler, Kürtler ve diğer azınlıklar hedef alınmaktadır. Bu saldırılar, yalnızca fiziksel şiddetle sınırlı kalmamış, bu insanlar kültürel ve dinî kimliklerinden dolayı sistematik olarak baskı altında tutulmakta, yerlerinden edilmekte ve yaşam hakları ellerinden alınmaktadır. HTŞ kendini her ne kadar ideolojik olarak ayırtıran bir grup gibi göstermeye çalışsa da uygulamaları net bir şekilde uluslararası hukuk nezdinde savaş suçu ve insanlığa karşı suç kapsamına girmektedir. Özellikle İdlib, Humus, Lazkiye ve çevresindeki bölgelerde uygulanan ayrımcı politikalar, bölgede bulunan 38 Alevi köyü başta olmak üzere azınlıklara yaşam alanı bırakmamıştır. Köyler zorla boşaltılmış, bu insanların ibadet yerleri tahrip edilmiş ve dinî ritüelleri yasaklanmıştır; kadınlar ve çocuklar ise bu süreçte en savunmasız, mağdur kesimler olmuştur. Bu durum, yalnızca bu insanların yaşamlarını değil, aynı zamanda, gelecekte bir arada yaşamayı mümkün kılacak toplumsal yapıyı da tehdit etmektedir. Her savaşta olduğu gibi bu çatışmada da en büyük bedeli kadınlar ve çocuklar ödemektedir. Suriye'nin birçok bölgesinde olduğu gibi, HTŞ kontrolündeki bölgelerde de kadınlar sistematik cinsel şiddet, zorla evlendirme ve fiziksel şiddete maruz kalmaktadır. Alevi kadınlar başta olmak üzere, azınlık mensubu kadınlar inançlarından ve kimliklerinden ötürü ayrımcılığın en ağır biçimiyle karşılaşmaktadır. Bu kadınlar hem fiziksel hem de psikolojik olarak yıkıma uğramakta, toplumsal hayattan dışlanmaktadır. Çocuklar ise savaşın en masum kurbanlarıdır. Suriye'de büyüyen bir nesil ne eğitim ne de güvenlik imkânlarına sahip olmadan yetişmektedir. Bu çocukların travmaları yalnızca bireysel hikâyeler değil, aynı zamanda toplumsal hafızanın derin yaralarıdır. İnsan hakları örgütlerinin hazırladığı raporlara göre, çocukların yüzde 70'i okula gidememektedir. Çatışma ortamında büyüyen çocukların yüzde 30'u ise farklı şekillerde sömürüye maruz kalmaktadır. Bu durum yalnızca bugünü değil, geleceği de tehlikeye atan bir sosyal sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türkiye'nin üzerinde yeniden tarihî bir sorumluluk vardır. Bu sorumluluk, orada baskı ve katliamlara maruz kalan azınlıklar için bir yaşam koridoru oluşturulması ve Suriye'nin toprak bütünlüğünün korunarak tüm azınlıkların can ve mal güvenlikleri sağlanarak demokratik bir yapının kurulması için sürece katkıda bulunulması olacaktır. Ülkemizde yakın akrabaları olan azınlıklar var, gündeler iş yerlerini kapatmak zorunda kalmış, gıda ve para yardımı bekleyen on binlerce insan var. Bugün Suriye'de yaşanan insanlık trajedisine kayıtsız kalmamız düşünülemez. Türkiye'nin insani yardım politikaları bu noktada son derece önemlidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Suriye'de azınlıklara yönelik yapılan baskı ve şiddet, yalnızca bu insanların değil tüm insanlığın vicdanında derin bir yara açmaktadır. Daha düne kadar Baas rejiminin zulmüne uğrayan halk, bugün de HTŞ'nin baskı ve zulmüyle karşı karşıyadır. Kadınların ve çocukların yaşadığı mağduriyetler bu tablonun en acı ve utanç verici kısmıdır. Türkiye olarak hem insani değerlerimiz hem de tarihsel sorumluluklarımız gereği bu meseleye daha fazla sessiz kalamayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DOĞAN DEMİR (Devamla) - Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN - Buyurun, bitirin efendim.

DOĞAN DEMİR (Devamla) - Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bu soruna dikkat çekmek ve çözüm önerileri üretmek bizim en temel görevlerimizden biridir. Gelin, bu trajediyi durdurmak, bu masum insanların sesi olmak için hep birlikte çalışalım. Dışişleri Bakanlığımız öncülüğünde Mecliste bir heyet kurarak bölgeye gidelim, oradaki çaresiz insanlara yardım eli uzatalım.

Bu arada, sevgili arkadaşlar, Celal Fırat Vekilimiz ve Cem Avşar Vekilimizle birlikte yaklaşık iki haftadır Dışişleri Bakanımızdan randevu talep ediyoruz fakat maalesef bir dönüş olmadı; mutlaka

yoğunluktandır. Umarım en kısa sürede Sayın Dışişleri Bakanımızla bu konuyu baş başa görüşüp orada yapabileceğimiz ne varsa Meclisi olarak biz de gereğini yaparız diyor, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Demir.

İYİ Parti Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk konuşacaklar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sayın Divan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, aziz vatanımız için yirmi yedi yıl önce, 15 Ocak 1997’de bölücü terör örgütü PKK tarafından şehit edilen Jandarma Er Şahin Celal Ak’ı rahmet, saygı ve minnetle anıyor; bütün şehitlerimizi, gazilerimizi, şehit ailelerini ve yakınlarını saygı ve hürmetle selamlıyorum. Sizleri unutmadık, unutmayacağız, unutturmayacağız.

Suriye’de yaşanan iç savaş tüm Türkiye’yi ve tüm bölgeyi derinden sarsan insani trajedilere yol açmıştır. Bugün, artık, savaşın sona ermesiyle bölgede farklı grupların yönetim üzerinde etkili olmaya başladığını görüyoruz ancak bu yeni dönemin ne yazık ki barış ve huzur getirdiğini söylemek pek mümkün değildir. Öncelikle ve özellikle HTŞ ve bileşenlerinin Suriye’de kontrolü ele geçirmesiyle birlikte her ne kadar dünya kamuoyuna ılımlı mesajlar verilse de bazı bölgelerde insan hakları ihlalleri, işkence ve infaz görüntüleri gibi kabul edilemez olayların sosyal medyada gündeme geldiğine sıklıkla tanık oluyoruz. Bu durum, yaşanan acıları daha da derinleştirmektedir.

Türkiye, Suriye’deki krizlerden en çok etkilenen ülke olmuştur. AK PARTİ’si iktidarının dış politikada izlediği hatalı yaklaşımlar Suriye krizinin daha da derinleşmesine sebep olmuş, bölgede hem Türkiye’nin hem de Suriye halkının güvenliğini tehlikeye almıştır. Özellikle, Türkiye’nin ilk yıllarda yanlış taraflarla kurduğu ilişkiler ve bölgesel istikrara öncelik vermemesi, bugün karşı karşıya olduğumuz sorunun temel sebeplerindendir. Sınır güvenliğinin sağlanamaması kontrolsüz bir şekilde milyonlarca mültecinin ülkemize girişine zemin hazırlamış, bu durum da sosyal ve ekonomik sorunları beraberinde getirmiştir. Bugün ise geçmişte yapılan hatalardan ders çıkararak çözüm yolları üretmek zorundayız. Bunun için de şiddete maruz kalan insanların güvenli bölgelere geçebilmesi için uluslararası kuruluşlarla iş birliği yaparak bir geçiş koridoru oluşturulmasına katkı sağlamalıyız.

Değerli milletvekilleri, Suriye’de devlet kavramı fiilen ortadan kalkmıştır. Devletin olmadığı bir yerde gücü elinde bulunduran silahlı kişi veya gruplar mazlumun ekmeğini de alır, vatanını da alır, karşı çıkan olursa da canını alır. Devlet otoritesi, birilerine kravat taktırılarak ya da devlet adamı görüntüsü verilerek kurulamaz. Suriye’nin toprak bütünlüğü elbette önemlidir ancak bu bütünlük sadece kâğıt üstünde kalmamalıdır. Ne yazık ki şu an 4 parçaya bölünmüş bir Suriye var karşımızda. Sonuç olarak, Suriye’deki savaşın bitmiş olması oradaki acıların sona erdiği anlamına gelmiyor; tam tersine, yeni bir dönemin zorluklarını da beraberinde getiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Başkanım, tamamlıyorum.

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Türkiye olarak bu zorluklara karşı çözüm üretmek için doğru politikalar geliştirmeli ve uluslararası toplumun desteğiyle hareket etmeliyiz ancak bunu yaparken geçmişte yapılan yanlışlardan ders çıkarmalıyız.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün bir sözüyle konuşmamı tamamlamak istiyorum: "Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türkiye halkına 'Türk milleti' denir." Atatürk bu sözüyle Türk millî kimliğinin ne kadar önemli ve birleştirici olduğunu ifade etmiş, kurduğu cumhuriyetin sarsılmaya çalışılan millî kimliğini de Türkiye'nin Orta Doğu'nun diğer bütün ülkelerinden neden farklı olduğunu da hepimize göstermiştir. Bugün sürekli ağızlara sakız edilen Türk millî kimliği Türkiye'nin sonu belirsiz bir iç savaş yaşamamasının en büyük sebebidir. Umarım Suriye'nin durumu Türk millî kimliğine etnik bölücü saiklerle saldıranlara ibret olacaktır; aksi durum ülkeyi bir Yugoslavya, bir Suriye yapar diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Öztürk.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Osman Cengiz Çandar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yeni oluşmuş olan YENİ YOL Grubunun grup önerisi üzerine söz almak için karşınızdayım. Bu vesileyle, YENİ YOL Grubunun oluşmasını kutluyorum, kendilerine başarılar diliyorum; ülkemize ve Türkiye Büyük Millet Meclisine hayırlı olmasını diliyorum.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Teşekkür ediyoruz.

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - Türkiye, Suriye'nin ulusal birliğine hizmet edecek, Suriye'nin çok kültürlü, çok mezhepli, çok kimlikli yapısını birleştirecek ve birlik içinde tutabilecek bir tutumu maalesef ortaya koyamamıştır. Bakın, Suriye nüfusunun yüzde 57 küsuru, yaklaşık yüzde 60'ı Sünni Arap'tır, yüzde 10'u Arap Alevi'dir; yine, yaklaşık olarak yüzde 10'u, çoğu Türkiye'yle doğrudan akrabalık hâlinde olan, Türkiye'deki soydaşlarıyla yakından akrabalık hâlinde olan Kürtlerdir; keza yüzde 10'una yakın bir oran Hristiyan Arap ve Süryani'dir, yüzde 6'sı Türkmen'dir, yüzde 3'ü Dürzi'dir, yüzde 3'ü Şii Arap'tır ve ayrıca, bu ülkede Ermeni, Adige, Çerkes ve İsmaili topluluklar mevcuttur. Haritalarda açıkça bu yapı görünür. Aynı zamanda, Baas rejimi yıkılmadan önceki ülkenin askerî konumu da yine haritalarda parçalanmış hâliyle ortadadır.

Şimdi, böyle bir ülke on üç yıl süren bir iç savaştan bitap, harap durumda çıkmıştır, ekonomisi çökmüştür ve doğrulanabilmesi için -ayağa kalkması değil doğrulanabilmesi için- yaklaşık 500 milyar dolara ihtiyacı vardır ve yedi yıl boyunca, bizim Hatay ili kadar bir büyüklüğü olan İdlib ilini 2017'den bu yana yönetmiş olan, Türkiye'nin koruyucu kanatları altında yönetmiş olan Heyet Tahrir el-Şam gelip Şam'a oturmuş durumda. Gelgelelim Heyet Tahrir el-Şam'ın, yukarıda anlattığım bu Suriye'yi ne tek başına yönetebilecek gücü ne de açıkçası böyle bir yeteneği var. Suriye'nin işi çok zor; birlik kılması, barış içinde geleceğe doğru yol alması için -başta Türkiye- uluslararası desteğe ihtiyacı var ama Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın ağızıyla, Suriye'nin geleceğinin Suriye Arap Cumhuriyeti olacağı bildirildi. Bu, Türkiye'nin Suriye'ye yönelik olarak birleştirici ve bütünleştirici bir rol oynamayacağını ilan etmiş olmak demektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun, bitirin lütfen.

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - Türkiye, elinde tuttuğu Suriye Millî Ordusu adlı grupları, hava ve topçu desteğiyle, bunları sağlayarak Suriye Demokratik Güçlerine yani Kürtlere ve onların Arap müttefiklerine saldırtarak -ki yapılan o- Suriye'nin birliğine hizmet etmesi mümkün değildir; hizmet edemezsiniz böyle Suriye'nin birliğine.

Bu bakımdan, Suriye’deki farklı toplum kesimlerine yönelik baskı ve şiddet politikalarının araştırılması ve Suriye’ye gidecek, yerinde inceleme yapacak bir Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonunun kurulması önerisi çok isabetlidir.

Genel Kurula saygılarımı sunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Çandar.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Nermin Yıldırım Kara konuşacaklar.

Buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Sayın Başkan, Değerli Genel Kuruldaki arkadaşlarımız; evet, ülke gündemi bir bakıma on yıl öncesine döndü; o tarihlerde AK PARTİ iktidarı kendisini “vesayet karşıtı” tanımlarken bizi, Cumhuriyet Halk Partisini “Esatçı” “vesayetçi” olarak tanımlıyordu ama Suriye üzerinden cumhuriyet tarihinin belki de görülmemiş bir dış politika doktrinini de yaşatan, bu ülkeye yaşatan iktidardı. Savaşa ve çatışmalara açıkça taraf olanlar ülkeyi büyük bir mülteci krizine, ekonomik, sosyal ve geri dönüşmez sonuçlara sebebiyet verecek şekilde bir çözülmüşlüğe, bir yozlaşmaya getirmişti; bundan haberleri var mıydı bilmiyorum. Suriye söz konusu olduğu zaman elbette biz konuşacağız, Hatay halkı bu konuda en ciddi konuşmaları yapabilecek kabiliyete sahiptir. Niye? Çünkü İskenderun, Antakya, Halep daha yüz yıl önce aynı idari yapının bir parçasıydı ancak 2012’de çok ciddi problemler ve sıkıntılar baş gösterdi. Plan ve Bütçe Komisyonunda İçişleri Bakanına sorduğumuzda, 222 bin Suriyelinin Hatay’da olduğunu kendisi ifade etmişti. Cumhuriyet Halk Partisi olarak Suriye’ye bakışımız her zaman açık ve net; dün de bugün de yarın da toprak bütünlüğünden yana ve oradaki tüm dillerin, tüm dinlerin, tüm renklerin birlikte tesis edebileceği bir demokratik yapı istedik ve hâlâ da söylüyoruz. Dış politika iktidarın büyük bir stratejisinin basit hesaplarıyla bir harita çizme oyunu olmayacak ve olmamalıdır.

Şimdi yeni bir Suriye var. Yeni Suriye’de Colani ve Türkiye’nin içerisinde olduğu, hiçbir şekilde... Biraz evvel Sayın Grup Başkan Vekili de dedi ki: “Bu konudan hiç kimsenin bir gocunması yok.” Türkiye Cumhuriyeti daha fazla olmalı. Niye orada olmalı? Alevi yurttaşlarımız, gayrimüslimler, tüm azınlıklar, Ezidiler, Türkmenler tüm diller ve renkler için orada olmalı. Biliyor musunuz Sayın Başkanım, gelen görüntülerde, dün gece bize gelen videolarda, Alevilere yönelik yapılan yürüyüşte sinkaflı küfürlerin var olduğunu biliyor musunuz? Bu görüntüleri gördünüz mü, bilmiyorum. Dolayısıyla buradan Hakan Fidan’a ve Cumhurbaşkanına, Cumhurbaşkanı Yardımcısına yani bu ülkeyi yönetenlere talebimiz, açtığımız yol şudur: Tüm unsurları içerisinde barındıracak mutlaka bir müzakere süreci olmalı, yapılmalı. Biz kaygı duyduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) - Bitti mi Başkanım?

BAŞKAN - Buyurun, bitirin, bir dakika daha süre veriyorum.

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) - Tüm dillerin ve dinlerin birlikte yaşayacağı bir ortamı, huzuru ortaya çıkarabilmek için burada Sayın Fidan mutlaka inisiyatif almalıdır, uluslararası toplumu bu işin içerisine katmalıdır. Bu yüzden, özellikle oradaki diğer dinî gruplarla ve etnik gruplarla ilgili olarak bu istişareleri... Özellikle bunu çok istiyoruz, Hatay’daki ve Suriye’deki Alevi kanaat önderleriyle bir masa mutlaka oluşturulmalı, bu görevi de -bunu iç malzeme açısından tükettikten sonra zafer sarhoşluğu bittiyse eğer iktidarın- artık bu görüşmeleri bu masada yapmalıdır; bu konuda buradan, Türkiye’den beklentimiz budur.

Teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kara.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)**B) ÇEŞİTLİ İŞLER**

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Başakşehir Şehit Haki Aras Kız Anadolu İmam-Hatip Lisesi öğrencilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi.

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, Başakşehir Haki Aras Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencileri misafirimiz olarak buradalar, Genel Kurul adına kendilerini selamlıyoruz; hoş gelmişler. (Alkışlar)

VIII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, Suriye’deki farklı toplum kesimlerine yönelik baskı ve şiddet politikalarının araştırılması, sorunun insani, siyasi ve uluslararası boyutlarının ele alınması, alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla 15/1/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Ocak 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Son konuşmacı Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Hüseyin Yayman.

Buyurun Sayın Yayman. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz, ekranları başında bizi izleyen aziz vatandaşlarımız; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sözlerimin başında, büyük siyaset adamı değerli Ahmet İyimaya ağabeyimize bir kez daha Allah’tan rahmet diliyorum.

Halkın sanatçısı, Türkiye’nin sanatçısı, hepimizin seyerek dinlediği Ferdi Tayfur’a da bir kez daha Allah’tan rahmet diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Fuzûlî’nin çok güzel bir beyti var, diyor ki: “Söylesem tesiri yok, sussam gönlüm razı değil.” Dün Suriye’de zalim Esad rejimi 1 milyon insanı öldürürken, 10 milyon Suriyeli mezhebine, inancına, görüşüne, fikrine, kadın olmasına, çocuk olmasına bakılmadan yerinden edilirken sesini çıkarmayanlar, Aylan bebek için gıkını çıkarmayanlar, biz Suriye’de inisiyatif aldığımızda “Türkiye’nin Suriye’de ne işi var?” diyenler, Türkiye bu konuda inisiyatif aldığında eleştirenler, inisiyatif almadığında eleştirenler bugün genel görüşme talebinde bulunuyorlar.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bir dakika... Bir dakika... Çok ayıp!

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Arkadaşlar, hiç şüpheniz olmasın...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Çok ayıp Sayın Vekil, çok ayıp! Lütfen, Sayın Vekil, lütfen kendinize gelin!

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Hiç şüpheniz olmasın, hiç şüpheniz olmasın; tarihin doğru tarafındayız, tarihin doğru tarafında olmaya da devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Biz mezheplere saygılıyız, mezhepçiliğe karşı olduk çünkü biz AK PARTİ’yiz çünkü biz Cumhuriyet İttifakı’yız.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Siz Marmaris’te yüzerken de biz karşı çıkıyorduk, Marmaris’te siz yüzdünüz Esed’le!

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Tarihin doğru yerinde yer almayanlar bugün bize söz söylüyorlar.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - İftara siz davet ettiniz Sayın Vekil, şeref konuğu siz yaptınız onu! Şeref konuğu sen yaptın!

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Suriye Suriyelileridir. Suriye'nin toprak bütünlüğünü savunuyoruz. Suriye'de Dürziler de Sünniler de Aleviler de Türkmenler de Araplar da hepsi eşit ve birinci sınıf vatandaşdır ve Suriye'nin geleceği Suriyelilerin elindedir.

Suriye'de federasyona, konfederasyona ve başka yapılara asla ama asla müsaade etmeyeceğiz. Bunun kayıtlara girmesini istiyoruz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Hem “Suriye Suriyelileridir.” deyip hem de bunu nasıl söyleyebiliyorsun?

SÜMEYYE BOZ (Muş) - O zaman buna Suriyeliler karar versin, siz değil!

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Ben Suriye meselesini Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir konu başlığı olarak konuşmuyorum, ben Hataylıyım; Suriye'de Hataylıların, Türkmenlerin akrabası var, Kürtlerin akrabası var, Alevilerin akrabası var ve biz meseleyi kardeşlerimizin hukuku olarak görüyoruz. Önceki gün Samandağ'dan, Arsuz'dan, Defne'den Alevi kanaat önderlerimiz geldi, Sayın Dışişleri Bakan Yardımcımızla görüştü; benimle de AK PARTİ milletvekilleriyle de Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleriyle de görüştü ve sorunlarını dile getirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Sayın Başkan, bu konu çok hararetli.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Keşke hiç konuşmasaydınız!

BAŞKAN - Konu hararetli, Kürtleri unuttun bak, söyleyeyim sana.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Hazır bu kadar hararetlenmişken beslediklerinin Telkele'deki Alevi katliamlarından da söz etseler!

BAŞKAN - Buyurun, bir dakika süre daha veriyorum.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Kürtleri de söyledim. Afrin'de, Azez'de, hepsi bizim kardeşimizdir; Lazkiye'deki, Tartus'taki Alevi de bizim kardeşimizdir. Eğer Tartus'ta, Lazkiye'de bir Alevi'nin evine giriliyorsa benim evime girilmiştir. Eğer Tartus'ta, Lazkiye'de bir Alevi kardeşimizin inancından dolayı, mezhebinden dolayı, kimliğinden dolayı ailesine, canına, malına kastediliyorsa benim canıma, malıma kastedilmiş demektir. Biz bunları söyledik, konuştuk zaten.

AYTEN KORDU (Tunceli) - O zaman kastediliyor.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Burada çok net söylüyoruz: El-Colani kuşatıcı bir yönetim kurdu, kuruyor.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Nereden biliyorsun?

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Suriye tarihinde olmayan işleri yapıyor. Dileriz ve temenni ederiz, bu kuşatıcı, kucaklayıcı yönetimi devam eder ve oradaki bütün kimliklerin kendine ait hissedeceği bir Suriye cumhuriyeti kurulur.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Colani “Gençtik, hata yaptık.” der, siz de “Bilmiyorduk, aldandık.” dersiniz, böylelikle bir ülkeyi mahvedersiniz.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Ve şunu ifade etmek isteriz: Dün tarihin doğru tarafındaydık, bugün tarihin doğru tarafındayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Yarın da -Cumhurbaşkanımızın dediği gibi- tarihin doğru tarafında olacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Yayman.

Buyurun Sayın Kaya.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, Sayın Hüseyin Yayman maalesef çok talihsiz bir konuşma yaptı. Biz kendisinden şunu bekledik: Elbette bu hassasiyet bütün Meclisin hassasiyetidir.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ya, senin bütün konuşmaların talihsiz!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Müsaade edin, müsaade edin arkadaşlar.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Hayır, ne var? Bir şey söylemedim.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bu hassasiyet... Bu hassasiyet...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Oylamayı yapalım ya!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - “Bu hassasiyet Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bütün partilerin hassasiyetidir dolayısıyla bu hassasiyete hep beraber sahip çıkacağız.” demelerini bekledik fakat kendisi sürekli suçlama psikolojisiyle hareket ediyor.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ya, ağzını aç da bir kere de Esad’a laf söyle!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Biz Esed ile Suriye halkını, Sayın Başkan, birbirinden ayırmasını çok iyi biliriz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Esad’a bir kere laf söyle söyleyebiliyorsan! Onlar katil, katil! Bir kere söyle!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Biz Esed Marmaris’te iktidar partisi tarafından birlikte denizde yüzdürülürken de o zalimlere karşı çıkıyorduk.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Hiçbir şey söyleyemedin!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Adalet ve Kalkınma Partisinin il iftarına şeref konuğu olarak davet edilirken de Esed Sednaya Cezaevinde zulümler yapmaya devam ediyordu. Onun için bu talihsiz konuşmadan dolayı vekili kınıyorum!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Başkanım, böyle adapsızlık olmaz! Ne demek ya!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Biz bütün partiler olarak Suriye’deki hassasiyete hep beraber sahip çıkalım diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Yoklama istiyoruz.

BAŞKAN - Teşekkürler.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) - Sayın Başkanım, satışmadan...

BAŞKAN - Başkanlığımıza, önerinin oylanmasından önce yoklama yapılmasına yönelik bir önerge gelmiştir.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) - Efendim, bir dakika...

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Başkanım, bir söz talebim var, söz talebim var.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) - Sayın Başkanım, efendim “Demir tavında dövülür.” derler, bir polemige mahal vermeden ben sade bir dille, müsaade ederseniz...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Senin bütün konuşman polemik, bakma cevap vermiyoruz sana!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sonrasında efendim; önergemiz oylansın, sonra şey yaparız. Bir hakaret, satışma yoktu Sayın Başkanım, lütfen...

BAŞKAN - Kıymetli arkadaşlar, neyin yanlış neyin doğru olduğunu idrak edecek yaştayım, tamam; o bir. İkincisi, Genel Kurulun düzenini bir tek siz bozdunuz Sayın Vekil, konuşmayla bir şey olmaz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - İç Tüzük'e göre oylamayı yapmanız lazımdı. Grup Başkan Vekili olarak o konuşmayı yapmayacaktı, oylamayı yapmanız lazımdı.

BAŞKAN - Neyi İç Tüzük'e göre?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Bülent Bey'e söz vermenize hiç gerek yoktu ki.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Doğru söylüyor, oylamaya geçelim.

BAŞKAN - Niye gerek yok?

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Doğru söylüyor, oylamaya geçelim Başkanım.

BAŞKAN - Niye gerek yok, niye gerek yok?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Bütün gruplar konuştu, oylamayı yapardınız; satışma olmadı.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Satışma olmaz olur mu ya?

BAŞKAN - Sayın Vekil, bak, şimdi, Grup Başkan Vekili...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Bakın, çünkü tutumunuz doğruydı.

BAŞKAN - Bir müsaade edin, bir müsaade edin.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Dün İç Tüzük'te çok nadir bir uygulama yaptınız ama bugünkü yaptığınız da tam tersiydi çünkü satışma yok. Niçin istiyor? Grup Başkan Vekillerinin bir ayrıcalığı mı var?

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Sizin Sayın Yayman niçin ayakta?

BAŞKAN - Var, var, var.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) - Efendim, ben şimdiye konuşmuştum Başkanım ya.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Böyle bir üslup da yok, lütfen oturun! Böyle bir üslup mu var? Siz mi belirleyeceksiniz?

BAŞKAN - Peki, Grup Başkan Vekillerinin ayrıcalığı yoksa Abdulhamit Bey'e de şimdi söz vermeyeyim o zaman.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, önergemizi lütfen işleme alın.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Her şeyi zaten hep siz biliyorsunuz!

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) - Başkanım, ben bu arada konuşmuştum ya!

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Ayağa kalkan konuşsun o zaman!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım...

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, Suriye'deki farklı toplum kesimlerine yönelik baskı ve şiddet politikalarının araştırılması, sorunun insani, siyasi ve uluslararası boyutlarının ele alınması, alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla 15/1/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Ocak 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Arkadaşlar, Grup Başkan Vekiline de söz vereceğim, satışmaya da bakacağım; şimdi okumaya başladım, o yüzden önergeyi okutuyorum. Zaten Sayın Vekil de "Boş ver Grup Başkan Vekillerini, bir an önce önergeyi okut." dedi.

Bir yoklama talebi var, onu okutacağım şimdi.

Buyurun okuyun, imza sahiplerini tespit edeceğim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

15/1/2025 tarihli Birleşimde YENİ YOL Grubunun önergesinin oylanmasından önce toplantı yeter sayısı aranmasını ekteki milletvekilleri olarak talep ederiz.

Bülent Kaya
İstanbul

BAŞKAN - Şimdi ismini okuduğum sayın vekil ayağa kalksın, ben görmeden de oturmasın.

Bülent Kaya, İstanbul? Burada.

Selçuk Özdağ, Muğla? Burada.

Sadullah Kısacık, Adana? Burada.

Mustafa Bilici, İzmir? Burada.

Şerafettin Kılıç, Antalya? Burada.

Mesut Doğan, Ankara? Burada.

Mehmet Atmaca, Bursa? Burada.

Medeni Yılmaz, İstanbul? Burada.

Ertuğrul Kaya, Gaziantep? Burada.

İdris Şahin, Ankara? Burada.

Doğan Demir, İstanbul? Burada.

Mehmet Emin Ekmen, Mersin? Burada.

Hasan Ekici, Konya? Burada.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, İstanbul? Burada.

Metin Ergun, Muğla? Burada.

Burhanettin Kocamaz, Mersin? Burada.

Süleyman Bülbül, Aydın? Burada.

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu, Manisa? Burada.

Kayıhan Pala, Bursa? Burada.

Deniz Demir, Ankara? Burada.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Yoklama için üç dakika süre veriyorum, süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayımız yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.27

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.36****BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER****KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Rümeyisa KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 48'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlıyorum.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, Suriye'deki farklı toplum kesimlerine yönelik baskı ve şiddet politikalarının araştırılması, sorunun insani, siyasi ve uluslararası boyutlarının ele alınması, alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla 15/1/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Ocak 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme almadan önce 2 sayın vekile söz vereceğim.

Sayın Mustafa Adıgüzel...

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)**31.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, sahte içki tüketimine ilişkin açıklaması**

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Değerli arkadaşlar, son yirmi dört saatte sadece İstanbul'da sahte içkiden 19 kişi hayatını kaybetti. Fiyat artışı yapılarak alkol tüketiminin azaltılamayacağı kanıtlanmıştır. Zaten Türkiye OECD ülkeleri içerisinde alkol kullanımında son sıradadır ama alkollü içki vergi oranında 3'üncü sıradadır. 2010 yılında tüm vergiler içerisinde alkollü içki oranı yüzde 1,6 iken 2020 yılında yüzde 2,7'ye, tam 2 katına çıkarılmıştır. Hükûmet can güvenliği ve gıda güvenliğinden birinci derecede sorumludur. Yılda en az 500 insanımızı sahte içkiden kaybediyoruz. Bu, büyük bir kıyamdır, toplu katliamdır. Bu, aslında bir vergi cinayetidir. Şimdi yapılması gereken, fahiş fiyatları düzelterek, kullanmak isteyenlerin bandrollü içki alabilmesini sağlamaktır. Bu şekilde sadece can kaybı değil vergi kaybı da önlenilebilir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Yayman...

32.- *Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım nezaketinize.

Şimdi, bir kez daha kayıtlara girmesi bakımından ifade etmek isterim: Biz, Suriye'nin toprak bütünlüğünü, üniter yapısını savunuyoruz. Suriye, Suriyelilerindir. Suriye'de Arapların, Kürtlerin, Türklerin, Dürzilerin, Hristiyanların, Alevilerin kendilerini serbestçe ifade etmelerini başından beri savunduk, savunmaya devam ediyoruz. Biz, tüm mezheplere saygılıyız ama mezhepçiliğe karşıyız. Dün de zulme karşı olduk, bugün de zulme karşıyız, karşı durmaya devam edeceğiz. Suriye meselesi, Suriye'nin istikrarı çok önemlidir, çok değerli buluyoruz. Ve bir kez daha şunu ifade etmek isteriz: Biz, dün tarihin doğru yerinde durduk ve zulme karşı çıktık, bugün de tarihin doğru yerinde duruyoruz ve kimden gelirse gelsin zulme karşı çıkıyoruz ve oradaki Alevi kardeşlerimizle ilgili birtakım tartışmalar var...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Orhan Sümer, buyurun.

33.- *Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, memur maaşlarındaki vergi dilimi kesintisine ilişkin açıklaması*

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Toplunun her kesiminden ekonomi ve maaşlarla ilgili feryat sesleri geliyor ancak saray iktidarı duymak istemiyor. Asgari ücretli sefalet ücretine mahkûm ediliyor, emekli ölüme terk edilmiş durumda, memurlar ve çalışanlar enflasyonun çok altında zam oranıyla karşı karşıya. Üstelik vergi dilimi zulmü her geçen dönem katlanıyor, memur maaşlarında vergi dilimi kesintisi ya kaldırılmalı ya da sabitlenmelidir. Memur, ocak ayında aldığı maaşı mart ayında alamıyor, ondan sonraki her ay kesinti artıyor ancak ev kirası, mutfak masrafı, çocuğun okul giderleri azalmak yerine artış gösteriyor. “Ekonomik krizin ve yanlış politikaların sorumluluğunu vatandaşa yüklemeyin.” derken kastettiğimiz de budur. Bir gelir yaratılmak isteniyorsa memurun maaşından değil sarayın masraflarından kesinti yapılmalıdır, memur maaşlarındaki vergi dilimi kesintisi derhâl kaldırılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Sait Yaz, buyurun.

34.- *Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, ahlakın yansımalarına ilişkin açıklaması*

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ahlak, imanı kemale erdiren insanın en temel özelliğidir, nebilerin vahiyden sonra ümmetlerine bıraktığı en büyük mirastır. Ahlakî erdemleri kuşanmak, kötü davranışlardan kaçınmak vazgeçilmez bir sorumluluktur. Ahlakın aile hayatına yansması iffettir, nezakettir, sevgidir, merhamettir, birbirini üzmemek ve kırmaktan kaçınmaktır. Ahlakın ticaret hayatına yansması doğruluktur, dürüstlüktür; hak etmediğine el uzatmamak, hak edenin karşılığını da eksiksiz vermektir. Ahlakın sosyal hayata yansması saygıdır, güvendir. Ahlakın eğitim hayatına yansması bilgiyle amel etmek, bilgi ve tecrübesini insanlığın faydası için kullanmaktır, hayırlı nesiller yetiştirmek için mücadele etmektir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın SümeYYe Boz, buyurun.

35.- *Muş Milletvekili SümeYYe Boz'un, Muş Devlet Hastanesine, Muş'ta yaşlı ve engelli ödemelerinin kesildiği iddiasına ilişkin açıklaması*

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Teşekkürler Başkan.

Muş Devlet Hastanesinde doktor ve ekipman eksikliği halkın en temel hakkı olan sağlık hizmetine erişimini imkânsız kılıyor. Doktor bulunmaması ve randevu almanın imkânsızlaşması MHRS'nin

göstermelik bir sistem olduğunu kanıtlıyor ve halkı sağlık hizmetlerinden mahrum bırakıyor. Bu tablo genelde kürdistan halkının, özelde ise Muşluların sağlık hizmetine erişim hakkının sistematik olarak yok sayıldığını açıkça ortaya koymaktadır. Ayrıca, Muş'ta yaşlı ödemeleri ve engelli ödemelerinin kesildiği iddiası iktidarın halkın en temel haklarını yok saydığını açıkça ortaya koymakta. Bu kesintilerle sosyal devlet anlayışının fiilen terk edilmesi ile bakıma ihtiyaç duyan bireylerin yaşamlarını sürdürebilmek için ihtiyaç duyduğu yardımları kesmek bilinçli bir tercih olup bu tercih halkı yoksulluğa mahkûm eden bir ekonomik düzenin parçasıdır. Sosyal devletin eşitlik ve adalet ilkelerinden tamamen koparak halkı yalnızlaştıran, tekçi ve sağlamcı zihniyetin en net yansımasıdır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Muğla Milletvekili Metin Ergun ve 19 milletvekili tarafından, köprü, otoyol ve tünel ücretlerine yapılan zamların ekonomik ve sosyal etkilerinin tespit edilmesi, enflasyonla mücadeleyle uyumlu bir fiyatlandırma politikası geliştirilmesi ve vatandaşlarımızın alım gücünü koruyacak önlemlerin alınması amacıyla 15/1/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Ocak 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Buyurun.

15/01/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 15/1/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Muğla Milletvekili Metin Ergun ve 19 milletvekili tarafından; köprü, otoyol ve tünel ücretlerine yapılan zamların ekonomik ve sosyal etkilerinin tespit edilmesi, enflasyonla mücadeleyle uyumlu bir fiyatlandırma politikası geliştirilmesi ve vatandaşlarımızın alım gücünü koruyacak önlemlerin alınması amacıyla 15/01/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 15/01/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, İYİ Parti Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Metin Ergun konuşacaktır.

Süreniz beş dakikadır.

Sayın Ergun, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA METİN ERGUN (Muğla) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; köprü, otoyol ve tünel geçiş ücretlerine yapılan son zamlarla ilgili olarak verdiğimiz önerge doğrultusunda İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Öncelikle, aziz vatanımız için 15 Ocak 1997’de bölücü terör örgütü tarafından şehit edilen Jandarma Er Şahin Celal Ak’ı rahmet, saygı ve hürmetle anıyor; bütün şehitlerimizi, gazilerimizi ve ekranları başında bu Genel Kurulu takip eden bütün şehit ailelerini ve yakınlarını saygı ve hürmetlerimle selamlıyorum. Onları unutmadık, unutmayacağız ve unutturmayacağız.

Muhterem milletvekilleri, Karayolları Genel Müdürlüğü 13 Ocak 2025 itibarıyla köprü, otoyol ve tünel ücretlerine yüzde 44 zam yapıldığını açıklamıştır. Bu zam son bir yılda yapılan 3’üncü zamdır. Boğaziçi Köprüsü’nde 47 liraya, Yavuz Sultan Selim Köprüsü’nde 80 liraya, Osmangazi Köprüsü’nde 795 liraya, 1915 Çanakkale Köprüsü’nde 790 liraya çıkmıştır. Bu zamlarla İstanbul’dan İzmir’e giderken sadece otoban ve köprü ücretlerinin toplamı 1.965 lira tutmaktadır. Yakıt maliyeti de dikkate alındığında, İstanbul-İzmir arası tek gidiş maliyeti 3 bin lirayı, gidiş dönüşün toplam maliyeti ise 6 bin lirayı aşmaktadır.

Yine, son bir yılda 4 kez zam yapılan, yürüseniz neredeyse 60 adımlık bir mesafe olan Muğla’daki Göcek Tüneli’nden geçiş ücreti de yüzde 400 zamlı 60 liraya yükselmiştir. Hâl böyle olunca, yalnızca son bir yıl içinde bu geçiş ücretlerinde Türk lirası bazında yüzde 213’e, döviz bazında ise yüzde 160’lara varan bir artış yaşanmıştır; resmî enflasyon oranlarının çok üzerindedir ve ciddi bir ekonomik maliyet yaratmaktadır bu durum.

Muhterem milletvekilleri, Türkiye son yıllarda yüksek bir enflasyon yaşamaktadır. Bu enflasyonun temel sebebi iktidarın ekonomik tercihleridir fakat sanki bu enflasyonu emekliler, memurlar ve asgari ücretliler yaratmış gibi davranılmaktadır. Emeklilere, asgari ücretlilere, memurlara enflasyon farkını verirken son derece cimri davranan iktidar, iş yandaş müteahhitlere, yandaş şirketlere ve hazine garantili projelere gelince son derece bonkör davranmakta ve yılda birkaç kez zam yapmaktan geri durmamaktadır. İktidarın fahiş bir maliyetle yandaşlara yaptırdığı köprülerin geçişlerinden yine fahiş bir ücret alınmaktadır. Bu noktada sizlere çarpıcı bir örnek istiyorum: Rahmetli Süleyman Demirel döneminde yapılan eski adıyla Boğaziçi Köprüsü ile rahmetli Özal döneminde yaptırılan Fatih Sultan Mehmet Köprüsü’nden geçiş ücreti zamlı hâliyle 47 liradır; bu iktidar döneminde yaptırılan 1915 Çanakkale Köprüsü 790 lira, Osmangazi Köprüsü’nden geçiş ücreti ise 795 lira olmuştur.

Osmangazi Köprüsü demişken, köprünün tarihin en büyük vurgunlarından biri olduğunu da belirtmek isterim. Osmangazi Köprüsü, on sekiz yıl boyunca tüm maliyetleri 2,8 milyar dolar olmasına karşın 14 milyar dolar gelir garanti edilen bir köprüdür. Sözleşmesinde araç başına garantili geçiş 57 dolardır; 57 doların 22 dolarlık kısmı vatandaştan alınmakta, 35 doları ise hazineden ödenmektedir. Bu, bilinçli ve kasıtlı bir politikadır; milletin bu yükü daha fazla taşıyabilecek dermanı kalmamıştır.

Muhterem milletvekilleri; köprü, otoyol ve tünel geçiş ücretlerine yapılan zamların gerekçeleri kamuoyuyla şeffaf bir şekilde paylaşılmamış ve nedenleri izah edilmemiştir. Bu zamların neden bu denli yüksek olduğu ve hangi muhasebenin sonucunda belirlendiği meçhuldür. Şunu hiç kimsenin unutmaması gerekir: Ulaşım yurttaşların temel bir hakkıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

METİN ERGUN (Devamla) - Bu hakkın ekonomik zorluklar nedeniyle kısıtlanması toplumsal huzuru ve ekonomik istikrarı tehdit etmektedir. Yapılan bu zamların sebep ve sonuçlarının Meclis tarafından etraflıca araştırılması ve bu konuda önlemlerin alınması mecburiyettir.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken önergemize desteklerinizi bekliyor, hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Ergun.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Sayın Cem Avşar konuşacaktır.

Süreniz üç dakikadır Sayın Avşar.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin grup önerisi üzerine söz aldım. YENİ YOL Grubu adına Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sürekli söylediğimiz gibi, biz, yapılan yollara, köprülere hiçbir zaman karşı değiliz; hizmettir, vatandaşa gidiyor, destekliyoruz ama bizim karşı olduğumuz şu: Vatandaşın cebinden bu hizmetler için ne kadar para çıkıyor? Bakın, bu yap-işlet-devret projeleri, köprüleri, otoyolları artık bütün memleketin malumu ki astarı yüzünden pahalıya gelmiş vaziyette. Bakın, yılda 3-4 kere zam yapılmasını geçin, 31 Aralık 2023 tarihinden bugüne tuttuğumuz zaman, son bir yıl bir ay içerisindeki beşinci zamdır bu. Asgari ücrete zam yüzde 30 açıklandı, memura yüzde 11,5 zam açıklandı, emekliye yüzde 15,75 zam verildi, Karayolları Genel Müdürlüğü de bu yıl 13 Ocak itibarıyla yüzde 40 diye bir zam oranı açıkladı. Bakın, yüzde 40 yüzde 40 da rakamlar, dediğim 31 Aralık 2023 tarihinden bugüne kadar yapılan zamların Çanakkale’de yüzde 288 olduğunu, Yavuz Sultan Selim’de yüzde 300 olduğunu, Osmangazi’de yüzde 318 olduğunu, Avrasya Tüneli’nde yüzde 325 olduğunu, 15 Temmuz Şehitler Köprüsü ile Fatih Sultan Mehmet Köprüsü’nde de yüzde 453 olduğunu gösteriyor bize. Çünkü bu son bir yılda yapılan beşinci zam ve bunlar hesaba katılmayarak sadece son zam hesaba katılarak “Enflasyonun altında zam yaptık, yüzde 40 zam yaptık.” diye geçirilmeye çalışılıyor.

Bakınız, Sayın Cumhurbaşkanı bugün kürsü konuşmasında söyledi, “En büyük mücadelemiz enflasyonladır.” dedi; doğru ama değerli milletvekilleri, bakın, enflasyon kâğıt üzerinde düşüyor. Reelde düşen vatandaşın bütçesindeki enflasyonun payı hâlâ yüksek çünkü köprü zammı demek, köprü zammı demek değildir; köprü zammı demek, domatese zam demektir, salatalığa zam demektir, ekmeğe zam demektir, kıymaya zam demektir çünkü bu ürünlerin hepsi, vatandaşın mutfağında yangını çıkaran ürünlerin hepsi hanelere ulaşmak için bu yolları kullanmakta ve hem fırsatçılar hem de bu ürünleri bize sağlayanlar bu süreçte fiyatlarını artırmakta. Bütün bunlar düşünüldüğünde, bu hizmetlerin hazine eliyle yapılmasının bugün ne kadar daha kıymetli olduğunu anlamış bulunuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEM AVŞAR (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

CEM AVŞAR (Devamla) - Evet, yap-işlet-devret modellerinin dünyada birçok örneği var, daha avantajlı duruma geliyor ama bugün -özellikle köprüler için konuşuyorum- rakamları ortaya koyduğumuz zaman astarı yüzünden pahalı hâle gelmiştir. Hepimiz fedakârlık yapıyoruz; millet yapıyor, devlet yapıyor. Çağıralım bu firmaları, diyelim ki “Bakın, komple bir fedakârlık süreci var, enflasyonla mücadele ediyor memleket. Gel kardeşim, sen kaç yaptın? Tamam, sözleşmen var, hukuki bir güvencen var. Kaça yaptın? Ne kadar kazandın? Bir durumu tespit edelim.” Fedakârlık yapılacaksa önce artık bu firmalar da fedakârlık yapsın, elini taşın altına koysun. Yetki buradadır, yetki Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Karar verin, biz destekçisiyiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Avşar.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, daha doğrusu AK PARTİ vekilleri, özellikle size sesleniyorum; şu tabloya insaf nazarıyla bir bakın. Bakın, şu zamlara bakın ya! Köprülere, otoyollara inanılmaz zamlar yaptınız. Şimdi, ben size buradan AK PARTİ-MHP cumhur zulüm ittifakı dediğimde kıızıyorsunuz ama tam bir zulüm tablosu bu, hiç kızmayın, tam bir zulüm tablosu. Bakın, enflasyon kaç diye açıkladınız? Yüzde 44. Peki, Fatih Sultan Mehmet ve 15 Temmuz Şehitler Köprüsü'ne bir yıl içinde 3 zam yapılmış ve toplamda yüzde kaç zam yapılmış biliyor musunuz? Yüzde 313. Enflasyon yüzde 44 iken yüzde 313 zam yapıyorsunuz. Adalet bu mu arkadaşlar? Bir cevap verin ya, bir cevap verin Allah için. Bitmedi, Osmangazi Köprüsü'ne bir yılda yüzde 274 zam yapmışsınız. Peki, asgari ücrete yüzde kaç yaptınız? Yüzde 30. Hani, ne diyordunuz, nasıl iktidara geliyordunuz?

“1 kişiye tam 9, 9 kişiye 1 pul/Bu taksimi kurt yapmaz kuzulara şah olsa” diye diye iktidara geldiniz. Sonuçta ne oldu? Yüzde 313 zam, maşallah! İşte, sonunuz bu, acı son bu. Batırdığınız, berbat ettiğiniz ekonominin faturasını halka çıkarıyorsunuz. Rakamlar apaçık ortada, itiraz edebilir misiniz, reddedebilir misiniz arkadaşlar? Buyurun, şu rakamlara itiraz edin; var mı itiraz edebilecek? Buradan meydan okuyorum. Niye başınızı önünüze eğiyorsunuz? Buyurun, çıkın “Ömer Bey, doğru demiyorsun.” deyin. Hayır, doğru diyorum. Bakın, devam ediyoruz, Yavuz Sultan Selim Köprüsü'ne bir yılda yüzde 228 zam. Yahu, arkadaşlar, siz o köprülerden geçmiyor musunuz? Bu nedir ya? Siz de isyan edin ya! Sizi de itirazı davet ediyorum. Bu ne hâl? Çanakkale Köprüsü'ne geldik, bir yılda üçüncü zam, yüzde 270 zam. El insaf ya! Bakın, memur emeklisine, memura ne verdiniz? Yüzde 11,5. Şu zamlara bakın; yüzde 250-270, yüzde 300. İşçi emeklisine ne verdiniz? Yüzde 15,7. Ya, olacak iş mi arkadaşlar ya? Olacak iş mi? Yani bu vatandaş ezdikçe eziyorsunuz, üstünde tepiniyorsunuz; ondan sonra da canına okuyalım; köprülere, otoyollara basalım gazı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Şimdi, sizin yeni adınızı söylüyorum: “Adalet ve kalkınma” diye yola çıktınız, “Adalet ve Kalkınma Partisi” diyorsunuz ama “Zulûmat ve çöktürme partisi”ne döndünüz arkadaşlar. İşte bu, vatandaş çöktürme planıdır; tam bir çöktürme planı yaptınız, tam bir zulüm planı yaptınız. Ya “TÜİK” diyorsunuz... Ya, şimdi, biz diyoruz ki “ENAG rakamlarına bakın.” Oho, siz uçmuşsunuz! ENAG “yüzde 83” derken siz “yüzde 313” diyorsunuz; rakamlar ortada arkadaşlar, bu ne hâldir? Şimdi, ben size tekrar buradan soruyorum: Bu halka yaptığınız zulüm yetmez mi ya? Mahvetmişsiniz, bitirmişsiniz ekonomiyi; halkın sırtına yükü vuruyorsunuz. Yüzde 313 zam nedir ya, olacak iş midir?

Bu zamlar iptal edilmeli arkadaşlar, bu önergeye katılıyoruz ve bu zamlar iptal edilmeli diyoruz. Kabul etmiyoruz, halk adına kabul etmiyoruz, tüm millet adına kabul etmiyoruz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Gergerlioğlu.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurunuz Sayın Bakırlıoğlu.

Süreniz üç dakikadır.

CHP GRUBU ADINA AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Evet, değerli milletvekilleri; otoyollara, köprülere yapılan zamlar hakikaten de gündemde. Buna göre 15 Temmuz Şehitler Köprüsü ve Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nün ücreti 33 liradan 47 liraya çıkmış; Osmangazi Köprüsü 555

liradan 795 liraya, Yavuz Sultan Selim Köprüsü 70 liradan 80 liraya, 1915 Çanakkale Köprüsü de 585 liradan 795 liraya çıkmış yani yüzde 40 ile 44 arasında bir artış söz konusu ama kazın ayağı öyle değil. Son bir yıldaki artışlara baktığımız zaman, 1 Ocak 2024 tarihinde 15 Temmuz Köprüsü ile Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'ndeki ücret 15 liraymış, bugün yeni yapılan zamlarla 47 liraya çıkmış; tam 3 katına çıkmış. Benzer şekilde, Osmangazi Köprüsü 2024'ün 1 Ocak'ında 290 liraymış, bugün 795 liraya çıkmış; neredeyse 3 katlık bir artış var. Esasında, bakıldığı zaman, bir yıl içerisinde ortalama yüzde 300'lük bir zam söz konusu. Buna zam diyemeyiz, bunun adı düpedüz soygundur arkadaşlar.

Bildiğiniz gibi, Çanakkale Köprüsü yap-işlet-devret modeliyle bir kamu-özel iş birliği projesi ve bunlara geçiş garantisi veriliyor; geçiş ücreti de veriliyor, fiyat garantisi de veriliyor. Garanti edilen fiyat geçiş ücreti 20,7 euro, bugünkü kurla 756 lira. Şimdi, zam yapmaktan hızınızı o kadar alamamışsınız ki geçiş ücretinin üzerinde bir zam yapmışsınız, 795 lira yani arada 39 liralık bir zam söz konusu.

Şimdi, bu bahsettiğimiz de binek araçlar için geçerli; ağır vasıtalarda, ticarilerde durum daha da ağır. Osmangazi'den bir ağır vasıta geçtiği zaman ödeyeceği tutar 2.530 lira, Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nde 630 lira, Çanakkale Köprüsü'nde ise ödeyeceği tutar 3.755 lira.

Değerli dostlar, şimdi, bunların büyük bir kısmı kamu-özel iş birliği projesi. Osmangazi Köprüsü, Yavuz Sultan Selim Köprüsü, Çanakkale Köprüsü, Avrasya Tüneli, bunlarda da daha ilk çıktığı zaman denmişti ki bize: "Cebimizden bir kuruş para çıkmayacak." Kim demişti bunu? Cumhurbaşkanı Erdoğan demişti. Doğru söylüyor, esasında Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın cebinden bir kuruş para çıkmıyor. Peki, kimden çıkıyor? Bizlerden, bu köprüyü kullananlardan; fahiş fiyatlarla resmen bir soygun yaşıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) - Teşekkür ederim.

Yetmiyor, bizim ödediklerimiz yetmiyor, verilen garantilerden dolayı her yıl hazineden bu kamu-özel iş birliği projelerine para aktarılıyor. 2025 yılında aktarılacak olan para 202 milyar lira, üç yılda 678 milyar lira kaynak aktarılacak buralara. Peki, hazineyi kim dolduruyor? Hazineyi de dolduranlar belli; hazineyi dolduranlar bu ülkenin emekçileri, bu ülkenin emeklileri, esnafı, çiftçisi. Peki, bu hazineden para kime aktarılıyor? Kamu-özel iş birliği projelerine, bir avuç varsıla, yandaşa aktarılıyor. Peki, bunlar vergi ödüyor mu? Baktığımız zaman 44 tane proje var, bu 44 tane projeden sadece 7 tanesi vergi ödüyor, geri kalan vergi ödemiyor. Arkadaşlar, bu düzenin adını koymak lazım. Bu düzenin adı harami düzenidir ve elbet bir gün bu düzeni hep beraber yıkacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Bakırlioğlu.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Trabzon Milletvekili Sayın Vehbi Koç konuşacaklar.

Süreniz üç dakikadır Sayın Koç.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA VEHBİ KOÇ (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin büyümesinde ve gelişmesinde önemli katkılar sağlayan köprü, otoyol, tüneller üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle sizleri ve tüm iletişim araçları vasıtasıyla Genel Kurulumuzu takip eden kıymetli vatandaşlarımızı sevgi, saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

2024 yılı için TÜİK tarafından belirlenen yüzde 43,93'lük yeniden değerlendirme oranının üstünde zam yapıldığına dair söylemler gerçek dışıdır. Karayolları Genel Müdürlüğü sorumluluğundaki tüm köprü ve otoyollarda TÜİK'in belirlediği yeniden değerlendirme oranı uygulanırken kamu-özel iş birliğiyle

yapılan projelerde bu oranın dahi altında güncellemeler yapıldığı gözükmemektedir. Yeni geçiş ücretleri de kamuoyuyla paylaşılmış ve Karayolları Genel Müdürlüğü yeni geçiş tarifelerinin ayrıntılarını resmî internet sitesinde yayınlamıştır.

Cumhurbaşkanımızın liderliğinde iktidara geldiğimiz 3 Kasım 2002 tarihinden itibaren ülkemizin ulaşım ağlarında devrim niteliğinde büyük yatırımlar yaptık. Tek gidiş, tek geliş yollarla devraldığımız ülke yönetiminde bölünmüş duble yollarla şehirleri, bölgeleri, iklimleri birbirine bağlayan büyük otoyollar yaptık. Yaptığımız bu yatırımlar başta zaman tasarrufu, yaşam tasarrufu, yakıt, bakım ve çevre tasarrufu olmak üzere toplumsal refaha önemli katkılar sağlamaktadır. Bunun yanında her şeyden önemlisi bu kalitede güvenli, konforlu yollarımız sayesinde trafik kazaları yüzde 82 oranında azalmıştır.

Belki unuttunuz. Neleri unuttuk? Bolaman virajları vardı, hatırlarsınız, resmen ölüm virajlarıydı. İstanbul'dan memleketine giden insanlar vedalaşırken sanki hiç dönmeyecekmiş gibi vedalaşırdı. Şimdi, Allah'a şükür, yaptığımız yollar rahat ve güvenli.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Vekil, zamlardan bahsedin, yüzde 313!

VEHBİ KOÇ (Devamla) - Geleceğim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Gelin.

VEHBİ KOÇ (Devamla) - Belki unuttunuz, Bolu Dağı geçişi uzun kuyruklarla trafik kazaları, acı hatıralar. 3,5 kilometre olan Bolu Dağı Tüneli'ni on yedi buçuk yılda bitiremediler. İşte şimdi zamlara burada geleceğim. Yap-işlet-devretin manasını burada size anlatmaya çalışacağım.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Fatih Sultan Mehmet Köprüsü, 15 Temmuz Köprüsü yıllar önce yapıldı.

VEHBİ KOÇ (Devamla) - Bakınız, bizler Cumhurbaşkanımızın sayesinde, liderliğinde Avrupa'nın en uzun tüneli olan 14,5 kilometre uzunluğundaki Zigana Tüneli'ni yerli, millî mühendislerimizle, mühendislik çözümleriyle beş yılda tamamladık. Ovit Tüneli'ne bir kardeş tünel daha kazandırdık (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Hay maşallah, hay maşallah (!)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Alkışlar zamları örtemez!

VEHBİ KOÇ (Devamla) - Ülkemiz nereden nereye geldi. Bugün Kapıkule'den başlayıp İstanbul üzerinden Marmara ve Ege Bölgelerini katederek Aydın-Denizli Otoyolu'yla birlikte Akdeniz'e ulaşan kesintisiz bir otoyol ağımız var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Vekil, bir dakikan kaldı, artık zamlara gelin.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

VEHBİ KOÇ (Devamla) - Biliyorsunuz, yollar ticaretin işleyen damarlarıdır. 2024'te kara yoluyla 142 milyon 646 bin yolcu taşıma imkânı sağlanmıştır. Ulaşım altyapısını daha da güçlendirmek, vatandaşımızın yaşam kalitesini artırmak için Cumhurbaşkanımızın liderliğinde çalışmalarımızı kararlılıkla sürdürmeye devam edeceğiz.

Cenap Şahabettin'in bir sözü vardır, hatırlatmak isterim, şöyle diyor: "Yerinde sayanlar yürütenlerden daha fazla gürültü çıkarır." Lütfen daha fazla gürültü çıkartmayın. Biz yürümeye, koşmaya devam edeceğiz; ülkemizi muasır medeniyetler seviyesine yükseltmeye devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Allah'ın izniyle bu zamlar da enflasyon da rakamlar da makul bir program içerisinde... Biliyorsunuz, orta vadeli programımızda 2027'nin sonuna kadar ülkenin gelmesi gereken noktayı kamuoyuyla paylaşmıştık.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Cenap Şahabettin zamlar üzerine yazmadı mı?

VEHBİ KOÇ (Devamla) - Hedeflerimize emin adımlarla yürüyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Zamlar üzerine yazılan şiirlerden bahsedin. Cenap Şahabettin zamlar üzerine yazmadı mı?

VEHBİ KOÇ (Devamla) - İnşallah başaracağız. Gönül arzu eder ki hep beraber başaralım.

Hepinizi saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Koç.

İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, artan zamların yaratacağı ekonomik sorunların çözüm yollarının araştırılması amacıyla 15/1/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Ocak 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

15/1/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 15/1/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

15 Ocak 2025 tarihinde Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli tarafından, artan zamların yaratacağı ekonomik sorunların çözüm yollarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan 9986 grup numaralı Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 15/1/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sayın Gülcan Kaçmaz Sayyiğit konuşacaklar.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun Sayın Sayyiğit. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ olarak verdiğimiz grup önerisi hakkında söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu, ekranları başında bizleri izleyen tüm halklarımızı ve cezaevindeki siyasi tutsakları saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bugün milyonlarca yurttaş ekonomik bir saldırı altında, emekçinin birikimi zam yangınıyla kül olup gitmekte. Bunun adı tam olarak postmodern bir ekonomik darbedir çünkü politik tercihlerle ekonomi çökertilmiş, patron seviciliğiyle halklar unutulmuş durumda. Bugün iktidarın ekonomik manipölasyonlarına rağmen halkların payına maalesef yine sefalet ve yoksulluk düşmüştür. Kadınların, gençlerin, yaşlıların, emeklilerin unutulduğu bir düzende adres tam olarak sokaktır, demokratik direnişin örgütlenmesidir. Bu sebeple, KESK öncülüğünde emekçiler 13 Ocakta meydanlardaydılar ve şunu ifade ettiler, “İş bırakıyoruz.” dediler, bir günlük grevle sefalet zammına karşı ilk uyarıda bulundular çünkü üretenler onlar ama emeği çalışanlar da maalesef yine onlar. Karşımıza bu şekilde çıkmakta sizin politikalarınız. Özellikle emeklilerin, çalışanların ve memurların ücretlerine yapılan zamlar herkesi isyan ettirecek duruma getirmiştir. 2025 yılında asgari ücret yüzde 30 artışla 22.469 lira, en düşük emekli maaşı yüzde 15,72 artışla 14.469 lira olarak belirlendi. Memur ve memur emeklilerine ise yılın ilk altı ayı için yüzde 11,54 zam yapıldı. Açlık sınırının 22 bin, yoksulluk sınırının 70 bin lira civarında olduğu yaşam koşullarında emekçiler isyan etmesin de kim isyan etsin? Buradan AKP sıralarına bu soruyu soruyoruz.

Sayın Başkan, değerli hazırun; siyasi iktidar sefaleti ve yoksulluğu yöneterek toplumu manipüle etmeye çalışsa da gerçekler ortada. Gerçek şu ki aileleriyle birlikte milyonlarca çalışan yurttaş enflasyona ezdirilmiş durumda. Resmî enflasyon yüzde 44,38 ama asgari ücrette artış sadece yüzde 30. Memur ve memur emeklisi için yapılan zam sadece yüzde 11,54 düzeyinde. Kiralardaki artışın yüzde 60'ı bulduğu, bir market poşetinin dahi yüzde 100 zamlandığı bir düzende emekliye “14.469 lirayla haydi geçinin.” diyorsunuz. Buyurun siz geçinin bu parayla, bakalım nasıl geçiniyorsunuz. On yıllarca çalışıp emek veren yurttaş emekliliğinde de çalışmaya dayatıp sağlığından edebilen bu köhnemiş zihniyeti, bu düzeni, emek sömürsünü asla kabul etmedik, hiçbir zaman da kabul etmeyeceğiz. Aslında AKP’li yöneticiler de yurttaşın perişan hâlde olduğunun gayet iyi farkında. Yurttaşın isyanının haklı olduğunun da bilincinde ama çözüm üretmek bir yana devlet gücüyle tepkileri etkisiz kılmayı tercih ediyor. Hatırlarsanız daha önceki Merkez Bankası Başkanı şunu söylemişti, “Kıralar çok yüksek.” demişti, bunu itiraf etmişti. Bugün de ekonominin dümeninde olan Sayın Şimşek “Ciddi bir enflasyon ve hayat pahalılığı var.” diyor. Dolayısıyla ürettikleri yoksulluğu bilmemeleri de bu hâliyle mümkün değil. Ama şunu da çok iyi bilmeleri gerekiyor: Ekonominin çarklarını demokrasisiz, özgürlüksüz ve hukuksuz döndüremediler, bundan sonra da döndüremeyecekler. Ekonomi politik tercihlerle ortada tam olarak “Made in AKP” kriziyle karşı karşıyayız ama faturayı ödeyenler sizler değilsiniz çünkü krizin bedeli saatlerce çalışıp alın teri döken on milyonlarca yurttaş ödetiliyor. Bakan Şimşek’in enflasyon sepetinde karşılığı olmayan ve olan ürünlerin arttırılmasıyla ilgili sözleri de bedelin tüm ülkeye ödetilmek istendiğinin kanıtı çünkü Sayın Bakan geliri arttırmak için nasıl zam yapıldığını, enflasyon manipölasyonunu da itiraf etmiş oluyor bu vesileyle. Bugün yeniden değerlendirme oranı yaklaşık yüzde 43,93 olarak belirlenmişken otoyol ve köprü geçiş ücretleri, emlak vergisi, motorlu taşıtlar vergisi, ehliyet ücreti, kimlik ücreti, trafik cezaları, pasaport harçları gibi kalemler de bu oranda artırılmış; temel gıdalar, enerji, ulaşım ve lüks tüketim ürünlerinde yüzde 10 ile yüzde 30 arasında değişen zamlara şahit olduk. Simit ve çay hesabıyla gelen AKP iktidarında ekmek 12 lirayı bulmuş durumda. Yarın motorinin litresinin 2,34 lira zamlanacağı da gelen bilgiler arasında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) - Sağ olun.

Önergemizde detaylarını gördüğünüz şekliyle iğneden ipliğe her şeyin üzerine zamlar yağmur olup yağmış durumda, hatta zam yağmuru zam fırtınasına dönüşmüş durumda. Hâl böyleyken, emekçiye, işçiye yönelik bir ekonomik darbe olmadığı nasıl söylenebilir? Savaşlar sadece fiziki saldırıyla olmaz; eğer bir insanı yoksulluğa mahkûm ederseniz, asgari yaşam koşullarını ortadan kaldırırsanız bunun adı tam olarak ekonomik savaş olur.

Sonuç olarak, emekçiye 22 bin lirayı reva görmekle yetinmeyip üstüne de İşsizlik Fonu'nu patronlar için kullanan bu düzen kesinlikle adil bir düzen değildir. Savaş bütçesini şişirirken eli titremeyenlerin emekçiler söz konusu olduğunda sergilediği tavrı asla kabul etmeyeceğiz. İşçinin, emekçinin, emeklinin yanındayız. Emegin hakkını birlikte savunarak mutlaka ama mutlaka bir gün kazanacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kaçmaz Sayıgıt.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Cemalettin Kani Torun.

Buyurun efendim. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

YENİ YOL GRUBU ADINA CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ grup önerisi üzerine YENİ YOL Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün esasında Türkiye'nin karşı karşıya olduğu ekonomik sorunlardan ziyade bu sorunların vatandaşlarımıza nasıl yansıdığını ele alıyoruz. Hepimizin bildiği gibi önergede rakamlar tek tek verilmiş, son zamanlarda otoyol, vergi ve harçlar gibi devlet alacaklarına yapılan düzenlemelerle yeniden değerlendirme oranında bir artış ortaya çıkmıştır ancak aynı dönemde memurlarımızın, emeklilerimizin ve asgari ücretlilerimizin gelir artışları bu yeniden değerlendirme oranının çok altında kalmıştır. Bu durum adaletli bir gelir dağılımının sağlanmadığını, ekonomi politikalarının yanlış uygulandığını gösteren önemli bir işarettir. Bir tarafta halkın cebinden alınan her kuruş artarken diğer tarafta çalışanların, emeklilerin ve dar gelirli kesimlerin yaşam standartları sabit kalmak bir tarafa dursun gitgide azalmaktadır. Oysa ekonominin sağlıklı bir şekilde işlemesi her bireyin gelir seviyesinin enflasyon karşısında korunmasıyla mümkündür ancak bugün yaşadığımız ekonomik tablo bunun tersine işliyor ve halkın alım gücü hızla eriyor.

Arkadaşlar, şu hususun net olarak anlaşılması gerekiyor: Bu içine girdiğimiz ekonomik girdap son yıllarda izlenen yanlış ekonomi politikalarının kaçınılmaz bir sonucudur. Hükûmetin ekonomik tercihlerinin vatandaşın refah seviyesini artırmak yerine, kısa vadeli çözümlerle devletin bütçesine kaynak sağlama amacı güttüğü bir gerçektir. Evet, "tercih" diyorum çünkü geçtiğimiz yıllarda daha önce denenmiş ancak sonu hüsrarla bitmiş kur korumalı mevduat gibi tedaviyi değil, semptomların geçici olarak giderilmesini önceleyen yöntemler tercih edildi. Faizler önce tüm ekonomi literatürünün aksine düşürüldü, sonrasında ise üst üste sert bir şekilde yükseltilmek zorunda kalındı. Bu tercihleri tek tek burada saymayacağım ancak bunun farkında olmak zorundayız. Peki, şimdi ne yapılmalıdır? Kısa vadede Hükûmet alacaklarını revize ederken kullandığı rakamlar adil ise bunu yaptığı ücret ve maaş zamlarına da yansıtmalıdır. Uzun vadede ise ekonominin düzelmesi ve vatandaşlarımızın refahının artması için liyakatli kadroların işbaşına gelmesi büyük bir önem taşımaktadır. Sayın Mehmet Şimşek görevi devralırken rasyonel politikalara geçiş yapılacağından bahsetmiş, önceki dönemin ne kadar rasyonaliteden uzak olduğunu ifade etmişti. Rasyonel politikalara kamu maliyesini düzeltirken halkı fakirleştirmemelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın efendim.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) - Bu politikalar yalnızca ekonomi yönetimiyle sınırlı kalmamalı. Demokrasinin ve özgürlüklerin genişlemesiyle, toplumdaki adalet inancının pekişmesiyle ekonomik refah ve sosyal refah da arkasından gelecektir.

Sonuç olarak, Türkiye ekonomisini halkın menfaatine ve uzun vadeli büyüme hedeflerine odaklanarak yeniden şekillendirmek hepimizin ortak sorumluluğudur. Bu konularda gerekli adımlar atılmalı, küçük bir azınlığın değil, 85 milyonun çıkarlarını gözetken düzenlemeler derhâl hayata geçirilmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Torun.

İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Hüsmen Kırkpınar.

Süreniz üç dakikadır.

Buyurun Sayın Kırkpınar. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan öneri üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Yüce Meclisinizi saygıyla selamlarım.

Aziz vatanımız için 15 Ocak 1997’de bölücü terör örgütü tarafından şehit edilen Jandarma Astsubay Kıdemli Çavuş Şahin Oğuz Kayabaş’ı rahmet, saygı ve hürmetle anıyor; bütün şehit ailelerimizi, gazilerimizi ve ekranları başında bu Genel Kurulu takip eden şehit ailelerini ve yakınlarını saygı ve hürmetle selamlıyorum. Sizleri unutmadık, unutmayacağız ve unutturmayacağız.

Türkiye’de bugün adalet ne vergide ne gelirden ne eğitimde ne sağlıkta ne de yargıda var artık. 22.104 TL olan asgari ücret 2024’e göre 5.102 lira artırıldı. Hâlbuki asgari ücretin alım gücü TÜİK’in şaşırtmalı rakamlarına göre bile yıl içinde 5.271 lira eridi. Görüldüğü üzere, yeni ücret gerçekte enflasyon kaybını bile karşılamaktan aciz kaldı. En düşük emekli maaşı olan 12.500 lira 14.469 lira olsa ne olur? Hatta üzerine Cumhurbaşkanı çıkıp “Yüzde 5 de benden.” dese ne fayda sağlar? Çalışanların ve emeklilerin üzerindeki enflasyon enkazını kaldırmaya yeter mi? Yüksek gelir grubundan birisi bu parayı günlük faizle alabiliyor arkadaşlar. AB ülkeleriyle kıyaslırsak durum daha da vahim. Asgari ücret uygulaması bulunan 19 ülke içinde Türkiye 604 euroyla sondan 1’inci sırada yer alıyor. Millî gelirden emekli aylıklarına ayrılan paysa gün geçtikçe azalıyor. Türkiye’de 2002’de ortalama emekli aylığının kişi başına gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 46,4 iken 2024’te yüzde 27,7’ye gerilemiştir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle Türkiye’de emeğin millî gelirden aldığı pay giderek azalırken patronların payı yükseliyor. Türkiye’de maaş ve ücretin millî gelirden aldığı pay yüzde 26’yla OECD’nin raporladığı 44 ülke içindeki en düşük 2’nci oran. Oysa Türkiye Yüzyılı’nda kişi başına düşen gelir 25 bin dolar olacaktı. Peki, 2024 yılında ne kadar gelirimiz oldu? Ancak 15.666 dolar. Kişi başına millî gelir IMF’ye göre ancak 2029 yılında yani tam beş yıl sonra 20 bin doların üstünde görülebilecek iddiası vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

HÜSMEN KIRKPINAR (Devamla) - Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, bir de adaletsiz düzenin yanında, temel tüketim ürünlerinden özel tüketim vergisi alınan bir sistem dayatması var ki akıllara zarar. Öte yandan, elmas, pırlanta, yat ve teknede özel tüketim vergisi yok. Lüksten, şatafattan, zenginden vergi alınmıyor; bu nasıl bir akıl tutulmasıdır ki Hükümet, elinin altındaki çalışana gelince yıl boyunca gelir vergisi, damga vergisi, işçi ve SGK primleri kesiyor. Açta açıkta bıraktığınız bütün yoksul ve yoksun insanların sizinle hesaplaşacağı gün sandığın geldiği gündür, unutmayın diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kırkpınar.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Sayın Nurten Yontar konuşacaklar.

Süreniz üç dakikadır Sayın Yontar.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

SGK'nin verilerine göre ülkemizde yaklaşık 24 milyon çalışan, 16 milyon emekli insanımız var fakat insan onuruna yakışacak bir gelir düzeyinden çok uzakta bir yaşam sürmekte ve yoklukla boğuşmaktalar. Sayın Erdoğan 2024 yılını Emekliler Yılı olarak ilan ettiğinde sevinen emeklilerimiz, 2024 yılında resmen açıklıkla sınandı. 2025 yılında en düşük emekli maaşının 14.469, asgari ücretin 22.104 lira olacağının müjde gibi verilmesi bu yılda değişen hiçbir şeyin olmayacağını açık bir göstergesidir. Cumhurbaşkanı "2025 yılını Aile Yılı ilan ediyorum." dediği anda hepimiz "Eyyvah!" dedik. Ekonomik yetersizlikler aile yapısını bozmakta ama bunu iktidarınız maalesef ki görmemekte. En yakınları tarafından aile içinde işlenen kadın ve çocuk cinayetlerine, istismar ve şiddet vakalarına maruz kalanlar siz Aile Yılı ilan ettiniz diye bu vakalar yaşanmayacak mı? Bu konuda bir çözümünüz var mı? Ailelerin ekonomik yapısını desteklemediğiniz müddetçe emin olun bu vakalar giderek artacaktır. Parasızlık ve sefalet yüzünden erkekler önce çocuklarını, sonra eşlerini öldürüyor. TÜİK'in yüzde 44 enflasyon açıkladığı yerde asgari ücrete yüzde 30, memur ve emeklisine ise yüzde 11,5 zam verdiniz. Hâlbuki vergi ve harçlara yüzde 44, ev kiralarna yüzde 58, otoyollara yüzde 168 ile yüzde 213 aralığında zam yaptınız; yüzde 44 açıkladığınız enflasyon sadece vergi ve harçlara uygulandı. Bu farklı oranları nereden bulduğunuzu ve uyguladığınızı neden çıkıp anlatmıyorsunuz? TÜRK-İŞ'in yaptığı araştırmaya göre, açlık sınırı 21.083 lira, yoksulluk sınırı ise 68.675 lira oldu. Bu yoksulluk artık açıklıkla mücadeleye dönüşmüş durumda.

Değerli iktidar milletvekilleri, çay-simit hesabı yaparak iktidara geldiniz ama şimdi vatandaşımız maalesef ki kuyruklara mahkûm edildi. 2002 yılında 1.285 simit alan emekli maaşı, 2025 yılında 964 simit alıyor; 321 simit kimin elinde? 2002'de 8 çeyrek alan emekli, 2025'te 3 çeyrek altın alıyor; 5 çeyrek altın kimin cebinde? 2002'de 57 kilo dana kıyma alan emekli, 2025'te 24 kilo dana kıyma alıyor; 33 kilo dana kıyma kimin midesinde? Bize bunun cevabını verin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirin lütfen.

NURTEN YONTAR (Devamla) - Ne zaman yoksulluktan konu açılrsa "güvenlik, vatan, bayrak, beka" gibi söylemlerle konuyu kapatıyorsunuz. Çarşıya, pazara gidin de vatandaşın hâlini bir görün. Vatandaş yüzü görünmesin diye hava kararınca çöpe dökülen ürünleri toplayıp evine götürüyor.

Sevgili Cumhurbaşkanlığı vekillerim, oturduğunuz koltukların verdiği güç sizi öyle bir zehirlemiş ki üç maymunu oynuyorsunuz; görmüyor, duymuyor ve işitmiyorsunuz hatta ve hatta okumuyorsunuz. Buradan tüm emekli vatandaşlarımıza da sesleniyorum: Aylık bağlama oranlarınız 2008'deki yasayla yüzde 50'ye düşürülmüştür yani emekli aylıkları sürekli ve sistemli bir şekilde aşağı çekilmiş, emekli maaşları asgari ücretin üçte 2'sine getirilmiştir. Emeklilerimizin bir nebze olsun rahatlaması için en düşük emekli aylığının en azından asgari ücret seviyesine çıkarılması şarttır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Yontar.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Yaşar Kırkpınar.

Süreniz üç dakikadır.

Buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli arkadaşlar, tabii, hayat pahalılığı bütün ekonomilerin en önemli sorunu. Geçtiğimiz yıllarda dünyada pandeminin tetiklediği, Ukrayna-Rusya savaşının devam ettirdiği bir süreç yaşadık. Ülkemize baktığımızda, yine, yüzyılın depremini yaşadık. Yine, EYT başta olmak üzere, çalışma hayatıyla ilgili yapmış olduğumuz reformlar, bunlara ek olarak yaşadığımız doğal afetler, terör ve benzeri gelişmeler tabii ki ülkemizin ekonomisini ciddi bir şekilde etkiledi. Bu etkiler fiyat istikrarının bozulmasına, yine, enflasyonun artmasına yol açtı. Ekonomi yönetimimiz de tüm bu olumsuzlukları ortadan kaldırmak için ciddi tedbirler aldı ve almaya da devam ediyor. Attığımız tüm bu adımlar kalkınma planımıza ve orta vadeli programımıza uyumlu bir şekilde devam ediyor.

Tabii ki birinci hedefimiz enflasyonu kalıcı olarak düşürmek. Bunun için de başta yapısal reformlar olmak üzere sıkı para ve maliye politikası uyguluyoruz. Bu kararlılık enflasyonu kalıcı bir şekilde düşürene kadar devam edecek. Genel anlamda, makro ve mikro verilere baktığımızda son 6 çeyrektir Türkiye kesintisiz bir şekilde büyümeye devam ediyor.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Kim büyüyor, kim büyüyor; emekli mi büyüyor?

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - Cari işlemler tarihi düşüş sürecini yakaladı. Yine, CDS verileri ciddi oranda düştü. Yine, ihracatımız yükselişte, ithalatımız düşüyor. Merkez Bankası rezervlerimiz ciddi anlamda iyileşmeye devam ediyor. İşsizlik verilerine baktığımızda, yine tarihi düşüş sürecindeyiz. Millî gelirimiz kişi başına inşallah 15 bin dolarları aşmış düzeyde.

AYTEN KORDU (Tunceli) - Valla zaten her şey sizin için güllük gülistanlık, her şey yolunda gidiyor.

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - Çalışan sayımız 33 milyonu geçti.

AYTEN KORDU (Tunceli) - İnsanlar sürünüyor sokaklarda.

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - Dezenflasyon sürecine başladığımızdan bugüne yüzde 30'lara yakın bir düşüş sağlandı enflasyonda.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Enflasyonun bundan haberi var mı?

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - Bütçe açığı yine beklentilerin ötesinde iyi geliyor. Tüm bu verilere baktığımızda ekonomi programımızın çalıştığını rahatlıkla söyleyebiliriz.

Kıymetli arkadaşlar, bildiğiniz gibi, memur ve emeklilerimizin maaşları yasayla yılda 2 defa güvence altına alınmış durumda.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Yılda 1 defa, 1 defa; geçen yıl 1 defa!

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - Fiyatların ve ücret artışlarının hedef enflasyona göre yapılması alım gücünün artırılmasına, enflasyonun kalıcı bir şekilde düşürülmesine yönelik bir çalışmadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Sana güveniyoruz Yaşar.

BAŞKAN - Buyurun, bitirelim lütfen.

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - Eğer siz fiyat ve ücretleri gerçekleşen enflasyona ya da beklenti enflasyonuna göre yaparsanız enflasyonla mücadele etmeniz mümkün olmaz. Biz, enflasyonla mücadele etmeye, fahiş fiyatla mücadele etmeye devam edeceğiz ve inşallah, enflasyonu tek haneli bir şekilde, kalıcı bir şekilde düşüreceğiz.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Yirmi iki yıldır...

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - Biz bugüne kadar vatandaşlarımızı enflasyona ezdirmeme kararlılığımızı hep ifade ettik. Bundan sonra da aynı düşünceleri, aynı duyguları paylaşıyoruz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - İnsanlar aç, halk yoksul.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bu nasıl bir kararlılık? Ezile ezile vatandaş ne hâle geldi!

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - İnşallah önümüzdeki süreçte enflasyonu tek haneli rakamlara hep birlikte düşüreceğiz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ne zaman, ne zaman?

SÜMEYYE BOZ (Muş) - İnşallah deyince olmuyor Sayın Kırkpınar.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - 44 enflasyona karşı 15 zamlı mı bunu yapacaksınız?

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - Ben bu vesileyle vatandaşlarımızı ve Genel Kurulu saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - İnşallah diyerek çok ümit verdiniz; maşallah, maşallah(!)

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Peki, emeklinin bundan haberi var mı, asgari ücretlinin bundan haberi var mı?

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kırkpınar.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- *Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, kayıtlara geçsin diye söyleyeceğim: Enflasyon farkı bir zam değildir, telafi amaçlı yapılır; zaten altı ay gecikmeli yapıldığı için tahribat tam anlamıyla da telafi edilmez. Plan ve Bütçe Komisyonu üyesidir kendileri, daha iyi bilmek zorundalar ama ben onları kimin tebrik ettiğini söyleyeyim de ne oldukları daha iyi anlaşılsın; hem de kendi Bakanları söylemiş, Çalışma Bakanı şöyle demiş: “Asgari ücrete yılda bir kez zam yaptığımız için sanayici ve ihracatçılar bizi tebrik ediyor.” Ve biz de size söylüyoruz, sermaye partisisiniz, zaten sizi başka kim tebrik etsin? İşçilerin tebrik edecek hâli yok ancak onlar size karşı mücadele ediyor, etmeye de devam edecek.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Temelli.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- *DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, artan zamların yaratacağı ekonomik sorunların çözüm yollarının araştırılması amacıyla 15/1/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Ocak 2025 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Etseler tebrik alamazlardı.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - İşte, sokağa çıkmadıkları için sokakta ne olduğunu bilmiyorlar, burada oturmakla olmuyor sadece.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- CHP Grubunun, Antalya Milletvekili Aykut Kaya ve arkadaşları tarafından, başta Antalya olmak üzere iş sözleşmesi askıda olan turizm çalışanlarının özlük haklarının iyileştirilmesi amacıyla 21/10/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Ocak 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Murat Emir

Ankara

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Antalya Milletvekili Aykut Kaya ve arkadaşları tarafından, başta Antalya olmak üzere iş sözleşmesi askıda olan turizm çalışanlarının özlük haklarının iyileştirilmesi amacıyla 21/10/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan 844 sıra no.lu Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 15/01/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Aykut Kaya konuşacaklar.

Buyurun Sayın Kaya. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

CHP GRUBU ADINA AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Mevcut iktidar millet nezdinde kaybettiği itibarı düzmece operasyonlarla, algı çalışmalarıyla kapatma derdinde. Anlaşıyor ki mesele ne Esenyurt ne de Beşiktaş belediyeleri. KPSS ve diğer kamu personel seçimlerinde mülakatı esas alıp liyakati askıya alanlar, emekçilerin alın terine şantiye kuranlar, yolsuzlukta dünyanın zirvesine yerleşenler millî iradeye ipotek koyma derdindeler; bütün mesele bu. Siyasal iktidar ayak oyunları ile uğraşa dursun, düzmece operasyonlardan medet umsun; biz, milletin gündeminin üstünü kapattırmayacağız, meydanı milleti aç ve yoksul bırakanlara terk etmeyeceğiz. Biz görevimizin gereğini yapmaya, milletimizin sesi olmaya devam edeceğiz.

Kıymetli milletvekilleri, turizm çalışanlarının özlük haklarının iyileştirilmesi amacıyla sunmuş olduğumuz Cumhuriyet Halk Partisi grup önerimiz üzerine söz aldım. Turizm, ülkemizin bacasız sanayisi olarak milyarlarca dolar kazandıran ve dış ticaret açığımızı azaltan stratejik bir sektörümüz. Bu sektörün başarılı olmasında büyük bir emeği, payı olan turizm çalışanlarımızın sorunlarını dile getirmek istiyorum. Başta Güney ve Ege sahillerimizde bulunan otel işletmelerinin çoğu sezonluk faaliyet göstermektedir ve bu işletmelerimiz artan maliyetler ve kur baskısı nedeniyle yüksek sezonda çalıştırdıkları personelin sadece yüzde 10'unu yaz kış istihdam edebilmektedir. Personel sezon başında süresiz iş sözleşmesiyle işe alınıyor. Aslında bu bir yaz kış çalışma sözleşmesidir ancak sezon sonunda iş sözleşmesi askıya alınıyor. Bu durumda ne çalışıyor gözüktüyorlar ne de işsiz gözüktüyorlar; belirsiz, güvencesiz bir durumda bırakılıyorlar. Üstelik hak kazanmış olsalar bile işsizlik sigortasından faydalanamıyorlar, başka bir işe girdiklerinde de kıdem ve ihbar tazminatlarını kaybediyorlar. Kendi ilimden örnek vereyim: Antalya'da ev kiralari 100 metrekare bir daire için en az 15 bin ile 20 bin TL

arasında. Bir turizm çalışanı yaz kış çalışsa bile bu şartlarda ayakta durmakta zorlanırken kışın işsiz kaldığında büyük bir çoğunluğu sektörden tamamen ayrılma yoluna gidiyor, işletmelerde inanılmaz bir personel sirkülasyonu yaşanıyor; bu durum turizmin sürdürülebilirliğini ciddi anlamda tehlikeye sokuyor. Bir turizm çalışanıyla konuştuğumda son beş yılda 15 farklı işletmede çalıştığını söyledi bana; işte bu, sektördeki derin yapısal sorunları gözler önüne sermekte.

İş sözleşmesi askıya alınan personelin işsizlik sigortasının şartlarını yerine getirdiğinde işsizlik maaşından faydalanmasının önü açılmalıdır, bununla ilgili ivedilikle bir düzenlemeye ihtiyaç vardır.

Ayrıca, çalışanların ücretinin İŞKUR tarafından ödendiği bir İşbaşı Eğitim Programı var. Bu eğitim programının mart, nisan, mayıs aylarında değil kasım, aralık, ocak aylarında yapılması hem personelin istihdamına katkı sağlayacak hem de otellerin açık kalmasını da desteklemiş olacaktır.

Ayrıca, turizmde lojman koşullarının iyileştirilmesi de elzemdir. Lojmanların doğru, düzgün bir şekilde denetlendiğini düşünmüyorum. Şu anda bir lojmandaki odada kalan personelin odayı 6-8 kişiyle paylaştığına şahitlik ediyoruz. Zaten iş yükü ağır olan dinamik sektörde çalışan emekçiler kötü yaşam koşulları nedeniyle turizm sektörünü terk ediyor. Otelcilerimiz lojman yapacak yer bulmakta zorlanıyorlar. Kültür ve Turizm Bakanlığı yerel yönetimlerle iş birliği yaparak lojman yerinin bulunmasında ve inşasında uygun kredi koşulları sağlayarak evli ve bekar çalışanların kalabileceği lojmanlar inşa edilmesini teşvik etmelidir. TOKİ de bu konuda elini taşın altına koyabilir, kampüs şeklinde lojmanlar inşa edilebilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirelim lütfen.

AYKUT KAYA (Devamla) - İçinde eğitim kurumlarından sosyal donatıların olduğu kampüs şeklinde lojmanları TOKİ inşa ederek bu alanları turizm işletmelerine kiraya verebilir.

Ekonomik sıkıntılar nedeniyle turizm çalışanlarının ücretleri de artık yetmemektedir. TÜİK verilerine göre, turizm ve konaklama çalışanları ülke ortalamasından fazla çalışıyor ancak ortalamadan yüzde 29 daha az kazanmakta. Bu koşullar yıllardır sektöre emek veren kalifiye personelin turizmden uzaklaşmasına neden oluyor.

Sonuç olarak, 80-100 milyar dolar gelir hedefi koyduğumuz turizm sektörüne stratejik bir gözle bakmamız gerekiyor. Dolaylı, dolaysız 2 milyondan fazla istihdam sağlayan bu sektörün bir an önce disipline olması açısından sektörün tüm bileşenlerini kapsayacak şekilde turizm meslek yasasının çıkarılması gerekmektedir.

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Şerafettin Kılıç konuşacaklar.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

YENİ YOL GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun önerisi üzerine grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün şahsım adına YENİ YOL Grubumuzun ilk konuşmasını gerçekleştiriyorum.

İki kutuplu siyasetin sorunları içinden çıkılmaz hâle getirdiği ortadadır. Dolayısıyla milletimize hizmet etmeyi amaçlıyorsak kutuplaşmaya karşı hayırlı işlerde birleşebilmeli ve konuşabilmeliyiz.

YENİ YOL'un temel hareket zeminini oluşturan bu yöntem sorunların çözümü için olmazsa olmazdır. Milletimiz siyasi çıkar ilişkilerinden, günü kurtarmayı amaçlayan işlerden fazlasıyla zarar görmektedir. YENİ YOL birlikteliğinin oluşmasında emeği geçen Saadet, Gelecek ve DEVA partilerimizin değerli Genel Başkanlarına ve milletvekili arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Siyasetin tıkandığı bu ortamda milletimizi YENİ YOL'da birlikte yürümeye davet ediyor, grubumuzun hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de turizm sektörü, uzun yıllardır arazi rantı, ormanlık alan talanı, sahillerin gasbı ve emeğin sömürülmesine dayalı işlemektedir. Kıyılar ve sahiller vatandaşın ücretsiz yararlanacağı ortak alanlar olmalıyken gücü arkasına alanlar sahilleri ve kıyıları kolaylıkla gasbedebiliyor. Yine, talan edilen ormanlar milletimizin ortak mirasıyken bu bölgelerde yükselen otel binaları dar gelirli milyonlarca vatandaşın asla giremeyeceği mekânlara dönüşüyor. Mevcut çalışma koşulları itibarıyla turist rehberleri başta olmak üzere turizm çalışanları birçok sorunla karşı karşıyadır. Güvencesiz çalışma, düşük ücret, kayıt dışı çalıştırma, uzun iş günü süreleri, istikrarlı olmayan iş imkânı ve pek çok daha fazla sorun bugün çözüm beklemektedir. Turizm çalışanlarımızın çoğu sezon bitiminde işsiz kalıyor, sezon başlayana kadar herhangi bir şekilde maaş alamıyor; iş akdi feshedilmediği için işsizlik maaşı, izinler gibi haklardan da yararlanamıyor. Bu çalışanlarımızın keyfi uygulamaların ve mevzuattaki açıkların kurbanı oldukları anlaşılmaktadır. Burada yapılması gereken adil çalışma şartlarını belirlemek ve işverenlerin buna uymasını temin etmektir.

Değerli arkadaşlar, turizm potansiyelimiz oldukça yüksek olmasına rağmen turizm sektörümüz gelişmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirelim lütfen.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Artan maliyetler birçok sektörü olduğu gibi turizm sektörünü de olumsuz etkiliyor. Fiyatlar bırakın vatandaşlarımızı, dövizle gelen turistlere bile fazlasıyla pahalı geliyor, sektör daralıyor. Böyle giderse korkarız ki Sayın Cumhurbaşkanı 2026 yılını turizm yılı olarak ilan edecektir.

Ancak bütün olumsuzluklara rağmen, sadece Antalya'mız her yıl ortalama 15 milyon turisti ağırlamaktadır. Antalya'mız tek başına birçok turistik kent, turistik mağara, halk plajı ve tarihi yapılar gibi nice zenginliklere sahiptir. Doğru yönetildiği takdirde Antalya'mızı ziyaret eden turistlerin getirileri bile tek başına ülkemizi ihya etmeye yeter de artar bile ancak bu gelirlerin vatandaşlarımıza değil bir avuç azınlığa aktığı açıkça ortadadır. Turizm çalışanlarımızın sorunlarının çözülebilmesi adına verilen grup önerisini önemli buluyor ve destekliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kılıç.

İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Burak Akburak konuşacaklar.

Süreniz üç dakikadır.

Buyurun Sayın Akburak. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURAK AKBURAK (İstanbul) - Konuşmama başlamadan önce, aziz vatanımız için 15 Ocak 1997'de bölücü terör örgütü tarafından şehit edilen Jandarma Astsubay Kıdemli Çavuş Şahin Oğuz Kayabaşı'ı rahmet, saygı ve hürmetle anıyor; bütün şehitlerimizi, gazilerimizi ve ekranları başında bu Genel Kurulu takip eden bütün şehit ailelerini ve yakınlarını saygı ve hürmetlerimle selamlıyorum. Sizleri unutmadık, unutmayacağız, unutturmayacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öneriyle ele alınan turizm çalışanlarının mağduriyetleri sadece bireysel bir sorun değil aynı zamanda ülkemizin turizm sektörünün geleceğini doğrudan ilgilendiren bir mesele. Özellikle Antalya'da ve ülke genelinde sezonluk çalışan turizm emekçileri sezon sonunda iş sözleşmelerinin askıya alınması nedeniyle ciddi bir belirsizlikle karşı karşıya kalıyor. İş akitlerinin feshedilmemesi nedeniyle bu çalışanlar tazminat haklarından, işsizlik maaşından ve ücretli izinlerden mahrum bırakılıyor. Mağduriyetlerinin temeli resmî kayıtlara göre çalışan ya da işsiz olarak sınıflandırılmamış olmaları. Ülkemizin en önemli ekonomik faaliyet alanlarından biri olan turizm, sadece bir gelir kalemi değil, aynı zamanda kültürümüzü dünyaya tanıtan, istihdam sağlama ve ülkemizin marka değerini artırma açısından stratejik bir sektör ancak bu stratejik sektörde yıllardır çözölemeyen yapısal sorunlar sektörü büyütmenin ve çeşitlendirmenin önünde ciddi bir engel teşkil ediyor. Öncelikle CHP'nin grup önerisinde yer alan turizm çalışanlarının sorunlarına katıldığımızı ve Meclis araştırması talebini desteklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Ülkemizde turizm sektöründe çalışan binlerce insan özellikle iş sözleşmelerinin askıya alındığı dönemlerde tazminat, işsizlik maaşı ve ihbar gibi haklardan yeterince faydalanamıyor. Bu, sektördeki emeğin korunması açısından büyük bir eksiklik. Sorunlar yalnızca çalışanların değil sektörün genel verimliliğinin ve sürdürülebilir olmasının önünde bir engel. Bugünkü ekonomik şartlar da bu sorunları daha karmaşık hâle getiriyor. Artan hayat pahalılığı, yüksek enflasyon ve özellikle konut krizinin yarattığı ağır mali yük, turizm çalışanlarını sadece işsizlikle değil, aynı zamanda yaşam standartlarının düşmesiyle mücadele etmek zorunda bırakıyor. Bu mesele yalnızca turizm çalışanlarının yaşadığı mağduriyetlerle sınırlı değil. Sektördeki nitelikli iş gücü kaybı ülkemizin turizm kalitesini, uluslararası itibarını ve ekonomiye olan katkısını olumsuz etkileyecektir. Bu tartışmayı daha geniş bir perspektiften ele almak zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirelim lütfen.

BURAK AKBURAK (Devamla) - Turizm sektörünün on iki aya yayılması, çeşitlendirilmesi ve ülke genelinde dengeli bir şekilde büyütülmesi, yalnızca çalışanların değil tüm ülkenin ekonomik kalkınmasına hizmet edecektir. Bu bağlamda, İYİ Parti STK İlişkileri Başkanlığım döneminde Kalkınma Politikaları Başkanlığımızın desteğiyle beraber birçok çalışma yaptık. Turizm sektörü birden fazla bakanlığı ilgilendiren bir yapıya sahiptir. Bu nedenle, Cumhurbaşkanlığı başkanlığında Kültür ve Turizm Bakanı, Hazine ve Maliye Bakanı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı gibi ilgili bakanlıkların yer aldığı bir turizm üst kurulu oluşturulmasının gerekli olduğunu düşünüyoruz. Bu kurul, özel sektör temsilcilerinin de katılımıyla stratejik kararlar alarak sektörü ortak akılla yönetmelidir. Merkezî yönetim anlayışının turizmdeki tüm ihtiyaçlara cevap vermediği açık. İşte, bu nedenle her şehirde kurulacak alan yönetimleriyle yerelde daha etkin bir turizm yönetimi sağlanabilir. Turizm sektörünün yerel ekonomilere daha fazla katkı sunması için konaklama vergisi yerine dünyada...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURAK AKBURAK (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Herkese bir dakika verdim.

BURAK AKBURAK (Devamla) - Bana vermediniz.

BAŞKAN - Verdim efendim.

BURAK AKBURAK (Devamla) - Artık yapacak bir şey kalmadı.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Buyurun, siz mikrofonsuz devam edin.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Cebinden mi veriyorsun Başkan, ver gitsin Allah aşkına ya.

BAŞKAN - Tamam, Lütfü Bey'den bir dakika size, dün onun bir dakikasını yemiştik, size verelim.

Buyurun efendim, süre geçiyor.

BURAK AKBURAK (Devamla) - Olacak, toparlayacağız.

Sektördeki nitelikli iş gücü kaybının ülkemizin turizm kalitesini, uluslararası itibarını ve ekonomiye olan katkısını daha fazla olumsuz etkilememesi için bu öneriyi desteklediğimizi ifade etmek istiyoruz.

Bir cümlelik işimiz var. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Sayın Dilan Kunt Ayan konuşacaklar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İş sözleşmeleri askıda tutulan turizm emekçilerinin yaşadığı mağduriyetleri daha önce buralarda defalarca konuştuk fakat maalesef ki bu emekçilerin güvenli ve insanca yaşam koşullarında çalışabilmesi için bu Meclis hiçbir adım atmadı. Önergenin bahsettiği hususlar sadece Antalya için değil aslında turizm bölgesi olarak geçen birçok bölgede yakıcı bir şekilde yaşanmaktadır. Hepiniz çok iyi biliyorsunuz ki buralarda gençler sadece beş altı ay çalışabilmekte ve yılın geri kalanında ise işsiz kalmaktadırlar. Bu çalıştıkları dönem içerisinde ise çoğu zaman SGK primleri ödenmemekte, ödenen SGK primlerinin de yarı miktarda olduğunu çok iyi biliyoruz. Sezonluk çalıştıkları için işsizlik maaşları yatırılmamakta. Belli süreli sözleşmeli statüsünde çalıştırılan turizm emekçilerinin ise işsizlik maaşına başvurabilmeleri için sözleşmesi biten sezonluk işçilerin son yüz yirmi günde primlerinin ödenmesi ve son üç yılda ise en az altı yüz gün sigortalı olup işsizlik primlerini de yatırmış olması gerekiyor. Şimdi, bu şartları sağlayan SGK'sini düzenli bir şekilde yatırabilen kaç turizm işçisi var? Bu büyük bir muamma. Keza, bildiğiniz gibi de bu ülkenin hâlâ neredeyse yarısı kaçak bir şekilde çalıştırılmakta. Eskiden şöyle oluyordu: Altı aylığına, beş aylığına yaz mevsiminde mevsimlik yerlere gittiklerinde, çalıştıklarında çok rahat kışlık yiyeceklerini çıkarabiliyorlardı fakat şu an, ekonomiyi bu hâle getirmenizden kaynaklı, bırakın kışın için yiyecek veya para toplamayı, kendileri yazın orada bulunduklarında ihtiyaçlarının paralarını dahi ödeyemiyorlar. Dolayısıyla daha önce bu vurgulanan ve bu şekilde olan bir durumla ilgili derhâl tedbirleri almamız gerekiyor.

Mevsimlik çalışan turizm emekçilerinin durumu tıpkı diğer mevsimlik işçiler gibi yasal statü kazanmayı, güvenli bir iş yaşamına dönmeyi bekliyor. Şimdi, geçim derdiyle yollara düşenler, beş altı ay boyunca insani olmayan koşullarda çalışarak âdeta bu Meclisin insafına bırakılmış durumda. Önergede bahsedilmemiş fakat bölgede -yani kürdistan coğrafyasında- çok iyi biliyoruz ki mevsimlik işçi olarak çoğu Kürt gençleri işte Antalya gibi, Muğla gibi illere gidip çalışmak zorunda bırakılıyor. Neredeyse turizm sektörünün yarısından fazlası Kürt gençlerle dolu. Her sene mevsimlik işçilere yönelik gerçekleşen ırkçı saldırıları görüp tedirgin oluyor ve yer yer sözlü ve fiziki saldırılara maruz kalıyorlar. Ülke atmosferi nefretten, ırkçılıktan beslendiği sürece de bu gençlerin hiçbiri gönül rahatlığıyla işlerine giremeyecekler.

Bir diğer mesele ise burada güvencesiz, iş güvenliğinden yoksun bir şekilde çalıştırılmaları.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirelim lütfen.

DİLAN KUNT AYAN (Devamla) - Bakın, 2018'in yazında Diyarbakırlı 20 yaşındaki Civan Karaman Muğla'da bir otelin havuzunu temizlerken elektrik akımına kapılıp yaşamını yitirdi ve maalesef ki Civan ne ilk oldu ne de son.

Önergeyi desteklemekle birlikte bu sorunun çok daha kapsamlı tartışılması gerektiğini düşünüyoruz. Güvencesiz çalıştırılan mekânlarda iş güvenliği ve sağlığı yöntemlerinde kanunun uygulanması ve buna dair önlemlerin alınması gerekiyor. Temel mesele ise herkesin doğduğu yerde doyması olması gerekiyor, başka memleketlere göçüp insani olmayan koşullarda çalışmak değil. Bunun için de bizler mücadele etmeye devam edeceğiz. Meclisin de bir an önce önlem alması gerektiğini düşünüyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kunt.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş konuşacaklar.

Süreniz üç dakikadır.

Buyurun Sayın Taş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM ETHEM TAŞ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

2024 yılı Antalya'mızın turizmde tarih yazdığı bir yıl oldu. Şehrimiz toplam 17 milyon 278 bin 103 ziyaretçiyle tarihinin en yüksek ziyaretçi sayısına ulaşarak âdeta rekorlar yılı yaşadı. Bu büyük başarı Hükümetimizin turizmi çeşitlendirme ve geliştirme vizyonunun sonucudur.

Antalya, dört mevsim turizm ve sağlık turizmi politikalarıyla yıl boyunca turist ağırlayan bir destinasyon hâline gelmiştir. Sağlık turizmi alanında yapılan yatırımlar, estetik cerrahi, termal tesisler ve rehabilitasyon merkezleriyle şehrimizi uluslararası alanda cazip bir merkez hâline getirmiştir. Böylece, turizm sezonu genişletilmiş ve Antalya sadece yaz aylarında değil, tüm yıl boyunca turist çeken bir şehir olmuştur. Bu başarının arkasında merkezî Hükümetimizin yaptığı yatırımlar, özellikle Antalya Havalimanı'nın kapasite artışı ve yeni terminallerin inşası gibi projeler yatmaktadır. Bu yatırımlar turistlerin şehre daha rahat ulaşmasını sağlarken Antalya'yı uluslararası turizmde daha rekabetçi bir konuma taşımıştır. Şehrimizde çok büyük sorun hâline gelen trafik çilesi yapılacak olan alt geçitler ve köprülül kavşaklarla Antalya'mızın rahat bir nefes almasını sağlayacak. Antalya'mızın incisi Kemer ve turizm merkezi Serik ilçemizde arıtma tesislerini tamamlayarak turizm altyapısını güçlendirdik. Cumhurbaşkanımızın güçlü liderliğinde bakanlıklarımız hizmet üretmeye devam ediyor. İşte, AK PARTİ siyaseti budur, çözüm üretir; farkımız ortada.

Diğer önemli husus ise vatandaşlarımızın kıyılarımızdan kaliteli bir şekilde yararlanması için 17 adet halk plajını milletimizin hizmetine sunduk. Ayrıca, Türkiye'de mavi bayraklı plaj sayısı 2002 yılında 127 iken 2024 yılında 567'ye yükselmiş olup böylece Türkiye, mavi bayraklı plajlarıyla dünya 3'üncüsü konumundadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirin lütfen.

İBRAHİM ETHEM TAŞ (Devamla) - Sözlerime son verirken güzel bir müjdeyi de bu kürsüden sizlerle paylaşmak istiyorum: Doğal güzellikleri ve kültürel zenginlikleriyle İbradı ilçemize bağlı Ormana köyü Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü tarafından 2024 Dünyanın En İyi Turizm Köyü seçilmiştir. Tüm vatandaşlarımızı da bu doğal güzelliği keşfetmeye Antalya'mıza davet ediyorum.

Bu vesileyle, Antalya'nın turizmdeki başarısına büyük katkılar sunan Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a, Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy'a ve tüm Bakanlık çalışmalarına emek verenlere yürekten teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Taş.

Sayın milletvekilleri, önerinin oylamasından önce Başkanlığımıza yoklama yapılmasına yönelik bir önerge gelmiştir.

Şimdi önergeyi okutup imza sahiplerini tespit edeceğim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan CHP grup önerisinin oylamasından önce yoklama yapılmasının gereğini bilgilerinize arz ederim.

Murat Emir

Ankara

Grup Başkan Vekili

BAŞKAN - İsmi okunan vekil ya el kaldırsın ya ayağa kalksın lütfen.

Aysu Bankoğlu? Burada.

Ayça Taşkent? Burada.

Yüksel Taşkın? Burada.

Kayıhan Pala? Burada.

Aylin Yaman? Burada.

Gülizar Biçer Karaca? Burada.

Harun Özgür Yıldızlı? Burada.

İzzet Akbulut? Burada.

Aliye Coşar? Burada.

Nurten Yontar? Burada.

Orhan Sümer? Burada.

Aykut Kaya? Burada.

Türkan Elçi? Burada.

Süleyman Bülbül? Burada.

Barış Bektaş? Burada.

Mustafa Adıgüzel? Burada.

Talih Özcan? Burada.

Faik Öztrak? Burada.

Utku Çakırözer? Burada.

Murat Emir? Burada.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.05

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.13****BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER****KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Rümeyza KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 48'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

4.- *CHP Grubunun, Antalya Milletvekili Aykut Kaya ve arkadaşları tarafından, başta Antalya olmak üzere iş sözleşmesi askıda olan turizm çalışanlarının özlük haklarının iyileştirilmesi amacıyla 21/10/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Ocak 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Kanuna geçmeden, soru-cevap için dün sisteme giren sayın vekillerin hakkı bakidir İç Tüzük gereği, o isimleri okuyorum: Sayın Sümeyye Boz, Sayın Necmettin Çalışkan, Sayın Aykut Kaya, Sayın Murat Çan, Sayın Mevlüt Kurt, Sayın Harun Mertoğlu, Sayın Adil Biçer...

(Uğultular)

BAŞKAN - Biraz sessiz arkadaşlar.

Sayın Tahsin Ocaklı, Sayın Seda Sarıbaş, Sayın Fatma Serap Ekmekci, Sayın Mestan Özcan ve Sayın Yusuf Ahlatcı. Eğer bunlardan süre kalırsa sonra tekrar açacağım; söz, soru taleplerini alacağım.

Gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

IX.- SEÇİMLER**A) BAŞKANLIK DİVANINDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM****1.- TBMM Başkanlık Divanında boş bulunan kâtip üyeliğe seçim**

BAŞKAN - Başkanlık Divanında boş bulunan ve YENİ YOL Partisi Grubuna düşen kâtip üyeliğe İzmir Milletvekili Sayın Mustafa Bilici aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 Milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi (2/2793) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 178) ¹

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 178 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerindeki görüşmelerin İç Tüzük’ün 72’nci maddesine göre devam etmesine dair Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir tarafından verilmiş olan önergenin oylamasında kalınmıştı.

Şimdi, teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin devam etmesine dair önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Başkan, ret çıktı, ret.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ret çıktı efendim.

BAŞKAN - Daha kabul etmeyenleri sormadım ki, o kadar da keramet sahibi değilim.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi teklifin tümü üzerinde yirmi dakika süreyle soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Sayın Sümeyye Boz...

Sayın Necmettin Çalışkan... Yok.

Sayın Aykut Kaya...

Sayın Murat Çan... Yok.

Sayın Mevlüt Kurt... Yok.

Sayın Harun Mertoğlu, buyurun.

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hukuk Araştırmaları Merkezinin hâkim ve savcılarının lisansüstü eğitimi için üniversitelerle yapmayı planladığı iş birliğinin kapsamı hangi çerçevede şekillenecek ve bu iş birliği yargı mensuplarının mesleki yeterliliklerini artırmada nasıl bir rol üstlenecektir?

BAŞKAN - Sayın Adil Biçer... Yok.

Sayın Tahsin Ocaklı... Yok.

Sayın Seda Sarıbaş, buyurun.

SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Hukuk Araştırmaları Merkezinin görevleri nelerdir? Merkez kim tarafından yönetilecektir?

¹ 178 S. Sayılı Basmayazı 14/1/2025 tarihli 47’nci Birleşim Tutanağı’na eklidir.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sınav sorusu.

BAŞKAN - Sayın Fatma Serap Ekmekci, buyurun.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Anayasa Mahkemesi 34 sayılı Türkiye Adalet Akademisi Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ni neden iptal etti?

BAŞKAN - Sayın Mestan Özcan...

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Akademinin teşkilat yapısını ne şekilde düzenlediniz? Eski düzenlemelerden farkı nedir, açıklarsanız seviniriz Başkanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Yusuf Ahlatcı...

YUSUF AHLATCI (Çorum) - Yeni kanunla hâkim, savcı adaylarının eğitiminde ne gibi yeni düzenlemeler öngörülmektedir? Bu düzenlemelerin aday eğitimlerinin kalitesine yapması planlanan katkıları nelerdir?

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Hiçbir yeni düzenleme yok.

BAŞKAN - Sayın Fahrettin Tuğrul...

FAHRETTİN TUĞRUL (Uşak) - Teklife konulması öngörülen eğitim kurulunun mevcut Danışma Kurulundan farkı nedir? Danışma Kurulu neden kaldırılmaktadır?

BAŞKAN - Sayın Mustafa Sarıgül...

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Sayın Başkanım, benim bir konum var, izin verirseniz onu aktarmak istiyorum: Özellikle taksi şoförü, otobüs şoförü, minibüs şoförü 2,5 milyon şoför esnafının ehliyeti alınmış vaziyette. 90 bin evlat uyuşturucu batağıyla karşı karşıya. Cezaevlerinde pandemi koşulları münasebetiyle hızlı yargılamalar oldu, gözden kaçan konular oldu; esnaflarımız suçlu değil borçludur. Mutlaka geniş kapsamlı toplumsal barış ve kardeşlik hukuku için kader mahkûmlarını sevindirmemiz lazım.

Sayın Başkanım, sevdiğiniz, seveniniz bol olsun, bir yanı Erzincanlı olsun.

BAŞKAN - Eyvallah.

Sayın Emre Çalışkan...

EMRE ÇALIŞKAN (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Teklifte hâkim ve savcı yardımcılığının süresi, eğitiminin esasları ve sınavlara ilişkin düzenlemelere neden yer verilmemiştir?

BAŞKAN - Sayın Adil Biçer, buyurun.

ADİL BİÇER (Kütahya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Hâkim ve savcı yardımcıları nasıl yetiştirilecek? Yardımcılık müessesesini kısaca açıklayabilir misiniz?

BAŞKAN - Başka soru yok.

Sayın Komisyon, buyurun, cevaplayın lütfen.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Mertoğlu'nun sorusu Hukuk Araştırmaları Merkeziyle ilgiliydi. Burada hâkim ve savcı yardımcıları ile hâkim ve savcılarının uzmanlaşmasına katkı sağlama amacıyla Hukuk Araştırmaları Merkezi lisansüstü eğitimler düzenlemeleri için üniversitelerle iş birliği burada yapabilecektir. Lisansüstü eğitimler bizzat yükseköğretim kurumları tarafından verilecek, Hukuk Araştırmaları

Merkezi yalnızca ortak programların oluşturulabilmesi için yükseköğretim kurumlarıyla iş birliği yapacaktır. Dolayısıyla lisansüstü programların daha çok uygulamaya yönelik konulara ilişkin yapılması öngörülmektedir. Örnek verecek olursak da delillerin toplanması konusuna ilişkin bir lisansüstü programı burada açılabilir. Ama lisansüstü eğitimi ve diplomasını ilgili üniversite verecektir. Akademi bir yükseköğretim kuruluşu olmadığından bu mümkün olmayacaktır.

Sayın Adil Biçer'in sorusu yine Hukuk Araştırmaları Merkezi ve görevleriyle ilgiliydi. Burada Hukuk Araştırmaları Merkezine yabancı ülkeler ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla ortak çalışma ve araştırmalar yapma, hukuk ve adalet alanındaki gelişmeleri takip etme, ihtiyaçları tespit etme, araştırma, bilimsel çalışma ve yayımlar yapma görevi verilmektedir. Bu merkez ayrıca hâkim ve savcı yardımcılarını ile hâkim ve savcılarının uzmanlaşmasına katkı sağlanması amacıyla lisansüstü eğitimler düzenlemeleri için yükseköğretim kurumlarıyla iş birliği yapacaktır.

Sayın Ekmekçi'nin sorusu Anayasa Mahkemesinin 34 sayılı Kararı'yla ilgili, neden iptal ettiğiyle ilgili. Anayasa Mahkemesi, biliyorsunuz, 28/12/2023 tarihli Kararı'yla münhasıran kanunla düzenlenmesi gereken konuları içerdiği gerekçesiyle 34 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ni iptal etmiştir. Ardından burada 28 Şubat 2024 tarihinde bu kararın yayımı tarihinden bir yıl sonra yürürlüğe girilmesine hükmedilmiştir. Anayasa Mahkemesi iptal gerekçesinde, Anayasa'nın 140'ıncı maddesi uyarınca hâkimlik ve savcılık mesleğine gireceklerin adaylığa alınıp ve adaylık döneminden başlayarak tüm süreçlerin ve hâkim ve savcılarının meslek içi eğitimlerinin kanunla düzenlenmesi gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca, Akademi görev alan adli ve idari yargı mensuplarının idari görev yürüttükleri ifade edilse de bu görevleri boyunca hâkim ve savcı sıfatlarını korumaya devam etmeleri sebebiyle bu kişilerin Akademiye atanması ve görevlendirilmesiyle diğer özlük işlerinin de kanunla düzenlenmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Sayın Mestan Özcan'ın sorusuyla ilgili olarak da özellikle Akademinin teşkilat yapısıyla ilgili sorduğu soru: Türkiye Adalet Akademisi, Başkanlık ve Eğitim Kurulu olmak üzere iki organdan teşekkül etmektedir; Başkanlık, Başkan ve Daire başkanlığı şeklinde teşkilatlanan hizmet birimleri ile Hukuk Araştırmaları Merkezinden oluşacaktır. Anayasa Mahkemesince iptal edilen 34 sayılı CBK'de Türkiye Adalet Akademisi, Başkanlık ve Danışma Kurulu olmak üzere iki organdan teşekkül etmekteydi, Başkanlık, Akademi Başkanı ve Daire Başkanlığı şeklinde teşkilatlanan hizmet birimlerinden oluşmaktaydı. Kanun teklifiyle Danışma Kurulu kaldırılarak yerine Eğitim Kurulu oluşturulmuş, ayrıca, Başkanlık teşkilatı içerisinde Hukuk Araştırmaları Merkezi kurulmuştur.

Sayın Ahlatcı'nın sorusu hâkim ve savcı yardımcılarının mülakatıyla ilgiliydi. Burada da biliyorsunuz, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 9/A maddesinde hâkim ve savcı yardımcılarının mülakatının nasıl yapılacağı düzenlenmektedir. Burada, yazılı sınavda 100 tam puan üzerinden en az 70 puan almak kaydıyla en yüksek puan alandan başlamak üzere sınav ilanında belirtilen kadro sayısının 1 katı fazlası mülakata çağrılmaktadır. Mülakat kurulu, Adalet Bakanlığının görevlendireceği Bakan Yardımcısı başkanlığında, Teftiş Kurulu Başkanı, Ceza İşleri, Hukuk İşleri ve Personel Genel Müdürleri ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Sekreteri ve Türkiye Adalet Akademisi Danışma Kurulundan seçilen 1 kişi olmak üzere toplam 7 üyeden oluşmaktadır ve mülakat ilgilinin muhakeme gücünün, bir konuyu kavrayıp özetleme ve ifade yeteneğinin, genel ve fiziki görünümünün, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğunun ve liyakatinin, yetenek ve kültürünün, çağdaş, bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı üzerinden puan verilmek suretiyle değerlendirilmektedir. Mülakatta tabii, bu özelliklerin her biri 20'er puan üzerinden değerlendiriliyor. Başarılı sayılmak için üyelerin 100 tam puan üzerinden verdikleri notların aritmetik ortalamasının en az 70 olması şartı aranmaktadır. Mülakat sonucu en yüksek puan alandan başlamak üzere sıraya konularak mülakat başarı listesi

hazırlanıyor ve bu liste 6 mülakat kurulu tarafından imzalanarak Personel Genel Müdürlüğüne teslim ediliyor. Sınava katılanların yazılı yarışma sınavı notunun yüzde 70'i ile mülakat notunun yüzde 30'unun toplamı tespit edildikten sonra en yüksek puan alandan başlamak üzere nihai başarı listesi hazırlanıyor. Bu sıralamaya tabi tutulanların nihai puanlarının eşit olması hâlinde yazılı sınavda aldığı puana öncelik tanınıyor. Yazılı puanların da eşit olması hâlinde kura çekilmek suretiyle sırası belirlenerek bu konuda yapılan işlemler bir tutanakla düzenleniyor. Hukuk alanında doktora yapmış olanlar ilan edilen boş kadrolara da başvurabiliyorlar, bunlar sadece mülakata tabi tutuluyorlar. Bu durumda olanlar için mülakat puanı esas alınarak ayrı bir nihai başarı listesi düzenlenmektedir.

Sayın Emre Çalışkan'ın sorusu "Teklifte hâkim ve savcı yardımcılığının süresi, eğitim esasları ve sınavlara ilişkin düzenlemelere neden yer verilmemiştir?" şeklindeydi. Burada 4954 sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu, bildiğiniz gibi, 2 Temmuz 2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 2'nci maddesiyle yürürlükten kaldırılmış ve yine, 10 Temmuz 2018 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 60'ıncı maddesiyle Hâkim ve Savcı Eğitim Merkezi kurulmuştur. Daha sonra, 2019 tarihinde 34 sayılı CBK'yle Hâkim ve Savcı Eğitim Merkezi kapatılarak Türkiye Adalet Akademisi yeniden kurulmuştur. Burada mülga olan 4954 sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu'nda hâkim adaylığının süresi, eğitimin esasları ve sınavlara ilişkin düzenlemeler bulunmaktaydı ancak 4954 sayılı Kanun'un 703 sayılı KHK'yle yürürlükten kaldırılmasıyla birlikte hâkim adaylığının süresi, eğitimin esasları ve sınavlara ilişkin hususlar "yürütmeye dair konular" cümlesinden olmadığından CBK'yle düzenlenemeyeceğinden 2802 sayılı Kanun'la düzenlenmiştir. 2022 yılında da 2802 sayılı Kanun'da değişiklikler yapılarak "hâkim adaylığı" kurumu kaldırılarak "hâkim ve savcı yardımcılığı" müessesesi ihdas edilmiştir. Teklifte hâkim ve savcı yardımcılığının süresi, dönemleri, yardımcıların adliyelerde yapacakları görev ile Akademide verilecek eğitimin esasları ve sınavlara ilişkin düzenlemelere yer verilmemesinin sebebi 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun çeşitli maddelerinde söz konusu hususlara yönelik ayrıntılı düzenlemelerin bulunmasıdır.

Ve son olarak da Sayın Adil Biçer'in sorusu hâkim ve savcı yardımcılılarıyla ilgili yine. Burada da bu 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 10'uncu maddesinde "hâkim ve savcı yardımcılığı" müessesesi genel olarak düzenlenmiştir. Buna göre, hâkim ve savcı yardımcılığı süresi üç yıldır.

Hâkim ve savcı yardımcılığı, temel eğitim dönemi, görev dönemi ve son eğitim dönemi olmak üzere üç dönemden oluşmaktadır. Temel eğitim ve son eğitim Türkiye Adalet Akademisi tarafından verilecektir, görev dönemi ise yargı mercilerinde fiilen görev yapmak suretiyle geçirilecektir. Hâkim ve savcı yardımcıları temel eğitim döneminin sonunda yazılı sınava tabi tutulacak ve aldıkları puana göre Adalet Bakanlığınca belirlenen ilk derece yargı yerleri arasından seçtikleri il veya ilçelere görev dönemini geçirmek üzere atanacaktır. Hâkim ve savcı yardımcıları görev döneminde bölge adliye ve bölge idare mahkemeleri ile Yargıtay veya Danıştayda görevlendirilecektir. Görev döneminde hâkim ve savcı yardımcılarının yetiştirilmesi amacıyla eğitici hâkim ve savcılar görevlendirilecektir. Görev döneminde hâkim ve savcı yardımcıları Türkiye Adalet Akademisinde iki kez ara eğitime alınacaktır ve her ara eğitimin sonunda yazılı sınava tabi tutulacaktır. Gerek temel eğitimin sonunda gerekse de ara eğitimler sonunda yapılacak sınavlardan alınacak puanlar ve görev döneminde eğitici hâkimlerin verdiği puanlar belli oranda nihai başarıya etki edecektir. Burada görev dönemini tamamlayan hâkim ve savcı yardımcıları son eğitime alınacak, son eğitim dönemini bitiren hâkim ve savcı yardımcıları yazılı ve sözlü sınava tabi tutulacak, sözlü sınava girebilmek için son yazılı sınav puanı ile yazılı sınavlar nihai puanının ayrı ayrı en az 70 olması şartı aranacaktır.

Sayın Sarıgül’ün de sorusu vardı ama şimdilik bütün soruları cevaplandırdım herhâlde Sayın Başkanım.

Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

BAŞKAN - Evet, teşekkür ederiz.

Başka soru olmadığı için soru-cevap kısmını sonlandırıyorum.

Değerli arkadaşlar, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 10’uncu maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde gruplara onar dakika söz vereceğim.

Konuşmacıları duyuruyorum: İYİ Parti Grubu adına Sayın Lütfü Türkkan, YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Selçuk Özdağ, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Halil Öztürk, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Onur Düşünmez, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Gökçe Gökçen Göl.

Değerli arkadaşlar, bilginiz olması bakımından, saat yedide yemek arası vereceğim.

İlk söz İYİ Parti Grubu adına Sayın Lütfü Türkkan’a ait.

Buyurun Sayın Türkkan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi’nin birinci bölümü üzerinde söz aldım.

Öncelikle, aziz vatanımız için 15 Ocak 1997’de yani yirmi sekiz yıl evvel bölücü terör örgütü tarafından şehit edilen Jandarma Er Şahin Celal Ak’ı rahmet, saygı ve hürmetle anıyorum; bütün şehitlerimizi, gazilerimizi ve ekranları başında bu Genel Kurulu takip eden bütün şehit ailelerini ve yakınlarını saygı ve hürmetlerimle selamlıyorum, saygılar sunuyorum.

Evet, “Türkiye Adalet Akademisi” bu konuşacağımız kanunun adı. Adaletin kendisi yok ama akademinin ismi var. Sayın Başkana da sordum, “İnşallah o da olacak.” dedi.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Lütfü Başkan, yok muymuş?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Türkiye, Hukukun Üstünlüğü Endeksi’nde 142 ülke arasında 117’nci sırada yani 25 sıra daha gelsek en dipte olacağız. Tanzanya, Kongo hatta Genel Kurula sorsam birçoğunuzun bırakın yerini, adını bile bilmediği Surinam gibi ülkeler Türkiye’nin üzerinde yer alıyor. Gezi davasında beraat almalarına rağmen Osman Kavala’yı, Tayfun Kahraman’ı haksız yere içeride tutmaya devam ediyorsunuz. “Gereğini yerine getirin.” diyoruz, siz de diyorsunuz “Ya, Türkiye hukuk devleti.” Madem Türkiye bir hukuk devleti, Can Atalay bugün neden Genel Kurulda değil, neden mahkeme kararına uymuyorsunuz? Hani hukuk devleti? Bakın, vatandaş artık adaleti “adalet sarayları” dediğiniz o adliye binalarında aramıyor; parası varsa eğer, avukat yerine -üzülerek beyan ediyorum- hâkim tutmaya başlamışlar, parası yoksa da zaten “Yatarı yok.” deyip adaleti kendileri arıyorlar. Ne demek istediğimi anladınız değil mi? Hukuk, sadece birilerine hizmet ettiği zaman değil herkese eşit dağıtıldığı zaman adaletin aracı olabilir. Önemli olan, adaletin akademisi değil Sayın Başkan; akademinin yetiştirdiği hâkim ve savcıların bu hakikatten ayrılmamasıdır aslolan ama gençler daha hâkim ve savcı olmadan başka bir hakikatle tanışıyorlar, AK PARTİ’nin o meşhur mülakat duvarı. Yandaşlarınızı işe yerleştirmek için anne-babaların üç kuruşu bir araya getirip binbir zorlukla okuttukları tertemiz, pırl

pırıl o Anadolu çocuklarını mülakatlarda eliyorsunuz. Sormak istiyorum, siz bu millete gerçekten düşman mısınız, bu çocuklara düşman mısınız? Bu çocuklar bizim evlatlarımız değil mi? Sadece sizden olması mı yeterli sizin için? Düşmanın bile bir adaleti oluyor; maalesef, üzülerek söylüyorum, sizde böyle bir adalet de yok. Örnek mi istiyorsunuz? Bakın, size Emre Pişiren'i anlatayım, Emre Pişiren'in başına gelenlerden bahsedeyim. 2021 yılında Emre Pişiren idari yargı hâkim adaylığı yazılı sınavında Türkiye 8'incisi oluyor, mülakatta eliyorsunuz. Emre yılmıyor, 2022 yılında geliyor, tekrar sınava giriyor, Türkiye 1'incisi oluyor ama yine eliyorsunuz. 2023'te tekrar sınava giriyor -o arada kimdi Bakan hatırlayamıyorum şu anda, hatırlayan olursa hatırlatırsa sevinirim- bu sefer 98,5 puan alıyor yani bugüne kadarki en yüksek Türkiye puanıyla 1'inci oluyor ve tabii ki sizin o meşhur mülakatınızda yine eleniyor. Bu işte bir tuhafılık olduğu için Emre, Adalet Bakanlığına karşı dava açıyor ancak mahkeme oy çokluğuyla davayı reddediyor. Nerede hukuk, nerede adalet? Adalet, sadece sizin kurduğunuz partinin adında var, o kadar, başka hiçbir yerinde yok. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Bugün o yıkmaya çalıştığınız cumhuriyet var ya, ortaklarınızla beraber hep birlikte yıkmaya çalıştığınız, kumpanya hâlinde yıkmaya çalıştığınız cumhuriyet, vatandaşların eşitliği üzerine kuruldu. O cumhuriyet sayesinde, Allah gani gani rahmet eylesin, Ispartalı bir çoban hayatını ülkesine adadı, devletini yönetti, makamların en yükseğine ulaştı. O cumhuriyet sayesinde de Rizeli bir kaptanın oğlu şu anda Cumhurbaşkanı olarak yirmi iki-yirmi üç yıldır ülkeyi yönetiyor. Şimdi, öyle mi? Şimdi, parti bağı, tarikat referansı olmazsa hiçbir şekilde devletin imkânlarından faydalanamazlar, ondan mahrum kalırlar.

Yol yürüdüklerinize bakıyorum, aynı yolda yürüdüklerinizin tamamının ortak noktası Cumhuriyet ve Türk milletine düşman olmaları. Cumhuriyet sayesinde bugün bu makamlardayız, sizler de öyle. İçinden adaleti atarsanız cumhuriyet denilen hiçbir şey kalmaz. Adaletsizlik Türkiye'yi öylesine içten çürütmüş ki şehitlerimizin bile kemiklerini sızlatıyorsunuz.

Size bir örnek vermek istiyorum, çok üzüleceğinizi umduğum bir örnek ama sizin bizatihi yaptığınız bir şey bu. Şehitlerimize olan borcumuzu ödemeyi bırakın, onların aziz hatıralarını bile hiçe sayan bir zihniyetle karşı karşıyayız şu anda. 2015 yılında Pülümür'de hain terör örgütü PKK tarafından kurulan pusuda 8 asker, 2 polis ve 3 sivil vatandaşımız esir alındı, beş buçuk yıl boyunca PKK'nın elinde esir tutuldular bunlar; 13 Ocak 2021'de düzenlenen operasyonda bu kahramanlarımızı maalesef şehit verdik. Şehitlerimizin birisinin adı Müslüm Altıntaş, diğeri ise yine 20 yaşında, o Adil Kabaklı; aynı gün esir alındılar ve aynı gün şehadet mertebesine ulaştılar. Şimdi, gelin görün ki bu aziz milletin evlatlarının hatırası ayaklar altına alındı. Müslüm Altıntaş'ın ailesine 2 milyon 250 bin lira tazminat ödendi. Devlet sonra döndü ailesine: "Sana biz çok tazminat ödemiştik." Ailesine dönüyor: "Senin çocuğun bu kadar para etmez." "Ee?" "Bunun bize 1 milyon 125 bin lirasını iade edeceksin." "Paramız yok." "Olmaz." Faizi de bunun 1 milyon 125 bin liradan fazla yani verdiğiniz paranın 2 misli fazla para istiyorsunuz. Şimdi size soruyorum: PKK'nın beş buçuk yıl esir tuttuğu kahraman bir ailenin evladına ödenen bu paranın geri alınması hangi adalet duygusuyla, hangi vicdanla izah edilebilir? Yandaş müteahhitlerin o trilyonluk vergi borçlarını siliyorsunuz, bir kalemde Çinli Trendyol'a 70 milyar lirayı bağışlıyorsunuz ama beş buçuk yıllık esareti bin dokuz yüz elli dokuz güne bölüyorsunuz, bir günün bedelini de 638 lira olarak hesaplıyoruz. Size göre, PKK tarafından rehin alınan, esir alınan bir askerin bedeli günlük 638 lira, hiç utanmadan bir de faiz gideri olarak da günlük 694 lira istiyorsunuz. Evet, faiz miktarı esaret tutulan gün bedelinden çok daha fazla. Şimdi, şehit Müslüm Altıntaş'ın ailesinin kapısında icra var, icrayla da 1 milyon 588 bin 678 lira para istiyorsunuz bu şehidin ailesinden. Bu nasıl bir adalettir? Bu adaletin akademisi olsa ne olur, bakanı olsa ne olur, komisyonu olsa ne olur; hiçbir şey ifade etmez! (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Aynı durum Adil Kabaklı'nın ailesi için de geçerli. Onlara ödenen 700 bin lira tazminatı da fazla görmüş devlet, onun da yarısını istiyor. Bakın, bu iktidarın

gözünde bir şehidin bir makam arabası kadar bile değeri yok, bir makam arabası diyorum. Diyanet İşleri Başkanının cennet nimeti saydığı o lüks Audi arabanın onda 1'i bile etmeyen bir tazminat -mekânı cennet olsun- şehitlerimizin hatırasına çok görülüyor. Buradan soruyorum sizlere: Bu milletin evlatları sizin gözünüzde ne kadar değerli? Mülakatlarda eliyorsunuz, mesleğine başlayamıyor, intihar edenler var, bunların arasında intihar edenler var sizin mülakatlarınızın yüzünden. Bu veballe öleceksiniz. Yani zannetmeyiniz ki burada iktidar olmak öbür tarafta size cennetin kapılarını açacak; vallahi cehennem zebanileri hepinizi bekliyor, haberiniz olsun. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Kıldığınız namazlar, tuttuğunuz oruçlar da bunu kurtarmaz.

Bize yakışan, vatan uğruna canlarını feda eden o çocukların ailelerini borçlandırmak değil onlara sahip çıkmak. Bu adaletsizlik derhâl giderilmeli, gidermelisiniz. Şehit ailelerinin haklarını teslim edin. Bu parayı da alırsanız sizlere de yazıklar olsun! Bu şehit ailesinin kapısına borçlandırarak icra gönderdiniz, bu parayı alırsanız -Sayın Başkan, size de söylüyorum- yazıklar olsun! Çok üzücü bir şey olur bu, bu milletin vicdanında ömür boyu yargılanırsınız. Bu konuyu size havale ediyorum, Sayın Bakanı görme şansımız yok çünkü.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Türkkan.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ konuşacaklar.

Buyurun Sayın Özdağ. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisi Grubu adına kanunla ilgili konuşma yapacağım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dün burada iktidar partisinin milletvekili Sayın Murat Alparslan Bey şöyle söylemişti: “Bu kanunu Anayasa Mahkemesi niye iptal etti biliyor musunuz?” Neden iptal etmiş? Efendim, bu kanunun içeriğiyle ilgili herhangi bir problem yokmuş, sadece bu kanun kararnameyle işlevsel hâle geldiği için bunu iptal etmiş. Ya “Şüyu vukuundan beter.” derler, hani özü kabahatinden büyük. Bundan daha büyük bir hukuksuzluk, bundan daha büyük bir anayasasızlaştırma olabilir mi? Nedir? Yani Sayın Cumhurbaşkanının yanındaki danışmanlar, yıllardır, yirmi iki yıldır Türkiye’yi yöneten bir Cumhurbaşkanı -Başbakan ve Cumhurbaşkanı- veya Meclisteki Grup Başkan Vekilleriniz, hukukçularınız bunu görmüyorlar mı? “Sayın Cumhurbaşkanım, kararnameyle olmaz bu iş; ancak yasamayla olur, kanunla olur. Bunu bilmeniz gerekir.” demeleri gerekmiyor mu? Ama şunu yapmak istiyorsunuz: Anayasa Mahkemesi bunu iptal ettikten sonra zaman kazanmak istiyorsunuz; ardından da tekrar buraya geldikten sonra tekrar zaman kazanmak, aynı şekilde bildiğinizi de okumak istiyorsunuz.

Diğer bir konuya gelince, Sayın Murat Alparslan şöyle söylüyordu: “Efendim, 1960 darbesi, Menderes’in asılması, sizi buraya tıkan kuvvet böyle istiyor. 1980’de bir sağdan bir soldan diyerek astılar.” diyordu ve de aynı zamanda 1997 postmodern darbeye, 28 Şubata atıfta bulunuyordu. Peki, ben size söyleyeyim bakalım. Ben 12 Eylülde yargılandım, yedi buçuk sene hapis hanelerde kaldım; Askerî Yargıtay Daireler Kurulu tarafından beraat ettirildim. Sayın Arınç yıllardır sizin partinizin kurucusu. Sayın Arınç aynı zamanda benim de avukatım 12 Eylülde. Şöyle söylüyordu Sayın Arınç yeni yazdığı kitabında: “12 Eylülde bu arkadaşların avukatlığını yaptım ve orada her ne kadar yanlış işler yapılırsa da yine de burada hâkimler vardı. Askerî Yargıtay Daireler Kuruluna kasalarla, klasörlerle dosyalar götürüyorduk ve orada hâkimler bu arkadaşları beraat ettiriyorlardı.” Aynı zamanda 28 Şubatta yargılandım ben, 28 Şubatta 3 defa üniversite hocalığından uzaklaştırıldım. Orada şu görüşten bu görüşten yargıçlar vardı, hâkimler vardı idari mahkemelerde. Geri döndüm. Peki, şimdi size söyleyeyim, “Demokrasiyi getirdik. Yargı bağımsız, objektif.” diyorsunuz, buralardan örnekler veriyorsunuz; “2

defa partimizi kapatmak istediler.” diyorsunuz, kapatmadılar ama ben şimdi size söyleyeyim bakalım: 15 Temmuz hain darbe girişiminden sonra -ki darbeye karşıyız biz, bu darbelerin hepsine karşıyız- peki, bu darbeden sonra kanun hükmünde kararnamelerle 500 bine yakın insan mağdur edildi. Bunlar içinde kriptolar vardır, bunlar içinde FETÖ’cü olanlar da vardır, darbeci olanlar da vardır ama herkesi aynı kefeye koymak doğru değildir.

Peki, şimdi yargıya da sesleneyim: Yargı, kanun hükmünde kararnamelerle atılan bu insanları beraat ettirmiş veyahut da bu yargı takipsizlik kararı vermiş. Peki, idareye döneyim, yargının kararları bağlayıcı değil mi? Bağlayıcı. Döndürüyor musunuz? Hayır, döndürmüyorsunuz bu insanları. Peki, 1980 darbesini yapanların yargısı mı daha demokratik, sizin yargınız mı daha demokratik veya sizin idareniz mi daha demokratik? O zamanlar beraat edenler göreve dönüyorlardı. Ben beraat ettikten sonra üniversitelerde hocalık yaptım, yıllarca öğretim üyeliği yaptım, doçentlik yaptım üniversitelerde; çeşitli bürokratik yerlerde bölge müdürlüğü yaptım, müdürlükler yaptım ve bana hiç kimse dönüp “Bir dakika, sen yargılanmışsın, yedi buçuk sene hapis yatmışsın. Bir dakika, sen 3 defa üniversiteden atılmışsın.” demedi. Değerli Murat Alparslan Bey, onun için, burada kıyaslamalar yaparken tarihî dokuları doğru okumamız gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, huzurdaki kanun teklifiyle Türkiye Adalet Akademisinin yapısı yeniden düzenleniyor. Hâkim ve savcıların mesleğe başlamadan önce ve meslek içi eğitimlerinden sorumlu olan bu akademi hakkındaki düzenlemelerin Türkiye Büyük Millet Meclisine gelme amacı, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği daha önceki düzenlemenin işlevsiz kalmasındandır. Peki, niye böyle oldu? Söyleyeyim: Sizin iş bilmez ve vurdumduymaz “ben yaptım oldu” siyasetiniz yüzünden çünkü siz bu ülkede ne Anayasa ne kanun ne de teamül tanıyorsunuz, aynen Parlamentoda yaptığınız gibi. Sizin tanıdığınız tek şey ikbal siyaseti. Bakınız, Anayasa’ya aykırı olduğunu bile bile bu konuyu Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle uygulamaya soktunuz. “Anayasa Mahkemesi iptal edinceye kadar nasıl olsa biz yapacağımızı yaparız, Anayasa Mahkemesi iptal etse de mevzu karar geriye yürümeyeceği için de atı alan Üsküdar’ı geçer.” diyorsunuz. Anayasa’nın 140’ıncı maddesindeki yargı mensubu olan hâkim ve savcıların özlük işleri, adaylık süreci ve eğitimlerinin kanunla düzenlenmesi gerektiği hükmünü göz ardı etmenizdeki sebep tam olarak budur. Şimdi, deniz bitip etraftan dolanacağınız bir argüman kalmayınca, mecburen, söz konusu Anayasa Mahkemesi iptal kararının gereği olarak önümüzdeki yasa teklifini huzura getirdiniz. Yahu, hiç değilse böyle spesifik bir konuda torba kanun teklifi olarak getirmeseydiniz diyeceğim ama desem de tesiri yok; aynen Fuzûlî’nin söylediği gibi: “Söylesem tesiri yok, söylemesem gönül razı değil.” Aslında, söz konusu yasa teklifinin içerik olarak eleştirilecek tarafları, iktidar zihniyetinin adalet anlayışı ve yargıya bakış zihniyetinden bağımsız olmadığı zaten çok açık bir şekilde kendisini gösteriyor. Mesela, Akademinin başkan, daire başkanları ve Eğitim Kurulunun üye seçimlerinde tatbik edileceği söylenen usullerinde yürütme erkine sınırsız yetkiler verilmektedir. Hani demokratik anayasal devletlerde üç erk vardır ya, yasama, yürütme ve yargı; hani bunlar birbirinin astı, üstü ya da talimat vereni değildir ya; hani bunlar denge denetleme mekanizmasının sacayaklarıydı ya; hiçbirinin birbirine dolaylı, dolaysız etki etme gibi bir durum olmazdı ya; peki, burada ne oluyor? Burada, yürütmenin yani Adalet Bakanlığının neredeyse tüm ağırlığıyla bu Akademiye yön verdiğini görüyoruz, hemen hemen her devlet kurumunda bu şekilde. Eğer devlete ait kurumların içini boşalttıysanız, orada birileri aynı kurumlara benzer kurumlar ihdas ediyor ve o boşalttığınız yerleri de oraya götürüyorsunuz, oraya boca ediyorsunuz. Mesleğe başlayacak hâkim, savcılara eğitim verecek olan Eğitim Kurulunun başkanlığını Bakan veya Bakan Yardımcısının yapacak olması, Kuruldaki birçok üyenin Bakanlık, Hakimler ve Savcılar Kurulu, HSK gibi yerlerden atanması meslek etiğinin azami olması gereken yargı mensuplarının iktidarın yani yürütmenin etkisi altında kalması anlamına gelmeyecek mi? “Zaten ülkede tapu müdüründen

Cumhurbaşkanı Yardımcısına kadar her atamayı Cumhurbaşkanı yaptığına göre bu Kurulun atamalarını da Cumhurbaşkanının yapması normal.” mi diyeceksiniz? Kesin öyle diyeceksiniz. Üstelik, Akademi başkanlarının hâkim, savcı kökenli hukukçu olmasını da füzulî gören bir anlayışa sahipsiniz. Aynısını üniversitelerde yapıyorsunuz. Çeşitli bölümlerde bölüm başkanlarını atarken veya dekanları atarken de o mesleğe uygun veya o bilime uygun kişileri atamamayı bir noktada meslek hâline getirdiniz.

Değerli milletvekilleri, Adalet Akademisini konuşuyoruz ama sormak istiyorum: Akademisini konuştuğunuz bu ülkede gerçekten adalet var mı? Hani Hazreti Ali diyordu ya “Devletlerin dini adalettir.” Hakikaten bu devletin dini adalet midir acaba? Hiç de öyle değil. Adalet olmadığını hepimiz biliyoruz.

Son yerel seçimlerden sonra ülke siyasetinde olağanüstü değişiklikler ve gelişmeler olmaya başladı(!) Ülkemiz yöneticileri ve liderliği bir gün öncesi mevcut olan ne kadar antidemokratik uygulama varsa rafa kaldırdı(!) Ekonomik olarak bir anda şaha kalkmaya başladık(!) Emeklilerimiz, çalışanlarımız insanca yaşayacakları bir gelire kavuşurken işsiz vatandaşlarımız ise istedikleri işte çalışma imkânı buldular(!) Kaldırılan mülakat uygulamasıyla gençlerimizin ülkeye aidiyeti arttı ve kimse artık yurt dışına gitmekten bahsetmiyor(!) Kaçak ve sığınmacı sorunu da tarihe karışmış vaziyette(!) Bölgemizde ve dünyada ne diyeceği dikkate alınan bir devlet hâline geldik ve her şeyden önemlisi, ülkeye gökten zembille indirildiğini düşündüğüm adalet sayesinde, suçsuz yere cezaevlerinde ömür tüketen insanlar özgürlüğüne kavuştu(!) Beraat eden, takipsizlik alan ve hiçbir soruşturmaya uğramadığı hâlde işlerine iade edilmeyerek hakları gasbedilen insanlar görevlerine iade edilmeye başlandı(!) KYK zulmü sonlandırıldı(!) Peki, bunlar nasıl oldu? Elbette yargının adalet dağıtmaya başlaması sayesinde oldu ki ne mutlu bize(!)

Değerli milletvekilleri, söylediklerime bir kısmınız acı acı gülümsüyorsunuz, biliyorum; bir kısmınız da “Ne diyor bu adam?” diye sesleniyorsunuz, söyleniyorsunuz kendi kendinize, farkındayım. Aslında yaşadığımız bu realitenin bizi buralara nasıl getirdiği çok açık. Nedir o? Ülkemiz, 16 Nisan 2017 yılında referandumla yapılan bir Anayasa değişikliğiyle başkanlık, daha doğrusu Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçti. Bu hükümet sistemiyle beraber yargı bağımsız olacaktı ve yargı makul sürede yargılamalarını yapacaktı, mağdur odaklı bir anlayıştan vazgeçilecekti, reformlar devam edecek ve yargı reformu stratejisi güncellenecekti; daha itibarlı bir Meclis, daha güçlü bir hükümet, daha etkin ve bağımsız bir yargı olacaktı; derli toplu, etkili bir yürütme fonksiyonları olacaktı; kuvvetler ayrılığının daha sağlıklı uygulanması sağlanacaktı. Cumhurbaşkanlığıyla bürokratik engeller kalkacak, kararlar hızlı ve etkili bir şekilde alınacaktı değil mi? Mesela, bu ülkenin Hazine ve Maliye Bakanı yurt dışında ne diyordu, orada yatırımcılara ne söylüyordu? “Bizim ülkemizde gelin yatırım yapın.” diyordu, “Yatırım yapın çünkü bizim ülkemizde oligarşik bürokrasiye sizi ezdirmeyeceğiz.” diyordu, “Çünkü bizim ülkemizde Cumhurbaşkanımız var.” diyordu, “Bu Cumhurbaşkanı var olduğu sürece ezilmeyeceksiniz.” diyordu. Yani bir Hazine ve Maliye Bakanı böyle konuşur mu? Hazine ve Maliye Bakanının bütün dünyanın gözünün içine baka baka “Bizim ülkemizde yargı bağımsızdır, objektiftir ve tarafsızdır ve de burada verdiği her kararı dünyadaki tüm yargıçlar inceleyebilir ve gelin bu ülkeye yatırımlar yapın.” demesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirelim lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Güçlü ve etkili bir ülke olarak Avrupa Birliği katılım hedefi sürdürülecekti, ekonomik büyüme ivme kazanacaktı; faizler, enflasyon ve cari açık düşecekti; Türkiye’nin yatırım cazibesi daha da yükselecekti, vergi kanunlarında kapsamlı reforma gidilecekti. Bu arada, motorlu taşıtlar vergisinin 2 kere alınmasını unutmuşlar zannedirim.

Değerli milletvekilleri, demokrasiyi, İç Tüzük'ü, teamülleri, Meclisin saygınlığını, centilmenliği ve daha önemlisi, milletimizin taleplerini konu alan muhalefetin tek bir önergesine dahi “evet” demeyen bir iktidar pratiğiyle bu ülke iç barışını ve birlikteliği nasıl sağlayacak bana söyler misiniz?

Değerli ve sayın milletvekilleri, bu Meclis sizin kör göze sokar gibi uygulamaya soktuğunuz işlerinizi meşrulaştıran bir yer mi, böyle mi düşünüyorsunuz? Bu yaptığınız millete hakaret değil mi? Halkımızla dalga geçmek değil mi? Yazıktır ve günahtır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bakınız, bugün iktidar olabilirsiniz, kılıcınızın her iki tarafı da kesiyor olabilir ama sesleniyorum size: Hak sillesinin sadası yoktur, bir vurdu mu da devası yoktur diyorum. Bu kanuna da “evet” oyu vermeyeceğiz.

Allah'a emanet olunuz.

Saygılarımla. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Özdağ.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kırıkkale Milletvekili Sayın Halil Öztürk konuşacak.

Buyurun Sayın Öztürk. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli izleyicileri saygıyla selamlıyorum.

Köklü bir devlet tezahürü içerisinde yükselen adalet sistemimizin etkin ve verimli şekilde işlemesi, donanımlı ve vicdaniyla karar veren hâkim ve savcılarımızın varlığına bağlıdır. Bu nedenle, 2 Mayıs 2019 tarihinde Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine uyum amacıyla yeniden yapılandırılan ve çalışmalarına başlayan Türkiye Adalet Akademisi bu önemli sorumluluğu taşımakta ve büyük bir özveriyle çalışmalarına devam etmektedir. Türkiye Adalet Akademisinin misyonu, hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını esas alarak ulusal ve uluslararası düzeyde saygın ve yenilikçi bir eğitim kurumu olmaktır. Bu güzide kurumumuzun hedefi ise tarafsız, bağımsız ve vicdaniyla karar veren, mesleki, ahlaki değerlere bağlı hâkim ve savcılar yetiştirmektir. Hukuk ve adalet alanında uygulayıcılara verdiği eğitimle ulusal ve uluslararası düzeyde model alınan, özgün, saygın ve yenilikçi bir kurum olma yolunda emin adımlarla ilerleyen Türkiye Adalet Akademisi hukuk eğitimi alanında önemli hizmetler gerçekleştirmektedir. Bu bağlamda, tamamlayıcı hukuk eğitimi, sürdürülebilir hukuk eğitimi ve kişisel mesleki gelişim eğitimi olmak üzere üç temel eğitim sistemi geliştirilmiş ve ömür boyu öğrenme süreci işletilmiştir. Böylece, hâkim ve savcı adaylarımızın mesleki gelişimleri sadece başlangıçta değil meslek hayatları boyunca sürdürülebilir bir şekilde desteklenmektedir.

Türkiye Adalet Akademisinin bilimsel araştırmalar ve uluslararası projelerle hukuk ve adalet alanındaki sorunlara çözüm ürettiğini; Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi gibi önemli uluslararası kuruluşlarla iş birliği yaptığını bilmekteyiz. Ben bu doğrultuda önemli bir hususu gündeme getirmek istemekteyim: Malumunuz, Türkiye Cumhuriyeti'nin etkin ve aktif olarak içerisinde yer aldığı Türk Devletleri Teşkilatı her geçen gün prestijini artırmakta, çalışma alanını genişletmektedir. Türk devletleriyle kurulan kültürel, siyasi ve ekonomik iş birliğinin yanında hukuki ağların da kuruluyor olması son derece mühimdir. Bu anlamda, Türkiye Adalet Akademisi tüzel kişiliği ile Türk Devletleri Teşkilatı çatısı altında diğer Türk devletleriyle ortak çalışmaların hızlanması ve süreklilik arz etmesi ortak bir yargı kültürünün oluşması adına önemli bir gelişmedir. Bu hususta daha fazla çalışma yapılması hem ülkemizin Türk Devletleri Teşkilatı içerisindeki

liderliğini pekiştirecek hem de Avrupa menşeli hukuki ağlara önemli bir alternatif olacaktır. Hukukun üstünlüğünü esas alan bir adalet sisteminin inşası ve sürdürülebilirliği hepimizin ortak sorumluluğudur. Bu sistemin bir parçası olan Türkiye Adalet Akademisinin bu doğrultuda iyileştirilmesinin önemli olduğunu ifade ediyor, Milliyetçi Hareket Partisi olarak görüşülmekte olan kanun teklifine olumlu oy vereceğimizi ve teklifi desteklediğimizi de belirtmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamı kısa keseceğim. Konuşmamın bu bölümünde, seçim bölgem Kırıkkale'yle ilgili birkaç konuya değinip konuşmamı sonlandıracam.

Değerli milletvekilleri, Kırıkkale'mizin önemli bir ihtiyacı olan, esasında sadece Kırıkkale'nin değil Türkiye'nin önemli bir ihtiyacı olan roket organize sanayi bölgesinin ilimizde kurulması hâlinde gerek ülkemizin gerekse de ilimizin istihdamına önemli bir katkı sunacağını değerlendirmekteyiz. Bu noktada gerek ROKETSAN Yönetim Kurulunu gerekse Millî Savunma Bakanlığını göreve davet ediyor ve hem stratejik konumu itibarıyla hem de "savunma sanayisi şehri" olarak anılması ve savunma sanayisi olarak bir kent hüviyetini kazanması adına öteden bugüne devam eden süreçte Kırıkkale'nin biçilmiş bir kaftan olarak değerlendirmesi gerektiğini düşünmekteyim.

Diğer taraftan, değerli milletvekilleri, Kırıkkale'mizde Silah İhtisas Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır. Bu sanayi bölgesi şu an için yatırımcılar açısından yatırım fırsatına açıktır lakin yatırımcının yatırım yapması bakımından İhtisas Organize Sanayi Bölgesi tümüyle dolmuştur ve alanın genişletilmesi gerekmektedir. Bu noktada, Millî Savunma Bakanımızla gerekli görüşmeleri yaptık ancak Millî Savunma Bakanımızın dışında Makine ve Kimya Yönetim Kurulu ve bürokrasisi tarafından bu savunma sanayisinin genişletilmesi adına bir engel olduğu kanaatini taşıyoruz ve biliyoruz. Ki buraya 150 dönümlük bir arsa tahsisinin Makine ve Kimya tarafından yapılması hâlinde -ki hemen bitişiğinde- orada en az 50 tane savunma sanayisi şirketinin kurulacağını ve en az 2.500 kişinin istihdam edilerek en az 20-25 bin kişiye ekmek, aş sağlanacağını değerlendirmekteyiz. Bu noktada, binlerce kişinin hem istihdamı hem de geçimi adına önemli olarak görmektediriz. Sadece onların iş bulması değil diğer taraftan onların iş bulmasından çok daha öte, gelişen ve büyüyen Türk savunma sanayisinin daha da büyük bir şekilde ivme kazanmasını istemekteyiz. Dolayısıyla dosta güven, düşmana korku vermesi açısından Türk savunma sanayisinin hem yerli hem de millî olarak büyümesini her anlamda desteklemekteyiz. Gerek Sayın Valimiz önderliğinde yürütülen çalışmalar gerekse Kırıkkale ve ülke bürokrasisi içerisinde yapılan çalışmalar bu katkıyı ve desteği artırmaktadır. Umarım bundan sonraki süreçte de Makine ve Kimya Genel Müdürlüğümüz ve yönetimi de bu çalışmalara destek olur ve bu savunma sanayimizin, Silah İhtisas Organize Sanayi Bölgemizin genişletilmesine imkân tanır diye düşünmekteyim.

Tam bu noktada yine bir çare olarak ifade etmek isterim ki ülkemizde faaliyet gösteren ASELSAN, TUSAŞ, HAVELSAN, TAI gibi kuruluşların da yine Kırıkkale'mizde yatırım yaparak varlık göstermeleri, şehrimizin savunma sanayisi merkezi olması yolunda çok önemli bir adım olacaktır; bu, hem ülkemiz hem de Kırıkkale'miz adına fayda sağlayacaktır. Anadolu'nun bağrında vakur ama bir o kadar da desteklenmesi gereken Kırıkkale'mizi bütün gücümüzle sahiplenmeye ve kalkındırmaya çalışacağımızı bütün hemşehrilerimiz bilsin istiyorum.

Buradan sözlerime son verirken görüşülmekte olan kanun teklifinin tümünü desteklediğimizi bildiriyor, Genel Kurulu ve ekranları başında izleyen değerli izleyicileri saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Öztürk.

Birleşime kırk beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.05

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 19.57****BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER****KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Rümeyşa KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 48’inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

178 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Teklifin birinci bölümü üzerinde gruplar adına söz sırası, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Hakkâri Milletvekili Sayın Onur Düşünmez’e aittir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkari) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen değerli yurttaşlarımız ve zindanlarda umudu büyüten yoldaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün görüşmekte olduğumuz Adalet Akademisinin kuruluş kanunu üzerine söz almış bulunmaktayım. Bizler Komisyonda defaatle dile getirmemize rağmen maalesef ki herhangi bir değişiklik olmadan yine Genel Kurulda tartışma yürütüyoruz. Bugün burada tartışmamız gereken en önemli sorunun yargıdaki liyakatsizlik olduğunu bütün partiler söylemiştir. Belki bunun içinde AK PARTİ’den de rahatsız olan milletvekili arkadaşlar vardır.

Sevgili milletvekilleri, eskiden hâkim, savcı atamalarında torpille bir yerleştirme söz konusu oluyordu. Artık o torpil yerini referanslara bırakmış vaziyette. Referans olmak ne demektir? Baştan itibaren AK PARTİ aleyhine ya da kendi çevreleri aleyhine bir hâkim veya bir savcı bir karar alırsa ya da bir soruşturma başlatmaya çalışırsa bu sefer referansına bir tehdit gibi, sürekli, yargı hayatı boyunca o referansın onu denetleme yetkisini tanıyorsunuz; bizim bunu kabul etmemiz söz konusu olamaz.

Değerli milletvekilleri, hâkimler ve savcılar yargının kurucu unsurlarıdır ve hâkim, savcı liyakatine sahip olmak zorundadır. Nedir bu liyakat? Bu liyakat hukuk fakültelerinde asgari bir hukuk eğitimi almış ve bu hukuk eğitimi sonrasında girdikleri hâkimlik-savcılık sınavında bir başarı yakalamış olan kişilerin liyakate göre atanmasını gerekli kılar. Şimdi, baktığımızda, 2017’de yapılan değişiklikle hâkim, savcı adaylarının girmiş olduğu hâkimlik-savcılık sınavında baraj kaldırıldı ve artık maalesef ki 50 puan ve altındaki puanlarla da hâkimler, savcılar bizim aleyhimize ya da herhangi bir durum geliştiğinde kendi partisinin, iktidarın hâkimi, savcısı gibi siyasi kararlarla yaklaşımlar sergilemektedir. Biz hâkim ve savcıları siyaset dışı tutma istemlerimizi sürekli dile getirmemize rağmen sizler daha fazla siyasi kararlar alsınlar, üzerlerindeki siyasi baskı daha da çoğalsın diye artık bir referanslık sistemi getirdiniz.

Arkadaşlar, hukuk fakültesinde verilemeyen eğitimin bu kurulda verilmesini öngörüyoruz. Hukuk fakültesinde tamamlanamayan etik ve ahlak değerlerinin bu kurulla onlara, hâkimlere ve savcılara verilmesini düzenliyorsunuz ama hukuk fakültelerinde veremediğimiz eğitimin çok daha aşağısında kalır bir eğitimle sanki onlara “Dosyalarda siyasi karar nasıl alınır?” “Siyasete nasıl bulaşılır?” onun dersini veriyorsunuz. Bizler, hâkim ve savcılar siyaset yapamaz, siyasi bir partiye üye olamaz, siyasi bir partinin iş ve işlemlerinde yer alamaz dedikçe, sizler hâkim ve savcılığa kendi gençlik kollarınızdan, AKP gençlik kollarından ya da MHP gençlik kollarından olan bireyleri oraya

taşıyarak aslında tamamen “Alın siyaseti burada yürütün.” diyorsunuz ve bizim aleyhimize gelişen bir durumda direkt diğer partilere ilişkin “Hem kapatma davaları açın hem seyyar giyotin şeklinde kayyum atamaları gerçekleştirin, liyakatsiz bütün iş ve işlemleri yapın.” diyorsunuz. Ve son süreçte, üç dönemdir, kayyum atamalarına devam ettiğiniz bu son 2024 sürecine gelecek olursak yargıyı o kayyum atamalarının arkabahçesi olarak dizayn ediyorsunuz. Bizler her defasında demokrasiyi, hukukun üstünlüğünü, adaleti savunmaya çalışırken sizler “Bu hukukun üzerinde daha fazla nasıl tepiniriz?”in yolunu yordamını aramaya çalışıyorsunuz. En son Akdeniz Belediyemize atanan kayyum gerekçesine baktığımızda yürütülen soruşturmanın 2024 tarihli bir soruşturma olduğu ve bu soruşturmanın da içeriğinde belediye eş başkanlarımızın, partimizin kendi eylem ve etkinliklerine katılmasının suç olarak gösterilmeye çalışıldığını görüyoruz. Bunu yapanlar savcılar değil, en azından bunu yapanlar kendilerine “cumhuriyet savcısı” demesinler çünkü cumhuriyet savcılığının teminatında bir liyakat söz konusudur; cumhuriyet savcısı cumhuriyetin gerekliliklerine, Anayasa’ya uygun olarak iş ve işlemler yapmak zorundadır. Maalesef ki cumhuriyet savcıları artık AKP savcısı şeklinde bir yol ve yordam izliyorlar.

Yine, kazanamadığınız her yere atamaya alıştığınız o kayyumları bu sefer İstanbul Barosunda görüyoruz. İstanbul Barosuna bir davaname açtırıyorsunuz bir savcı eliyle ve o savcı cumhuriyetin gerekliliklerini yerine getirmiş edasıyla bir davaname düzenleyebiliyor. Hayır, orada cumhuriyete, demokratik değerlere ve hukuk güvenirliğine ilişkin herhangi bir davaname söz konusu değil. Orada sadece kendi adına bir davaname açma yetkisi tanınmış gibi gösteriliyor. Oysa dava açma yetkisi kamuoyundadır, savcılık kamuoyu adına bu davayı açar ama sizler seçimi neredeyse askıya alıyorsunuz, “Ben seçilirsem seçimin gerekliliklerini yerine getiririm, ben seçilmezsem kayyum atarım.” diyorsunuz. Bu anlayıştan derhâl vazgeçmeniz gerekmektedir. Biz eğer ülkeyi sosyal bir hukuk devleti olarak düşüneceksek, eğer bu ülke bir hukuk devletiyse lütfen hukukun gereğini yerine getirin diyoruz.

Şimdi, arkadaşlar, bu konuştuğumuz kanunun Komisyon görüşmelerinde de itirazlarımızı dile getirmiştik, buradan tekrar dile getireyim. 12’nci ve 14’üncü maddelerde “Avukat ve noterler de bu kuruldan ders alabilecek ancak avukat ve noterlerin ders almaları ücretli bir şekilde olacak.” diye bir düzenleme yapıyorsunuz. Biz, orada “Bu kurul bir işletme mantığıyla çalışabilecek bir kurul değildir. Bu ücreti neye göre belirleyeceksiniz ya da bu kurulda hangi avukatlara, hangi noterlere hangi öncelikleri tanıyacaksınız?” dedik. Bizim bunları sormamızdaki yegâne neden sizin daha önceki iş ve işlemlerinizi çünkü biz biliyoruz ki paralel barolardaki avukatlar daha öncelikli olacak, maddi durumu yeterli olan avukatlar daha öncelikli olacak. Maddi durumu yetersiz olduğu için intihar eden bunca avukat varken sizin vicdanınız buna nasıl elveriyor? BAĞ-KUR primleri altında ezilen bunca avukat varken siz -sanki eşitler arasında bir meslek yürütülüyor- “Bu eşitler arasında sırayla birilerini eğiteceğiz, bu eğitim de onların gelecek hayatına katkı sunacak.” diye düşünüyorsunuz, yanılıyorsunuz. Siz sadece kendinize yakın olanlara bu eğitimleri vereceksiniz.

Yine, 14’üncü maddede avukat ve noterlere ilişkin verilecek eğitimdeki bizim itirazımızı şuydu, TBB’nin de itirazı bu yöndeydi: “O eğitimde bir de avukatların hakkını hukukunu savunacak, hâkim ve savcıların avukata yaklaşımını dizayn edecek, o disiplini sağlayacak TBB tarafından atanmış bir avukat eğitmen bulunsun.” dedik, ısrarla bunu dile getirdik. İsrarımızın nedeni şuydu: Arkadaşlar, ben bir avukat olarak eğer bir savcıya bir dilekçe vereceksem -bunun havalesini şu an polis yapıyor, polis; uyanın, uyanın; eğer uykudaysanız uyanın- ben dilekçeyi polise götürürüm, polis o dilekçeyi okur, havale gerektiriyorsa kendince -hiçbir hukuki altyapısı yok- değerlendirir, savcı beye kendisi götürür. Nerede yargının üçüncü sacayağı avukatlık? Oysa, sizin bu hâle getirdiğiniz, o paralel yapılarla dizayn etmeye, paralel barolarla dizayn etmeye çalıştığınız avukatlık mesleği bu hâle bürünmüş durumda. Sizler önce hâkim, savcı kapılarındaki o savcıları çekin. Avukatlar dertlerini anlatamıyorken vatandaşlar

dertlerini nasıl anlatacak, bunu hiç düşünebiliyor musunuz? Bir vatandaş bir hâkim veya bir savcıyla bir dosya üzerinde nasıl görüş alışverişinde bulunacak? Siz yargının bağımsızlığını, tarafsızlığını tamamen insanlardan soyutlamayla yaptığınızı düşünüyorsunuz ama bir AK PARTİ il başkanını odasına almayan herhangi bir savcı orada barınamayacak, biz bunu çok iyi biliyoruz.

Yine, saygıdeğer arkadaşlar -avukatların sorunlarından bahsettik- bu ülkede savcılar intihar etti, bu hepimizin alınına kara bir leke olarak sürüldü. Hepimiz bundan nasiplenmeliyiz, hepimiz elimizi taşın altına koymalıyız. Bu genç arkadaşlarımız niye intihar ediyor, bunu araştırmalıyız ama yaptığımız yeni kanun teklifinde daha fazla militanı nasıl yetiştirebiliriz, yargıyı nasıl daha fazla siyasal erkin emri altına sokabiliriz, bunları tartışıyoruz. Yapmayın, yazıktır, günahıdır, olan bu ülkenin geleceğine oluyor. Anayasa'ya açıkça aykırı olan hükümleri Anayasa Mahkemesi bozuyor, "Cumhurbaşkanı kararnamesiyle düzenlenemez." diyor. Siz kanun yapma tekniğini sadece şöyle algılıyorsunuz: "Cumhurbaşkanlığı düzenleyemez ama aynı şekilde biz düzenleyelim." Nerede Meclisin bağımsız karar alma yetkisi? Cumhurbaşkanlığı tarafından tevdi edilen kararı görüşüyoruz. Saraydan gelen bir kanunu biz önce Komisyonda konuştuk, salt çoğunluk sizde olduğu için geçirdiniz. Şimdi yine saraydan gelen kanunu Genel Kurula getirdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) - Salt çoğunluk yine sizde diye Genel Kurulda da geçirmeyi planlıyorsunuz ama bilin ki tarih önünde bizi buraya gönderen vatandaşlara borcumuz var. Biz kanunları gereğine göre, doğru temelde, anlaşılır, ölçülü yapmak zorundayız. Maalesef biz, muhalefet burada konuşurken AK PARTİ sıralarında birkaç arkadaşımız bulunuyor ve o birkaç arkadaşımızdan sadece bir ya da ikisi dinliyor, diğer arkadaşlarımız hiç kulak da asmıyor. Biz bunlara mahkemelerde çok şahit olduk ama bilin ki o mahkemelerde çürüyen bu ülkenin vatandaşlarının haklarıydı, bu Mecliste çürütülmeye çalışılan bu ülkenin vatandaşlarının hakkıdır. Biz vatandaşların hakkını sonuna kadar savunacağız; size, çoğunluğunuz olmasına rağmen çığnetmeyeceğiz diyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Düşünmez.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Gökçe Gökçen Göl. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÖKÇE GÖKÇEN GÖL (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin birinci bölümü üzerine söz alıyorum.

Genel Kurulumuzun gündemine gelen her kanun teklifinin görüşülmesinde ortak bir sorun var. Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği düzenlemeler ya tekrar aynen getiriliyor ya da ufak değişiklikler yapılarak buraya önümüze getiriliyor. Anayasa Mahkemesi kararları hakkında "usuli iptal" diye bir kavram uydurmuşsunuz. Yürütmenin Meclisimizin alanına girmesinden en ufak bir mahcubiyet, bir özür, bir hatayı tekrarlamama, bir iyi niyet beyanı, bir utanma bile olmadan aynı maddeler yürütme tarafından Meclise dayatılıyor. Bunu alışkanlık hâline getirmiş durumdasınız fakat keşke sorunlar bulunma sınırlı olsa. Kanun yapım açısından hiç görülmemiş bir yetki gasbı sistematik olarak işletiliyor. Meclis kayıtlarına girmesi açısından sizlerle bir yetki gasbı örneği daha paylaşmak istiyorum: Düzenleyici etki analizi birçok ülkede kullanılan bir yöntem. Bir kanun teklif ya da tasarısı sunulacağı zaman bu düzenlemeyle neyi değiştirmeyi amaçlıyoruz yani yürürlükteki kanunlarda ne sorun var da değiştiriyoruz? Ekonomide hangi etkileri olacak, bütçede nasıl bir yer tutacak, maliyeti ne olacak, çevresel etkileri ne olacak, çevreye zarar verecek mi, uluslararası anlaşmalar bakımından nasıl değerlendirilmesi gerekecek, bu kanun değişikliğiyle beraber hangi kanunda yönetmeliklerde değişiklik

ihtiyacı doğacak? Değerli arkadaşlar, iyi işleyen hukuk sistemlerinde kanunlar bu sorulara cevap verilerek getiriliyor. Demokrasilerde etki analizleri hazırlanıyor, raporlanıyor ve resmî gazetelerde yayımlanıyor. Böylece, konunun uzmanları, ilgili alanda çalışan meslek örgütleri, sivil toplum örgütleri ve yurttaşlar raporu görebiliyorlar. Bu yöntem kanun yapımında hem şeffaflığı sağlıyor hem de muhalefetin sürece katılımının daha nitelikli olmasına yarıyor. Hukuk kurallarını kanıtlara dayalı olarak yapmayı sağlıyor. Bunun yanında hesap verilebilirliği ve kanun yapım sürecinde paydaşların katılımını da sağlıyor. Türkiye’de de etki analizinin kökleri bir süredir mevzuatta var. Bu yüzden biz de önümüze getirilen bütün kanun tekliflerinde bu sorulara cevap arıyoruz, “Etki analizi bize niye getirilmedi?” diyoruz fakat aslında bu konuda bambaşka bir sorunumuz var. Birincisi: Etki analizi neredeyse hiçbir kanun için yapılmıyor. İkincisi: Etki analizi yapılan kanunların analizlerine ben bir milletvekili olarak ulaşamıyorum. Tüm komisyonlara tek tek telefon açtım, var olanları tek tek sorarak edinmeye çalıştım, çok az sayıda analize ulaşabildim, bunlar da tüm sorulara yanıt vermeyen analiz raporları oldu. Değerli arkadaşlar, bu analizleri halktan da milletvekillerinden de saklayacaksanız, bu analizleri neden yapıyorsunuz?

Üçüncüsü ve daha da vahimi: 2022 yılında Cumhurbaşkanlığınız bir yönetmelik çıkarmış, mevzuat hazırlama hakkında bir yönetmelik. Bu yönetmeliğin ilk maddesi şunu söylüyor: “Milletvekilleri tarafından TBMM Başkanlığına sunulan kanun teklifleri bu yönetmeliğin kapsamı dışındadır.” Aynı yönetmeliğin 26’ncı maddesinde “düzenleyici etki analizi” başlığıyla şöyle yazılmış: “Kanun ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi taslakları için bu madde gereğince belirlenecek usul ve esaslar kapsamında düzenleyici etki analizi hazırlanır.” Ek 4’e geldiğimiz zaman da bir örnek verilmiş: “... Kanunu Taslağı” Yani aynı yönetmelik içinde -başında- diyorsunuz ki: “Kanunlar bunun kapsamı dışındadır.” Neden? Çünkü erkler ayrılığı var. Aynı yönetmeliğin 26’ncı maddesinde ve eklerinde kanunun nasıl yapılacağını yönetmelikle bize anlatmaya çalışıyorsunuz. Burada defalarca söyledik; önümüze getirilen hiçbir kanun teklifini siz hazırlamıyorsunuz, yürütmeye hazırlanıyor, imzalarınızı ekliyorsunuz; Anayasa’ya karşı suç işliyorsunuz, halkın size verdiği yetkiyi Anayasa’ya aykırı olarak devrediyorsunuz. Yönetmeliğin bu çelişkisi de bizim iddialarımızın kanıtıdır.

Ama sizlerin halk iradesine düşmanlığınız yeni değil. Türkiye’nin büyük ilçesinde Belediye Başkanı Profesör Doktor Ahmet Özer siz görüşüne başvurduğunuzda, teşekkür yazıları yazdığımızda saygın bilim insanı, Cumhuriyet Halk Partisinden Belediye Başkanı seçildiğinde terörist! Bir itibarsızlaştırma kampanyasıyla, FETÖ’vari şafak operasyonlarıyla halkın iradesini gasbedeceğinizi, bir Kürt siyasetçiyi haksız yere cezaevinde tutabileceğinizi sanıyorsunuz. Esenyurt’ta, Ovacık’ta, Mardin’de, Batman’da ve diğer yerlerde kayyum kılıklı işgalcilerle halkın özgür düşüncesini kendinize düşman görüyorsunuz. Beşiktaş Belediye Başkanımız Rıza Akpolat’ı iki koluna girerek babasının evinden neyle suçlandığını bile bilmeden gözaltına aldığınızda, görüntüleri çeksinler diye kameraları apar topar oraya çağırdığınızda 31 Mart sonuçlarıyla sizin canınızı çok sıkkan Rıza Akpolat’tan değil size bir tek belediye meclis üyesi bile vermek istemeyen Beşiktaşlılardan intikam alıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Esenyurt’tan Beşiktaş’a uydurduğunuz bir hikâyeyle, sistematik taciz aparatı olarak gördüğünüz yargıyla İstanbul’a sinsice göz kırpyorsunuz. Ahmak davalarıyla, siyasi yasak tehditleriyle aklınızca siyaseti dizayn edeceksiniz. İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisindeki temsilcinizin sözüyle söylüyorum: İmamoğlu davasına bakan hâkimi neden sürdüğünüzü hâlâ tüm Türkiye’ye açıklayacaksınız. Gencecik teğmenleri “Mustafa Kemal’in askerleriyiz!” dedikleri için meslekten atmaya kalkacaksınız. Genel Başkan Yardımcımız Yankı Bağcıoğlu’na soruşturma açacaksınız. Şehit yakınlarının gözünün içine bakalım dediğimizde bizi hedef alacaksınız. Bir milletvekilini ait olduğu Meclise getirmemek için her gün burada “yüce Meclis” diye hitap ettiğiniz yerde bir milletvekilinin kanını dökeceksiniz. Ucube

çoklu baro sisteminizle savunmayı bitirme hedefinize ulaşamadığınız için, önce tanıdık propaganda aygıtlarınızı işletip İstanbul Barosu Başkanı İbrahim Kaboğlu ve yönetiminde görev alan avukat arkadaşları itibarsızlaştırma çabanız yine sonuç vermediği için İstanbul Barosuna en son Kenan Evren’in yaptığı gibi kilit vurmaya kalkacaksınız. Bu şekilde sadece baroları değil, tüm meslek örgütlerini işgal kampanyanıza zamanlaması manidar bir başlangıç yapacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar) Kimsenin içeriğini bilmediği, halktan sakladığımız, Meclisten kaçtığımız, eksik bir barıştan bahsedecek aynı anda Kürt sorununun varlığını bile inkâr edeceksiniz. Bir taraf Türkiye ve Suriye haritaları üzerine barış yazarken Cumhurbaşkanının buna dair görüşlerini hiç kimse bilmeyecek, başarıyla sonuçlanırsa sahibi, başarısızlık olursa mağduru olmanın yollarını yapacaksınız. Demokratikleşme adımlarından kaçarken, Kürtçeyi duyduğunuz anda sizde alerji yaparken barış akademisyenlerini Anayasa Mahkemesi kararına rağmen şeytanlaştırırken dönüp “Bana faydan olmazsa daha fazla belediyeni elinden alırım, daha fazlanızı hapse koyarım.” diyeceksiniz. Bin gündür direnen Boğaziçililerin çok iyi tanıdığı o kayyum zihniyetiyle üniversitelerdeki tacizle mücadele birimlerini kapatacak, Marmara Üniversitesinde kadın hakları için çalışan öğrencilere soruşturma açacaksınız. Öğrencileri hedef gösteren, tehdit eden, “Biz istemezsek burada barınamazsın.” diye kabadayılık taslayanlardan rahatsız olmayacaksınız. Surların tepesinden kafaları kesilip atılan o genç kadınların hakkını savunan öğrenciler sizi rahatsız edecek; bir ifade almak da yetmeyecek, ikinci kez savunmalarını isteyeceksiniz, sonra 2025 yılını da Aile Yılı ilan edeceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Genel Kurul, 2024 yılında katledilen 394 kadından 166’sının faili o kadınların evli olduğu erkekler olacak, evlilik içi tecavüz bile fiilen suç olmaktan yeni çıkmaya başlayacak, her gün “sürtük” dediğiniz o kadınları ve toplumsal cinsiyet eşitliğini hedef alacaksınız, sonra da o 166 faili örnek alanların sırtını sıvazlayıp “en az 3 çocuk” diyeceksiniz.

Sayın Genel Kurul, bu ülkede sokaklarda geceleri arkasına bakarak yürüten milyonlarca kadın, bu ülkede en güvenli yer olması gereken evlerinde şiddet gören her bir kadın bu talimatın ne demek olduğunu çok iyi biliyor; geçinemeyen bütün aileler, çocuklarını okutmak için yaptığı borçlarla boynu bükülen tüm anne-babalar, anne-baba olmak isteyen tüm genç çiftler bu sözlerle kendileriyle alay edildiğini çok iyi biliyor. Anneyi iş yaşamına kazandıran, çocuğu güvende tutan kreşleri kapatmaya çalışırken; yenidoğan bebekleri bile koruyamazken; çocuk istismarına karşı kurulan Meclis araştırma komisyonunun tecavüz edilen, darbedilerek öldürülen Sıla bebeğin duruşması ziyaretini siz iptal ettirirken bu 3 çocuk hikâyesinin ne olduğunu tüm Türkiye biliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

GÖKÇE GÖKÇEN GÖL (Devamla) - Silkelediğinizin Cumhuriyet Halk Partili belediyeler değil vatandaşın ta kendisi olduğunu, asgari ücretli de emekli de geleceğini çaldığımız o gençler de büyük şehirlerde kiralayacak ev arayan tüm çalışanlar da çok iyi biliyor. Anayasa’nın uygulanmadığı yerde anayasa yapmaya kalkışmak ne kadar boş bir işse adaletin olmadığı; Meclisin temel görevinde, kanun yapmakta tamamen devreden çıkarıldığı bir yerde oturup Adalet Akademisini konuşmak da kusura bakmayın, o kadar boş.

Milletimizi ve Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Göl.

Şahıslar adına ilk söz Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir’e ait.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Burada bulunan az sayıda AKP milletvekili arkadaşımıza grup yönetimlerinin AKP'yi, AKP Grubunu ne hâle getirdiğini beş dakika izin verdiği ölçüde anlatmaya çalışacağım.

Değerli arkadaşlar, son derece ciddiyetsiz ve son derece Parlamento geleneklerine aykırı bir tutum alınıyor. Yılbaşından önce getirilen torba yasada bizim muhalefet olarak kırmızı çizgi saydığımız kanun maddeleri vardı ve “Bu kanun maddeleri olduğu sürece biz asla geri adım atmayız, sonuna kadar direniriz.” demiştik. Bunun sonucunda yılbaşı oluyor, yılbaşında herkes evine gidebilsin ve geçmesi mutlaka şart olan yani 2025’e bırakılmaması gereken kanunlar da yasalaşabilsin diye uzlaştık ve bu uzlaşının gereğini biz yaptık ama görülmemiş bir biçimde, hiç tanık olmadığımız bir biçimde on beş gün sonra, mürekkebi kurumadan geri getirdiler. İçinizde son derece deneyimli milletvekilleri var. Bu, sözünü yemektir arkadaşlar; bu, sözünü yemektir. (CHP sıralarından alkışlar) Bu, kimseye yakışmaz. Bu, sizin de yüzünüzü kızartır. Buna izin vermeyin, grup yönetiminizi uyarın. Grup yönetiminize deyin ki: “Bizim alınımızı yere baktırtmayın, yüzümüzü kızartmayın, delikanlı olun, sözünüzü tutun.” Sizden bunu bekliyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu Parlamentoda Anayasa değiştirdik, olmadık kanunlar çıktı, olağanüstü hâller ilan ettik burada arkadaşlar; kavgalar ettik ama nerede kavgaya edeceğimizi, nerede uzlaşacağımızı hep konuştuk ve anlaştık. Ama on beş gün önce söylediğinin tam tersini gelip “Ne varmış canım bunun içerisinde, getirsinler önerilerini, konuşalım.” diyen Abdullah Güler’in böylesine sarkastik, böylesine savruk, böylesine saldırgan ve haddini bilmez tutumlarına hiç tanık olmadık! (CHP sıralarından alkışlar) Adını veriyorum, gelsin burada konuşsun. Kendince Özgür Özel’e laf yetiştirecek! Sen kimsin ya, sen kimsin, sana sorarlar! (CHP sıralarından alkışlar)

Efendim, “8”miş de “9”muş, “İğrenç.” demiş. Evet, bu kanunun içerisinde iğrenç hükümler var arkadaşlar, iğrenç hükümler var. Bilmiyor musunuz? 7 Ocakta Sayın Bakan açıkladı, ne dedi? “Biz, emekli maaşını 14.469 lira yaptık, hayırlı olsun.” demedi mi? Dedi. Haberiniz var mıydı? Yoktu. Yazdılar, elinize tutuşturdular, getirdiniz. İşte, bu, iğrençlik değilse nedir?

Şimdi -zamanım yetmiyor- arkadaşlar, getireceksiniz burada alalacele, “emekliler maaş alsın” diye, 8 tane bizim asla kabul edemeyeceğimiz, geri çektiğiniz maddelerin yanına bir de emekli maaşı düzenlemesini koyacaksınız. Niye? Çünkü emekliler maaş almak zorunda; çünkü açlar, aç! Siz de biliyorsunuz. Böylesine kanunun arkasından dolanan, Genel Kurul çalışmalarının arkasından dolanan, Genel Kurulu değersizleştiren, İç Tüzük’ü önemsizleştiren, milletvekilini “Sadece eline veririz, tutuştururuz, gecenin bir vakti oylarlar, parmaklar kalkar iner” seviyesine indirgeyen tutuma siz de karşı çıkın, siz de seçmenlerden aldığınız yetkinin arkasında durun arkadaşlar. Bunların hepsi Anayasa Mahkemesinin iptal kararları. Niye biliyor musunuz? Çünkü savruksunuz; çünkü zamanında getirmiyorsunuz; çünkü komisyonlarda çalışmıyorsunuz; çünkü diyoruz ki Anayasa’ya aykırı, “Yok efendim, nasılsa geri dönecek.” diyorsunuz. Geri dönüyor. Hepsi böyle. Devlet Denetleme Kurulunun yetkisini genişletiyorsunuz. Anayasa açık; genişletemezsiniz ama genişletiyorsunuz. Niye? “Anayasa Mahkemesi iptal kararı gelene kadar yapabildiğimiz kadar bir şeyler yapalım.” Olacak iş mi bu? Devlet Denetleme Kurulu yetkililerine teftiş sırasında görevli memuru açığa alma yetkisi veriyorsunuz. Türkiye Cumhuriyeti devletinde böyle bir şey olamaz. Bu bir kırmızı çizgidir ve bunu getiriyorsunuz Plan Bütçeye koyuyorsunuz, bizimle alay eder gibi; sonra diyorsunuz ki: “Ya, bu CHP Grubu, bu muhalefet milletvekilleri niye bu kadar yoklama istiyor? Bunların dertleri ne?” Bizim derdimiz bu arkadaşlar. Ciddi olunsun, verilen sözler tutulsun; daha mürekkebi kurumadan getirilen kanunlar tekrar tekrar buraya getirilmesin. Ne siz yorulun ne biz yorulalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun, buyurun; bitirelim lütfen.

MURAT EMİR (Devamla) - Bu milletin ihtiyaç duyduğu yasaları yapalım. Darbe oldu, üç aylığına OHAL çıkarttınız, üç aylığına. Hatırlayanlar vardır aranızda. OHAL'i yıllarca sürdürdünüz. OHAL kalkalı altı buçuk yıl oldu, hâlâ el konulan şirketlere kayyum atıyorsunuz TMSF üzerinden; şimdi tekrar yasa getiriyorsunuz, "Beş yıl daha atayacağız." diyorsunuz. Ya, böyle bir şey olur mu? Hukuk devletinde bir adamın, ne olursa olsun, malına mülküne on bir buçuk yıl kayyum atanır mı, atanmaz mı? Bu, kırmızı çizgi olur mu, olmaz mı? Buna el kaldıranlar ileride geride töhmet altına girer mi, girmez mi arkadaşlar?

Efendim "İşverene destek vereceğiz, bin lira yaptık." diye hava attı ya Vedat Işıkhân. Evet, yapıyorlar, her yere yapıyorlar, bir yere yapmıyorlar. Neresi biliyor musunuz? Belediyeler. Niye? Belediyeleri CHP aldı. Ben buna iğrençlik demeyeceğim de ne diyeceğim? Gelsin Abdullah Güler cevap versin. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Emir.

Sayın Elvan Işık Gezmiş'in mikrofonunu açalım.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- *Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, engellilerin sorunlarına ilişkin açıklaması*

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkemizde yaşayan engelli fertlerin oranı yüzde 6,9'dur. Seçim bölgem Giresun Türkiye'nin en yüksek engelli nüfus oranına sahip illerinden biri olup engelli oranı yüzde 13'ün üzerindedir. Ülkemizde engelli vatandaşlarımızın aldığı maaşlar ve diğer devlet yardımları temel ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır. Kullandıkları protezler, ortopedik ayakkabılar, hasta bezleri ve sondaların yalnızca yüzde 20'si devlet tarafından karşılanmaktadır. Engelli vatandaşlarımızın devlet desteği yetersiz kaldığı için yaşam kaliteleri her geçen gün düşmektedir. Engelli vatandaşlarımızın sosyal hakları ve sağlık destekleri artırılmalı; protez, tıbbi malzeme, hasta yatağı, akülü ve manuel sandalye ihtiyaçları gibi temel ihtiyaçları devlet tarafından karşılanmalı; vatandaşlarımız mağdur edilmemeli.

BAŞKAN - Sayın Aşkın Genç'in mikrofonunu açalım.

38.- *Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Sultan Sazlığı Milli Parkı'nda meydana gelen yangına ilişkin açıklaması*

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kayseri'deki kesin korunacak hassas alan ilan edilmiş Sultan Sazlığı Milli Parkı'nda hafta sonu meydana gelen yangında ne yazık ki 120 hektarlık alan kül olmuştur. 250'den fazla kuş türüne ev sahipliği yapan, göç yolları üzerinde stratejik bir konuma sahip olan kuş cenneti yalnızca Kayseri'nin değil Türkiye'nin ve hatta dünyanın ortak doğal mirasıdır. Yangının kontrol altına alınmasında özveriyle görev yapan itfaiye ve Kayseri Orman Bölge Müdürlüğü ekiplerine teşekkür ediyorum. Bu tür olayların tekrar yaşanmaması için koruma planlarının oluşturulması ve hayata geçirilmesi elzemdir. Bu üzücü olay nedeniyle Yeşilhisar ve Develi ilçelerimiz başta olmak üzere tüm bölge halkımıza geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Sultan Sazlığı'nın eski canlılığına ve doğa harikası görünümüne kavuşması için hep birlikte çalışacağımızı ifade ediyor, bahar aylarında tüm milletvekillerimizi bölgeyi ziyarete davet ediyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Vecdi Gündoğdu...

39.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Trakya çiftçisinin sıkıntılarına ilişkin açıklaması

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Trakya bölgemizin, Kırklareli'mizin en önemli sorunu bölge çiftçisinin yeteri kadar desteklenmemesidir. Trakya çiftçisi artan girdi maliyetleri, ithalata dayalı yanlış politikalar, azalan üretim ve düşük taban fiyatları nedeniyle çaresizdir. Banka kredileriyle üretmeye, tarlasını ekmeye çalışan üreticiler ise bankaların kredi, faiz, borç kısılcasına sürüklenmiştir. Tüm bu sıkıntılar yetmezmiş gibi bir de Ziraat Bankasından traktör kredisi kullanan çiftçimiz zorunlu olarak bir sigorta şirketlerine yönlendirilmekte ve piyasa fiyatlarının çok üzerinde fahiş fiyatla kasko sigortası yaptırmak zorunda bırakılmıştır. Üretene, alın terini toprağa damlatanlara yük olmaktan vazgeçilsin artık diyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Teşekkürler.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 Milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi (2/2793) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 178) (Devam)

BAŞKAN - Şahıslar adına son konuşmacı Zonguldak Milletvekili Sayın Saffet Bozkurt.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

SAFFET BOZKURT (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'ne ilişkin görüşlerimi paylaşmak üzere huzurlarınızdayım. Sizleri ve ekranları başındaki aziz milletimizi saygılarımla selamlıyorum.

Türkiye Adalet Akademisi, hâkim ve savcıların meslek öncesi ve meslek içi eğitimlerini düzenlemek; talepleri hâlinde avukatlara, noterlere ve diğer kamu görevlilerine eğitim hizmeti sunmak; hâkim ve savcılarının yüksek lisans ve dil eğitimleri konusunda destek sağlamak; hukuk ve adalet alanında uzmanlık ve sertifika programlarıyla kurs, seminer ve sempozyum gibi etkinlikler düzenlemek; iş birliği yapılan ülkelerden gelen hâkimlere ve savcılara meslekle ilgili eğitim programları düzenlemek; bilgi bankası ve kütüphane kurmak, yayınlar yapmak gibi görev ve yetkileriyle tüzel kişiliği olan, bilimsel, idari ve mali özerkliğe sahip özel bütçeli kamu kurumudur. Hâkim ve savcılarımızın yetiştirilmesinde ve eğitimlerinde temel görev Türkiye Adalet Akademisi tarafından yerine getirilmektedir. Adalet Akademisinin bağımsız, bilimsel bir yapıda faaliyet göstermesi, şeffaf ve hesap verebilir bir yönetim anlayışıyla çalışması toplumumuzun adaletle olan güvenini artıracaktır. Bu doğrultuda sunulan kanun teklifi, bağımsız ve tarafsız bir yargı sisteminin güçlendirilmesi ile adalet sistemimizin temel taşlarından biri olan yargı mensuplarımızın eğitim kalitesinin yükseltilmesi açısından önemli bir adım niteliğindedir. Akademinin savcılar, hâkimler ve diğer yargı çalışanları için meslek öncesi ve meslek içi eğitimlerde bir merkez olarak konumlanması hedeflenmektedir. Bu özellikleriyle Türkiye Adalet Akademisinin yalnızca ulusal düzeyde değil, uluslararası düzeyde de bir çekim merkezi olması öngörülmektedir. Bu yaklaşım adalet sistemimizi güçlendirmek adına önemli bir katkı sağlayacaktır.

Değerli milletvekilleri, Hükûmetimiz göreve geldiği günden bu yana hukuk devleti ilkesini güçlendirmeyi ve vatandaşlarımızın adalet hizmetlerine hızlı, etkin bir şekilde erişimini sağlamayı temel önceliklerinden biri olarak belirlemiştir. Adalet erişiminin kolaylaştırılması, yargıya olan güvenin artırılması ve insan odaklı bir hizmet anlayışının geliştirilmesi günümüzde adalet politikalarımızın ana

ilke ve değerlerini oluşturmaktadır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın kamuoyuna açıkladığı Yargı Reformu Strateji Belgesi'nde güven veren ve erişilebilir bir yargı sistemi vizyonu vurgulanırken İnsan Hakları Eylem Planı'nda ise özgür birey, güçlü toplum ve daha demokratik bir Türkiye hedefi ön plana çıkarılmıştır. Bu belgeler çerçevesinde hayata geçirilen yargı reformları vatandaşlarımızın adalet sistemine olan güvenini artırmayı, yargının bağımsızlığını ve tarafsızlığını güçlendirmeyi, aynı zamanda yargılama süreçlerini, adil yargılama hakkını en iyi şekilde tesis edecek düzenlemeyi ve insan hakları standartlarını en üst seviyeye çıkarmayı amaçlamaktadır. Adil, bağımsız, tarafsız ve etkin bir yargı sistemi hukuk devletinin temel taşıdır, böyle bir yargı sisteminin en önemli unsuru ise hukuka ve insan haklarına bağlı, tarafsız ve bağımsız bir şekilde adil kararlar veren, etik değerlere sıkı sıkıya bağlı yetkin hâkim ve savcılarının varlığıdır. Hukuk devleti yalnızca yasaların varlığıyla değil, o yasaları adaletle, tarafsızlıkla ve insan haklarına uygun bir şekilde uygulayan yargı mensuplarının çabalarıyla hayat bulabilir. Adaletin somut temsilcileri olan hâkim ve savcılar aldıkları kararlarla bireylerin temel hak ve özgürlüklerini korurken toplumda huzur ve güvenin tesis edilmesinde önemli katkılarda bulunurlar. Nitelikli ve sorumluluk sahibi yargı mensupları hukuk devletinin sürekliliğini ve toplumsal adaleti sağlama konusundaki en kritik rolü üstlenirler. Türkiye Adalet Akademisince hâkim ve savcı adayları, hâkim ve savcılar, hukuk müşaviri, avukat, memur ve diğer personellere yönelik olarak verilen meslek öncesi, meslek içi, uzaktan ve hizmet içi eğitimler kapsamında 2022 yılında 21.698 kişiye, 2023 yılında 25.058 kişiye, 2024 yılında 22.939 kişiye eğitim verilmiş olup 2025 yılı içerisinde ise 15.890 kişiye eğitim verilmesi planlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; adalet, devletimizin varlığını sürdürebilmesi ve milletimizin huzur içinde yaşayabilmesi için vazgeçilmez bir unsurdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

SAFFET BOZKURT (Devamla) - Ancak adaletin tecelli etmesi, nitelikli ve liyakat sahibi hukukçuların yetiştirilmesine ve bu alanda sürekli gelişime açık bir sistemin var olmasına bağlıdır. Türkiye Adalet Akademisi, işte bu amaca hizmet etmek üzere kurulmuş çok önemli bir kurumdur.

Türkiye Adalet Akademisinin yeni yapısıyla yargı sistemimizi daha güçlü, daha etkin, daha güvenilir bir seviyeye taşıyacağına olan inancımı ifade ediyor, hepinize ve sayın aziz milletimize saygılarımı sunuyorum. Hayırlı günler diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

MURAT EMİR (Ankara) - Yoklama istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Daha oylamaya geçmeyeceğiz, soru-cevaptayız şimdi.

Değerli arkadaşlar, soru-cevap için sisteme giren arkadaşlara söz vereceğim.

Sayın Murat Çan...

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu teklife göre bir adalet akademisi kurulacak, bu akademi hangi amaca hizmet edecek? Mesela hâkimlik-savcılık yazılı sınavında büyük bir başarı elde ettiği hâlde sözlü mülakatta elenen ve geçen hafta hayatına son veren avukat Mert Akdoğan'a yapıldığı gibi “Kul hakkı nasıl yenilir?” “Hayatlar nasıl karartılır?” bunların eğitimi mi verilecek ya da üç gün önce kendi canına kıyan hâkim-savcı adayı Mithat Can Yalman'ın maruz kaldığı muamele gibi “Mobbing nasıl uygulanır?” “Genç hukukçular nasıl canından bezdirilir?” bunlar mı öğretilecek? Liyakate, hukuka, adaletle, vicdana aykırı dengelenemez ve denetlenemez bu düzen son bulacak mı? Bu adaletsizliği yaratımlar, baş sorumlular hesap verecek mi?

BAŞKAN - Sayın Kadim Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tokat 3 büyük ovası, irili ufaklı 8 ovası, bu ovalardan geçen 3 akarsuyu; tarihî eser derinliğiyle İstanbul'dan sonra ülkemizin en çok tarihî eser envanterine sahip bir saklı bahçe gibi nadide bir ildir ama ne acı ki bu tarihî eserlerin arkeolojik kazısı yapıp ülkemiz turizmine bir türlü kazandırılmamıştır. Sulusaray Sebastapolis Antik Kenti 2,5 Efes büyüklüğünde bir kenttir. Yine, Niksar Kalesi ve Çanakçı Deresi devamında Erbaa Horoztepe, Zile Kalesi ve bitişiğinde olan Bizans Dönemi'nin ve Roma'nın doğudaki en son antik tiyatrosu, yine Zile'de Maşat Höyük'ün kazıları bir türlü yapılamıyor. 2025 yılı bütçesinde yeterli ödeneğin ayrılarak kazıların bir an önce sürdürülmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Aykut Kaya...

AYKUT KAYA (Antalya) - Alanya'mız kan ağlıyor. Buradan uyarıyorum: Alanya'mız kırmızı alarm veriyor; başta inşaat, emlak sektörleri olmak üzere esnafımız kan ağlıyor. İktidar, Alanya'daki gayrimenkul sektörünün sorunlarına ve sektör temsilcilerinin taleplerine kulak tıkamaya devam etmektedir. Antalya, Alanya ve diğer sahil bölgeleri yıllar süren çalışmaların ardından 2022 yılında yakaladığı milyar eurolara varan potansiyele sahip ivmeyi, akla mantığa sığmayan bir günde yapılan bir açıklamayla âdeta Dubai, İspanya ve Yunanistan'a hediye etmiştir. Sadece Alanya kent esnafının bu anlamsız uygulama yüzünden zararı aylık 60 milyon eurodur, inşaat sektörünün zararı milyarlarca euro düzeyindedir. STK'lerin ve bizlerin yabancı yatırımcılara uygulanan ikamet kısıtlaması sorununu bu kadar açık ve net olarak dile getirdiği hâlde neden hâlâ insanların batmasına seyirci kalınıyor? Yoksa, iktidar bu bölgelerde son seçimlerde yaşadığı başarısızlık nedeniyle bölge halkını cezalandırıyor mu?

BAŞKAN - Sayın Necmettin Çalışkan...

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İki sorum var. Birincisi: Görevinden ihraç edilen, sonrasında beraat etmiş, aklanmış, soruşturması tamamlanmış memurların göreve dönüşleriyle ilgili, mağduriyetlerinin giderilmesiyle ilgili herhangi bir çalışma var mıdır, hukuksuz durum devam edecek midir?

İkinci olarak, kamuoyuna da yansıyan, sosyal medyada yer alan, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarımız olan siyonist askerlerle ilgili herhangi bir işlem yapılmış mıdır? Sosyal medyada ve basında çıkan haberle ihraç kabul edilmiş midir? Yapılan herhangi bir işlem var mıdır, varsa bu asker sayısı kaç kişidir? Bahsedildiği gibi 7 ile 10 bin arasında bir siyonist askeri olan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı var mıdır? Bununla ilgili, yine, yansıyan 60 kişinin vefatı yönünde bir bilgi vardır. Bunların cenazesiyle ilgili herhangi bir işlem yapılmış mıdır; yoksa, bu konu sadece sosyal medyada geçmiş, böylece kalmakta mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Başka soru yok.

Sayın Komisyon, buyurun.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Murat Çam Vekilimizin sormuş olduğu soru “Bu akademi hangi amaca hizmet etmektedir?” aslında teklifte açıkça yer almaktadır. Biliyorsunuz, burada, özellikle bu teklifle akademinin idari kapasitesi güçlendiriliyor. Eğitim ve öğretim faaliyetleriyle ilgili kararları almak üzere yargı alanındaki kurumların temsilcilerinin de yer aldığı eğitim kurulu oluşturulmakta. Bu eğitim kurulunun tabii, katılımcı ve çoğulcu bir yapıda olması amacıyla üyelerinin hukuk ve adalet alanında hizmet veren farklı birimlerin temsilcilerinden seçilmesi öngörülmüştür ki 18 üyeden oluşuyor bu eğitim kurulu. Bunların 3'ü Yargıtay üyeleri arasından seçiliyor, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu tarafından, 2 kişi Danıştay Başkanlık Kurulu tarafından Danıştay üyeleri arasından seçiliyor, 1 kişi

Hakimler ve Savcılar Kurulu Genel Kurulu tarafından kendi üyeleri arasından seçiliyor. Yine, Hakimler ve Savcılar Kurulu Genel Kurulu tarafından bölge adliye ve bölge idare mahkemelerinde görev yapan hâkimler arasından seçiliyor. Yine, Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Kurul tarafından birinci sınıfa ayrılmış olmak kaydıyla adli ve idari yargı ilk derece mahkemelerinde görev yapan hâkimler arasından birer kişi, cumhuriyet savcılarını arasından 1 kişi seçiliyor. Yine, Yükseköğretim Kurulu tarafından üniversitelerin hukuk fakültelerinde ve eğitim bilimleri alanında görev yapan öğretim üyeleri arasından seçiliyor. Tüm bu kişiler, tabii, bu eğitim kurulunda görev alacak. Ayrıca, Akademi Başkanı ile Bakanlık Ceza İşleri, Hukuk İşleri ve Personel Genel Müdürleri eğitim kurulunun doğal üyesi olacaklar ve eğitim kuruluna da Bakan veya görevlendireceği Bakan Yardımcısı başkanlık edecektir. Bu eğitim kurulunun seçimle gelen üyelerinin görev süresi dört yıl olacak.

Şimdi, burada, tabii, ayrıca Akademi bünyesinde hukuk ve adalet alanında araştırma ve bilimsel çalışmalar yapmak ve uluslararası gelişmeleri de takip etmek, proje geliştirmek için hukuk araştırmaları merkezi kuruluyor ve yine, hâkim ve savcı yardımcılarının eğitimleri ile hâkim ve savcılarının meslek içi eğitimleri bu akademi tarafından verilecektir. Burada da tabii, hâkim ve savcı yardımcılarını yetiştirilmiş olacak. Burada, biliyorsunuz, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 10'uncu maddesinde hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesi düzenlenmiştir. Burada hâkim ve savcı yardımcılığı süresi üç yıl ve yine hâkim ve savcı yardımcılığı temel eğitim dönemi, görev dönemi, son eğitim dönemi olmak üzere üç dönemden oluşacak ve temel eğitim ve son eğitim burada Türkiye Adalet Akademisi tarafından verilecektir, görev dönemi ise yargı mercilerinde fiilen görev yapmak suretiyle geçirilmiş olacaktır yani bu şekilde hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesini de getirerek hâkim ve savcılarının göreve daha iyi hazırlanması sağlanmış olacaktır.

Diğer sorularla ilgili olarak... Kadim Durmaz Bey Tokat'la ilgili soru sordu. Onu herhâlde ilgili bakanlıklar cevaplayabilir. Aykut Kaya da Alanya'yla ilgili soru sorduğundan dolayı aynı şekilde onu da ilgili kurumlar, bakanlıklar cevaplandıracaktır.

Necmettin Çalışkan Bey ihraçlarla ilgili, sosyal medyada yer alan askerlerle ilgili, özellikle Filistin konusuyla ilgili soru sordu. Bu konuda yapılan, tabii, bir soruşturma varsa şu anda benim herhangi bir bilgim yok, olsa da belki gizli bir soruşturma yürütülüyor olabilir. Orada da kendisine özellikle Anayasa'mızın 138'inci maddesini hatırlatmak istiyorum ama özellikle İsrail konusunda, Filistin konusunda yaptıklarımızı kendisi de gayet iyi biliyor ama sürekli tabii bunu gündeme getiriyor. Onun için, ayrıca ben kendisini bu konuda bilgilendireceğim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Nevroz Uysal Aslan, buyurun.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Akademileri tartışırken tam da İstanbul Barosunun 21 Aralıkta gazeteciler Nazım Daştan ve Cihan Bilgin'in hedef alınmasıyla ilgili uluslararası sözleşmeleri, insancıl hukuku hatırlatan açıklaması savcılık tarafından hedef gösterildi, dün de davaname talebi geldi. Yine, bugün, aynı bölgede, gazetecilerin katledildiği bölgede, yıkılma tehlikesiyle karşı karşıya kalan Teşrin Barajı'nın yakınında sivil halk konvoyuna yapılan saldırı sonucu ölü ve yaralılar var. Bu konuda herhangi bir fail gösterilmeksizin yapılan açıklamaya ilişkin, Cumhuriyet Başsavcılığının dünkü açıklamada yapılan bu saldırının Türkiye tarafından yapıldığını ifade eden, doğrulayan bir açıklama ve hayatını kaybeden gazetecilerle ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu, son soru...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Buradan Komisyona hemen net bir soru sormak istiyorum: Malumunuz, geçtiğimiz günlerde Sayın Genel Başkanımız apaçık bir tehdide ve hakarete maruz kalmıştır. Mecliste grubu bulunan bir siyasi partinin Genel Başkanının, bir milletvekilinin böylesine apaçık bir tehditle karşı karşıya kalması durumunda Adalet Bakanlığı, şu ana kadar bizim bildiğimiz kadarıyla da bir adım atmamıştır, ne zaman adım atmayı düşünmektedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Buyurunuz Sayın Komisyon, son sorulardı bunlar.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Evet, Sayın Nevroz Uysal Aslan sorusunda, özellikle Suriye'deki uluslararası insan hakları ve insancıl hukukla ilgili ihlallerden bahsetti. Tabii, biliyorsunuz, Esad rejiminin düşmesi bölgede dengeleri değiştirdi, dolayısıyla tüm planlarını aslında bu kanlı ve zalim rejimin devamı üzerine kuran devletler, Suriye halkının yapmış olduğu devrimi kabullenememektedir; bazı çevreler de maalesef bunu kabullenememiştir ki bu devletlerin başında aslında İsrail geliyor, onu da belirtmem gerekiyor. Özellikle 7 Ekim 2023 tarihinden beri Gazze'de vahşi bir soykırım uygulayan İsrail, 2024 yılında savaşı Lübnan topraklarına taşımıştır, hatta Suriye topraklarına da taşımıştır. 8 Aralıktan beri Suriye'ye yönelik saldırıları da yoğunlaşmıştır, ki bölgeden gelen bilgilere göre İsrail, Suriye'ye ait Golan Tepeleri'ndeki işgalini genişletiyor. Bildiğiniz gibi, aslında 1967'den beri İsrail'in Golan'ın bir kısmı üzerinde hukuka aykırı bir şekilde işgali bulunuyordu. Burada İsrail'in buralardan çekilmesi gerekiyor. Tabii, İsrail tüm bunların aksine aslında 1974'te İsrail ile Suriye arasında imzalanan Kuvvetlerin Ayrıştırılması Anlaşması'yla oluşturulmuş olan tampon bölge ve silahtan arındırılmış bölgede ilerleyerek işgalini genişletmeye çalışıyor. Tabii ki bu durum asla kabul edilemez. Suriye'deki, özellikle, tabii, Baas rejimi döneminde uygulanan insan hakları ve insancıl hukuk ihlalleriyle ilgili; işte, özellikle Sednaya Hapishanesindeki bütün deliller, bulgular, bilgiler maalesef bütün dünya kamuoyu önüne çıkmıştır. Burada da aslında Suriye Baas rejimi, Esad rejimi... Birleşmiş Milletler bağımsız mekanizması raporlarıyla da bu belgelenmiştir yani deliller açısından, videolar ve fotoğraflar açısından da belgelenmiştir ki raporda aslında birçok uygulamada işkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne aykırılıklar bulunmuştur; örneğin gözaltı yerlerinde işkencenin rutin olarak kullanılması gibi. Bütün bunlara baktığımızda, tabii, burada maalesef Suriye özellikle insan haklarına ve insancıl hukuka aykırı davranmıştır; yine, bunun da sorumlularının uluslararası hukuk önünde cezalandırılması gerekiyor. Cenevre Sözleşmelerinin ihlali var, Roma Statüsü ihlalleri var, Soykırım Sözleşmesi ihlalleri var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, lütfen hemen tamamlayalım.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Tamamlayayım.

Savaş suçları, kimyasal silah kullanma, zorla kaybetme, hedefli öldürmeler, kitlesel öldürmeler, toplu yerinden edilme gibi bütün bu ihlallerle ilgili ben ümit ediyorum ki bu Esad dönemindeki, Baas dönemindeki suçluların bir an evvel yargı önüne çıkıp cezalandırılması gerekmektedir.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Kastettiğimiz İsrail'in saldırıları değil ki.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Soru bu değildi zaten; siz neyi anlattınız, biz anlamadık şu anda.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, bir soru sorduk ama somuttu soru, kısa bir cevap yani bir işlem başladı mı, başlamadı mı?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Adalet Bakanlığına soralım.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Eğer hepsine cevap veriyorsanız buna da verin.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, en son girmiştiniz ama Sayın Komisyon cevap vermek isterse, buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Adalet Bakanlığından kimse yokmuş.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim.

Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Birinci bölümde yer alan maddeleri varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım. İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ferit Şenyaşar

Ömer Faruk Hülakü

Salihe Aydeniz

Şanlıurfa

Bingöl

Mardin

Vezir Coşkun Parlak

Ayten Kordu

Sümeyye Boz

Hakkâri

Tunceli

Muş

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Bülent Kaya

Mehmet Emin Ekmen

Mustafa Kaya

İstanbul

Mersin

İstanbul

Şerafettin Kılıç

İdris Şahin

Hasan Ekici

Antalya

Ankara

Konya

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Salt çoğunluğunuz var mı tam?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Katılamıyorsunuz, tamam.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Katılmıyoruz... “Katılmıyoruz.” dersiniz salt çoğunluğunuzu isteriz.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerindeki ilk konuşmacı Muş Milletvekili Sayın Sümeyye Boz.

Buyurun Sayın Boz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yargının bağımsızlığını yitirmesi ve siyasi talimatla hareket etmesi sonucunda ısmarlama suçlar yaratılarak esir tutulan bütün siyasi tutsak yoldaşlarımızı saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

“Adalet Akademisi Kanun Teklifi” adı altında yargının bağımsızlığına indirilen bir darbenin yasalaştırılması girişimiyle karşı karşıyayız. Teklif, Anayasa’yı bir formaliteye, yasamayı bir noterliğe ve yargıyı ise yürütmenin emir erliğine getirme gayreti içerisindedir. Bu teklif yalnızca Anayasa’ya

aykırılıklarıyla değil, aynı zamanda AKP eliyle yargının siyasallaşmasını derinleştiren yapısıyla da bir tehdittir. Bakınız, tarihin hiçbir döneminde yürütmenin yargıya tahakküm etme çabası, isteği hiçbir zaman bu kadar alenileşmemiştir; bunu bu iktidar sürecinde görüyoruz. Adalet Akademisinin kuruluş amacı hâkim ve savcılarının eğitime bilimsel ve bağımsız bir zemin hazırlamaktır diye biliyoruz. Ne var ki 2018 yılında çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle bu kurumun bağımsızlığı tamamen ortadan kalktı. Akademi, AKP'nin, AKP iktidarının bir aparatı hâline getirildi ama bakın, Anayasa'nın 140'ncı maddesinde şunu söylüyor: Hakim ve savcılarının nitelikleri, görevlileri, özlük hakları ve eğitimleri yalnızca kanunla düzenlenir. Ama belli ki iktidar bu hükmü bir tavsiye olarak algılamış ki bu tavsiyenin ardından Anayasa'nın kararına rağmen, reddetmesine rağmen bunu allayıp pullayarak bu kararnameyi yargı paketiyle Genel Kurula getireyim demiş ve bugün bunu konuşuyoruz. Oysaki teklifin arkasındaki zihniyetin, Anayasa'ya olan yaklaşımı da herkesin malumudur. Daha önce Cumhurbaşkanı Anayasa Mahkemesi kararlarıyla ilgili "Ben Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu kararlara uymuyorum, saygı da duymuyorum." demişti, bunu hepimiz de çok iyi hatırlıyoruz. İşte bu teklif tam da bu saygı duymama durumunun, anlayışının yargıya uyarlanmış hâlidir. Anayasa Mahkemesinin açık şekilde hükmetmesine rağmen aynı düzenlemeyi yargı kisvesiyle, kanun kisvesiyle yeniden dayatmak sadece hukuka değil bu ülkede bulunan bütün diğer demokratik değerleri de apaçık bir meydan okumadır. Uluslararası raporlar Türkiye'de yargının siyasi talimatların güdümünde olduğunu, bağımsızlığını ve tarafsızlığını yitirdiğini açıkça ortaya koymuştur. Bir yandan bakıyoruz çünkü, bu Adalet Akademisine atanacak olan başkanlar ve daire başkanlarının Adalet Bakanlığınca ve aynı zamanda Cumhurbaşkanının atamasıyla göreve getirilmesi ve orada bir heyetin oluşturulması tam da kendine uygun olacak; kendi kararlarını, talimatlarını, siyasi ve ideolojik yaptırımlarını yerine getirecek bir heyet oluşturma gayretini açıkça ortaya koymakta. Gerçi biz şunu ifade ediyoruz sürekli: Bunun örneklerini çok alanda gördük, birçok alanda, kumpas davalarında da gördük; aynı şekilde, yargının tutuklama gerekçeleri yaratarak kendi hayal ürünündeki ürünleri de gördük ve Kürtçe sanatsal faaliyetlere yaklaşımında da gördük. En yakın örneğini de bugün yaşadık. Şöyle ki sanatçı Kasım Taşdoğan 2023 yılında Kars'ta gerçekleştirilen bir "Nevroz'da "Serhildan jiyan e" şarkısıyla, Çanakkale'de seslendirdiği "Ronahi-Berivan" ve "Hatin" şarkıları nedeniyle kendisine dava açıldı ve 19 Mart 2024'te ise bu davadan beraat etti. Ama sonra ne oldu? Savcı bu karara itiraz etti ve bugün Kürt sanatçı Sayın Kasım Taşdoğan hakkında bu üç şarkı sebebiyle otuz ay ceza verildi. Bugün burada bir kez daha sanatın, dilin, kimliğin ve Kürt kültürünün, buna karşı yaklaşımın nasıl düşmanlaştırıldığına tanıklık ediyoruz. Kürt sanatçı Kasım Taşdoğan'a verilen bu ceza sadece bireylere yönelik bir yaklaşım değil, Kürt halkının tarihine, kültürüne ve sanatına yapılmış bir saldırdır. Sanatçının beraat ettiği bir dosyadan savcının ısrarlı talebiyle, ısrarları sonucunda itiraz etmesi ve üst mahkemenin bunda cezaya hükmetmesi, yargının bağımsızlığını tabii ki sorgulatır duruma gelir ki biz de bugün burada tam da bunu tartışıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirelim lütfen.

SÜMEYYE BOZ (Devamla) - Bu teklifle eğitim kurulunun yapısı, müfredatı ve eğitim standartlarının Hükûmetin ideolojik ajandası doğrultusunda şekillenmesine bir zemin hazırlanmaktadır. Oysaki düzenlemenin Anayasa'ya uygun hâle getirilmesi için Akademi Başkanı ve daire başkanlarının kurum içinden demokratik seçimle belirlenmesi, eğitim kurulunun bağımsız hukukçular ve sivil toplum temsilcilerinin katılımıyla oluşması, mülakat süreçlerinin şeffaf ve denetlenebilir hâle getirilmesi zorunludur.

Adalet Akademisi, yargının tarafsızlığını ve bağımsızlığını koruması gereken bir kurum olmalıdır ancak bu teklif, ne yazık ki, yargıyı tamamen yürütmenin tahakkümüne sevk etmiş durumdadır.

Yargının bağımsız olmadığı bir ülkede elbette ki hukukun üstünlüğünden, adaletten ve demokrasiden bahsedilemez. Bu nedenle, teklifin derhâl geri çekilmesi ve bağımsız bir yargı sistemini oluşturacak gerçek bir reform yapılması zorunluluktur.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Boz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Konya Milletvekili Sayın Hasan Ekici.

HASAN EKİCİ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi üzerine Gelecek Partisi adına söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin yegâne gerçek sermayesi doğru bir yargı, hukuk, adalet sistemidir. Eğer toplumu huzur ve refah içinde olan kalkınmış bir ülke olmak istiyorsak amasız fakatsız yegâne sermayemiz hukuktur. Şu an iktidar sıralarında oturan bazıları “Rusya ve Çin gibi ülkeler hukuk ve demokrasi olmadan da kalkındılar. Bu bizim için de mümkündür.” diyebilirler ancak bizim açımızdan durum hiç de böyle değil arkadaşlar. Biz bir Rusya, bir Çin gibi küresel güç olmadığımız için hem ülkemizin hem de bölgemizin demokratikleştirilmesine katkı sağlamaktan başka çaremiz yok. Küresel jeopolitiğe sahip askerî yüksek teknolojiyle donanmış bir nükleer güç, bir petrol, doğal gaz, enerji ülkesi değiliz ki hukuk ve demokrasi açıklamımızı bunlarla kapatabilelim. Hatta orta ölçekli güçlerde bunlar da sadra şifa olamamakta. İşte çevremizdeki petrol, doğal gaz zengini ülkelerin hâli, işte Körfez ülkelerinin durumu. Hukuk ve demokrasi yoksa azınlık bir gruptan başkasını mutlu edemezsiniz. Nitekim, bahsettiğimiz küresel ülkelerde aslında durum farklı değil. O yüzden toplumsal huzur ve iç barışın yegâne adresi, ekonomik kalkınmanın da yegâne kaynağı hukuk ve demokrasidir. Teröre silah mı bıraktırmak istiyorsunuz, sözünüzün diplomaside ağırlığı mı olsun istiyorsunuz, çevrenizde caydırıcı bir güç olarak mı görünmek istiyorsunuz; “mı” gibi olmaz, yapıyormuş gibi olmaz, varmış gibi görünmek yetmez. Yegâne güç içeride de özgürlükleri artırmak, demokrasi çitasını yükseğe taşımak ve bir adalet reformuyla yıllardır birikmiş yaraları sarmaktır. “Muhalefeti baskılayayım, yargı sopasını sırtından eksik etmeyeyim, toplumun belli bir bölümünü sivil ölümlere mahkûm edeyim, yargıyı siyasetimin aparatı hâline getirip coğrafi teminatı ortadan kaldırayım, yargı bürokrasisini karşımda mum edeyim, adil yargılanma hakkını baypas edeyim, yüz binleri AİHM kapılarına sürükleyeyim.” Bu kafaıyla tam da ihtiyacımız olan böylesi bir süreçte ne iç barış sağlanır ne güven ortamı oluşur ne arzu ettiğimiz hukuk çitası yakalanır ne de toplum kendini huzur ve güvende hisseder. Otoriterliğe son vermeden, içeriği düzeltmeden, sistemi dönüştürmeden, siyasi rehine konumunda olanlar başta olmak üzere son sekiz yılın siyasi kriterleriyle suçlu ilan ettiklerimize yeniden adil şekilde yargılanma yolunu açmadan, siyasi kriterlerle hayatlarını kararttığımız insanlarla af yoluyla helalleşmeden, KHK’lilere somut ve kalıcı bir çözüm getirmeden, yüz kızartıcı, ana baba suçluluk hâllerine son vermeden, cesur bir yargı reformuna girişmeden, hak ihlallerine son vermeden yani zayıflıklarımızı, bağışıklık sistemimizdeki zaafırları yok etmeden yani enerjimizi emen, sinerjimizi tarumar eden düzeneklere son vermeden yani içeride ahlaki üstünlüğü ve gücü pekiştirmeden bölgesel rüyalar görmek mümkün müdür?

Mademki Türkiye hem iç hem dış sorunlarına bir set çeksin istiyoruz, o hâlde Hukukun Üstünlüğü Endeksi’ndeki berbat yerimizi onarmak durumundayız. En kötü derecemiz olan hükümet yetkililerinin sınırlandırılması faktöründeki 142 ülke arasındaki 135’inci sıradan kurtulmakla yükümlüyüz. Amerika’yı yeniden keşfetmiyoruz. Bunların neler gerektirdiğini hepimiz biliyoruz. Defakto güçler birliğiyle bu sistem kurulamaz. Zayıf, kadük kılınmış bir Mecliste bu sistem kurulamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

HASAN EKİCİ (Devamla) - Tamamlıyorum Başkan.

Sürekli delinen bir Anayasa'nın varlığı üzerine yepyeni bir anayasa yapamayız. İmtiyazlılar sınıfını koruyan bir düzeneği yitirmemek için çırpınanların olduğu bir düzende bu değişimi kolay gerçekleştiremeyiz. FETÖ borsalarını koruyup kollayan bir sistemle bu ideallere ulaşamayız. Yani bataklığı kurutmaya el birliğiyle azmetmeden, kendi kapımızın önünü temizlemeden bölgesel ve küresel güç hayalleri kuramaz, mutlu, huzurlu toplum idealine kavuşamayız. Sözün özü, iktidar bir tarafa bütün bir siyaset kurumu bu konulardaki sorumluluğu üzerine düşünmelidir. Kendi demokratlık formundan hep birlikte çıkmalıyız. Adaleti sadece kendine yontan zehirli habitattan kurtulmalıyız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN EKİCİ (Devamla) - Hukuk ve adaleti kimlikler üzerinden değil evrensel normlarla kavrayacak bir zihin inşasına ivedilikle ihtiyacımız var diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Ekici.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, yoklama talebimiz vardır.

BAŞKAN - Oylama öncesi yoklama talebi gelmiştir.

Sayın Emir, Sayın Bülbül, Sayın Göl, Sayın Güneşhan, Sayın Bektaş, Sayın Ertuğrul, Sayın Kaya, Sayın Ceylan, Sayın Ünver, Sayın Coşar, Sayın Şevkin, Sayın Mullaoğlu, Sayın Taşkent, Sayın Elçi, Sayın Polat, Sayın Taşkın, Sayın Pala, Sayın Dinçer, Sayın Demir, Sayın Yaman.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Mustafa Arslan? Burada.

Ahmet Büyükgümüş? Burada.

Selman Özboyacı? Burada.

Levent Uysal? Burada.

Vedat Bilgin? Burada.

Şebnem Bursalı? Burada.

Abdulkadir Akgül? Burada.

Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 Milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi (2/2793) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 178) (Devam)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki 2 önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi okutacağım 2 önerge de aynı mahiyettedir. Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 1'inci maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan "kapsar" ibaresinin "içerir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Lütfü Türkkan	Mehmet Satuk Buğra Kavuncu	Metin Ergun
Kocaeli	İstanbul	Muğla
Ayyüce Türkeş Taş	Burak Akburak	Hüsmen Kırkpınar
Adana	İstanbul	İzmir
	Yüksel Selçuk Türkoğlu	
	Bursa	

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Süleyman Bülbül	İsmail Atakan Ünver	Aliye Coşar
Aydın	Karaman	Antalya
Türkan Elçi	Mustafa Sezgin Tanrıkulu	Ayça Taşkent
İstanbul	Diyarbakır	Sakarya
Elvan Işık Gezmiş	Aliye Timisi Ersever	Barış Bektaş
Giresun	Ankara	Konya

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Sayın Başkanım, az önce "Katılmıyoruz." deyince sanki yanlışlık yapmışız gibi muhalefetten hemen tepkiler geldi ama muhalefet İç Tüzük'ün 45'inci maddesini bilmiyor, onlara okuyayım: "Komisyon sıralarında, toplantı yeter sayısını temin edecek sayıda komisyon üyesi yer almamışsa, komisyon temsilcisi; komisyon metninin değiştirilmesini isteyen önergelerin reddini isteyebilir." diyor ama ona rağmen ben katılamıyoruz diyeceğim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Farkındaysanız ben "Salt çoğunluğunuz var mı?" diye sordum, siz öyle deyince "Diyemezsiniz." demedim.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Başkanım, siz de muhalifsiniz ya, onu kastediyor yani "muhalefet" deyince.

BAŞKAN - Şimdi, katılamadınız mı? Laf araya kaynamasın.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamadık.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Sayın Türkoğlu.

Buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; öncelikle, aziz vatanımız için 15 Ocak 1997'de bölücü terör örgütü tarafından şehit edilen Jandarma Er Şahin Celal Ak'ı rahmet, saygı ve minnetle anıyor; bütün şehitlerimizi, gazilerimizi ve ekranları başında bu Genel Kurulu takip eden bütün şehit ailelerini ve yakınlarını saygı ve hürmetlerimle selamlıyorum. Sizleri unutmadık, unutmayacağız ve dahi unutturmayacağız.

Muhterem milletvekilleri, Allah sonumuzu hayretsin; bir akademi sevdasıdır gidiyor, var olan bir akademiyle alakalı yeni bir düzenlemeyle karşı karşıyayız. Bundan önce de büyük tartışmalarla birlikte bir Millî Eğitim Akademisi ve bütün itirazlara rağmen; bilimin, aklın, üniversitelerin, akademinin ve bizim bütün itirazlarımıza rağmen geçirmiştiniz. Sözde reform iddiasıyla getirdiğiniz bu kanun teklifini zaten kontrol altında tuttuğunuz yargıyı tamamen teslim almak amacıyla getirdiniz. Bu teklifle “Adalet Akademisi” adı altında güya yeni bir hukuk eğitim modeli sunuyorsunuz. Altında yatan asıl amacı ise Allah da biliyor, cümle âlem de biliyor. Sözünu ettiğiniz bu Adalet Akademisi üzerinden tamamen çok daha taraflı ve bağımlı bir yargı sistemi yaratmak ve bu yolla adalet mekanizmalarının içinde tepeden tırnağa iktidar olarak güdümünüzde olan bir istihdam gücü oluşturmak istiyorsunuz. Yirmi üç yıllık iktidarınızda hukuk sistemini sistematik bir şekilde çökertip “adalet” kavramını yerle bir ederek nispeten bağımsız ve tarafsız kalmaya çalışan yargıyı zaten imha etmişsiniz. Bugün geldiğimiz noktada ne yargının bağımsızlığından ne de toplumun adalete olan inancından söz edemeyiz. Bakın, millete Adalet Akademisi mavalı okuyan yirmi üç yıllık iktidarınızda 60 yeni hukuk fakültesi daha açarak aslında ülkemizde nitelsiz hukuk eğitiminin bir nevi müsebbibi oldunuz, toplam sayısı 84 oldu ve her şehre 1 fakülte düştü. Oysa biliyoruz ki sorunu yaratanlar çözümün parçası olamazlar. Fakültelerin çoğunda yeterli akademik kadro, altyapı hatta uygun derslik bile bulunmazken apartmandan bozma yapılarda hukuk eğitimi veriliyor; mezun olan gençlerse işsizliğe mahkûm ediliyor. 2015’te 95 bin avukat sayısı varken 2023’te bu sayı 175 bine ulaştı. İşte bu vahim tabloyu yaratan siz, şimdi, kalkmış sorunun çözümü için “akademi” ve “sınav” adı altında adalet sisteminde kendi yarattığınız tahribatı gizlemeye çalışıyorsunuz. Kimseyi kandıramazsınız, hukuk sisteminde yarattığınız sorunlar mezunlara sınav koyarak değil, adalete uzattığınız o kirli siyasetin elini çekmekle ve gerçekten köklü reformlar yapmakla çözülebilir.

Özellikle kayda geçsin diye belirtiyorum; bu kanun teklifiyle, gerçek anlamda bağımsız ve tarafsız hukukçuların önüne, mesleğini hakkıyla yapmak isteyen vicdan sahibi hâkim ve savcıların karşısına siyasi engeller konulacaktır.

Sayın milletvekilleri, hukuk eğitimi ve yargı sistemi bir partinin ya da ittifakın ideolojik aparatına asla dönüştürülemez. Ancak AK PARTİ iktidarı olarak siz geçmişten bugüne yargıyı bu aparat olarak kullandınız. Efendim, 12 Eylül 2010 Referandumu bunun en açık örneklerinden biriydi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamamlayayım efendim.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - “Yetmez ama evet.” diyerek mezarlardan ölüleri bile kaldırıp oy kullanılarak birlikte yol yürüdüğünüz FETÖ yapılanmasıyla birlikte yargıyı düşürdüğünüz hâl çok kısa zamanda hemen karşınıza çıktı. Bu sefer de 15 Temmuz darbe girişimi sonrası FETÖ üyelerinin yargıdan tasfiyesi bahanesiyle AKP’ye yakın olan binlerce yandaş, eş dost, avukat, hâkim ve savcı atamış oldunuz. İşte, o sayede de tek adam rejiminin yargıyı tamamen kontrol altına aldığı garabet bir hukuk sistemiyle karşı karşıya kaldık. Unutmayın, “Adalet ölürse devlet de ölür.” diyen Fatih Sultan Mehmet’in ve “Adaleti bağımsız olmayan bir milletin devlet olarak varlığı kabul edilemez.” diyen Atatürk’ün sözlerini hatırlatıyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Türkoğlu.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde son konuşmacı Konya Milletvekili Sayın Barış Bektaş. (CHP sıralarından alkışlar)

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, burada görüşmekte olduğumuz teklif vesilesiyle, ülkemizin hukuk devleti niteliğinden nasıl uzaklaştırıldığını bir kez daha ele alma fırsatı buluyoruz.

Hukukun üstünlüğü demokrasinin temel taşlarından biridir ve adaletin doğru işlediği bir toplumda tüm yurttaşlar eşit haklara sahip olur ancak AKP iktidarı Anayasa ve hukukun temel prensiplerini ihlal ederek Türkiye’yi keyfi bir yönetim anlayışının esiri hâline getirmiştir. Bu durum yalnızca hukukun üstünlüğünü zedelemekle kalmamış, cumhuriyetimizin kurumsal yapısına da telafisi zor zararlar vermiştir.

2003 yılında kurulan Türkiye Adalet Akademisi, hâkim ve savcı adaylarının mesleki yeterliliklerini artırmak ve hukuk sistemimize katkı sağlayacak uzmanlar yetiştirmek adına kritik bir kurum olarak kuruldu ancak tek adam rejimine geçiş sürecinde kurum bir kararnameyle feshedildi ve yerine Hâkim ve Savcı Eğitim Merkezi kuruldu. Ne yazık ki bu düzenleme de yeterli görülmeyerek 2019 yılında başka bir kararnameyle yeniden Adalet Akademisi oluşturuldu. Buradaki temel sorun, bu değişikliklerin yalnızca bir yönetim tercihi değil, aynı zamanda Anayasa’nın açıkça ihlali oluşu ve kurumların klasikleşmesini sağlayan devamlılığın engellenmesidir.

Anayasa, hâkim ve savcılık mesleğine giriş ve bu meslekte eğitim süreçlerinin yalnızca kanunla düzenlenmesini emretmektedir. Ancak AKP iktidarı bu anayasal yükümlülüğü hiçe sayarak 2 kez Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenleme yapmış, Anayasa’yı yok saymış ve bu keyfi yaklaşım hukuk devletini zayıflatmış ve anayasal düzeni tehdit eden bir yönetim pratiği hâline dönüşmüştür. Bu hukuksuz düzenlemeler karşısında partimizin başvurusu üzerine Anayasa Mahkemesi bu düzenlemeyi iptal etmiş, mahkeme hukuk devletinin temellerini sarsan bu müdahalelerin hukuka aykırılığını açıkça ortaya koymuştur. Ancak bu örnek, AKP’nin hukuk tanımaz uygulamalarının yalnızca bir yönüdür. AKP iktidarının yargıyı siyasallaştırma ve hukukun üstünlüğünü göz ardı etme siyaseti adaletin tecelli etmesini engellemekle kalmamış, toplumun huzurunu da zedelemiştir. Özellikle OHAL döneminde çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerle temel haklar sistematik bir biçimde ihlal edilmiş, binlerce kamu görevlisi hiçbir somut gerekçe gösterilmeden görevlerinden alınmış, akademisyenler yalnızca barış talepleri nedeniyle işlerinden edilmiştir. Gazeteciler tutuklanmış, medya susturulmuştur. Bu dönemde adalet sistemi bağımsızlık ve tarafsızlık ilkelerinden uzaklaştırılarak siyasetin güdümüne girmiştir. Adalet Akademisinin defalarca lağvedilip yeniden yapılandırılması da iktidarın hukuk tanımaz yönetim anlayışının bariz örneğidir. Ancak bu durum, devletin kurumsal yapısına verilen zararların yalnızca bir boyutudur. Kurumların sürekliliği bir devletin istikrarının ve öngörülebilirliğinin teminatıdır. Ancak bu iktidar, kurumları kendi keyfi politikalarına göre şekillendirme çabasıyla hareket etmiş ve Türkiye’nin kurumsal hafızasını zedelemiştir. Hukuk devleti ilkesi, yalnızca yargının tarafsızlığını ve bağımsızlığını tesis etmek için değil, aynı zamanda yurttaşlarımızın yargıya olan güvenini yeniden inşa etmek için gereklidir. Bugün bizlere düşen görev, yalnızca bu teklifi tartışmak değil, aynı zamanda hukuksuz düzenlemelerin sorumlularının hesap vermesini sağlamak ve benzer keyfi uygulamaların bir daha yaşanmaması için gerekli adımları atmaktır. Bu noktada yargıya olan güvenin yeniden inşa edilmesi gerektiği kadar önemli bir konu da yargı mensuplarının içinde bulunduğu durumdur. Hâkimler ve savcılar Türkiye’de adaletin siyasallaşmasından, devletin ciddiyetten uzak yönetilmesinden mağdur hâldedir. Birkaç gün önce savcı adayı Mithat Can Yalman intihar etti ve arkasında bir not bıraktı. Mithat Can Yalman uğradığı baskılar ve tehditler hakkında yazdığı notunda bu baskılarla mücadele etmek için kiminle görüşürse görüşsün sonuç alamadığını ifade etmiştir. İstanbul Barosuna bağlı genç bir hukukçu olan Mert Akdoğan’ın intiharına da dikkat çekmek istiyorum. Mert Akdoğan hâkimlik

ve savcılık sınavında 115'inci olduğu hâlde sözlü mülakatla elendi; mülakat adı altında, liyakate ve objektif ölçütlere aykırı yapılan hâkim ve savcı seçimlerinin yol açtığı ağır haksızlık ve adaletsizlik Mert Akdoğan'ın intiharına neden olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

BARIŞ BEKTAŞ (Devamla) - Mithat Can Yalman ve Mert Akdoğan'ın trajik intiharları Türkiye'de adaletin yeniden tesis edilmesi gerektiğinin en acı göstergeleridir. Ancak bu tür trajedilerin yaşanmasını engellemek Türkiye'de adaletin sağlanabilmesi ve devletin liyakat ve ciddiyetle yönetilmesiyle mümkündür. Bunun için atılması gereken tek adım Türkiye'nin Adalet ve Kalkınma Partisinden kurtulması olacaktır.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Bektaş.

Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MURAT EMİR (Ankara) - Yoklama istiyoruz.

BAŞKAN - Bir yoklama talebi var, isimleri tespit edeceğim.

Sayın Emir, Sayın Bülbül, Sayın Göl, Sayın Güneşan, Sayın Bektaş, Sayın Ertuğrul, Sayın Asu Kaya, Sayın Kaya, Sayın Ceylan, Sayın Çakırözer, Sayın Torun, Sayın Mullaoglu, Sayın Arslan, Sayın Timisi Ersever, Sayın Karaoba, Sayın Pala, Sayın Durmaz, Sayın Çan, Sayın Yaman, Sayın Bayraktutan.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 Milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi (2/2793) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 178) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.35

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 21.56

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Muhammed ADAK (Mardin)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 48'inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi 2'nci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

2'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ferit Şenyaşar

Ömer Faruk Hülakü

Salihe Aydeniz

Şanlıurfa

Bingöl

Mardin

Ayten Kordu

Vezir Coşkun Parlak

Tunceli

Hakkâri

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Bülent Kaya

Mehmet Emin Ekmen

Mustafa Kaya

İstanbul

Mersin

İstanbul

Şerafettin Kılıç

İdris Şahin

Ertuğrul Kaya

Antalya

Ankara

Gaziantep

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Tunceli Milletvekili Sayın Ayten Kordu burada mı? Yok.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Gaziantep Milletvekili Sayın Ertuğrul Kaya.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum. DEVA Partisinin görüşlerini ifade etmek üzere söz aldım.

İktidarın bugünkü gündemi Adalet Akademisi, adaletle ilgili olarak vatandaşlarımızın gündemi ise bambaşka. Mahkeme kapılarında adalet arayan vatandaşlarımız ne yazık ki artık “Ne hâlleri varsa görsünler.” diyerek davalarını Allah’a havale eder hâle geldiler. Ne acıdır ki “mahkeme kapılarında sürünmek” diye bir kavram vatandaşlarımızın diline yerleşti. Artık, maalesef, dar gelirli hâletâda küçük

bir servete mal olan yargılama harç ve ücretlerini ödeyemedikleri için yargıya başvuru yaptıktan, haklarını aramaktan bile imtina eder hâle geldiler. Ne yazık ki, iktidara oy veren, vermeyen tüm vatandaşlarımız “Ankara’da hâkimler var.” diyemiyorlar. Yıllar süren yargılamaların sonunda toplum vicdanını rahatlatamayan cezalar başka vahim olaylara kapı aralıyor. Yakın bir örnek vereyim: Daha bir ay oldu, 13 Aralık 2024 gazete manşetleri burada. Bursa Ağır Ceza Mahkemesinde duruşma sırasında bir baba, gencecik oğlunun kötürüm kalmasına neden olan sanıklara kurşun yağdırdı; sanıklar öldü, bir uzman jandarma erbaşımız şehit oldu, bir jandarmamız da ağır yaralandı.

Olayın arka planına bakalım: 23 Eylül 2023’te yaşanan silahlı saldırıya ilişkin davanın ikinci duruşması 13 Aralık 2024’te yapılıyor. Dikkatinizi çekiyorum, olayın üzerinden on beş ay geçmiş, bu on beş ayda sadece 2 duruşma yapılmış. Geç gelen adalet, adalet değildir. Adaleti geciktirseniz yargıya güveni sıfırlarsanız, böyle vahim olaylara da kapı aralamış olursunuz. Şimdi lütfen herkes elini vicdanına koyarak şu samimi soruyu içinizden de olsa sorun ve yanıtını hep beraber verelim: Yargıya güven olsaydı, adalet zamanında yerini bulsaydı mahkeme salonunda silahlar patlar mıydı? Bu örnekleri adliye önlerindeki silahlı saldırı haberleriyle istemediğimiz kadar çoğaltabiliriz. Ben sadece son bir yıl içerisindeki haber başlıklarını vermekle yetineyim. İki ay önce bir haber, Mardin’de adliye önünde silahlı kavga; Karaman’da, maalesef, Karaman Adliyesi girişinde -gördüğünüz üzere- adliye karıştı, bir kişi silahla yaralandı.

Değerli milletvekilleri, işin akademisini kurmak kolay, işin kolayına başvuruyorsunuz. Vatandaşımız tarafsız, sadece ve sadece yasalara göre hükmeden, gücünün değil haklının adaletini istiyor. Yargının sopa gibi kullanılmasından vazgeçilmedikçe, şaşaalı adliye sarayları yaparak bir arpa boyu yol katedemezsiniz; bunu buradan bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Adalet bir devletin, bir toplumun temel taşıdır, maalesef bu taş yerinden oynadı. Adaleti ülkenin dört bir yanında, her boyda, alfabedeki her bir harfte yeni cezaevleri inşa ederek sağlayamazsınız, hele ki cezaevi inşa edilmesini bir övünç kaynağı olarak topluma takdim edemezsiniz; bu durum, gerçekten vahim bir durumdur. İnşa edilen her bir yeni cezaevi ülkede suç oranlarının arttığının fiziki delilidir ve bundan asla övünç duyulamaz. Şimdi, Türkiye’de sorunların çözülmesiyle ilgili adaletin sağlanmasını temin etmek yerine, yargıdan elinizi çekmek yerine, yargı organlarını rahat bırakmak yerine hâlâ yeni gösterişli binalar yaparak liyakatle değil, mülakatta ısrar ederek yeni atamalar yapıp her şeyi düzelterekçini sanıyorsunuz. Daha önce söyledik, şimdi buradan yineliyoruz: Düzeltemezsiniz, düzeltmeyeceksiniz de.

Evet, arkadaşlar, ülkemizde bu yaşananların ana sebebi hukuktan, adaletten uzaklaşmaktır. Hukuksuzluğun hüküm sürdüğü bir ülkede yoksulluk mukadderdir. Adalet yoksa, herkesin kanunlar önünde eşitliği temin edilmediyse o ülkede zenginler daha zengin, fakirler daha fakir hâle gelir; adaletsizlik eşittir fakirliktir. Genel Başkanımız Sayın Ali Babacan’ın da çok kere ifade ettiği üzere, adaletsizlik ekonomik kalkınmaya sekteyi vurur, yatırımları azaltır, işsizliği artırır; hukukun olmadığı yere yatırım gelmez, gelmiyor da.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

ERTUĞRUL KAYA (Devamlı) - Bakın, Hazine Bakanı Sayın Şimşek, zam planlarından artakalan zamanlarında fellik fellik, ülke ülke dolaşıyor, para arıyor. Sonuç? Gelenler sadece tefeciler. Yatırım için gelen giden var mı? Yok. Gelmezler, gelmeyecekler de.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kaya.

Sayın Ayten Kordu, buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

AYTEN KORDU (Tunceli) - Sayın Başkan, sayın vekiller; öncelikle hepinizi saygıyla selamlayarak başlamak istiyorum.

Evet, bugün Mecliste Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'ni görüşmek üzere toplandık. 2'nci maddede söz almış bulunmaktayım fakat adaletin toplumsal sorunlara ilişkin yaklaşımı ve ele alış biçimi ciddi zihinsel ve yapısal sorunlarla doludur. Dolayısıyla bu zihinsel ve yapısal sorunlar adalet mekanizmasında da kendisini göstermektedir. Eğer adalet bir halkın vicdanına hükmetmiyorsa, vicdanına ve değerlerine göre şekillenmiyorsa o adaletten bahsetmek mümkün değildir.

Bakın, bugün, toplumsal adaletsizlik toplumun bütün kesimlerine çok ciddi olarak yayılmış durumda. Dolayısıyla bir adaletten bahsetmek mümkün değil. Dolayısıyla Adalet Akademisi gibi kanun teklifinde yapılmak istenen şey, adaletin yargının vesayeti altında hareket etmesini sağlamaktan başka bir şey değildir. Dolayısıyla adaletten bahsedeceksek daha 13 Ocakta, hemen bir iki gün önce, 81 ilde TÜİK'in ısmarlama yalan verilerine göre bir ücret zammı gerçekleştirildi kamu emekçilerine ilişkin. Bu ülkede ne kamu emekçilerinin ne asgari ücretli çalışanların ne de emeklilerin bu ücretle, bu zamla geçinebilmesi mümkün değil. Halk bas bas bağıyor dışarıda; işçiler, emekçiler, emekliler dışarıda bağıyor, "Geçinemiyoruz." diyorlar, "İnsanlık onurumuz ayaklar altına alındı." diyorlar, "Aşağılanıyoruz." diyorlar, "Geçinemiyoruz." diyorlar ama TÜİK'in ısmarlama verilerine göre ücret zamları gerçekleştirilerek işçileri kölelik yaşamına, kamu emekçilerini sefalet düzenine mahkûm ediyorlar. İşte, bu iktidarın ekonomik ve politik yanlış tercihlerinden dolayı emeğiyle geçinen yurttaşların aldıkları ücretler vergiler ve hayat pahalılığı nedeniyle erimekte, alım güçleri gün geçtikçe düşmektedir. Dolayısıyla yeni yılda başlayan zam ve vergi yağmurlarıyla asgari ücret şimdiden açlık sınırının altında kalmıştır. Asgari ücretin açıklanmasının yanı sıra TÜİK'in 3 Ocak 2024'te Aralık ayına ilişkin enflasyon rakamlarını açıklamasıyla birlikte kamu emekçisi memur ve memur emeklilerinin de zamları buna göre belirlenerek sefalet ücretine mahkûm edilmişlerdir. Bu miktarlarla kamu emekçilerinin, tıpkı asgari ücretli milyonlar gibi, enflasyona göre korunamayacağı çok açık bir gerçekliktir. Gerçi enflasyonun neden bu ülkede yükseldiği de ayrıca bir tartışma konusu olarak önümüzde durmaktadır. Şimdi, emekçi ve emeklilere yapılan bu düşük zamlar gerçek, hissedilen enflasyon oranından değil inandırıcılığını yitirmiş TÜİK rakamları baz alınarak gerçekleştirildiği için -özellikle zamlara ilişkin aralık ayı enflasyon rakamları da düşük açıklanmış- ve bu yanıltıcı politikalarla birlikte buna göre gerçekleştirilmiştir.

Bakın, vekillerimiz de söyledi, diğer vekiller de; otoyol, köprü geçiş ücretleri, emlak vergisi, motorlu taşıtlar vergisi, ehliyet ücreti, kimlik ücreti, trafik cezaları, pasaport harçları gibi birçok kalemden yüzde 44 artış yapılırken asgari ücretliye, emekçiye, emekliye reva görülen zam yüzde 10, yüzde 15, yüzde 30 arasındaki rakamlarla seyretmiştir ve halk sefalet ücretine mahkûm edilmiştir.

Yine, bunun yanı sıra, toplumsal adaletin sağlanmadığı, adaletin inşa edilmediği bir sistemde katliamlar giderek, şiddet giderek artacaktır. Yaşanan katliamlara, adaletsizliklere ilişkin yaklaşım hukuksuzluk örnekleriyle dolu olduğu için bir adaletten bahsetmek mümkün değildir. Yine, bu ücret artışlarıyla beraber toplumsal şiddet çok daha fazla körüklenerek derinleşecektir. Bakın, kapitalist ve patriarkal yapılar arasındaki bu ilişkiyle özellikle kadınlara ilişkin, kadın yoksulluğuna ilişkin adaletsizlik ve eşitsizlik giderek derinleşecek, zengin daha fazla zengin, fakir daha fazla fakir; kadın -yoksulun da yoksulu olarak- şiddeti daha fazla toplumsal alanda derinleşecektir.

2025 bütçesinde dile getirdiğimiz üzere gelir dağılımının güvenlikçi politikalara ayrılmasının, dağılımın toplumun ihtiyaçlarına göre değil sermayenin çıkarlarına göre düzenlenmesinin bugün somut olarak sonuçlarını yaşamaktayız. Savaşa ve sermayenin çıkarlarına göre değil, toplumsal cinsiyete duyarlı ve işçinin, emekçinin, işsiz, emeklinin yaşamını önceleyen bir ücret artışının yıl içerisinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayalım lütfen.

AYTEN KORDU (Devamla) - İşçinin, emekçinin ve asgari ücretlinin ücretinin yıl içerisinde enflasyon oranlarına göre belli aralıklarla yeniden düzenlenmesi gerektiğini bütçede bağıra bağıra söyledik; bu enflasyon oranlarının dikkate alınarak yeniden düzenlenmesi gerektiğini tekrar buradan belirtiyoruz.

İnsanca, onurlu bir yaşam için başta kadınlarla birlikte, tüm emekçilerle birlikte yoksullaşmaya karşı mücadele edeceğimizi ve bu adaletsiz, haksız, hukuksuz sisteme ilişkin zihinsel mücadelemizi devam ettireceğimizi buradan tekrar belirtmek istiyorum. Emekçilerin yanındayız, onların mücadelesini destekliyoruz; onların grevini, sokak eylemlerini destekliyoruz; onların yanındayız, onların mücadelesinin yanındayız diyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Van ve Diyarbakır Belediyeleri de dâhil mi?

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, yoklama yapılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN - Yoklama talebi var.

Sayın Emir, Sayın Bülbül, Sayın Göl, Sayın Güneşhan, Sayın Kaya, Sayın Şevkin, Sayın Gürer, Sayın Karaoba, Sayın Yıldırım Kara, Sayın Kış, Sayın Ünver, Sayın Ceylan, Sayın Mullaoglu, Sayın Bektaş, Sayın Çakırözler, Sayın Bankoğlu, Sayın Coşar, Sayın Torun, Sayın Taşkın, Sayın Elçi.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - VAR'a gitmeye gerek kalmadı.

Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 Milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi (2/2793) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 178) (Devam)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önermeler kabul edilmemiştir.

Diğer önermeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 2'nci maddesinde yer alan "geçen" ibaresinin "bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Lütfü Türkkan

Burhanettin Kocamaz

İstanbul

Kocaeli

Mersin

Metin Ergun

Hüsmen Kırkpınar

Burak Akburak

Muğla

İzmir

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Mersin Milletvekili Sayın Burhanettin Kocamaz konuşacaklar.

Buyurun Sayın Kocamaz. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 178 sıra sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, aziz vatanımız için, 15 Ocak 1997'de bölücü terör örgütü tarafından şehit edilen Jandarma Astsubay Kıdemli Çavuş Şahin Oğuz Kayabaş'ı rahmet, saygı ve hürmetle anıyor; bütün şehitlerimizi, gazilerimizi ve ekranları başında bu Genel Kurulu takip eden bütün şehit ailelerini ve yakınlarını saygı ve hürmetlerimle selamlıyorum. Sizleri unutmadık, unutmayacağız, unutturmayacağız.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, bağımsız yargı ve hukukun üstünlüğü konusunda AKP iktidarı döneminde ne yazık ki bir adım bile ileri gidememiştir, tam tersine yargı bağımsızlığı ve hukukun üstünlüğü konusunda dünyada birçok ülkenin gerisinde kalmıştır. İnsan hakları ihlalleri konusunda, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi raporlarına göre, 48 Avrupa Konseyi üyesi ülke arasında maalesef 1'inci sırada yer almıştır. En önemlisi de demokrasi konusunda 167 ülke arasında 103'üncü sırada yer almış, Türkiye bu verilerle demokrasiden hızla uzaklaşırken otoriter rejime doğru yönelmiştir. Bu dönemde demokrasi konusunda oldukça gerilere düşen ülkemiz, uluslararası kurumların değerlendirmesine göre de hukukun üstünlüğü sıralamasında dünyada oldukça alt sıralarda yer almış, Uluslararası Demokrasi ve Seçim Yardımı Enstitüsünün 2023 Demokrasinin Küresel Durumu Raporu'na göre Türkiye, 173 ülke arasında hukukun üstünlüğü alanında 148'inci sırada yer alırken Avrupa'da 45 ülke arasında ise sondan 2'nci sıraya yerleşmiştir. Zaten ülkemizde yapılan araştırmalar da bağımsız yargıya olan güvenin azaldığını ve yüzde 70'lerden yüzde 30'lara kadar düştüğünü ortaya koymaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bağımsız ve tarafsız yargı konusu tüm dünyada siyasetüstü bir mesele olarak kabul edilmiştir. Bu bakımdan hiç kimse ve hiçbir kurum kendisini yargının yerine koyamaz ve yargının üstünde göremez. Bağımsızlık konusu düzgün işleyen bir yargı mekanizmasının ön koşuludur. Yargı kurumu adaleti bir an önce tecelli ettirmeli, temel hak ve özgürlükleri güvence altına almalıdır.

Ayrıca, hukukun kimliği evrenseldir. Kişiye göre, adamına göre, iktidar partisine veya muhalefet partisine göre yargı kararı olamaz. Ülkemizde ne yazık ki kişiye göre, adamına göre ve partisine göre hukuk kuralları değişebilmektedir. Hâlbuki Osmanlı İmparatorluğu daha bir avuç toprak ve küçük bir beylik iken adalet üzerine kurulmuş ve adalet, imparatorluğun temel felsefesi olarak benimsenmiştir. Burada sayın iktidara Şeyh Edebali'nin Osman Gazi'ye adalet konusundaki vasiyetini hatırlatmak gerekir: "Ey Oğul! Artık beysin. Bundan sonra öfke bize, uysallık sana. Güceniklik bize, gönül alma sana. Suçlamak bize, katlanmak sana. Âcizlik bize, hoş görmek sana. Anlaşmazlıklar bize, adalet sana." vasiyetinde bulunmuştur.

Osmanlı Padişahı Orhan Gazi de "Adaletin en kötüsü geç tecelli edenidir. Sonunda hüküm isabetli de olsa geciken adalet zulümdür." sözleriyle yönetimde adalete vermiş olduğu anlamı ve önceliği belirtmiştir. Bugün ise ülkeyi yöneten Sayın Cumhurbaşkanı rahatlıkla "Anayasa Mahkemesi kararlarını tanımıyorum, saygı da duymuyorum." diyebilmekte ve bu hakkı kendisinde görebilmektedir. Hukukun üstünlüğünün hakim olduğu ülkelerde hiç kimse hukukun ne altındadır ne de üstündedir. Hukukun karşısında herkes eşittir, hukukun tek bir amacı vardır, o da adaletsizliği ortadan kaldırmak ve önlemektir.

Değerli milletvekilleri, bugün cumhuriyet başsavcılarında 6 milyon 113 bin, ilk derece mahkemelerinde 3 milyon 884 bin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun tamamlayın.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Devamla) - ...istinaf mahkemelerinde 1 milyon 333 bin, temyiz mahkemelerinde de 513 bin olmak üzere toplam 11 milyon 845 bin devam eden dava dosyası bulunmaktadır. Yani hâkim ve savcılar önünde yıllarca sonuçlanmayı bekleyen çok sayıda dosya vardır. “Geciken adalet, adalet değildir.” anlayışıyla adalet bir an önce tecelli etmeli ve iktidar bağımsız yargının üzerinden ellerini çekmelidir diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kocamaz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 178 sıra sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 2'nci maddesinde yer alan “ifade eder” ibaresinin “belirtir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

Aliye Coşar

Aydın

Karaman

Antalya

Türkan Elçi

Mustafa Sezgin Tanrıkulu

Ayça Taşkent

İstanbul

Diyarbakır

Sakarya

Aliye Timisi Ersever

Elvan Işık Gezmiş

Ankara

Giresun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Sayın Türkan Elçi konuşacaktır. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

Buyurun Sayın Elçi.

TÜRKAN ELÇİ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çoğu zaman içinde olduğumuz dönemi anlatmaya sözcük bulmada, üst üste gelişen durumları anlamlandırmada yaşadığımız zorluk toplumun tüm kesimlerine sirayet etmiş bir durumda fakat bildiğimiz tek şey, birilerinin, belli bir zümrenin, uzun yıllardan beri devletin her türlü mekanizmasını kullanarak güçlendirdiği elinin bizleri nefessiz bırakmaya, boğmaya çalıştığıdır. Bu elin sıkıdığı, boğmaya çalıştığı, hedef aldığı tek adres hukuk düzeninin ta kendisidir. Bu adres, aynı zamanda bizim inandığımız, kendimizi ifade etmeye çalıştığımız, sıkı sıkıya sarıldığımız bir adrestir. Son zamanlarda bir yandan barış, müzakere söylemleri dolaşımdayken, diğer yandan yargı eliyle bir başka amaca hizmet eden kayyum atamaları yapılıyor. Hukukun uygulayıcısı olan, aynı zamanda tek işi adalet dağıtmak olan yargı mekanizması siyasetin oyuncağı hâline gelmiş olmakla hukuk düzeninin sağladığı en büyük nimet olan güven duygusunu yok etmektedir. İktidarın kayyum politikaları bunun son örneğidir. Ne yazık ki bu ülkede yargının bağımsız ve objektif olduğunu söylemek abesle iştir. (CHP sıralarından alkışlar) Antidemokratik uygulamalarla halkın demokrasiye olan inancı yok edilerek merkezî Hükûmetin politikaları doğrultusunda şekillendirilen yerel yönetimler oluşturulmak isteniyor.

Halkın iradesiyle şekillenen, bağımsız bir şekilde karar almaya, siyasi çoğulculuğun ve aynı zamanda farklı görüşlerin bir araya gelmesine olanak sağlayan, demokrasiye erdem katan yerel yönetimlere verilecek en yerinde örnek Esenyurt Belediyesi'dir. Türkiye'nin renkliliğinin, çeşitliliğinin en güzel örneği olan Esenyurt Belediyesi Başkanı Ahmet Özer yerinde olmayan suç isnatlarıyla tutuklandı. Özellikle Esenyurt'la başlayan ve geçtiğimiz günlerde Beşiktaş'ta rekor oyla seçilen Belediye Başkanımız gözaltına alındı. Gözaltına alınma şekilleri bir kamu görevlisine yapılmayacak bir muameleyi içeriyor. Yolsuzluk iddiaları servis edilerek kamuoyunda "Cumhuriyet Halk Partisi yolsuzluğu savunmaya çalışıyor." gibi bir söylem yaymaya çalışılıyor. AKP'li bir belediye başkanına bu şekilde açılan bir soruşturma olmaması sizce gerçekten orada her şeyin güllük gülistanlık olduğunu mu gösteriyor? (CHP sıralarından alkışlar) Belediyelerini geçtim, tüm kurumlara torpille, kişiye özel ilanlarla alımlar yapılıyor. Yargı mensuplarına hukuksuzca talimatlar veriliyor. Canını dişine takıp sınavlara, alımlara çalışan insanlar hukuksuzluklar karşısında sesini duyuramadığı için intihar ediyor. Akşam evine bir poşetle gidemeyen, çocuklarını sevindirecek bir şey alamayan milyonlarca asgari ücretli, emekli ve işsiz bu yapay gündemlere maalesef inanmıyor.

Şunu ifade etmeliyim: Halkın iradesine karşı yapılan her müdahale demokrasiye vurulmuş bir darbedir. Kayyum uygulamaları yalnızca seçilmiş iradeyi değil, aynı zamanda milletimizin hukuk ve adalet inancını da zedelemektedir. Adaletin terazisi siyasi hesaplarla değil, hukukun üstünlüğüyle tartılmalıdır. Unutulmamalıdır ki halkın sandıkta verdiği karar anayasal güvence altındadır ve buna yapılan her müdahale hukukun ruhuna aykırıdır. (CHP sıralarından alkışlar) Bizler yetkiyi milletten alıyorsak milletin tercihi ne saygı göstermek zorundayız. Hukuku baypas eden yöntemlerle meşru iradeyi gasbetmek değil, suç işleyenlerin hukuki yollarla yargılanmasını sağlamak devletin asli görevidir. Adaletin kılıcı adil ve tarafsız yargıçların elinde, hukukun üstünlüğüne inanarak sallanmalıdır. Aksi hâlde bu kılıç toplumsal barışı keskin bir şekilde yaralar. Şunu da açıkça ifade edeyim: Halkın tercihini yok sayarak atanan kayyumlar sadece yerel yönetimlere değil, milletimizin demokrasiyi sahiplenme duygusuna da darbe vuruyor. Adaleti ve hukuku rehber edinmeyen hiçbir sistem ayakta kalamaz çünkü adalet her şeyin direğidir ve o direk sarsılırsa altında hepimiz eziliriz, hepimiz nefessiz kalırız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

TÜRKAN ELÇİ (Devamla) - Devlet, adaletiyle büyüktür, zulmün gücüyle değil; ancak hukuku işleterek milletin gönlünde taht kurabilir. O tahtı sarsanlar milletin sabrı tükenince adaletin önünde hesap vermekten kurtulamayacaklardır çünkü bu topraklarda adaletin sesi susturulamaz, halkın iradesi teslim alınamaz.

Sizleri saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Elçi.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MURAT EMİR (Ankara) - Yoklama istiyoruz Sayın Başkan. [AK PARTİ sıralarından alkışlar(!)]

BAŞKAN - Sayın Emir, Sayın Bülbül, Sayın Göl, Sayın Güneşhan, Sayın Karaoba, Sayın Gürer, Sayın Şevkin, Sayın Kaya, Sayın Bektaş, Sayın Mullaoglu, Sayın Ceylan, Sayın Ünver, Sayın Kış, Sayın Kara, Sayın Çakırözer, Sayın Bankoğlu, Sayın Taşkent, Sayın Torun, Sayın Pala, Sayın Elçi.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum, yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - VAR'a gitmeye gerek kalmadı.

Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 Milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi (2/2793) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 178) (Devam)

BAŞKAN - 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Başkanım...

BAŞKAN - Şimdi 3'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ama ondan önce Sayın Grup Başkan Vekiline bir söz vereceğim.

Buyurun Sayın Ekmen.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Filistin'de ateşkes sağlandığı haberine ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Filistin'de, Gazze'de bir ateşkes sağlandığına ilişkin bilgi ara bulucular tarafından teyit edildiğinden beri Gazze sokaklarında sevinç gösterileri yapılmakta. Gazze sokaklarındaki sevinç gösterilerine dünyanın dört bir yanındaki insanların da eşlik ettiğini görmekteyiz. Biz de tarihin en büyük soykırım harekâtından birine karşı direniş gösteren, yokluk içerisinde mücadele eden ve teslim olmayan Gazzeli kardeşlerimizin bu sevincine, bu coşkusuna ortak oluyoruz. On binlerce masum insanı katleden, yüz binlerce insanı evinden eden, çocukları, kadınları, doktorları, insani yardım görevlilerini ve gazetecileri dahi öldüren İsrail yenememiştir, kesin bir zafer ilan edememiştir. İsrail utanç içerisinde tarihin önünde mahkûm olmuştur ve mahkûm olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayalım lütfen.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sadece İsrail değil bu soykırımı destek olan Amerika, Avrupa Birliği, bu soykırımı engellemeyen Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, İslam İşbirliği Teşkilatı ve NATO da mahkûm olmuşlardır ve tarih bunları yargılayacaktır. Şimdi, bu soykırımı engelleyemeyen uluslararası toplumun Birleşmiş Milletler kararlarına uygun bir şekilde İsrail işgalciliğini sona erdirmeye, soykırım suçlularını yargılama ve Gazze'yi yeniden inşa etme sorumluluğunun başlangıç zamanıdır. Tabii ki bunun kalıcı bir barış anlaşmasına dönüşmesinin eşliğinde olduğumuzu düşünüyoruz.

Son olarak da Adalet Bakanımız Sayın Yılmaz Tunç'a Binyamin Netanyahu ve soykırım kabinesi hakkında yapılmış olan binin üzerindeki suç duyurusunun işleme alınması için izin vermesi gerektiğini bir kere daha hatırlatıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Ekmen.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Emir, buyurun.

41.- *Ankara Milletvekili Murat Emir 'in, 47'nci Birleşimde İstanbul Milletvekili Mustafa Demir 'in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Bir konuyu kayıtlara geçirebilmek adına söz istedim. Dün DEM PARTİ grup önerisi görüşmesi sırasında AK PARTİ Milletvekili Mustafa Demir, Akdeniz ilçesine atanan kayyumla ilgili görüşlerini açıklarken “Mersin Belediyesi” dedi. Burada söylemek istediğinin Akdeniz Belediyesi olduğunu anlıyoruz ve bunun da bu şekliyle en azından tutanaklarda düzeltilmesinde yarar var.

Bu fırsatı verdiğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN - Rica ederim, teşekkürler.

Sayın Ali Karaoba, buyurun.

42.- *Uşak Milletvekili Ali Karaoba 'nın, TÜVTÜRK'e ilişkin açıklaması*

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yandaşa peşkeş çekilip zararı vatandaşa yüklenen bir başka dipsiz kuyu da TÜVTÜRK. Yabancı hisse oranı yüzde 67 olan şirketin 2025 yılında sadece muayene ücretlerinden elde edeceği hasılat 40 milyar TL civarında olacak. Asgari ücrete yüzde 30, emekliye yüzde 15, memura yüzde 11,5 zam verilen 2025 yılında TÜVTÜRK 2024 yılı ücretlerini yüzde 43,93 oranında artırmıştır. Muayenesi yapılmamış araçların cezası yüzde 45, egzoz muayenesi yapılmayanlara uygulanan ceza yüzde 50 dolaylarında artmıştır. TÜVTÜRK tekelleşmesini kaldırmalı, kredi kartına komisyon olarak alınan hizmet bedeli bir an önce sonlandırılmalıdır. Randevuların sorunlu olduğu, büyük zamların yapıldığı TÜVTÜRK'ün vatandaşların üzerine kâbus gibi çöken bir sisteminin olduğu herkes tarafından malumdur. Öncelik yandaşın değil vatandaşın olmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Karaoba.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 Milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi (2/2793) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 178) (Devam)*

BAŞKAN - 3'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ferit Şenyaşar

Ömer Faruk Hülakü

Salihe Aydeniz

Şanlıurfa

Bingöl

Mardin

Ayten Kordu

Osman Cengiz Çandar

Vezir Coşkun Parlak

Tunceli

Diyarbakır

Hakkâri

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Bülent Kaya

Mehmet Emin Ekmen

Mustafa Kaya

İstanbul

Mersin

İstanbul

Şerafettin Kılıç

İdris Şahin

Cemalettin Kani Torun

Antalya

Ankara

Bursa

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Sayın Osman Cengiz Çandar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin 8'inci Cumhurbaşkanı rahmetli Turgut Özal bir gün bana sordu, dedi ki: "Sence Osmanlı Devleti altı yüz yıl nasıl yaşadı, niye yaşadı? Yani ta Viyana'dan Yemen'e kadar, o kadar geniş bir araziye eline geçirecek güce sahip olarak askerî gücüyle mi bunu yaptı? Bu başarıyla mı yaşadı? Ne diyorsun?" "Sizce ne?" dedim. "Ben bunu çok düşündüm, okudum. Benim vardığım sonuç, Osmanlı Devleti'nin en temel dayanağı adaletti, adaletin dayanağı yargıydı, adil bir yargı vardı, herkes kadıya güvenirdi, kadının verdiği hükme güvenirdi ve ne zaman ki adalet Osmanlı'da bozulmaya başladı, Osmanlı Devleti de tepetaklak aşağı gitmeye yöneldi." dedi. Bugün Türkiye'de biz bunun tam tersi bir manzarayı yaşıyoruz. Bağımsız bir yargının olmadığını herkes biliyor, Türkiye'de "Türkiye" ve "adalet" sözcüklerinin yan yana gelemeyeceğini bilmeyen hiç kimse yok. Adalet, Türkiye'nin en büyük eksikliği, o kadar ki... (AK Parti sıralarından uğultular)

Beyler, ya dışarı çıkın, oylama sırasında girersiniz ya da dinleyin ya da susun. (DEM PARTİ, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

"Terörsüz Türkiye" şu anda Türkiye'nin en gözde sloganı; en az "terörsüz Türkiye" kadar geçerli olması gereken, en az onun kadar geçerli olması gereken "adaletli Türkiye" çünkü Türkiye'nin en büyük eksikliği adalet. Ve Türkiye Adalet Akademisi Kanunu tam da bu bakımdan önemli ve 3'üncü madde âdeta bu kanunun kurucu maddesi gibi. Hâkim ve savcılarının eğitilmesini öngören Türkiye Adalet Akademisi 2019 yılında Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kuruldu ve 2023 yılında Anayasa Mahkemesi oy birliğiyle iptal etti. O Anayasa Mahkemesinin 6 üyesi Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından, 3'ü Recep Tayyip Erdoğan'ın Başbakanlığı zamanında Abdullah Gül tarafından, 3'ü de sizler tarafından seçilmiş insanlardan oluşmuştu ve o Anayasa Mahkemesi bu kanunu, daha doğrusu Cumhurbaşkanı kararnamesiyle kurulan bu Akademiyi iptal etti. Şimdi, oy birliğiyle alınan iptal kararının dayanağı Anayasa'nın 104'üncü maddesinde düzenlenen Cumhurbaşkanlığı yetkileriyle ilgili hükmün ihlal edilmesi idi. 104'üncü maddenin on yedinci fıkrasında "Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz." deniyor. Şimdi, bu kanunla, bu getirilen kanunla cinlik yapılıyor; Türkiye Adalet Akademisi Başkanını Cumhurbaşkanı değil Bakan atayacak, değişiklik bu. Ama Bakan atayan da Cumhurbaşkanı, özerklik söz konusu değil yargıda. Yargı, yürütmenin yine kontrolünde, sağlam kontrolü altına alınmış oluyor. Bu kanunun bu hâliyle Anayasa Mahkemesinde iptal edileceği besbelli; Anayasa Mahkemesi aynı Anayasa Mahkemesi. Muhtemelen bu yasama dönemi bitmeden, biz yine burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Türkiye Adalet Akademisi kanun teklifini bir daha görüşeceğiz, geri gelecek çünkü.

Şimdi, bütün bunları niye yapıyorsunuz arkadaşlar, anlamak çok zor. Hani, Einstein'a atfedilen bir söz vardır "Aynı şeyleri sürekli yaparak farklı sonuç beklemek." diye, o sözü hatırlatmak istemiyorum

ama sonucunun belli olduğu, aynı şeyleri üst üste yaparak, Anayasa çiğneyerek, Anayasa Mahkemesi kararlarını ihlal ederek bu kanunu nasıl geçireceksiniz? Oylarınızla geçireceksiniz, birkaç ay sonra bu kanun iptal edilecek ve geri gelecek, yine biz bu konuları konuşacağız. Yapmayın arkadaşlar, bu kanun teklifini geri çekin.

Saygılar sunuyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Çandar.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Bursa Milletvekili Sayın Cemalettin Kani Torun.

Buyurun efendim. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün ülkemizin içinden geçtiği barış iklimi çabaları üzerine konuşmak için söz aldım. Sayın Devlet Bahçeli'nin çağrısı ve Cumhurbaşkanımız Sayın Erdoğan'ın desteğiyle başlatılan, PKK'nın silah bırakmasını hedefleyen bu süreç ülkemizin geleceği ve coğrafyamız açısından büyük bir dönüm noktasıdır. Bu sürecin başarıya ulaşabilmesi için öncelikle dar çıkarların ve gündelik siyasetin gerisinde durarak bütünleştirici bir anlayışla ortak bir katkı sağlanması gerekmektedir.

Silahların bırakılması yalnızca terörle mücadelede bir adım öteye geçmekle kalmaz, aynı zamanda demokratikleşme, toplumsal barış, ekonomi ve uluslararası ilişkiler açısından da büyük fırsatlar sunar yani bugün “silahların bırakılması” ifadesi yalnızca şiddetin sona ermesi değil, bugüne kadar kaçırılan nice fırsatlardan dönüşür. Aynı zamanda, silahlar, ülkemizin gerçek potansiyelini yakalayabilmemiz için sırtımızdan atmamız gereken bir yükür.

Türkiye'deki toplumsal sorunların en temel nedeni demokratik haklardaki eksiklik ve devletin demokratik işleyişindeki aksaklıklardır. Bu durum toplumsal taleplerin ertelenmesine, hak ve özgürlüklerin yerine getirilmesinin zorlaşmasına yol açmaktadır. Silahların bırakılması, bu sarmalın kırılmasına, demokratik süreçlerin hızlanmasına ve halkın güvenliğini kazanacak sağlam bir zemin oluşturulmasına katkı sağlayacaktır. Bu adım Türkiye'nin hukuk devleti karakterini güçlendirecek, toplumsal kesimler arasında barışçıl ve sağlıklı ilişkilerin yeniden inşa edilmesine imkân verecektir. Sivil siyasetin güçlenmesi terörün sona ermesiyle hızlanacak ve daha sağlam bir yapıya kavuşacaktır. Terör ve güvenlik kaygılarının egemen olduğu bir ortamda siyaset maalesef tam anlamıyla işlerlik kazanamamış, demokratikleşme çabaları sürekli olarak geri plana itilmiştir. Silahların bırakılması güvenlik odaklı bir atmosferin sona ermesini sağlayacak, bu da sivil siyasetin daha güçlü ve etkili bir şekilde işlev görmesini mümkün kılacaktır. Bu, yalnızca güvenlik sorunlarının çözülmesiyle değil, aynı zamanda toplumsal, ekonomik ve kültürel meselelerin de kalıcı çözümler bulmasını sağlayacaktır.

Sayın milletvekilleri, silahların devreden çıkması aynı zamanda geçmişteki gölgeli yapıları ve kayıt dışı uygulamaları ortadan kaldırma fırsatını yaratacaktır. Terörle mücadele adına yapılan hukuk dışı işlemler devletin şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerini zedelemiştir. Bu süreç kırk yıllık terörü sona erdirmeyecek, aynı zamanda bu tür yapıların ve uygulamaların siyaset sahnesinden tasfiye edilmesini de mümkün kılacaktır. Terörün sona erdiği bir ortamda devletin kaynakları doğru ve etkin bir şekilde kullanılabilir, tüm halkımızın güvenliği sağlanacaktır. Bölge insanının yaşadığı travmalar ve güvensizlik duygusunu da silah bırakma süreciyle sona erdirmek mümkündür. Silahların bırakılması bölge insanının özgürleşmesini, hak taleplerinin ertelenmesinin önüne geçilmesini sağlayacaktır. Böylelikle tüm toplumsal kesimler daha eşit ve adil bir sistemin içinde yer alabilecektir. Bu, sadece bölge insanının değil tüm Türkiye'nin faydasına olacaktır. Şüphesiz, demokrasinin ilk adımı demokratik hak

taleplerinin özgürce ifade edilebilmesidir. Terörün gölgesi ortadan kalktığında Kürt vatandaşlarımızın dilleriyle, kültürleriyle alakalı taleplerinin rahatça konuşulabildiğini göreceğiz. Böyle bir Türkiye’de silah ve şiddet tekrar gündeme gelmeyecektir.

Ekonomik açıdan da bu süreç son derece önemli bir fırsattır. Terörle mücadele için harcanan kaynakların bir kısmı ülkenin kalkınması için kullanılabilir. Yüksek güvenlik harcamalarının yerine altyapı projeleri ve ekonomik kalkınma programları ön plana çıkacaktır. Bu süreç aynı zamanda ekonomik ve sosyal eşitsizliklerin giderilmesine de katkı sağlayacaktır.

Son olarak silahların bırakılması Türkiye’nin dış politikasına ve uluslararası ilişkilerine de olumlu bir etki yapacaktır. İç sorunlarını çözen bir Türkiye, bölgesel barışa katkı sunan bir aktör olarak küresel sistemde daha güçlü bir konum elde edebilecektir. Ayrıca, Batı’yla ilişkilerin normalleşmesi Türkiye’nin daha geniş bir stratejik alanı etkileme kapasitesini de artıracaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, bu süreç Türkiye’nin demokratikleşme, kalkınma, toplumsal barış ve güvenliği için önemli bir fırsattır. Hep birlikte bu tarihi süreci başarıyla sonuçlandırmak için el birliğiyle çalışmamız gerektiğine inanıyorum. Silah bırakma yalnızca bir siyasi çözüm değil, aynı zamanda ülkemizin refahı, huzuru ve geleceği için atılacak büyük bir adımdır. Bu tarihi fırsatı milletimizin yararına en iyi bir şekilde değerlendirmek hepimizin sorumluluğudur. Bu barış çalışmalarının tüm taraflarını gösterdikleri gayret ve kararlılık için tebrik ediyor, katkı ve destek sunmaya devam edeceğimizi tekrar ifade ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Torun.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi’nin 3’üncü maddesinin 4’üncü fıkrasının ilga edilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Lütfü Türkkan

Kocaeli

Burak Akburak

İstanbul

Metin Ergun

Hüsmen Kırkpınar

Muğla

İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Sayın Burak Akburak konuşacaklar.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Konuşmama başlamadan önce, aziz vatanımız için 15 Ocak 1997’de bölücü terör örgütü tarafından şehit edilen başta Jandarma Astsubay Kıdemli Çavuş Şahin Oğuz Kayabaşı ve tüm şehitlerimizi rahmetle, saygıyla, minnetle anıyorum. Bu vesileyle tüm gazilerimize şükranlarımı sunuyorum, ekranları başında Genel Kurul çalışmalarını takip eden şehit ailelerimizi ve yakınlarını saygıyla selamlıyorum; sizleri unutmadık, unutmayacağız ve unutturmayacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Adalet Akademisinin kurulmasını öngören kanun teklifinin 3'üncü maddesi üzerine söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Adalet Akademisinin kuruluşu, yargı mensuplarının meslek içi eğitimlerini uluslararası standartlara uygun şekilde alabilmelerini sağlamak adına önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir. Bu maddeyle, kamu tüzel kişiliğini haiz; bilimsel, idari ve mali özerkliğe sahip, merkezi Ankara'da bulunan Bakanlıkla ilgili ve özel bütçeli bir Türkiye Adalet Akademisi kurulması düzenlenmekte. Akademi Başkanlık ve Eğitim Kurulu olarak iki ana organdan oluşacak şekilde yapılandırılmış. Bu yapı akademinin hem bilimsel çalışmalar yapabilmesini hem de eğitim süreçlerini etkin ve verimli bir şekilde planlayabilmesini sağlayacaktır. Yargı sistemimizin ihtiyacı olan uzmanlaşmayı desteklemek adına bu birimlerin oluşturulması son derece önemli. Özellikle günümüzde hukukun birçok farklı disiplinle kesiştiği düşünüldüğünde bu adımın modern yargı sistemimize ciddi bir katkı sağlayacağı açıktır. İYİ Parti olarak yargının bağımsızlığını, tarafsızlığını ve etkinliğini güçlendirecek her adımı desteklemekteyiz.

Özellikle vurgulamak istediğim husus, bu akademinin gerçekten bilimsel, idari ve mali özerkliğini koruyacak şekilde yapılandırılmasının hayati önem taşıdığı. Akademi herhangi bir siyasi etki veya yönlendirmeden uzak, sadece adaletin üstünlüğünü esas alacak şekilde faaliyet göstermelidir, aksi hâlde bu değerli düzenlemenin amacına ulaşması mümkün olmayacak. Akademinin bağımsız, liyakate dayalı ve evrensel hukuk ilkelerine bağlı bir anlayışla faaliyet göstermesi ülkemizdeki adalet sistemine olan güveni artıracaktır.

Maddenin (4)'üncü fıkrasında "Akademinin eğitim ve öğretim faaliyetlerinin daha etkin ve verimli şekilde yerine getirilmesi amacıyla, Başkanın teklifi ve Bakanın kararıyla akademi eğitim merkezleri kurulabilir." denilmiştir. Türkiye Adalet Akademisi kurulduğu günden bu yana başkent Ankara'da yer almıştır ve bu yapı korunmalıdır. Hâkim ve savcı olacak kişilerin devletin başkentini tanınmasını manevi yönden de değerli buluyoruz. Hâkim, savcı adayları ve hâkim savcı yardımcıları için görev yapacakları devletin merkezinde eğitim almalarının hem mesleki gelişimleri açısından hem de üniter devlet yapımızın pekiştirilmesi açısından büyük bir fayda sağlayacağına inanıyoruz. Bu nedenle, ilgili düzenlemenin yer aldığı 4'üncü fıkranın maddeden çıkarılmasını talep ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz günlerde yaşanan acı bir olaya da dikkat çekmek istiyorum. İstanbul Barosuna kayıtlı genç bir hukukçu Avukat Mert Akdoğan hâkimlik ve savcılık sınavında üstün bir başarı elde ederek 115'inci sırada yer almasına rağmen sözlü mülakatta elenmiş ve bu süreçte yaşadığı adaletsizlikler ve umutsuzluk genç bir hukukçunun hayatına mal olmuştur. Bu elim olay yalnızca bireysel bir trajedi değil, aynı zamanda sistemimizdeki yapısal sorunların da yansıması. Ne yazık ki bu ilk değildir; 2013 yılında hâkim adayı Didem Yaylalı da benzer nedenlerle yaşamına son vermişti. Yargı sistemimizin genç hukukçulara güven veren, şeffaf ve adil bir yapıda olması hem adaletin tecellisi hem de geleceğimiz açısından hayati önem taşımaktadır. Buradan bir kez daha Adalet Bakanlığına sesleniyorum: Genç hukukçularımızın umutlarını kıran, adaletsizliklere yol açan bu mülakat sistemini derhâl gözden geçirin. Liyakate dayalı, nesnel ve adil bir sistem oluşturmak bu tür acıların bir daha yaşanmaması için zorunlu. Mert Akdoğan'a Allah'tan rahmet, ailesine ve yakınlarına sabırlar diliyorum.

Adaletin üstünlüğünü tesis etmek ve gençlerimize umut dolu bir gelecek sunmanın hepimizin ortak sorumluluğu olduğunu hatırlatıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Akburak.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 178 sıra sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesinde yer alan "oluşur" ibaresinin "ibarettir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

Aliye Coşar

Aydın

Karaman

Antalya

Türkan Elçi

Sezgin Tanrıkulu

Ayça Taşkent

İstanbul

Diyarbakır

Sakarya

Elvan Işık Gezmiş

Aliye Timisi Ersever

Giresun

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Antalya Milletvekili Sayın Aliye Coşar...

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİYE COŞAR (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu Meclis çatısı altında yaşanan hukuksuzluklar defalarca dile getirildi. Türkiye'nin en büyük sorunlarından bir tanesi de yaşanan hukuksuzluklardır. Maalesef ülkemizde hukuka güven gittikçe geriye gitmiştir. Hukukun üstünlüğü sağlanmadan ülkede ne demokrasiden ne eşitlikten ne de temel hak ve özgürlüklerden bahsedebiliriz. Yargı üzerinde siyasi baskı olduğu sürece yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı mümkün değildir; işte, yirmi iki yıllık AKP iktidarının yaptığı da budur. (CHP sıralarından alkışlar) Yerel seçimden sonra seçim yenilgisini hazmedemeyip kayyum uygulamaları başta olmak üzere siyasi davalarla halkın iradesini yok saydınız. Yargıyı araçsallaştırarak siyaseti dizayn eden bu zihniyet son olarak Beşiktaş Belediye Başkanımız Rıza Akpolat'ın evine hukuksuz bir şekilde şafak baskını düzenledi ve gözaltına aldı. Çağrıyla ifadesi alınabilecekken sırf kamuoyu algısını yönetmek için kolluk marifetiyle zorbalık yapılmıştır.

Kayyumcu zihniyetinize bir de şafak baskınları eklediniz. Kayyumcu zihniyetinizin son örneği de Akdeniz ilçesidir. Yine millet iradesini gasbettiniz. Anayasa'nın ve Anayasa Mahkemesinin kararlarının yok sayıldığı bir ülkede hukukun üstünlüğü de yoktur. Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarına rağmen aynı kanun teklifleriyle buraya geliyorsunuz. Defalarca dile getirilmesine rağmen yapılan bu hukuksuzlukta da ısrar ediyorsunuz. Tek adam rejimiyle ortada ne hukuk devleti bıraktınız ne de yasa.

Değerli arkadaşlar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuruda Türkiye 1'inci sıradadır. Türkiye en çok adil yargılanma hakkı ihlali ile güvenlik ve özgürlük haklarının ihlali konularında mahkûm edilmiştir. Anayasa Mahkemesine başvurularda binlerce makul sürede yargılanma hakkının ihlali şikâyeti olunca mevzuat değişikliğine gittiniz.

Değerli arkadaşlar, avukatlar da hâkimler ve savcılar gibi yargının kurucu unsurlarıdır. Geçtiğimiz hafta Antalya’da avukat bir meslektaşımız Avukatlık Kanunu’na göre kamu hizmeti niteliği olan mesleğini icra ettiği esnada Fatih Polis Merkezinde kolluk güçleri tarafından hukuka aykırı bir şekilde muameleye maruz kalmıştır. Avukat meslektaşlarımız mesleklerini yaparken ne yazık ki buna benzer uygulamalarla defalarca karşılaşmıştır. Avukat hakkı ihlalleri de giderek artmıştır. Avukat meslektaşlarımıza yapılan bu hukuksuz eylemlerin sorumlularından bir an önce hesap sorulmalıdır. Yargının kurucu unsurlarından olan avukatlara yapılan bu muamele kabul edilebilir değildir, cezasız kalmamalıdır. Hem kamuda hem özelde çalışan avukatların yaşadığı sıkıntılar günbegün artmaktadır, avukatlık mesleğinin icrası her geçen gün zorlaşmaktadır ve bu sorunu ne zamana kadar görmezden geleceksiniz? Avukatların yaşadığı meslek sorunları çözüm beklemektedir. Genç avukatlarda intihar oranı artmaktadır.

Ayrıca birçok hukukçu, hâkim ve savcılık sınavlarında yüksek puan almasına rağmen sizden olmadığı için mülakatlarda elenmiştir. Bu adaletsiz düzeninizde hukuku yok ettiğiniz gibi gençlerimizin geleceğini de yok ettiniz. Geçen hafta hâkim ve savcılık sınavında 115’inci olan genç hukukçu mülakatta elenince yaşamına son verdi. Liyakatin değil de mülakatın değer gördüğü sisteminiz, gençlerin geleceğini çaldığı gibi artık onları yaşamdan kopartıyor.

Yargıyı araçsallaştırdığınızın bir örneği de İstanbul Baro Başkanımız ve yönetimine görevlerine son verilmesi için dava açılmasıdır.

Yaşanan bunca hukuksuzluklar varken çıkmış bir de burada hukuktan bahsediyorsunuz. Burada, yaptığımız adliye binalarıyla övünüyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

ALİYE COŞAR (Devamla) - Oysa adalet, binalardan ibaret değildir. İktidarınızın tüm uygulamalarıyla kuvvetler ayrılığı yok edilmiştir. Yürütmenin kontrolü altına giren yargının bağımsız olmadığı bir düzende adaletten bahsedilemez. Halk bu adaletsiz düzeninize 31 Martta sarı kart gösterdi, kırmızı kart için sandık bekliyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Coşar.

Önergeyi oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, yoklama talebimiz var.

BAŞKAN - Oylamadan evvel yoklama talebi var.

Sayın Emir, Sayın Kış, Sayın Göl, Sayın Güneşhan, Sayın Kaya, Sayın Şevkin, Sayın Ednan Arslan, Sayın Bektaş, Sayın Mullaoglu, Sayın Ünver, Sayın Çakırözer, Sayın Ensar Aytekin, Sayın Ertuğrul, Sayın Coşar, Sayın Bankoğlu, Sayın Özdemir, Sayın Taşkent, Sayın Pala, Sayın Elçi, Sayın Ceylan.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 Milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi (2/2793) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 178) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, birleşime ara vereceğim. Sonra Sayın Bozdağ'la devam edeceksiniz. Aşağı yukarı bir iki haftadır yoğun bir tempo içerisindeyiz. Gribal bir durum da var.

Ara vermeden önce Sayın Gül'e bir söz vereyim.

Buyurun Sayın Gül.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Filistin'de ateşkes sağlandığı haberine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Filistin'de ateşkes haberini almanın mutluluğu içerisindeyiz. 7 Ekim 2023'ten itibaren İsrail'in sürdürmüş olduğu soykırıma karşı Filistin'de Gazze'de direniş, zalimlerin karşısında mazlumların direnişi bir meyve vermiştir. İsrail soykırımının tüm savaş suçlularının, soykırım suçlularının adalet önünde hesap vereceğine inanıyoruz ve hesap vereceği günü yakından Türkiye olarak da takip ediyoruz. Hukuki olarak da tüm süreçleri yakından takip ediyoruz ve Filistin'de yaşanan bu vahşete, soykırıma karşı dünyada bütün coğrafyalarda bu zulme karşı çıkan insanlık bu vahşetin karşısında birleşmiştir, bir olmuştur. Filistinli çocuklar, Filistinli kadınlar, Gazzeli masumlar zulmün önünde eğilmemişlerdir. Bu haklı direnişleri onları zafere götürecek direniştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Gül.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Temennimiz, ateşkesin kalıcı olması ve kalıcı barışın sağlanmasıdır. Özgür Kudüs'te, bağımsız Filistin'de, Mescid-i Aksa'da özgürlüğü kutlayacağımız günler çok yakındır diyorum.

Yaşasın özgür Filistin; yaşasın özgür Gazze, Mescid-i Aksa! (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Gül.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.05

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 23.23

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 48'inci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 Milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi (2/2793) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 178) (Devam)

BAŞKAN - 178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

4'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Şimdi aynı mahiyetteki 2 önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ferit Şenyaşar

Ömer Faruk Hülakü

Salihe Aydeniz

Şanlıurfa

Bingöl

Mardin

Ayten Kordu

Vezir Coşkun Parlak

Heval Bozdağ

Tunceli

Hakkâri

Ağrı

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Bülent Kaya

Mehmet Emin Ekmen

Mustafa Kaya

İstanbul

Mersin

İstanbul

Şerafettin Kılıç

İdris Şahin

Sadullah Kısacık

Antalya

Ankara

Adana

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'a ait.

Sayın Bozdağ, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

"Türkiye'de ciddi bir enflasyon ve hayat pahalılığı sorunu var. Vatandaşın hayat pahalılığından şikâyetleri var. Sorunları biliyoruz, sizleri duyuyoruz." Bu sözler İstanbul'da bir konferansta konuşan Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'e ait. Bu sözlerin sarf edilmesinden hemen sonra, bir gece yarısı operasyonu ile 2025 yılının asgari ücreti yüzde 30 zamlı 22.104 lira olarak açıklandı. Asgari ücretlilerden

sonra kamu emekçileri ve memur emeklilerine de yüzde 11,54 oranında zam yapıldı, işçi emeklileri için yüzde 15,75 olarak açıklanan zamlarla ücretler baskılandı, enflasyona ezdirildi. Ekonomik daralmanın ve enflasyonun bedeli yine milyonlarca asgari ücretli, emekçi, emekli ve ailelerine ödeltildi. 70 milyonluk işçi, emekçi, emekli ve ailesinden bahsediyoruz ve açlık, sefalet ücretine mahkûm edilmiş durumdalar ve maalesef 2025, 2024 yılını aratır olacak. MÜSİAD'ın bir programındaki konuşmasında Mehmet Şimşek patronlara "Biz sizden para kazanmanızı bekliyoruz, daha çok para kazanmanızı istiyoruz, başka bir şey istemiyoruz." derken patronlar ise "Uzun süredir işçi maliyeti yüksek, kur düşük, rekabeti kaybettik, ihracat yapamıyoruz, nasıl kazanalım?" serzenişlerinde bulunuyorlardı. Maliye Bakanı zengin bu feryadını duymuş olacak ki emeğin maliyetini düşürüp zengin kesesine bıraktı, bir de patrona asgari ücret desteği yüzde 42 artışla bin lira yapılacak, hem de İşsizlik Fonundan karşılanacak. Vergi yükünü de 1 puan arttırarak, emekçinin, halkın sırtına vurarak yüzde 18,3'e yükseltti. Milyonlar adaletsiz ve yüksek vergi yükünün altında kaldılar; enflasyonun da açlık sınırının da yoksulluk sınırının da altında kaldılar. Milyonlar köleleştirilmiş durumda. Son bir yılda taze sebze fiyatları yüzde 125, doğal gaz abonelik ücretleri yüzde 125, kira artış oranı yüzde 109, çocuk bakım hizmetleri yüzde 90, eğitim ve gıda gibi temel harcamalarındaki artış yüzde 80 olarak gerçekleşmiş durumda. İnsanlar temel ihtiyaçlarını bile karşılamakta güçlük çekiyorlar. Gıda ve enerji enflasyonu manşet enflasyondan yüksek, yoksulun ve emekçinin enflasyonu da yine zenginden neredeyse 2 kat daha yüksek. İktidarın tarafı ise açık ve net, zenginle zenginleşmekten yana ama sermaye ekonomik krize deva olamıyor, istihdama da işsizliğe de çözüm değil. Sermayenin sadece ve sadece kendisi büyüyor ve toplumun geri kalanıyla arasına sürekli kendi lehine büyüyen bir gelir eşitsizliği yaratıyor.

Bakın, uzmanlar 2025 yılında enflasyonda ciddi bir düşüş beklemiyorlar, ekonominin yavaşlayacağı söyleniyor. OECD son raporuna göre 2024 yılında yüzde 3,5 büyüyen Türkiye 2025 yılında yüzde 2,6 oranında büyüyecek ve uzun zamandır ilk kez büyüme dünya ortalamasının yani yüzde 3,3'ün altında gerçekleşecek. Kaynaklar geniş toplum kesimleri için azalırken yaşam maliyetlerinin yükü de ağırlaşacak, hayat pahalılığı ve işsizlik artarak sürecek. Birçok ülkede işsizlik azalırken özellikle geniş tanımlı işsizlik Türkiye'de yüzde 27,6'ya yükselmiş ve gerçek işsiz sayısı 11 milyonu aşmış durumda.

Bir de Orta Doğu'da süregelen ve giderek daha çok aktörlü bir duruma gelen savaş ve çatışma süreçleri ve bu gerçekliğe barış değil savaş politikalarıyla eklemelenmek, sürdürmek. Bugün için merkezi bütçenin neredeyse yüzde 45'i sermayeye ve savunma ve güvenlik harcamalarına, savaş sanayisine ayrılmış durumda. Buna ek olarak Suriye'de savaş ve çatışmanın tırmanması ve alevlenmesi ise maalesef enflasyonu, yoksullaşmayı, işsizliği artıracak ve yoksulun, emekçinin payı daha da azalarak güvenlik harcamalarına, savaş sanayisine ve savaş baronlarına akıtılacak. Bugüne kadar tüm veriler Suriye iç savaşının Türkiye ekonomisine kaybettiği yönünde. Hegemonik bir aktör olarak savaştan bir medet ummak, savunma sanayisi, altyapı, inşaat gibi sektörler üzerinden ve de Suriye halklarının öz kaynaklarını devşirerek Suriye sahasından ekonomik bir girdi beklemek vicdani de ahlaki de değildir.

BAŞKAN - Sayın Bozdağ, lütfen tamamlayalım.

HEVAL BOZDAĞ (Devamla) - Yıllardır otoriter bir rejime karşı özgürlük ve demokrasi mücadelesi veren halkların talepleri ve hakları tabii ki özgürlük ve demokratik bir yaşamdır; bunca acı boşuna çekilmedi, bu mücadelenin kazanımlarını yok saymaya da gasbetye de kimsenin hakkı yok. Bu durumda barış ve dayanışma tüm halklara, Türklere ve Kürtlere kazandıracak tek formülüdür.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bozdağ, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'a ait.

Sayın Kısacık, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yargı sisteminin işleyişi için son derece önemli olan bir kanun hakkında görüşmeleri gerçekleştiriyoruz. Kanun teklifinin gerekçesine baktığımızda adil, bağımsız, tarafsız ve etkin bir yargı sisteminin hukuk devleti için önemi vurgulanıyor ama kanun teklifinden anladığımız, yargının işleyişini anayasal düzen içinde geliştirmek değil verilecek yetkiyle Sayın Cumhurbaşkanının kararnamelerle yargıya müdahale edebilmesini sağlamak olduğunu görüyoruz.

Değerli milletvekilleri, bir devletin gerçek gücü ne Merkez Bankası rezervi ne sahip olduğu topu tüfeği ne de fiziki ve ekonomik kaynaklarıdır. Bir devletin gerçek gücü vatandaşlarının adalete olan güveninde yatar. Adalet, insanlığın en yüce erdemidir. Adalet, devletin direğidir, temelidir. Adalet, toplumların bir arada yaşamasını sağlayan huzurun ve güvenin temel taşıdır. Şimdi, biliyorsunuz ki “Ekonomik krizden ülkeyi kim kurtarır?” deyince, akla gelen ilk kişi Genel Başkanımız Sayın Ali Babacan’dır. Sayın Ali Babacan’a çıktığı televizyon kanallarında “Ekonomiyi nasıl düzelteceksiniz?” diye sorduklarında verdiği ilk cevap “Adaletle güveni yeniden tesis ederek.” derler. Bir daha sorduklarında yine “Adalet.” der, bir daha sorduklarında yine “Adalet.” der. Dolayısıyla adalet, ekonomi dâhil toplumun tamamına sirayet eden temel, vazgeçilmez bir kavramdır fakat üzülererek ifade etmek istiyorum ki AK PARTİ iktidarı döneminde şikâyet edilen konuların başında adaletsizlikler gelmektedir. Günümüzde yargı artık diğer kuvvetleri, özellikle de yürütmeyi frenleyebilecek güç ve bağımsızlığa sahip etkili bir aktör olmaktan çıkmış, aksine, âdeta yürütmenin sopası hâline gelmiştir. Sadece yargıda alınan kararlarda değil iktidarın toplumun farklı kesimlerinde ve farklı alanlarında sergilediği adaletsizlik ülkemizde devlete olan güveni ve devlete olan inancı zayıflatmıştır. Söz verdiğiniz hâlde kaldırmadığımız mülakat sistemi yüzünden hakkı yenen gençlerimizin devlete olan inancı zayıflamıştır, sağlığı ticarileştirdiğiniz için doktorlarımızın devlete olan inancı zayıflamıştır. Binlerce doktorumuz yurt dışına göç etti, geriye kalan doktorlar isyanda, aile hekimlerimiz gündür grev yapıyor. Açlık sınırının altında bir maaşla sefaletle mahkûm ettiğiniz asgari ücretli çalışanlarımızın devlete olan inancı zayıflamıştır. Sosyal adaletsizliğin dibine mahkûm ettiğiniz emeklilerimizin devlete olan inancı zayıflamıştır. Gerçeğe aykırı TÜİK enflasyonu yüzünden düşük maaşlarla mağdur ettiğiniz memurlarımızın ve memur emeklilerimizin devlete olan inancı zayıflamıştır. Bakın, bunlar hep toplumun farklı kesimlerinde sergilediğiniz adaletsizliklerin bir sonucudur. Bir memlekette imtiyaz alıp yürürse, adamı olan, tanıdığı olan, dayısı olan işini halledip, kimi kimsesi olmayan mağdur olursa adalet sarsılır, mülk sarsılır. Bir taraftan, pırl pırl gençler işsiz kalırken bir taraftan 5 yerden ballı maaş alanlar olursa adalet sarsılır. Anayasa Mahkemesi kararına rağmen seçilmiş milletvekili hapisteyken dışarıda mafyalar, çeteler cirir atıp racon keserse adalet sarsılır.

Değerli milletvekilleri, eğer toplumda adaleti sarsarsak toplumun ahlakını da sarsarsınız. “Adalet” aynı zamanda ahlakla ilgili bir kavramdır. Çoğu durumda “ahlaklı olmak” ve “adil olmak” birbirini ifade eden temel kavramlardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kısacık, lütfen tamamlayın.

SADULLAH KISACIK (Devamla) - Şöyle bir düşünecek olursak adaletli olmayan biri ahlaklı da kabul edilemez. Eğer bugün toplumsal bir çürüme yaşıyorsak bunun nedeni toplumda adaleti sağlayamamamızdır, hakkı yerine koyamadığımızdandır, herkese gerçek hakkını teslim edemediğimizdendir.

Buradan iktidar yetkililerine samimi bir çağrıda bulunmak istiyorum: Bu ülkeyi birazcık seviyorsanız, birazcık bu millete değer veriyorsanız adalete inanın, adaleti ilk önce vicdanlarınızda

tesis edin, adaleti iktidarın sopası olmaktan çıkarın, adaleti millete hizmet edecek bir araca dönüştürün diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kısacık, teşekkür ediyorum.

Şimdi aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önermeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 178 sıra sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesinde yer alan "ile eğitim ve öğretim hizmetlerinden faydalanması uygun görülen diğer kişilere yönelik" ibaresinin "için" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bulbül

İsmail Atakan Ünver

Aliye Coşar

Aydın

Karaman

Antalya

Türkan Elçi

Mustafa Sezgin Tanrıkulu

Ayça Taşkent

İstanbul

Diyarbakır

Sakarya

Elvan Işık Gezmiş

Aliye Timisi Ersever

Giresun

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'e söz veriyorum.

Sayın Taşkent, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Yargının bağımsızlığını ve tarafsızlığını olumsuz etkileyecek her türlü düzenlemeden kaçınmak ve hukuk devletinin temellerini sağlamlaştırmak için çalışmamız gerektiğini her fırsatta vurgulamamıza rağmen maalesef tersi uygulamalara tanıklık ediyoruz. İktidar akademi açma sevdasından vazgeçemiyor; Diyanet, Eğitim, Adalet Akademisi. Tek amaç, bu akademileri tek adam rejiminin uygulamalarının aracı hâline getirmek. Bugün Türkiye'de en çok zarara uğrayan, zedelenen, toplumda değer ve inanç kaybeden olgu adalet. Kendinize yonttuğunuz, çıkarlarınızı korumak için bozuk para gibi harcadığınız şeyin adı da adalet. İktidarınız "millet iradesi" diyerek her kapıyı kendine açarken nasıl oluyorsa seçmen ayrımı yaparak bazı yurttaşları cezalandırıyor. Ötekileştirmekten, toplumu parçalamaktan, ayırmaktan duyduğunuz haz burada da ortaya çıkıyor. Ne hikmetse size oy veren yurttaşlar millet iradesi olurken muhalefete oy verenler söz konusu olduğunda ne millettten ne de iradeden söz ettiriyorsunuz. Yerel seçimlerden bu yana yaşadığınız derin hezimetin bedellerini halka ve yurttaşların iradesine ödetmeye çalışıyorsunuz ve bunu yaparken ayaklar altına aldığınız şey yine adalet oluyor. OHAL sonrası sizde bağımlılık hâline gelen kayyum atamalarını son sekiz senede tam 154 kez uygulamaya soktuğunuzu görüyoruz. 2016 yılından bugüne 11 milyondan fazla seçmenin iradesini kayyumlarla gasbettiniz. Yerel yönetimlerin bağımsız olarak işleyebilmesini engellerken bir yandan da toplumda adalet olgusunu aşındırdınız. Beşiktaş'ta, Esenyurt'ta, Akdeniz'de, Ovacık'ta, Diyarbakır'da adaleti nasıl yok saydığınızı ve kendinize yonttuğunuzu biliyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sadece yargıda alınan kararlarda değil tüm tercihlerinizde ülkenin hücrelerine kadar adaletsiz uygulamalarınıza tanık oluyoruz. Bir tarafta derin bir şatafat, diğer tarafta sefalet; bir tarafta enflasyona ezdirdiğiniz milyonlar, diğer tarafta yüzde 200'leri bulan zamlarınız; bir tarafta geçinemediği için canına kıyanlar, diğer tarafta zengin ettiğiniz müteahhitleriniz; bir tarafta ataması yapılmadığı için inşaatta çalışırken iş cinayetinde ölen öğretmenler, diğer tarafta çift maaşlara teslim ettiğiniz bürokrasi; bir tarafta serbest bıraktığınız mafyalar, çete üyeleri, diğer tarafta tutukladığınız halkın vekili Can Atalay. Uluslararası araştırmalar da bu ülkede adaletsizliğin geldiği boyutu net bir şekilde ortaya koyuyor. Dünya Adalet Projesi'nin Hukukun Üstünlüğü Endeksi'ne göre temel insan hakları korumasında 139 ülke arasında 133'üncü sıradayız. Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'ne göre ise 149'uncu sıradayız. 2022 Yolsuzluk Algı Endeksi'nde 180 ülke arasında 101'inci sırada yer alıyoruz; 2013'ten bu yana 48 basamak gerilemişiz.

Memlekette adaletsizlik öylesine derin ki neredeyse her gün bir kadın erkekler tarafından katlediliyor; birçok davada erkekler haksız tahrik indirimi veya "iyi hâl" denilerek cüzi cezalar alıyor. Buna karşın iktidarınız kadını koruyan sözleşmelere ve yasalara âdeta savaş açıyor. (CHP sıralarından alkışlar) İstanbul Sözleşmesi'nden bir gecede çıkılıyor ama siz tüm bunlara rağmen hâlâ adaletten bahsediyorsunuz, oysa ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz. Eylemleriniz niyetlerinizin açık kanıtı.

Yok ettiğiniz adalet bir gün sizlere de lazım olacak diyor ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Taşkent, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesinin (c) bendinde yer alan "tespit etmek" ibaresinin "belirlmek" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Lütfü Türkkan

Metin Ergun

İstanbul

Kocaeli

Muğla

Hüsmen Kırkpınar

Burak Akburak

Selcan Taşcı

İzmir

İstanbul

Tekirdağ

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'ya söz veriyorum.

Sayın Taşcı, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle PKK terör örgütü tarafından 15 Ocak 1997'de şehit edilen kahraman Jandarma Erimiz Şahin Celal Ak'ı rahmetle anıyor, onun nezdinde bütün şehitlerimizi, gazilerimizi ve ekranları başında bizi takip eden bütün şehitlerimizi ve yakınlarını saygıyla selamlıyorum; sizleri unutmadık, unutmayacağız, unutturmayacağız.

"Bir saniyesine bile hükmedemediğimiz bir dünya için bu kadar fırlıdak olmaya gerek yok." demişti. Ölümüyle sonuçlanan o menfur vakayı aydınlatabilecek davanın düşürülmesiyle, sözlerinin bir kelimesinin bile anlaşılmadığını gördüğümüz merhum Muhsin Yazıcıoğlu'nu da bu vesileyle anıyorum.

Türkiye Adalet Akademisinin kendisine biçtiği bir misyon var. Buna göre bu Kurum çatısı altında yapılacak iş, hukuka ve insan haklarına bağlı yani usulsüzlüğü esasa bakın pışkinliğiyle normalleştirmeyen, mesaisini hak ve hürriyet gasbına kılıf aramaya harcamayan; tarafsız, bağımsız, hür vicdanıyla karar veren yani hiçbir şart ve koşulda müritleşmeyen, yandaşlaşmayan, talimatla dosya açıp kapatmayan, meslek etik ilkelerini benimseyen ve uygulayan yani hiç kimsenin karşısında iliksiz cübbesine ilikleyecek düğme arama telaşına kapılmayan, toplumun adalet ihtiyacına cevap verebilecek yani açtıkları ve açmadıkları soruşturmalar, verdikleri ve vermedikleri hükümlerle vicdanları kanatmayan hâkim ve savcılar yetiştirmek. Bu misyonla çıkılan her yolun açık olmasını ben canıgönülden dilerim. Dilerim ki bu akademi mülakatperestlerce çürütülen adalet alanını yeniden umuda dönüştürecek öyle bir liyakat çatısı koysun, bu Akademinin tedrisatından geçen savcılar öyle savcı, hâkimler öyle hâkim olsun ki kimse Diyojen'in gün ortasında fenerle adam aradığı gibi elinde fener, yüreğinde kederle adalet dilenmek zorunda kalmasın siyaset kapısı önünde. Öyle savcılar, öyle hâkimler yetişsin ki buradan, biri bile az önce andığım görüntüsü kaza ama vicdanlardaki karşılığı bir siyasi suikast olan, aydınlatılabilse çorap söküğü gibi kim bilir daha ne çok kirden arınmayı sağlayacak Muhsin Yazıcıoğlu yargılamasını zamanı alet edip aşındıranlara benzemesin. Öyle savcılar hâkimler yetişsin ki buradan, kimse tehdidi, hakareti kendine hak göremesin. Bu ülkede kimsenin tehdit özgürlüğü, kimsenin kimse için hiçbir suçu azmettirme özgürlüğü bulunmadığı gerçeği sadece kâğıt üzerinde kalsın. Bütün bu ilkeler ayrıca hiçbir sıfat gerektirmeksizin, her bir vatandaşımız için de geçerli ama cüretin, hukuk tanımazlığın, fecaatin boyutlarını ortaya koyması açısından manidar, eğer yasalarla birlikte bir de devletin koruma polislerince fiilen korunan, bu şartlarda hayli ironik olacak ama bir metafor olarak dokunulmazlığı bulunan, hak ve hürriyetlerinin korunması yasalarla birlikte bu Meclisin de uhdesinde bulunan bir milletvekili, bir siyasi parti Genel Başkanı alenen hakaret ve tehdide uğradığında bu hakaret ve tehditler, hele bir de yanında yöresinde kim varsa evvelce başkentin göbeğinde işlenmiş bir başka suikasta da bulaşmışlarca yapılıyorsa hukuk devletin kendilerini donattığı yetkileri kullanmak, üzerlerine yüklediği vazifeyi yerine getirmek için kimseden işaret beklemek aczine düşmesin. Öyle savcılar, hâkimler yetişsin ki PKK terör örgütünün yirmi beş yıldır ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü olan elebaşından hele de terör örgütüne talimat taşımanın suç olduğunu söyleyebilsin. Yirmi beş yıldır tutuklu olan, güya tecrit altındaki bir terörist eskisi terör örgütüne hâlâ söz geçirebiliyorsa bunun ancak bu süre boyunca cezaevinden terör örgütüyle irtibat kurmasıyla mümkün olabileceğinden hareketle, katil Öcalan infazı devam eden suçlarının cezası hükme bağlandıktan sonra da aynı suçları işlemeye devam etmiştir. Bu suçlar için yeniden, yeniden ve yeniden yargılanacak birine “Siz hangi umut hakkından söz ediyorsunuz?” diyebilsin.

Ve yarın 16 Ocak; teğmenlerimiz, olmayan bir suçun savunmasını yapmak durumunda kalacak. Yarın, hak bilen, hukuk bilen biri çıksın ve bu utanç dosyasını öyle bir kapatsın ki en anlamak istemeyenin bile kafasına kazınsın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Taşcı, lütfen tamamlayın.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Bitiriyorum.

Türkiye Cumhuriyeti'nde Mustafa Kemal'in askerleri olmak da, o askerlerin ülkesine, ülkesinin kurucu değerlerine bağlılık andı içmesi de suç değildir; suç olan bunlara kastedilmesidir, daha büyük suç olansa bunlara kastetmenin neredeyse marifet mertebesine yükseltilmesidir. Bu suçları işleyenleri devlet aklının timsali sayıp da Mustafa Kemal'in askerlerinin üniformalarını çıkartmaya çalışmak bu ülkeye yapılabilecek en büyük kötülüklerden biridir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Taşcı, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde 4 önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ferit Şenyaşar

Ömer Faruk Hülakü

Salihe Aydeniz

Şanlıurfa

Bingöl

Mardin

Ayten Kordu

Kamuran Tanhan

Vezir Coşkun Parlak

Tunceli

Mardin

Hakkâri

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Bülent Kaya

Mehmet Emin Ekmen

Mustafa Kaya

İstanbul

Mersin

İstanbul

İdris Şahin

Şerafettin Kılıç

Ankara

Antalya

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'a ait.

Sayın Tanhan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan, hoş geldiniz.

Ben sözlerime Rojava'da haber yaparken İHA saldırısı sonucu katledilen Cihan Bilgin ve Nazım Daştan'ı anarak başlamak istiyorum. Ve ailelerin başvurusu üzerine bir heyet olarak cenazeleri almak üzere Kuzey Irak Kürdistan Bölgesi'ne geçmek istediğimizde üç gün Habur Sınır Kapısı'nda heyetle beraber bekletildik, amaç neydi? Açıkçası kimsenin anlayabildiği bir durum değildi. Bir vekil ve beraberindeki 7 kişiden oluşan ve yurt dışı yasağı olmayan pasaportlu vatandaşların neden yurt dışına çıkmasına izin verilmeyeceği kimsenin aklına gelmeyecek ya da tahayyül edilmeyecek bir durum. Biz ilk gittiğimizde, öncelikle içinde bulunduğumuz aracın kaçakçılık şüphesiyle x-ray cihazından geçeceği söylendi. Biz cenazeleri almaya giderken oradaki aklın bize yaklaşımı kaçakçılık şüphesi oldu. Bu x-ray cihazında beş saat bekledi bu araç, beş saat müdahaleler sonrasında herhangi bir durum olmadığı, geçebileceği söylendi. Bu sefer pasaport kontrol noktasına geçtiğimizde bize söylenen bir durum, sistemin çöktüğüydü. Oysaki biz beş saat orada beklediğimizde sistemde herhangi bir aksaklık yoktu. Üç gün boyunca o ailelere tekrar tekrar o acıyı yaşattınız, tekrar tekrar, üç gün boyunca. Muhatap bulamadık, hiçbirimiz yatamadık, hiçbirimiz yemek yiyemedik; o acıları tekrar yaşadık hep beraber. Söylenen tek şey sistemin bozuk olduğuydu ama aslında bozuk olan zihniyetti, bozuk olan vicdan ve ahlaksızlığınızdı, bozuk olan insanlığımızdı aslında. Üç gün boyunca biz bunu gördük, bunu yaşadık. Üç gün boyunca Habur Sınır Kapısı'nda devleti göremedik, devletin hiçbir yetkilisini göremedik. Devlet, bizim geçmememiz için âdeta Habur Sınır Kapısı'nı terk etti.

Bir devlet düşünün, siber güvenlik nedeniyle... “Siber sahamız” deyip bu kürsüden meydan okuyanlar, bilmem bilmem neler söyleyenler, o günlerde üç gün boyunca bu ülkenin sistemini düzeltmedi, güya. Dolayısıyla, Nazım Daştan ve Cihan Bilgin’in alınmamasının bir önemi vardı, bir ölçü durumu vardı. Nazım Daştan Silopi olaylarında, öz yönetim olaylarında Taybet ananın haberini yapan gazeteci idi ve Silopi olaylarından sonra Gaziantep’te gözaltına alınıp bir süre tutuklandı. İşte, o günkü akıl, Habur’daki akıl bu öfkeyle yaklaştı Nazım’ın bu haberine; ölç alıyordu ama bir ölüden ölç alamayacağı için bu sefer ailesinden almaya başladı. İstanbul Barosunun yaklaşımı da buna ilişkindi. Ne demişti? Uluslararası insancıl hukuk ve Cenevre Sözleşmesi’nin ihlali olduğunu vurgulamıştı.

Az önce Komisyon Başkanı Roma Statüsü’nden bahsetti. Peki, Türkiye Roma Statüsü’ne üye mi, kabul etmiş mi? Hayır. Neden? Uluslararası Ceza Mahkemesini öngördüğü için. Çekince ne? Demek ki Türkiye savaş suçu işlerse “Ben Uluslararası Ceza Mahkemesinde yargılanmak istemiyorum.” diyor. Eğer Filistin için isteyeceksek -ki istemeliyiz- o zaman burada da istemeliyiz aynı durumu.

Dolayısıyla, şuraya geleceğim: Ne zamandan beri mevcut olduğu bilinmeyen ve ebediyen geçerli olan gömülme hakkının son yıllarda Türkiye’de her gün başka bir şekilde ihlal edildiğini görüyoruz. Herkesin gömülme ve cesedine hürmet etme hakkı var. Ölenin mezarına konulması gerekir ki yası tutulabilsin ve yastan çıkabilsin aileleri. Cesedin gömülmesine izin verilmemesi çürümüşlüğü en büyük kanıttır. Herkesin, ailesinin geleneklerine, örf ve âdetlerine uygun olarak onurlu bir şekilde gömülme, akrabası olan veya kendisine yakın olan bir kişiyi defnetme, ahlaki görevlerini yerine getirme fırsatına sahip olma ve insan niteliğini gösterme, son yolcuğuna uğurlama, ölüyü anma hakkı ile toplum ve devlet tarafından nasıl görülürse görülsün bütün medeniyetlerde kutsal bir değeri ve hatıra sembolü olan bir mezara sahip olma hakkı vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tanhan, lütfen tamamlayın.

KAMURAN TANHAN (Devamla) - Ve bu hak kanunla yazılı olarak düzenlemeyi bile gerektirmeyecek kadar doğal ve tartışmasız bir haktır çünkü haklar kanunlardan önce gelir. Bu nedenle, devletin güvenlik güçlerinin ve yerel mahkemelerin, gerekçesi ne olursa olsun insan onuruna yakışır bir şekilde gömülme ve insanların yakınlarını gömebilme hakkını gözeterek yaklaşması gerekiyor ve bir insanı diğer mahlukatlardan ayıran en temel özellik cenazeye yaklaşım, cenazeye saygıdır. İslamiyet’te “Kişi öldükten sonra kimliksizdir.” deniliyor ama bu olayda ne yazık ki böyle bir durumla karşılaşmadık. Bir cenazeye yapılabilecek en çirkin hareket olarak değerlendirilecek bir durumdur cenazeye hürmetsizlik. “İnsan bir defa ölür.” derler, ölü acı çekmeyebilir ama ölü üzerinden topluma ceza vermek istenmesi büyük bir haksızlık ve ahlaksızlıktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tanhan, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya’ya ait.

Sayın Kaya, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; grubumuz adına 5’inci maddede söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce, Grup Başkan Vekilimizin de ifade ettiği gibi, Gazze’de ateşkesin olduğuna dair haberler tabii olarak hepimizi mutlu etti. 7 Ekim 2023 gününden beri devam eden katliamın, soykırımın son bulacağına dair işaretler tabii ki Gazze’deki gözyaşlarını dindirdi, bu noktadaki sevincimizi buradan ifade etmek istiyorum ancak şunu da söyleyeyim: İsrail’in askerî ve siyasi hedeflerine ulaşamamış olması, Gazze’nin sadece Orta Doğu’da İsrail ile Filistin arasında bir sorun olmadığının anlaşılması,

dünyanın dört bir tarafından vicdan sahibi insanların dini, dili, ırkı, mezhebi ne olursa olsun Gazze’de yaşanan soykırımın acısını yüreklerinde hissetmeleri, 7 Ekim 2023 tarihinden bugüne yaşanan süreçte bütün dünyada siyonizm planlarına dair bütün detayların ortaya çıkmış olması, 50 bin şehit olmasına rağmen dünya adına önemli bir kazanımdır, direniş adına önemli bir kazanımdır.

5’inci maddenin, sizlerin de takip ettiği gibi, merkezinde Adalet Akademisinin işleyişi var. 2019 yılında kurulan, 2023 yılında Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen, Cumhurbaşkanının kararnamesiyle yapıldığı hâlde şimdi Bakanın iradesine bağlanan, tekrar bir anlamda Anayasa Mahkemesinin kararının arkasından dolaşmak gibi bir hedefi olan bir madde bu ve bu kanun teklifiyle şu anda sizlerle karşı karşıyayız.

Değerli milletvekilleri, bir savaşta barut yoksa, barutun yokluğu ne anlama geliyorsa adaletsizlik bir toplum için odur. Adaletsizlik insanı nefessiz bırakan bir ortamdır. Adaletsiz yaklaşım ülkeye aidiyet hissini zayıflatır. Özellikle gençlerin adaletsiz ortamda kendilerini ifade edememeleri ve neticesinde gelecek kaygısı içerisine düşmeleri o gençlerin o ülkeyle olan bağlarını zayıflatır. Şimdi, adaletin olmadığına dair, adaletsizliklere dair once şey söyleyebiliriz. Eminim sizlere de birçok vatandaşımız ulaşıyor, özellikle mülakat gibi farklı atamalarda yaşanan sıkıntıları özellikle dile getiriyorlar ve sizler yaşanan olağanüstü dönemin -o olağanüstü dönem sizlerin tarifiyle ancak anlaşılabilir- koşulları gereği bugün sessiz kaldığınız bu olumsuzluklar yarın mutlaka tersine rövanşist bir anlayışla sizin kapınızın önünde gelir duraklar. Şimdi, adaleti sağlayacaksa şimdi, adalet olacaksa şimdi, eğer adaleti kâmil manada yerine getiremezsek değerli arkadaşlar, bizim geleceğe güvenle bakmamız mümkün olmaz.

Bir öğrenci ulaştı bize, din kültürü öğretmeni, emin olun ben kendisini telefonda dinlerken, o gözyaşlarını, hıçkırıklarını dinlerken hiçbir şey söyleyemedim. Bütün belgeleri koymuş, mülakatta aldığı notları ortaya koymuş ve sözlü mülakatta uğradığı haksızlıkları bütün detaylarıyla yazmış ve neticesinde onun gözyaşlarının damlıyor olması hepimizin yüreğini kanatmalıdır. Böyle adaletsizliklerle hepimizin mutlaka mücadele etmesi gerekir.

Bir de değerli arkadaşlar, adalet demek sizin kendinize olan yaklaşımınızı değil ötekiyle olan ilişkinizi belirleyen bir şeydir. Eğer en zor zamanda adaleti ötekine karşı kâmil manada uygularsanız, işte siz o zaman adil bir insan vasfına sahip olabilirsiniz, ötekiyle olan ilişkiniz burada belirleyici olur. İmam-ı Azam Ebu Hanife diyor ki: “En büyük fakih kalbinizdir.” Yani bütün bu toplumda dönen adaletsizliklere karşı lütfen -bırakın muhalefet partileri şunu söyledi, bunu söyledi, siz önünüze gelen kanun maddelerine de bakmayın- dönün kalbinize bakın. O kalbiniz size eğer bütün bu olumsuzluklara rağmen hâlâ “Adalet var.” diyorsa ya kalbinizde problem var ya da fotoğrafı doğru çekemiyorsunuz demektir.

Değerli arkadaşlar, sözlerimi toparlarken şunu ifade etmek istiyorum: 1974 yılında bir Alman bilim adamı tarafından, bilim insanı tarafından dile getirilen “suskunluk sarmalı” diye bir tabir var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Teşekkür ederim Başkanım.

İnsanlar artık endişeleri veya sıkıntıları dile getirildiğinde karşılık yok zannediyor ve neticesinde toplumdan bu duruma tepki gelmiyor diye o durumu dillendirmekten vazgeçiyorlarsa buna “suskunluk sarmalı” deniyor. Ama emin olun, suskunluk sarmalı bir susar, iki susar, üç susar ve bir gün sandık bu milletin önüne geldiğinde o sandıkta -hani demişler ya “Berber saçın ak mı, kara mı?” diye, o gün o saçlar önünüze düştüğünde- bugün bütün söylediklerimizin ne anlam ifade ettiğini belki anlarsınız ama o zaman bu sizin için çok geç olur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

Şimdi diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 178 sıra sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesinde yer alan "yeteri kadar" ibaresinin "kadro cetvelinde belirtilen sayıda" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül	İsmail Atakan Ünver	Aliye Coşar
Aydın	Karaman	Antalya
Türkan Elçi	Mustafa Sezgin Tanrıkulu	Ayça Taşkent
İstanbul	Diyarbakır	Sakarya
Elvan Işık Gezmiş	Aliye Timisi Ersever	Serkan Sarı
Giresun	Ankara	Balıkesir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'ya söz veriyorum.

Sayın Sarı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Ne yazık ki ülkemizi içinde bulundurduğunuz adaletsizlik, hukuksuzluklar ve bu düzende yaşadığınız mağduriyetleri hep birlikte görüyor ve yaşıyoruz. Bugün kurduğunuz bu akademiyle eğer bir şeyleri düzeltebileceğinize inanıyorsanız yanıldığınızı bugün sizlerin gözünün içine baka baka söylemek için söz almış bulunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Anayasa'ya aykırı, hukuksuz ve adaletsiz bir sistemi kurmaya çalışıyorsunuz. Yine yandaşınızı kayırmak, yeni bir düzen kurmak için yaratmaya çalıştığınız bu akademiye karşı tavrımız açık ve nettir. Ne yazık ki ülkemizin hukuka olan ihtiyacı, adalete olan ihtiyacı her geçen gün artmakta. İktidarınızda, yirmi üç yıllık Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidarında kaybettiğimiz en önemli değerimiz adalet olmuştur. Adalet bir toplumun temel direği, devletin meşruiyet kaynağıdır. Ne yazık ki siz devleti hükümet devleti hâline çevirdiniz. Devletin kurumlarına olan inancı, güveni sarstınız, yok ettiniz. Sizin yarattığınız adalet sistemine olan güven her geçen gün azaldı ve bugün yok oldu. Toplumsal eşitsizlikler her geçen gün derinleşti. Hukukun üstünlüğü ilkesini gölgede bıraktınız. Ne yazık ki siz halkın adalete olan inancını yok ettiniz. Yazıklar olsun sizin kurduğunuz bu sisteme ve bu düzene! (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Siyasi müdahalelerinize, keyfi kararlarınızla hukuku araç hâline getirerek hukuku "guguk" yaptınız. Yazıktır sizin bu tarzınıza ve tavrınıza ve hedefinize! Sayenizde yargıda liyakat gitti, tek adama sadakat geldi. Hâkimleri, savcılarını liyakatle değil, sadakatle değerlendirildiniz. Kurduğunuz bu akademi de size olan sadakatli kadroları nasıl bir yerlere getirebiliriz sevdasıyla kurmaya çalıştığınız bir akademi, açık ve net bir şekilde bunu sizin yüzünüze söylüyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Ne yazık ki hâkimler, savcılar sadakatle belirleniyor ve bugün baktığımızda da vicdan bir kenara atıldı, cüzdanla hareket ediliyor; rüşvet alan hâkimleri, savcılarını her gün haberlerde izler olduk. Adalet olmayan ülkede Adalet

Akademisi kurmak kumdan kale yapmaktan başka bir şeye benzemez. Sizin bugün yapmış olduğunuz bu kumdan kale her dalgada yıkılıyor ama Cumhuriyet Halk Partisi kadroları bu kaleyi ayakta tutmak için mücadele ediyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Bugün burada adaleti yeniden tesis etmek için size de çağrıda bulunmak üzere kürsüde bulunuyorum. Gelin adaleti, hukuku yeniden ayağa kaldıralım, eşit, adil bir düzeni bu ülkede yeniden var edelim. Bırakın kadrolarınızı, bırakın yandaşlarınızı, bırakın partililerinizi bir yere getirmeyi, bu ülkeyi hak ettiği yere hep birlikte taşıyalım. Adalet sadece bir partinin adında olmayacak kadar yüce bir gerçektir. Sizi halkımız için tarihî bir sorumluluğa davet ediyorum. Bu yıkımı hep birlikte durdurabiliriz. Elinizi vicdanınıza koyun ve halkımızdan yana tavır alın istiyorum sizlerden. Türk Adalet Akademisi için kanun çıkarıyorsunuz. Söyleyin, bu kurduğunuz akademiye girmek için genç hukukçularımız hangi torpîle ihtiyaç duyacak? Mülakatta elenmemek için neler isteyeceksiniz gençlerimizden? Partinize üye olması mı yoksa bir ilçe başkanınızın kankası olması mı gerekecek bu mülakatlarda elenmemek için? (CHP sıralarından alkışlar) Hâkim ya da savcı olmak için Adalet Bakan Yardımcısının telefonuna giden bir mesaja mı ihtiyaç duyacak bu gençlerimiz? Bugün 2024 yılındaki YKS’de 88 hukuk fakültesine yerleşen 13 binin üzerinde öğrencimiz var. Üniversitede okuyan hukuk öğrencileri 80 bini bulmuş durumda. Akademik meslekleri sizin döneminizde hiç olmadığı kadar değersizleştirdi hukukçularımızın, eczacılarımızın, doktorlarımızın, mühendislerimizin, mali müşavirlerimizin. Akademik kadrolara olan bu hırsınız, bu nefretiniz nedendir, soruyorum size. (CHP sıralarından alkışlar) Siz daha gencecik hukukçularımızın canını koruyamıyorsunuz. Bugün genç avukatımız Mustafa Çoban, Mert Akdoğan; genç savcımız Mithat Can Yalman, o gencecik hukuk insanları sizin kurduğunuz bu düzende canlarını verdiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sarı, lütfen tamamlayın.

SERKAN SARI (Devamla) - Onların kanı sizin kurduğunuz bu düzen sebebiyle ellerinize bulaşmışsa, bu vaziyette bunun hesabını ödeyeceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Sizden adalet bekleyen kimler var biliyor musunuz? Emekliliği gasbedilen EYT’liler var, 7200 günü bekleyen, yüksek vergi ve kira ödemek zorunda kalan esnafımız var, atanamayan öğretmenlerimiz, açlık sınırının altında yaşamaya mahkûm ettiğiniz emeklimiz, enflasyon altında ezilen asgari ücretlimiz, kadroya girmeyi bekleyen taşeron işçimiz, mağdur ettiğiniz aile hekimlerimiz, sağlık alanında 39 farklı branşta atama bekleyen gençlerimiz, mülakat mağdurlarımız, Tarım Kanunu’nun 21’inci maddesi gereğince hakkını alamayan çiftçilerimiz; şiddete, istismara, cinayete maruz kalan kadın ve çocuklarımız, söz verip tutmadığınız emekli astsubaylarımız, ne sokakta ne barınakta yaşam hakkı vermediğiniz sokak hayvanlarımız var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERKAN SARI (Devamla) - Yazıklar olsun sizin kurduğunuz bu düzene! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sarı, teşekkür ediyorum.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Serkan Bey, hayvan barınaklarında...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Gel buraya konuş, gel buraya! O uçağı uçuracağız.

BAŞKAN - Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

SERKAN SARI (Balıkesir) - O uçağı size rağmen bu memlekete hizmet ettireceğiz. Balıkesir’e hainlik yapıyorsunuz... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Oylamaya sunuyorum değerli milletvekilleri...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Başkan, kabul edildi.

BAŞKAN - Oylamaya sunuyorum değerli milletvekilleri...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Başkan, kabul edildi.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, istirham ediyorum, bakın...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Kabul edildi.

BAŞKAN - Hayır, hayır; kabul edilmedi.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Edildi efendim, kaldırmadılar, biz ne yapalım?

BAŞKAN - Hayır, hayır; yok öyle bir şey.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Kaldırmadılar efendim.

BAŞKAN - Ben bakıyorum, görüyorum, onun için de uyarıyorum Genel Kurulu.

KÂTİP ÜYE ASU KAYA (Osmaniye) - Hiç kimse elini kaldırmadı yalnız Sayın Başkan.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Hayır, Divana sorun, sorun Divana, kaldırmadılar efendim.

BAŞKAN - Ben onun için...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Kaldırmadılar efendim.

BAŞKAN - Bakın, kimse elini kaldırmadığı için ben oylamaya sunuyorum.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Biz kaldırdık efendim.

BAŞKAN - Millet konuşulana şey yapıyor.

KÂTİP ÜYE ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Başkan, burası kaldırdı, burası kaldırmadı; 2 kişi kaldırdı sadece.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Biz kaldırdık efendim.

BAŞKAN - Ama bakın, ben öyle...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Lütfen Divana sorun.

BAŞKAN - Tespit etmek bana ait, ben tespit edemedim Sayın Temelli.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Hayır efendim, önerge kabul edildi.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Heyette ihtilaf var. İhtilaf var aranızda, ihtilaf.

BAŞKAN - Onun için şimdi...

KÂTİP ÜYE ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Başkan, burada 3 kişiden fazla kaldırdı, orada anca 2 kişi kaldırdı, ben görebildim. İhtilaf var Sayın Başkan.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Kaldırdık efendim, lütfen...

BAŞKAN - Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Bravo! Böyle bir yönetim olabilir mi?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkan, mükerrer oylama olur mu efendim?

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Akademiyi de böyle yönetiyorsunuz, Meclisi de.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Böyle bir adalet anlayışı olabilir mi?

BAŞKAN - Ya, Sayın Temelli, yani siz de gördünüz olup biteni.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Biz gördük işte, o yüzden söylüyoruz.

BAŞKAN - E, tamam ama sizin dediğiniz gibi değil; Allah aşkına yani Allah aşkına!

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Lütfen yani arkadaşlarınız ciddiyetsiz diye biz niye bu sonuca katlanalım? Kaldırmadılar.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Başkanım, harika yönetiyorsunuz.

BAŞKAN - Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına.

Görüşülmekte olan Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesinin 2'nci fıkrasının (b) bendinde yer alan "için" ibaresinin "amacıyla" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Metin Ergun

Muğla

Lütfü Türkkan

Kocaeli

Burak Akburak

İstanbul

Mehmet Mustafa Gürban

Gaziantep

Hüsmen Kırkpınar

İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban'a söz veriyorum.

Sayın Gürban, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle aziz vatanımız için 15 Ocak 1997'de bölücü terör örgütü tarafından şehit edilen Jandarma Er Şahin Celal Ak'ı rahmet, saygı ve hürmetle anıyor, bütün şehitlerimizi, gazilerimizi ve ekranları başında bu Genel Kurulu takip eden bütün şehit ailelerini ve yakınlarını saygı ve hürmetlerimle selamlıyorum. Sizleri unutmadık, unutturmayacağız, unutmayacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan teklifin 5'inci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Hukuk devletinin unsurları adil ve bağımsız yargı sistemidir, bunun için de ferasetli ve dirayetli savcı ve hâkimlere ihtiyaç vardır. Toplumun hukuka karşı bakış açısını şekillendirecek ve toplumun huzurunu tesis edecek olan bağımsız yargı mensuplarıdır. Bu bağlamda Sayın Cumhurbaşkanı tarafından Yargı Reformu Strateji Belgesi açıklanmıştı, yargının bağımsızlığı ve hukuka güven ön plana çıkarılmıştı. Açıklanan Yargı Reformu Strateji Belgesi ve İnsan Hakları Eylem Planı kapsamında hedeflenen faaliyetlerin hangileri gerçekleştirildi?

Sayın milletvekilleri, adalet sisteminin temel sorunlarından biri siyasi müdahalelere açık bir yapıya dönüşmesidir. Hâkim ve savcıların seçim süreçleri bu meslek gruplarının tarafsızlığını ve bağımsızlığını zedelemektedir. Örneğin, geçmişte siyasi partilerde aktif görev almış avukatların hâkim ve savcı olarak atanması yargının bağımsızlığına dair soru işaretlerini artırmaktadır. Bu durum, yargıya olan güveni sarsmaktadır, aynı zamanda adaletin tarafsız bir şekilde dağıtılmasını engellemektedir. Adaletin bağımsız bir kurum tarafından sağlanması gerekliliği ilkesi bu gibi uygulamalarla zarar görmektedir.

Değerli milletvekilleri, Adalet Akademisi hâkim ve savcılarının eğitimi ve mesleki gelişimi için kurulmuş önemli bir kurumdur ancak Adalet Akademisinin kuruluşundan bu yana geçirdiği değişimler

kurumun bağımsızlığını ve etkinliğini tartışmaya açmıştır. 2003 yılında Avrupa Birliği uyum sürecinin bir parçası olarak kurulan bu kurum, başta bağımsız bir yapı olarak tasarlanmış olsa da zamanla Adalet Bakanlığına bağlı bir birime dönüştürülmüştür. Bu durum, akademinin özerkliğini kaybetmesine ve siyasi etkilere maruz kalmasına yol açmıştır. Yapılan düzenlemelerle Adalet Akademisi üzerindeki siyasi kontrol daha da artmıştır. Akademinin başkan ve yardımcılarının Adalet Bakanı tarafından atanması kuruma olan güveni zedelemiştir. 2018 yılında ise OHAL dönemi kararlarıyla akademi kapatılmıştır, yerine Hâkim ve Savcı Eğitim Merkezi kurulmuştur. Bu değişiklik adalet sisteminin bağımsızlığını güçlendirmek yerine yürütme organının denetimine daha da bağımlı hâle gelmesine neden olmuştur. Adalet Akademisinin bu süreçte yaşadığı sorunlar aslında Türkiye'deki genel yargı sisteminin durumunu yansıtmaktadır. Bağımsız adalet mekanizması olmadan toplumun adalet talebine yanıt vermek mümkün değildir. Yargının siyasallaşması bireylerin hak ve özgürlüklerini tehdit etmekte, hukukun üstünlüğü ilkesini zayıflatmaktadır. Mesela eleştirel gazeteciler ve muhalif siyasetçiler hakkında açılan davalar yargının adil şekilde işlediğine dair güveni sarsmaktadır. Suçun açık şekilde olmadığı durumlarda bile cezalandırma, gözaltı veya tutuklama gibi uygulamalar adaletin sağlanması değil, baskı aracı olarak kullanıldığı algısını güçlendirmektedir.

Son yıllarda adalet sisteminde en çok tartışılan konulardan biri de bireysel hak ihlalleri ve bu ihlallere yönelik Anayasa Mahkemesi kararlarına uyulmamasıdır. Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru hakkı hak ihlallerine karşı önemli bir mekanizma olarak kabul edilse de Anayasa Mahkeme kararlarının alt yargı organları tarafından uygulanmaması ciddi bir sorundur. Bu durum, hukuk reformlarının anlamını yitirmesine yol açmaktadır.

Türkiye'deki yargı sisteminin yeniden yapılandırılması için bazı temel adımların atılması gerekmektedir. İlk olarak hâkim ve savcıların seçim süreçlerinde siyasi etkilerin önüne geçilmelidir. Bu bağlamda Adalet Akademisi gibi kurumların tamamen bağımsız ve özerk yapıya kavuşması sağlanmalıdır. Akademi Başkanının ve üyelerinin atama yerine seçimle belirlenmesi yargı bağımsızlığını destekleyecek önemli bir adım olacaktır. Ayrıca, akademiye verilen eğitimlerin evrensel hukuk ilkelerine ve insan haklarına uygun şekilde yapılandırılması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gürban, lütfen tamamlayın.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Devamla) - Konuşmama Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün sözleriyle son veriyorum: "Hükûmet, memlekette yasayı egemen kılmak ve adaleti iyi dağıtmakla görevlidir. Bu itibarla, adalet işi pek önemlidir. Adliye sistemimizde izlenecek amaç, evvela halkı yormaksızın hızla, isabetle, güvenle adaleti dağıtmaktır."

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gürban, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde 4 ayrı önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyorum ve aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ferit Şenyaşar	Salihe Aydeniz	Ayten Kordu
Şanlıurfa	Mardin	Tunceli
Ömer Faruk Hülakü	Nevroz Uysal Aslan	Vezir Coşkun Parlak
Bingöl	Şırnak	Hakkâri

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Bülent Kaya	Mustafa Kaya	Şerafettin Kılıç
İstanbul	İstanbul	Antalya
Mehmet Emin Ekmen	İrfan Karatutlu	İdris Şahin
Mersin	Kahramanmaraş	Ankara

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'a ait.

Sayın Uysal Aslan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Sayın Başkan, Değerli Genel Kurul; bu kanun teklifi ve üzerine söz aldığım 6'ncı madde demokrasinin, hukukun işlediği bir meclise gelse kesinlikle geldiği yere geri postalanırdı ama yazılışından yanlış tek bir virgülüne bile dokunulmadan, eleştirilerimiz dikkate alınmadan iktidar bloğunun oy çokluğuyla birazdan buradan geçecek çünkü iktidar, halkların bu Meclisini, "yüce Meclis" diyerek her seferinde kutsallaştırdığı burayı yürütmenin ihraç ettiği kanuni düzenlemelerin geçirildiği bir gümrük kapısı olarak görüyor. Bu nedenle, bugüne kadar oy çokluğuyla geçirilen kanunlar gibi bu teklif de buradan transit olarak geçirilecek ancak bizler bu anlayışa karşı mücadele ettiğimiz gibi, halkların Meclisi olan buraya halkın iradesini ve hukukunu her yerde savunmaya devam edeceğiz.

Teklifin 6'ncı maddesinde başkan yardımcılarının Adalet Bakanlığı tarafından seçilmesine yer veriliyor. AKP için oy isteyen, AKP'li olan, meydan meydan gezen, mitinglerinde, kongrelerinde yer alan Adalet Bakanıyla mı, onların seçimiyle mi, herkesin malumu olan yargıdaki kadrolaşmanın önünü alacak, toplumun kaygısını giderecek güvence olarak öngördüğünüz yürütme erkinin doğrudan bunları seçmesi mi?

Teklifte, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçelerinden biri olarak uluslararası belge ve raporlardaki mukayeseli hukuktaki iyi örneklerden hazırlandığına değinmişsiniz. Gerçekten merak ediyorum; hangi uluslararası belge, hangi uluslararası raporları incelediniz? Mukayeseli hukuktaki hangi örneği bugün önümüze getirdiniz? Türkiye Adalet Akademisinin yapısı, işleyişi, atanma biçimiyle ilgili teklifte ne kadar bu uluslararası rapora yer verilmemişse de Venedik Komisyonunun 6-7 Aralık 2024'te daha yeni Türkiye'deki HSK'yle ilgili vermiş olduğu bir görüş raporuna değineceğim. Bu rapora baktınız mı, mukayese ettiniz mi? Hayır. Çünkü bu rapora bakmış olsaydınız aynı raporda uzun uzun Türkiye'deki yargı vesayeti ve kadrolaşmayla ilgili tespitlerine yine çarpıcı bir biçimde yer verdiğini... "Yürütme, yargının bağımsızlığını güvence altına alması gereken organ üzerinde tam bir kontrol sağlamakta, bu da

kaçınılmaz olarak yargıya gölge düşürmektedir.” diyor; tıpkı bu teklifin 6’ncı maddesinde Akademinin daire başkanlarının seçilmesini, atanmasını yürütme erkine bıraktırdığınız gibi. Yargıya gölge değil, bizzat yargının AKP’leşmesini tamamlamak istiyorsunuz. Almışsınız Cumhurbaşkanı kararnamesini -Anayasa Mahkemesi kararı şurada dursun- aynısını önümüze teklif olarak getirmişsiniz, “Şuraya da baktık, buraya da baktık.” diyerek öncelikle bizi, sonra da halkı ve bu Akademiden geçecek her yargı mensubunun hakkını gasbediyorsunuz.

Uluslararası raporları görmeyen bu Akademide, hâlihazırda sadece 2024 tarihinde Avrupa Konseyinden projeler yapmış, eğitimler almış, türlü türlü ziyaretler düzenlemiş, turlar düzenlemiş, aynı kurumun Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yargı mahkemesi kararlarını tanımayan yargı üyeleri yetiştiriyorsunuz. Nasıl bir akıl tutulması? Aslında yargıdaki krizi kadrolaşma, çürüme sizin iktidarınızın bir koruyucusu, bir polis görevi olduğu için devam ettirmek istiyorsunuz; siyasi çıkar ve hedeflerinize göre gerçekleştirmek, muhalefeti, rakiplerinizi bertaraf etmek, halkı zapturapt altına almak, yeri gelince kayyum, yeri gelince yandaş aklamak için kullanışlı bir aparat olarak elinizin altında tutuyorsunuz. Kuvvetler ayrılığı yok, hukukun üstünlüğü yok, demokrasi yok; yürütme iktidarda, yasama çoğunluk gücünde, yargı da AKP’de tamamlansın, alın size nerede kaldı hukuk, nerede kaldı devlet, nerede kaldı demokrasi? Buyurun, tadından yenmez bir yönetimle sürdürmeye çalışıyorsunuz.

Bu yargının eğitimini, Akademisini konuşuyoruz ancak bu Akademi ve eğitim kadar bu eğitimleri kimin vereceği ya da kimler tarafından bu eğitimlerin düzenlendiği bir o kadar önemli. Bakın, tek bir örnek; siyasi çıkar ve sadakatinden emin olduğunuz Adalet Bakan Yardımcılığı yapmış ve hepinizin çok iyi tanıdığı eski hâkim Akın Gürlek, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı. Bakın, 29 Kasım 2023’te -burası çok komik- meslek etiği eğitimi vermiş. Getirmişsiniz buraya, hâkim ve savcılara meslek etiği eğitimi Akın Gürlek’e verdirmişsiniz, sonra toplum nasıl güvensin yargıya, nasıl güvensin hâkimlere ve savcılara.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Uysal Aslan, lütfen tamamlayın.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Akademi, hâkimleri ve savcılarını konuşacaksak -burada çokça değinildi- hâkimlik ve savcılık sınavında 115’inci olmasına rağmen mülakatta elediğiniz Mert Akdoğan, kendisini saygıyla anıyorum ve hatırlatmak istiyorum: Nasıl kutsal öğretmenlik mesleğini mülakatta, Bakanlık önünde greve mahkûm ettiyseniz, sadakatinden emin olmadığınız, AKP’ye üye olmayan ya da AKP’den referans almadığınız, elediğiniz onlarca hâkim, savcı adayını, hukukçuyu ölümle karşı karşıya getirdiniz. Peki, bu mülakattan geçmesi yetiyor mu? Yetmiyor. Bakın, Mithat Can Yalman, intihar etmeden önce yazmış olduğu mektup burada masada duruyor. Kendisine dönük mentörleri tarafından yapılan tehditlere ilişkin şikâyetlerinin dikkate alınmayacağına inandığı için yaşamına son verdiğini söylüyor. Kendisini bile, bu hâkim, savcılarını bile artık kurguladığınız bu adaletle güvenmeyecek noktaya getirdiniz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Uysal Aslan, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu’ya ait.

Sayın Karatutlu, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi YENİ YOL Grubu ve DEVA Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Adalet, ölçü ve denge anlamına da gelir, onun için terazi kullanılır. Bugün sizlere, iktidar, kendi seçim bölgesinde, deprem bölgesi Kahramanmaraş’ta depreme adil yaklaşabiliyor mu, orada bir denge sağlayabiliyor mu bununla ilgili birkaç örnek vereceğim. Aslında, biliyorsunuz, depremin öncesini de

yönetemedi iktidar, deprem anını da yönetemedi, bugün deprem sonrası yeniden imar çalışmalarını da yönetemiyor. Yirmi gün sonra depremin üzerinden iki yıl geçecek, hepinizi... Burada iktidardan arkadaşlarımızın “200 bin konut yaptık, 100 bin şunu yaptık, 10 bin bunu yaptık.” demesi yerine o bölgelere gelirsiniz Kahramanmaraş’a, Hatay’a, Adıyaman’a, Malatya’ya; neyi yaptıklarına, neyi yapmadıklarına bizzat şahit olursunuz. Aslında, depremin geleceğini iktidarın kurumları, AFAD 2020 raporunda, Türkiye Jeoloji Mühendisleri Odası 2021 raporunda Kahramanmaraş’ın mahalle mahalle şiddetini açıklamıştı. İktidar depremin nasıl olacağını, ne kadar olacağını çok iyi biliyordu ama her zamanki gibi, bilgiyi ve kendi dışındaki insanların yeterliliklerini dikkate almadı ve sonuçta ne oldu? Klasik tavrı, hemen başkasını suçlayarak, hemen geçmiş iktidarlara suçlayarak hatta bu işleri 1930’lara kadar götürerek bütün yükü üzerinden atma yolunu her zaman seçtiği gibi depremde de seçti. Vatandaş bu işi yutuyor mu? Maalesef, Kahramanmaraş’ta yutuyor. İktidarın muhalefeti suçlamasını, başkasını suçlamasını, dış güçleri suçlamasını her konuda maalesef yutmakta.

Ben size bakanlıkların neler yaptığını, neler yapmadığını birkaç örnekle açıklamak istiyorum: Örneğin Çevre, Şehircilik Bakanlığı; yıkılan ev ve diğer binaların inşaat sürecinde müteahhitleri Ankara’da karşıladı, onlara binlerce yapı verdi, o arkadaşlarımız da Kahramanmaraş’a gelmeden taşeronlara daha ucuz bir fiyatla verdiler, oturdukları yerde milyonlarca lira kazandılar. Depremde, biliyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanımız da “Bir yıl içerisinde bütün binaları bitireceğiz.” demişti, kayıtlarda var. Bugün üzerinden iki yıl geçmiş, hâlen daha yüzde 30-35’i bitmiş, diğer kalan yüzde 60’ını da kaç yılda bitireceklerini biz biliyoruz. Bakanlarımız geliyor, örneğin Çevre, Şehircilik Bakanı, Sağlık Bakanı veya Ulaştırma Bakanı; konuşmalarında hep kalıp sözler “Kahramanmaraş’ın kahraman evlatları, Sütçü İmam’ın torunları; bakanınız yoksa biz Bakanınız. Allah bu acıları bir daha göstermesin.” Hemen gösterilen birkaç numune yerlerde dolanıyorlar, Kahramanmaraş’ı terk ediyorlar. Bugün Çevre ve Şehircilik Bakanlığı burada çıkarılan yasaya göre rezerv alan ilan ediyor deprem bölgesinde. İnanır mısınız, Kahramanmaraş’a sizi davet ettim, gidin; Kahramanmaraş’ın göbeğinde, Kıbrıs Meydanı’nda sermaye sahiplerinin oteli rezerv alanın dışında, sadece bir ada, diğer hepsi rezerv alan içerisinde. O otel onlara yaptırılarak teslim ediliyor. Diğer vatandaşın evi, iş yeri “Kuraya gireceksiniz.” deniliyor. Başka, yine, bir başka sermaye sahibinin yine bir dükkânı L çizilerek rezerv alan dışına çıkarılıyor, ondan sonra da adaletten bahsediliyor. Hocam burada olsaydı söylerdim, “Kızım Fatma bile olsa, hırsızlık yapsa onun elini keserim.” diye hadisler anlatan hocam burada olsaydı da böyleseydi. Bu zengin ve sermaye sahiplerinin farkı ne acaba? Kahramanmaraş’ta onların bütün binaları rezerv alan dışına çıkarılıp onlara veriliyor, gariban vatandaşlarsa rezerv alan içerisinde tutuluyor.

Her zaman söylüyorum; Kahramanmaraş’ta depremden önce de ulaşım sorunu vardı, depremden sonra da devam ediyor. Aynı bakanlar, Ulaştırma Bakanları... Bugün TCDD Genel Müdürü “Hızlı tren Kahramanmaraş’a gelecek.” diye MHP milletvekiline açıklamalar yapmış. İsrarla söylüyorum; hızlı tren Kahramanmaraş’a gelmeyecek, bunu biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karatutlu, lütfen tamamlayın.

İRFANKARATUTLU (Devamla) - Sağlık Bakanından bahsetmek istiyorum. Üç ayda, biliyorsunuz, Defne’ye acil durum hastanesi yapıldı, Kahramanmaraş’a yirmi üç ayda yapamadılar. Şimdi, acil durum hastanesi yerine “Kahramanmaraş Devlet Hastanesi” diye tabela asmışlar, utanıyorlar acil durumu yapamadıkları için. Onlar da aynı şekilde bizi uyutmakla meşgul. Sağlık Bakanına Allah selamet versin. Şu anda Hükümet Abdullah Öcalan’la diyalogu savunuyor, Sağlık Bakanıyla bir türlü diyaloga giremedik hekim milletvekili olarak, bunu da anlatmak isteriz. İletişimi çok zayıf bir arkadaşımız,

daha sonra duyuyoruz AK PARTİ’li arkadaşlarımız da örneğin Gaziantep’teki arkadaşlarımız da sorun yaşamış kendisiyle. Allah selamet versin, değişecek Bakandan sayılıyor. Ben de bir hekim olarak, kırk yıllık sağlığın içinden biri olarak Sağlık Bakanını değerlendirmenizi öneriyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karatutlu, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 6’nı madde üzerindeki aynı mahiyetteki önergelerin oylanmasından önce Başkanlığımıza yoklama yapılmasına yönelik bir önerge gelmiştir. Şimdi önergeyi okutup imza sahiplerini tespit edeceğim.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanına

15/1/2025 tarihli Birleşimde YENİ YOL Grubunun ve DEM Grubunun 6’nı maddesinin değişiklik önergesinin oylanmasından önce toplantı yeter sayısı aranmasını ektaki milletvekilleri olarak talep ediyoruz.

Bülent Kaya

İstanbul

BAŞKAN - Bülent Kaya, İstanbul? Burada.

Necmettin Çalışkan, Hatay? Burada.

Sadullah Kısacık, Adana? Burada.

Ertuğrul Kaya, Gaziantep? Burada.

Mehmet Atmaca, Bursa? Burada.

Mustafa Kaya, İstanbul? Burada.

İrfan Karatutlu, Kahramanmaraş? Burada.

Elif Esen, İstanbul? Burada.

Sema Silkin Ün, Denizli? Burada.

Mehmet Emin Ekmen, Mersin? Burada.

İdris Şahin, Ankara? Burada.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, İstanbul? Burada.

Yüksel Selçuk Türkoğlu, Bursa? Burada.

Hüsmen Kırkpınar, İzmir? Burada.

Yavuz Aydın, Trabzon? Burada.

Şenol Sunat, Manisa? Burada.

Rıdvan Uz, Çanakkale? Burada.

Süleyman Bülbül, Aydın? Burada.

Gökçe Gökçen Göl, İzmir? Burada.

İsmet Güneşhan, Çanakkale? Burada.

İsmail Atakan Ünver, Karaman? Burada.

Müzeyyen Şevkin, Adana? Burada.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Evet, değerli milletvekilleri, yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- *Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 Milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi (2/2793) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 178) (Devam)*

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 178 sıra sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesinin (1)'inci fıkrasına "Başkan; hukuk alanında doktora yapmış, hukuk mesleklerinde fiilen en az on yılını tamamlamış olanlar arasından seçilir." cümlesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

Aliye Coşar

Aydın

Karaman

Antalya

Türkan Elçi

Mustafa Sezgin Tanrıkulu

Ayça Taşkent

İstanbul

Diyarbakır

Sakarya

Elvan Işık Gezmiş

Aliye Timisi Ersever

Giresun

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'e söz veriyorum.

Sayın Ünver, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL ATAĞAN ÜNVER (Karaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Anayasa'yı tanımayan, her gün yaptığı bir hukuksuzlukla vicdanları kanatan AKP siyasi aklıyla hukuksal bir metin üzerinde tartışmak pek anlamlı değil ama milletimizden aldığımız temsil görevi gereğince, bu görevi yerine getirmek adına 178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesindeki bir eksikliği, bir problemi dile getirmek istiyorum. Komisyon da dile getirmişti ama görüyoruz ki Genel Kurulda bu eksikliğin giderilmesi yönünde herhangi bir öneri çoğunluk grubu tarafından getirilmemiş.

Şimdi, 6'ncı maddede başkanın görev tanımı yapılıyor; 2'nci paragrafında daire başkanlarının hem görev tanımı yapılıyor hem de nitelikleri sayılıyor. 7'nci maddede Eğitim Kurulunun kimlerden oluşacağı tanımlanıyor ama Akademi Başkanının atanmasıyla ilgili, atanacak başkanın nitelikleriyle ilgili herhangi bir tanımlama yok. Komisyon da dile getirdik.

(Uğultular)

İSMAİL ATAĞAN ÜNVER (Devamla) - Sayın Başkanım, arkadaşların işi bittiyse...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Siz çağırdınız, biz geldik, ne yapalım.

BAŞKAN - Evet, Sayın Ünver çok haklı olarak... Değerli milletvekilleri, Genel Kurulda büyük bir uğultu var, lütfen hatibi saygıyla dinleyelim.

Değerli milletvekilleri, yeni bir uyarıya, ikaza mahal vermeyelim, hatibi lütfen saygıyla dinleyelim.

Sayın Ünver, buyurun.

İSMAİL ATAĞAN ÜNVER (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Başkanın nitelikleri kanunda tarif edilmiyor. Sorduğumuz zaman, elbette, 3 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne göre atama yapılacağı ifade edildi. Zaten öyle olacak bu hâliyle çıktığı zaman ama 3 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde sayılan Akademi Başkanının niteliği ne, onlara bakalım: "657 sayılı Kanunun 48'inci maddesinde sayılan genel şartları taşımak. En az dört yıllık yükseköğrenim mezunu olmak. Kamuda ve/veya sosyal güvenlik kurumlarına tabi olmak kaydıyla uluslararası kuruluşlar ile özel sektörde veya serbest olarak en az beş yıl çalışmış olmak." Bu atanacak başkan bu hâliyle hâkim olmayabilir, savcı olmayabilir, hukukçu da olmayabilir, herhangi bir kimse olabilir. Yani madem Anayasa Mahkemesinin kararına dayalı olarak bu düzenlemeyi yapıyoruz, bu teklifi getirdik; daire başkanları, Eğitim Kurulu gibi görevlerin niteliklerini saydık, Başkanın niteliklerinin de bu kanunda yer alması gerekir, bu kanunda sayılması gerekir. Komisyonunda Bakanlık temsilcileri yaptıkları açıklamada, konuyla ilgili Cumhurbaşkanlığı kararnamesi olduğunu ifade ettiler ama burası yasa koyucu, Türkiye Büyük Millet Meclisi. Milletin yasa yapmak için görevlendirdiği milletvekilleri, o zaman Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin koyduğu sınırların veya onun çizdiği çizginin dışında bir düzenleme yapmak gerekli çünkü yasama yetkisi bizde, Türkiye Büyük Millet Meclisinde.

Yürütmenin kendisine yarattığı serbesti alanının dışında Türkiye Büyük Millet Meclisi yasa koyucu olarak, esas yasama yetkisine sahip olan organ olarak, kanun koyucunun daha net, işi esasına daha uygun bir çerçeveye oturtması gerekli. Burada yapılan kanun Anayasa Mahkemesinin kararı üzerine yapılıyor, dolayısıyla Adalet Akademisini oluşturup atanacak Başkanın niteliklerini Cumhurbaşkanlığı kararnamesine bırakmamızın hukuken doğru olmayacağı kanaatindeyim; Anayasa'ya da uygun olmayacağını, Anayasa Mahkemesinin kararının gerekçesini de karşılamayacağını düşünüyorum. Kanunla yapılması gereken bir düzenlemenin Cumhurbaşkanınca çıkarılacak bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yapılması genel gerekçeyle, Anayasa Mahkemesi Cumhurbaşkanlığı kararnamesini iptal etmişti. Şimdi yasayı yapıyoruz ama eksik bırakıyoruz. Bunu düzeltmemiz lazım diyorum, teklif sahiplerine bu noktada bir adım atılması gerektiğini tekrar ifade ediyorum.

Şimdi, liyakatsiz atamalar konusunda AKP'nin bir sabıkası var, bunu hepimiz biliyoruz. Devlet üniversitelerine bağlı 44 hukuk fakültesinden 11'inin dekanı hukukçu değil. Bu dekanlar arasında sosyal hizmetler uzmanı, iktisatçı, maliyeci, işletmeci, tarihçi, ilahiyatçı ve arşivci var. Hani liyakat? AKP bugüne kadarki uygulamalarıyla liyakatli atama konusunda birçok sabıkaya sahip. Bu sabikalardan biri de 2014 yılında, TÜBİTAK'a bağlı Ulusal Akademik Ağ ve Bilim Merkezi Müdür Yardımcılığı görevine Ankara Hayvanat Bahçesi Müdürünü atamasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ünver, lütfen tamamlayın.

İSMAİL ATAĞAN ÜNVER (Devamla) - Bu, örneklerden biridir. Maazallah, bu kanun teklifi bu şekilde yasalaşırsa Adalet Akademisinin başına da bir başka hayvanat bahçesinin müdürü başkan olarak atanabilir. Bizim Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, esas yasama yetkisine sahip erk olarak, organ olarak bir yasa yapıyorsak bu yasadaki eksiklikleri tamamlamamız lazım, eksiksiz bir yasa çıkarmamız lazım. Cumhurbaşkanına, yürütmeye yetkiyi biz kanunlarla veriyoruz, yaptığımız kanunlarla

Cumhurbaşkanı bazı yetkilere sahip oluyor, onun sınırlarını bizim çizmemiz lazım. Dolayısıyla burada bu başkanın niteliklerine yönelik eksikliği tamamlamamız gerekir diyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ünver, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler: Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan "Başkan tarafından belirlenen" ibaresinin "Başkanın belirlediği" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Lütfü Türkkan

Metin Ergun

İstanbul

Kocaeli

Muğla

Burak Akburak

Hüsmen Kırkpınar

Yavuz Aydın

İstanbul

İzmir

Trabzon

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'a söz veriyorum.

Sayın Aydın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, aziz vatanımız için 15 Ocak 1997'de bölücü terör örgütü tarafından şehit edilen Jandarma Astsubay Kıdemli Çavuş Şahin Oğuz Kayabaş'ı rahmet, saygı ve hürmetle anıyor; bütün şehitlerimizi, gazilerimizi ve ekranları başında bu Genel Kurulu takip eden bütün şehit ailelerini ve yakınlarını saygı ve hürmetlerimle selamlıyorum. Sizleri unutmadık, unutmayacağız ve unutturmayacağız.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerine İYİ Parti Grubum adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Cumhuriyeti, belki de tarihinin en büyük sınavlarından birini vermektedir. Bu sınav yalnızca dış politikadaki atılan yanlış adımlarla değil, bu yanlışları daha da derinleştiren iç siyaset yaklaşımlarıyla karmaşık bir hâle getirilmiştir. Bugün sığınmacıların geri dönüşü için hiçbir somut adım atılmadığını, aksine, bu sürecin iç siyasette kullanıldığını görmekteyiz. Bunun yanında milyonlarca sığınmacı ülkemizde kalıcı hâle getirilmiştir. Zalim Esad gitti, her şey yoluna girecek diye beklerken 60 bin Suriyelinin ülkesine geri döndüğüne şahit oluyoruz. Milyonlarca Suriyeliden sadece 60 bin kişinin geçiş yapması bu durumun karınca yürüyüşü hızında ilerlediğinin apaçık ispatıdır. Bu hızla devam edilirse Suriye'ye dönüşleri görecektir olan biz değil torunlarımız olacaktır, belki de torunlarımız kendi ülkelerinde Suriyelilerle yaşamak zorunda kalacaktır. Türkiye Cumhuriyeti, mazlumlara kucak açan şefkatli bir milletin iradesiyle kuruldu fakat millî çıkarlarımız ve vatanımızın geleceği için hiçbir taviz vermeyeceğimizi herkes bilmelidir.

Kıymetli milletvekilleri, DEM PARTİ heyetinin İmralı'da terör örgütü elebaşısıyla görüşmesi bu ülkenin onurunu zedeleyen bir durumdur. Türkiye Cumhuriyeti devletinin eli kanlı bir teröristten medet umar hâle getirilmesi hepimiz için utanç vericidir. Şunu açık yüreklilikle bir kez daha vurguluyorum

ki devletin ve milletin onuru terörle pazarlık masasında değil, adaletin gücüyle yükselir. Bizim mücadelelerimiz yalnızca bugünün değil yarının çocuklarının güvenle yaşayacağı bir vatan içindir. İYİ Parti olarak bu karanlığı aydınlığa gömeceğiz. DEM PARTİ'nin terör örgütleriyle olan ilişkisini açıkça gösterdiği bu görüşmeler ülkemizin millî güvenliğini hiçe sayan bir iş birliği sergilemektedir fakat daha da acısı bu görüşmelere zemin hazırlayan iktidar blokunun bu durumu normalleştirmeye çalışmasıdır. Bu, milletimizin iradesine ve bu ülkenin kurucu değerlerine düpedüz ihanettir. İYİ Parti olarak terörle mücadelenin kararlılıkla sürdürülmesi gerektiğine inanıyor ve savunuyoruz ancak bu mücadele iktidarın oy devşirme ve siyasi rant hesaplarına alet edilecek kadar basit bir konu değildir. İmralı süreci sadece bir ihanet planı değil, aynı zamanda devlet yönetiminde akıl ve ızanın terk edilmesinin açık bir göstergesidir. Terörle pazarlık yapılamaz. Bu milletin huzur ve güvenliği bir masanın pazarlık unsuru olamaz. İmralı sürecinin sonuçları bölgedeki terör unsurlarını daha da güçlendirmiş, PKK'nın Suriye'deki uzantısı olan PYD/YPG'nin devletleşme hayallerine hizmet etmiştir. Bugün bir kez daha vurgulamak istiyorum ki Türk milletinin birliğine, beraberliğine ve geleceğine kasteden hiçbir girişime izin vermeyeceğiz. Terörle mücadele taviz verilmeden kararlılıkla sürdürülmelidir. Bu mücadelede devletin adaleti, gücü ve kararlılığı her zaman terör örgütlerinin hain planlarının önünde duracaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aydın, lütfen tamamlayın.

YAVUZ AYDIN (Devamla) - Genel Başkanımız Sayın Müsavat Dervişoğlu'nun da söylediği gibi, bu topraklarda yaşayan herkes Türkiye Cumhuriyeti'nin eşit ve onurlu vatandaşlarıdır. Canımız ve varlığımız birbirimize fedadır ama teröre, teröriste, bölücülüğe verecek bir çakıl tanemiz bile yoktur. Türk milleti teröre ve destekçilerine asla boyun eğmeyecektir.

Türk milletinin birliğini ve dirliğini korumak için bu kürsüden haykırmaya devam edeceğimizi ve son kalenin İYİ Parti olduğunu belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aydın, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Başkanım, ara verin biraz. Siz dinlenip geldiniz ama bizim değişiklik yapma şansımız yok.

BAŞKAN - İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyorum.

Şimdi aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ferit Şenyaşar

Ömer Faruk Hülakü

Salihe Aydeniz

Şanlıurfa

Bingöl

Mardin

Ayten Kordu

Vezir Coşkun Parlak

Tunceli

Hakkâri

Aynı mahiyetteki diğer önergelerin imza sahipleri:

Bülent Kaya	Mehmet Emin Ekmen	Mustafa Kaya
İstanbul	Mersin	İstanbul
Şerafettin Kılıç	İdris Şahin	Elif Esen
Antalya	Ankara	İstanbul

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergelerin gerekçesini açıklamak üzere ilk söz Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'ye ait.

Sayın Hülakü, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün hepimizin en büyük sınavı iktidarın eliyle her şeyin ters yüz edildiği bir ülkede yaşamak ya da yaşamaya çalışmaktır. Peki, nasıl bir sınav veriyoruz? Bu ülkede her şey nasıl ters yüz edildi? İşte, önümüzde Adalet Akademisi Kanunu Teklifi, adına “adalet” dediğiniz bu akademide tetikçi savcılar yetişiyorsa, mafyayla ortaklık yapan hâkimler yetişiyorsa, gizli tanık uydurmalarıyla kayyumlara yol veren bir tek parti rozeti eksik olan savcılar yetişiyorsa, siyasi iktidarın suffeleriyle hareket eden mahkemeler dizayn ediliyorsa buna hanginiz “Adalet Akademisi” diyebilirsiniz? Eğer bu kanun teklifinde düzenlediğiniz şey Adalet Akademisi ise vallahi bu ülkede en büyük hayvan hakları savunucusu kasaplardır, en büyük çevre dostu da doğayı katleden maden şirketlerdir. Eğer adaletten başka her şeyin öğretildiği bir yer hâline geldiyse bu akademi, uyuşturucuyla mücadele etmesi gereken kolluk uyuşturucu ticareti yapar; toplumun sağlığını korumakla görevli Sağlık Bakanlığı çocukların ölümüne önayak olur; Çevre Bakanlığı ormana, dereye, taşa düşman olur; Diyanet İşleri yoksula “şükret” diye nutuk atarken 900 liraya kirada oturur, Hazine Bakanlığı halkın değil 3-5 sermayedarın hazinesi olur. İşte, Türkiye’de her şeyin ters yüz edildiği bu ortamda yaşamak da halkın en büyük sınavı olmuştur.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’nin hiçbir döneminde liyakatten bugünkü kadar bahsedilmemiştir. Gençler “liyakat” diyor, emekliler “liyakat” diyor, akademisyenler “liyakat” diyor; öğretmenler, memurlar “liyakat” diyor. Bu kavramın bu kadar çok kullanılmasının sebebi bellidir; bir yerde en çok konuşulan şey neyse eksik olan şey de odur. Bu ülkede torpil bir yönetme biçimi hâline gelmiştir. Buyurun, internette “torpil” ve “iş” kelimelerini yazın, bakalım karşınıza ne çıkıyor? Ben yazdım: “Torpille işe nasıl girerim?” “Torpille işe giren bir insanın kazancı helal midir?” “Torpil nasıl bulunur?” “İş arayanlara torpil bulunur.” “İşe girmek için torpil şart mıdır?” Bu soruların sebebi bu ülkede adaletin ve liyakatin olmadığını açıkça göstergesidir. Yarattığınız bu çürümüş düzeni, torpil bataklığını bir de kanun şekline getirip burada kurumsal hâle getirmeye çalışıyorsunuz. Dolayısıyla insan da toplum da en nihayetinde merak ettiğine dönüşüyor.

Değerli milletvekilleri, istiklal mahkemelerinden 49’lar davasına; HEP, ÖZDEP, DEP, HADEP, DTP’nin kapatılmasından HDP’ye yönelik kapatma davasına kadar, Gezi davasından Kobani kumpas davasına, KCK yargılamalarından kayyum gasplarına, milletvekili dokunulmazlıklarının kaldırılmasından HDP’li siyasetçilerin tutuklanmasına kadar yaşananlar şunu göstermiştir ki cumhuriyet tarihi, siyasi davalar ve yargı kumpas davaları tarihidir. Bu tarihin seyrinin bu şekilde olmasının sebebi de yargının sürekli bir şekilde siyasi vesayet altında hareket etmesidir. İşte bugün üzerine söz

kurduğumuz Adalet Akademisi Kanunu Teklifi de tam teşekküllü, kadrolu, iktidar müfredatına uygun hâkim ve savcılar yetiştirme garantisi belgesi niteliğindedir. Bu hâkim ve savcılardan tarafsız ve bağımsız bir şekilde çalışmalarını beklemek büyük bir hayaldir. Bu kanun teklifinin geri çekilmesinden başlanarak yargı üzerindeki siyasi vesayet kaldırılmalıdır, yüz yıldır uygulanan ikili hukuk sistemine son verilmelidir, Türkiye’ni ihtiyacı olan barışı tesis etmek için demokratik bir Anayasa’nın hiçbir siyasi çıkar gözetmeksizin çalışmalarına başlanmalıdır. DEM PARTİ olarak barışın, demokrasinin hâkim olduğu Türkiye’yi inşa etme konusunda hem ısrarcı hem de kararlıyız, bu ısrar ve kararlılığımız barış tesis edilinceye kadar sürecektir.

Hepinize teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Hülakü, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz İstanbul Milletvekili Elif Esen’e ait.

Sayın Esen, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi hakkında YENİ YOL Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Bu teklif, yargı sisteminin bağımsızlığı ve adil işlemesi, dolayısıyla ülkemizde güvenilir adalet tesisi açısından kritik bir öneme sahip ancak teklifin bazı maddeleri yargının bağımsızlığı ve hukukun üstünlüğü ilkesi açısından ciddi sorunlar içermektedir. Tam da bir ay evvel, ülkelerin adalet sistemlerinin değerlendirildiği Venedik Komisyonunda, özellikle atama usulleri konusunda Türkiye’de yargı bağımsızlığının tehlike altında olduğu belirtildi. Yine, Hukukun Üstünlüğü Endeksi 2024 raporuna göre Türkiye 142 ülke arasında 117’nci sırada yer aldı.

Huzurunuzda bu zeminde ve bu önemli konu hakkında çekincelerimizi Genel Kurulun dikkatine sunuyorum. Öncelikle, yargının bağımsızlığının hâkim ve savcıların sadece ve sadece hukuka, kanuna bağlılık ilkesiyle çalışmasına dayandığını unutmamalıyız. Ancak bu teklifte yer alan düzenlemeler hâkim ve savcıların alımından eğitimlerine kadar her aşamada yürütmeye bağlılık ilkesiyle çalışmasının önünü daha da açacak ve yürütme etkisi, hatta baskısının yargı üzerinde daha da artmasına neden olacaktır. Bu durum, hukukun üstünlüğü ilkesine aykırıdır ve yargının tarafsızlığını şaibe altında bırakmaya son derece açıktır, kabul edilemez.

Akademi Başkan adayının kurum içinden belirlenmesine yönelik önceki düzenlemelerin geri getirilmemesi, yerine Cumhurbaşkanı tarafından atama yapılması kurumun özerkliğini, tarafsızlığını zedeleyerek yürütmenin yargı üzerindeki etkisini daha da artırmaktadır. Yine, Akademinin Genel Kurul, Denetleme Kurulu gibi organlarının bağımsızlığını güvence altına alacak bir yapı oluşturulmaması, adil yaklaşım ve tarafsızlığı çok önemli olan bu kurumun yürütme güdümüne girmesinin zeminini hazırlamaktadır.

Başka bir olumsuz durum ise adaletsiz uygulamaların, kayırmaların, torpillerin kaynağı mülakatın burada da karşımıza çıkması. Çok üzülerek hatırlatmak isterim ki son dört gün içinde yargı alanında çalışan 3 genç insan intihar ederek yaşamına son verdi ve üzülerek ifade ediyorum ki bu gençlerden biri çok da yüksek puan almış, parlak bir öğrencilik geçirmiş ancak mülakatta elenen genç bir avukattı. Hâkim ve savcı alımında mülakat komitelerinin üyelerinin tamamının iktidarınız himayesinde atanması şu an sizler için çok olumlu gözükabilir ama yerel yönetimlerde yaşanan yönetim değişimi gibi ya devran döner de işler değişirse yargının bağımsızlığından yine emin olabilecek misiniz? Bu düzenleme yürütmenin yargıyı keyfi olarak yönlendirmesine neden olabilir. Bu nedenle, mülakat komitesi üyelerinin yargı mensupları arasından seçilmesi daha adaletli ve objektif bir yaklaşım olacaktır.

Değerli vekiller, hepimizin artık çok iyi bildiği gibi, hukuk alanında sorunlar eğitimden başlıyor. Hukuk fakültesi enflasyonu yaşanan ülkemizde fakültelerde niceliği değil niteliği, adaleti sağlamaya dair önerilerimizi içeren, yüzlerce hukukçunun akıl teriyle hazırlanan DEVA Partisi Adil Yargı Eylem Planı bu anlamda bir rehberdir. İktidar sıralarındaki vekillerimizden “web” sitemizden açıp okumalarını rica ediyorum.

Maddelere dönecek olursak, madde 9’da yer alan “doğrudan şart aranmaksızın” ifadesi yürütmeye sınırsız bir tasarruf yetkisi tanımaktadır. Bu ifade Anayasa’nın 2’nci, 7’nci, 10’uncu, 11’inci, 138’inci, 139’uncu ve 140’ıncı maddelerine de aykırıdır ve hukuki belirlilik ilkesi ihlal edilmektedir.

Yine, madde 5’te yer alan “yeteri kadar” gibi muğlak ifadeler yürütmeye keyfî düzenleme yapma alanı açmaktadır. Özellikle tetkik hâkimleri ve personele ilişkin sayılarda bu belirsizliğin somut ve ölçülebilir bir şekilde belirlenmesi elzemdir. Görüyoruz ki Adalet Akademisinin özerkliğini sağlayacak gerekli ve yeterli düzenlemeler bu teklifte yer almamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Esen, lütfen tamamlayın.

ELİF ESEN (Devamla) - Son olarak, değerli milletvekilleri, adaletli ve adil olmak Yüce Allah’ın bizlere uymamız için emrettiği en mühim konuların başında gelir. Unutmayın, bir gün hepimiz öleceğiz ve adalet terazisi zerre miskal şaşmayan ve hiçbir torpilin ya da makamın gücünün yetmeyeceği mahkemede hesap vereceğiz. Bu sebeple adaletten şaşmayın, adil olun ve haksızlıklardan uzak durun.

Bu eleştiriler ışığında teklif, yargı bağımsızlığı ve hukukun üstünlüğünü teminat altına alacak şekilde yeniden gözden geçirilmelidir. Adaletin bir gün değil her gün herkese lazım olacağını unutmadan milletvekilleri olarak bu sorumluluğumuzu ortaya koymamız gerekmektedir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Esen, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önermeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 178 sıra sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi’nin 7’nci maddesinin 1’inci fıkrasına aşağıdaki bendin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“f) Türkiye Barolar Birliği tarafından seçilen bir kişi”

Süleyman Bülbül	İsmail Atakan Ünver	Aliye Coşar
Aydın	Karaman	Antalya
Müzeyyen Şevkin	Elvan Işık Gezmiş	Aliye Timisi Ersever
Adana	Giresun	Ankara
Ayça Taşkent	Türkan Elçi	Mustafa Sezgin Tanrıkulu
Sakarya	İstanbul	Diyarbakır

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin’e söz veriyorum.

Sayın Şevkin, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi nedeniyle yasama organı, Meclis her gün daha çok hiçe sayılıyor, Meclis dışında hazırlanan kanun teklifleri Meclisin işleyişine doğrudan müdahaleye neden oluyor. İktidarın çoğunluğuna güvenilerek hukuk çiğneniyor. Adalet Akademisini görüşüyoruz ama ülkede adalete dair tek bir emare kalmamış. Hukuk çiğneniyor, hukukun üstünlüğü ilkesi her alanda ihlal ediliyor. Tüm bu garabet, keşmekeş ve vurdumduymazlık doğal olarak hayatın her alanına olumsuz bir şekilde sirayet ediyor. Meclis, kısır bir döngü içerisine sokulurken gelin görün ki işçi de emekçi de KOBİLER de sanayici ve iş insanları da çiftçi de kooperatifler de ticaret erbabları da derin bir çaresizliğe itiliyor. Yıllardır ülkeyi yöneten AKP, halktan kopuk, halkın gerçek sorunlarından uzak, vatandaşın derdiyle dertlenmeyen bir yapıda ısrar ederek günü kurtarmaya dönük, kişisel menfaatlara dayalı ya da siyasi gelecek hesaplarıyla hareket ediyor. (CHP sıralarından alkışlar) Asgari ücretli, emekli perişan; kamu emekçisi, kamu mühendisleri, öğretmeni, öğrencisi perişan; atanamayan gençler perişan, taşeron işçi perişan, çalışmayan vatandaşa tümünden perişan. Ama siz, 46 milyon geçiş garantisi verdiğiniz Çanakkale Köprüsü'nden sadece 7,5 milyon kişi geçtiği için 700 milyon dolar ekstradan para ödüyorsunuz arkadaşlar; işte, sizin adaletiniz bu.

Yine, inilmeyen havalimanı, Zafer Havalimanı herkesin diline pelesenk oldu. On dokuz yıl daha 135 milyon euro ödeyeceksiniz ama bu kur korumalı mevduattan devletin kasası boşaltılırken, vatandaşın parası har vurup harman savrulurken siz kalkıp emekliye günlük 65,63 liralık zam veriyorsunuz; işte, sizin adaletiniz bu. (CHP sıralarından alkışlar)

15-25 yaş arası gençlerin büyük bir bölümü ülkeden ümidini kesmiş, yurt dışına giderken sizler maalesef bu dertle dertlenmiyorsunuz. Engelli vatandaşlarımız için geçtiğimiz günlerde bir kanun çıkardık; araçlara yüzde 40 yerlilik şartı getirdiniz ve araçları elde tutma süresini beş yıldan on yıla kadar uzattınız. Bütün engelli vatandaşlar size isyan ediyor biliyor musunuz? Çünkü hurdaya dönüşecek o aracı ve maalesef, yüzde 40 yerlilikle ne bagaj kapasitesi ne de iç hacmi o engelli vatandaşların aparatlarını taşıyamayacak durumda olduğu için isyanda olduklarından bilginiz var mı? İşte, sizin adaletiniz bu.

Maalesef motorin 50 liraya dayanmış, yoksulluk sınırı 70 bin lira, açlık sınırı 22 bin liralarda; emekliye, memura, asgari ücretliye verdiğiniz üç kuruş zamları övünüyorsunuz. Tasarruf tedbirlerinden bahsediyorsunuz ama lüksten, şatafattan geri durmuyorsunuz. Ülke ekonomisi tepetaklak giderken sorumluluğu üzerinize almıyor, yükü vatandaşın sırtına yüklüyorsunuz.

İşsizlik yüzde 28,2'yle son beş ayın en yüksek oranına çıkıp 11 milyon 477 kişiye yükselmiş. İŞKUR'un verilerine göre 2024 yılında 1 milyon 661 bin 329 kişi işinden çıkarıldığı için İşsizlik Sigortası Fonu'ndan işsizlik ödeneği alabilmek umuduyla İŞKUR'a başvurmuş, vatandaşların bankalar ve finans kuruluşlarına olan bireysel kredi borçları 3 trilyon 998 milyar liraya yükselmiş. Siz Adalet Akademisi kurarak mı adaleti sağlayacağınızı zannediyorsunuz? Önce ülkede adaleti sağlayın, önce ülkede. (CHP sıralarından alkışlar) Sanayide çarklar dönmüyorken, fabrikalar birer birer kapanırken, işletmeler kapılarına kilit vururken, esnaf kepenk indirirken, çiftçi perişan olmuşken, kamuda mülkate ve siyasete dayalı atamalar almış başını giderken siz Adalet Akademisiyle mi bizi kandıracaksınız arkadaşlar, bırakın bu işleri. Türkiye'de yatırım yok, üretim yok, istihdam yok ama siyasal ikbal uğruna maalesef Meclisi baypas etmek var. Tüm bunlar yaşanırken haktan, hukuktan, adaletten bahsetmek gerçekten komik kalıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şevkin, lütfen tamamlayın.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, buradan çok değerli bilim insanı ve devlet adamı Erdal İnönü'yü rahmetle anarak, emekliyi limon gibi sıktınız, işçiyi limon gibi sıktınız, vatandaş kemir sıkma politikasıyla limon gibi sıktınız; artık yeter diyoruz, size de kırmızı kartı bu vatandaş gösterecek diyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şevkin, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "üyenin kalan süresini" ibaresinin "üyeden kalan süreyi" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Lütfü Türkkan

Metin Ergun

İstanbul

Kocaeli

Muğla

Hüsmen Kırkpınar

Burak Akburak

Şenol Sunat

İzmir

İstanbul

Manisa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Manisa Milletvekili Şenol Sunat'a söz veriyorum.

Sayın Sunat, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; kanun teklifinin 7'nci maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, aziz vatanımız için 15 Ocak 1997'de bölücü terör örgütü tarafından şehit edilen Jandarma Er Şahin Celal Ak'ı rahmet, saygı ve hürmetle anıyor, bütün şehitlerimizi, gazilerimizi ve bütün şehit ailelerini, yakınlarını saygı ve hürmetlerimle selamlıyorum. Sizleri unutmadık, unutmayacağız, unutturmayacağız.

Sayın milletvekilleri, şimdi sizden, hafızalarınızı bir kere daha tekrar etmek üzere, 2009 yılında "Demokratik Açılım ile Millî Birlik ve Kardeşlik" adı altında başlayan, 2013-2015 yılları arasında çözüm sürecine evrilen, neticede kanlı çatışma ve yüzlerce şehit verdiğimiz süreci hatırlamanızı istirham ediyorum. Hepimizin hafızalarında, neler yapıldı biliyorsunuz. O dönem Türk Silahlı Kuvvetlerine o dönem AK PARTİ'nin ortağı olan FETÖ'yle birlikte kurulan kumpasları yaşadık, Oslo'ları yaşadık, Habur rezaletini yaşadık, çadır mahkemelerini yaşadık ve Türkiye'den Kobani'ye geçen peşmergelere nasıl ihtimam gösterildiğini yaşadık, hendek çatışmalarını yaşadık, Dolmabahçe'yi yaşadık ve neticede FETÖ kalkışmalarını yaşadık. Ya değerli milletvekilleri, biz bu filmi daha önce seyrettik, akıl tutulması mı yaşıyoruz? Şimdi, ana fikir aynı, kurguda sürpriz değişiklikler olan yeni bir film çevriliyor. Hayret, birinci çözülme sürecinin amansız karşıtı partinin lideri bizzat yönetmen koltuğunda, oyuncular pek değişmemiş, rollerinin de hakkını veriyorlar; yönetmen veya yönetmenler

de belli de yapımı kim bilmiyoruz! Ha, biliyoruz da bilmiyoruz! Hepsi koro hâlinde sihirli bir kelimeyi söylüyor: Barış! Pardon, değerli milletvekilleri, savaşta mıyız? Savaş kimler arasında olur? Barış kimler arasında olur? Savaş da barış da devletler arasında olur. Farklı niyetleri, gizli gündemleri olan terör örgütüyle barıştan mı söz edeceğiz değerli milletvekilleri? Binlerce Mehmetçik'imizi ve güvenlik gücümüzü, öğretmenlerimizi şehit eden, bebekleri acımasızca öldürenlerle mi barış yapacağız? Bölücüler, ayrılıkçılar, federasyoncular, dinbazlar, cumhuriyet düşmanları, omurgasızlar, bulanık suda balık avlayanlar, üç maymunu oynayanlar; gizli emellerinize ulaşamayacaksınız. Bebek katilinin, teröristbaşının kapısını çalanlara soruyorum: Türkiye'nin kaderi bebek katiline mi ipotek edildi sayın milletvekilleri? Terör örgütüne "Silahları bırakın, örgütü lağvedin." diyecekmiş karşılık beklemeden! Öyle mi, kim inanıyor? Sizler inanıyor musunuz sayın milletvekilleri, samimiyetle soruyorum sizlere. Bakar mısınız, Cumhur İttifakı'nın güç verdiği yeni paradigmaya pozitif anlamda gerekli katkıyı verecek ehil ve kararlılıktaymış efendi! Bebek katili kendini muhataptan da öte görüyor sayın milletvekilleri. Yazıklar olsun diyorum! Bu süreç yeni bir paradigma değil sayın milletvekilleri, eski ihanet sürecinin devamı, devamı.

Sayın milletvekilleri, farklılıkları kutsallaştırarak, vatandaşlık tanımını ve devletin varlığını reddederek, etnik ırkçılığa varan sapmaları teşvik ederek, terör örgütüyle müzakereye girişerek bir yere varılmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sunat, lütfen tamamlayın.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Hiçbir ciddi devlette çözülme ve etnik ufulanma, demokratikleşme ve özgürleşme olarak asla kabul edilemez. Bu durumun hiçbir ciddi devlette yaşanmış bir örneği yoktur. Orta Doğu devleti mi olmak istiyorsunuz? Ey Cumhur İttifakı, devletimizin temel kuruluş felsefesi ve varoluş gerekçeleriyle uzlaşıp bu ilkelere sadakatle bağlı kalarak ancak meseleler çözülebilir. Önemli olan hukuk devleti olabilmektir. Sonsuza kadar bilinsin ki Türkiye Cumhuriyeti devleti üniter ve millî bir devlettir ve egemenlik kayıtsız şartsız 85 milyon vatandaşımızdır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sunat, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi önergeyi oylarınıza sunacağım...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MURAT EMİR (Ankara) - Yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN - Ancak ondan önce yoklama talebi var, onu tespit edeceğiz.

Sayın Emir, Sayın Bülbül, Sayın Gökçen, Sayın Güneşhan, Sayın Mullaoglu, Sayın Ünver, Sayın Şevkin, Sayın Özdemir, Sayın Sümer, Sayın Sarı, Sayın Ceylan, Sayın Karaoba, Sayın Kış, Sayın Çakırözer, Sayın Durmaz, Sayın Coşar, Sayın Elçi, Sayın Özkan, Sayın Yıldırım Kara, Sayın Yaman.

Değerli milletvekilleri, şimdi yoklama yapacağım ve yoklama işlemi için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 Milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi (2/2793) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 178) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 01.21

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 01.39

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 48'inci Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

8'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıp oylarınıza sunacağım.

Şimdi aynı mahiyetteki 2 önergeyi birlikte işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ferit Şenyaşar

Ömer Faruk Hülakü

Salihe Aydeniz

Şanlıurfa

Bingöl

Mardin

Ayten Kordu

Vezir Coşkun Parlak

Tunceli

Hakkâri

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Bülent Kaya

Mehmet Emin Ekmen

Necmettin Çalışkan

İstanbul

Mersin

Hatay

Mustafa Kaya

Şerafettin Kılıç

İdris Şahin

İstanbul

Antalya

Ankara

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz.

Aynı mahiyetteki önergelerin gerekçesini açıklamak üzere ilk söz Hakkâri Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'a ait.

Sayın Parlak, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

VEZİR COŞKUN PARLAK (Hakkâri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kuvvetler ayrılığı ilkesi, modern demokrasilerin temel ilkesidir yani yargı da tıpkı yasama ve yürütmenin olması gerektiği gibi bağımsız olmalıdır. Yargı bağımsızlığı, hukukun üstünlüğüyle birlikte adil yargılanmanın da en temel güvencesidir. Üzerine konuştuğum madde de dâhil olmak üzere bu kanun teklifinin tamamı yargı bağımsızlığının ortadan kaldırılması amacına hizmet edecek şekilde tasarlanmıştır.

Yargı bağımsızlığının yanı sıra olmazsa olmaz bir başka ilke ise yargı tarafsızlığıdır. Yargı tarafsızlığı hiçbir kesim, grup, düşünce, etnik, kimlik ve dinî azınlık üzerine ayırım yapmadan hukukun herkese eşit ve adil olarak uygulanması anlamına gelir ve eşitlik ilkesini güvence altına alır. Peki,

Türkiye’de yargının tarafsız olduğu söylenebilir mi? Açıkçası, Kürtlerin, Alevilerin, demokratların, devrimcilerin, bir bütün olarak sistem muhaliflerin on yıllardır yaşadıklarına bakılırsa yargının tarafsız olmaktan çok uzak olduğunu herkes görür.

Söz konusu Kürtler olunca, yargı mensupları, bırakın evrensel hukuk ilkelerini, kendi Anayasa’sını ve ulusal kanunlarını bile tanımıyor. Örgütlenme, düşünce ve ifade özgürlüğü anayasal güvence altına alınmış olmasına rağmen, sadece düşüncelerinden dolayı ve partimizin faaliyetlerine katıldıkları için binlerce insan cezaevlerinde tutuluyor.

Peki, iş Kürtlere yönelik işlenen suçlara gelince neler oluyor dersiniz? Failler özellikle asker ve polis olduğunda ya hiç ceza almıyorlar ya da ödül gibi cezalarla âdeta yeni suçlara teşvik ediliyorlar. Musa Anter’den Vedat Aydın’a, Mecit Baskın’dan Abdullah Canan’a kadar adlarını saymaya kalksam günlerce bitiremeyeceğim binlerce Kürt aydın, siyasetçi, iş insanı işlenen cinayetlerle katledildi.

Sizlere Hakkâri’de işlenen iki faili belli cinayetten ve sonrasındaki hukuki gelişmelerden kısaca da olsa söz etmek istiyorum.

Birincisi, eşinin ve çocuklarının gözleri önünde katledilen Necmettin Fendik. 17 Temmuz 2017 gecesi Hakkâri’nin Yüksekova ilçesi Güngör Mahallesi’ndeki evine yapılan operasyonda polis memuru tarafından vurulan Necmettin Fendik yaşamını yitirdi. Fendik’i vuran polis, buna benzer bütün olaylarda olduğu gibi, ayağının kayıp düşmesinden dolayı silahının ateş aldığını iddia etti; bağımsız ve tarafsız olması beklenen mahkeme heyeti ise bütün karşı delillere rağmen sanık polisin beyanını esas aldı. Fendik’i öldüren polis iki ay önce görülen karar duruşmasında bir yıl sekiz ay ceza aldı ve hükmün açıklanması geriye bırakıldı, bir gün dahi tutuklu kalmadı.

Bahsedeceğim ikinci faili belli cinayet ise 1995 yılında Yüksekova’lı çoban Nezir Tekçi’nin öldürülmesi olayıdır. 28 Nisan 1995’te Yüksekova’da askerler tarafından gözaltına alınan Tekçi’den bir daha haber alınamadı. Ailesinin bütün çabalarına rağmen failler yıllarca ortaya çıkarılmadı. 2010 yılında bir asker o dönemde askerlik yaptığı yerde Nezir Tekçi’nin rütbeli askerler tarafından öldürüldüğüne tanıklık ettiğini söyleyince dava açıldı. Davada yargılanan askerler Nezir Tekçi’yi canavarca hislerle ve işkence ederek öldürmekle suçlanıyordu. Peki, bu suçlamanın sonucunda mahkemenin kararı ne oldu dersiniz? Onlarca tanığın gözünün önünde, masum bir çobanı katleden sanıklar beraat ettirildi; Anayasa Mahkemesi bile bu kararın yanlış olduğunu kabul ederek iptal etti. Nezir Tekçi davasının karar duruşması bir gün sonra Eskişehir’de görülecek, savcı bu sefer yine beraat talep ediyor yani Kürt’ün faili yine cezasız bırakılmak isteniliyor. Bu 2 örnekte ve diğer bütün davalarda olduğu gibi, görev alan mahkeme heyetleri şu ya da bu şekilde failleri korudu, korumaya devam ettiler. 15 Temmuz darbe girişiminde Meclis dâhil onlarca yeri bombalayan, yüzlerce insanı öldüren askerlerin bile zamanında Kürtlere karşı işlediği suçlar cezasız bırakıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Parlak, lütfen tamamlayın.

VEZİR COŞKUN PARLAK (Devamla) - Anayasa’nın 9’uncu maddesinde mahkemelerin bağımsız ve tarafsız olduğu yazıyor fakat oraya bir parantez açılıp Kürtler hariç yazılsa iyi olacak çünkü iş Kürt’ün hakkına gelince mahkeme heyetleri âdeta cübbelerini çıkararak karar vermektedirler. İşte, üzerinde konuştuğumuz bu kanun teklifi hâkim ve savcıların tarafsızlığını şansa bırakmak istemiyor. Siyasi iktidar tek bir yargı mensubunun bile hukuka ve vicdanına göre karar verme riskini göze almak istemediği için çekirdekten yetiştirmek istiyor. Başkanı, üyeleri, eğitimcileri yani bütün personeli siyasi iktidar tarafından belirlenen bir yer Adalet Akademisi olamaz, olsa olsa AKP’nin parti okulu olur.

Tekrardan Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Parlak, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan’a ait.

Sayın Çalışkan, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün buruk da olsa bir ateşkes haberi aldık, Gazze'deki direnişe bin selam olsun. Elbette, tarih bugünleri yazarken Gazze'nin Müslüman ülkelerin ihanetine rağmen bu direnişi gerçekleştirdiğini yazacak. Elbette, tarih bugünleri yazarken gemi, İsrail'le ticaret, demir çelik, mazot gibi kavramları yazacak.

FAHRETTİN TUĞRUL (Uşak) - Hamas bugün teşekkür etti be! Hâlâ konuşuyorsun ya, hâlâ konuşuyorsun! Adaletinden utan sen ya! Yazıklar olsun!

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Bu kelimeler konuşulduğu zaman âdeta nasırlarına basıldığı için arkadaşlar rahatsız oluyor. Elbette Hamas denize düşmüş, her türlü desteğe muhtaç. Buradan yeni bir zafer türküsü çıkarmanın da bir âlemi yok. Suriye'de 1 milyon kişi öldükten sonra bugün bu hâle gelindi ise Gazze de maalesef yerle bir oldu. Temenni ederiz ki bundan sonraki süreçlerde sadece kamuoyuna yönelik işler yapılmaz; gerçek anlamda barışa, Gazze'ye, Filistin'e, insanlığa hizmet edilecek icraatlar yapılır.

Değerli milletvekilleri, ikinci olarak, tarih bu anları yazarken muhtemelen diyecek ki bir gece yarısı, gece ikide Türkiye Büyük Millet Meclisi toplanmış, adı adaletle geçen bir yasa görüşüyordu ve âdeta komedi gibi hukukun çiğnendiği, kanser hastalarının tahliye beklediği, Covid mağdurlarının mağdur olduğu, ehliyet affı, öğrenci affı bekleyen KHK'lilerin, bütün zulmün en daniskasının işlendiği bir dönemde 13 yaşındaki askerî okul öğrencilerinin darbeci denerek müebbede mahkûm edildiği; bu, en fazla sosyal medyanın güçlü olduğu talimatla, adalet borsası denen bir dönemde, hukukun bu kadar çiğnendiği bir dönemde, âdeta komedi yazarcasına gece ikide adalet görüşüyoruz ve alkışlara şahit oluyoruz arkadaşlar lütfedip Genel Kurula katıldıkları için.

Değerli milletvekilleri, “hukukun çiğnendiği” dedik. Bakın, Anayasa'ya göre herkes eşit olmalı. Denetimli serbestlik yasasından bile sadece sizden olanlar, size şirin görünenler yararlanıyor. Bunu asla kabul etmek mümkün değil. Darbe yasaları, darbe dönemleri, birer yıl, ikişer yılla sınırlıdır ama biz, 15 Temmuz darbesinin olağanüstü hâl sürecini hâlen yaşamaya devam ediyoruz, hâlen özgürlüklerin kısıtlı olduğu bir dönemdeyiz. Bugün fişleme, gözetim, sorgulanma, tutuklama artık sıradan hâle geldi. Mahkeme birisinin hakkında serbestlik kararı verse bile sosyal medya baskısıyla ya da siyasi baskıyla aynı gün tutuklandığına hepimiz şahit oluyoruz. Bugün insanların sabah evden çıktığında gayet normal hâli devam ederken sosyal medyadaki bir paylaşımından dolayı gece yarısı cezaevinde olduğunu hepimiz biliyoruz. Gazeteci tutukluların olduğunu, fikir hürriyeti kullanılmadığını hepimiz biliyoruz. Evet, çok katlı adalet sarayları yapılıyor ama adalet, saraylar yükseldikçe gecekondu hâline geliyor. İşte, tarih bugünü yazarken diyecek ki: “Dağ bir kez daha fare doğurdu; bunlar ‘Adalet Akademisi’ diye bir şey getirdiler, gerekçesinde ‘Bağımsız, tarafsız adliye mensubu yetiştireceğiz.’ dediler ama yasayı savunanlar bile neyi savunduğunu bilmiyordu, yasanın içerisinde ne olduğunu kimse bilmiyordu.” Apar topar, alelacele bir yasa ne yapıp ne edip çıkarılacak ve işte, bunun içinde, bu yasa içerisinde savunulan belki de tek bir madde bile yok. Evet, Akademi kurulacağını anladık. Bütçesi ne kadar, niçin yapılıyor, ücret; hepsi de bir şekilde geldi geçti.

Değerli milletvekilleri, sözlerimi toparlarken mücbir sebep konusuna değinmek istiyorum: Mücbir sebep deprem bölgesinde sona erdi. 1,5 milyonun altında cirosu olanlara imkân tanındı ki kimse yararlanmasın diye kaldırıldı.

ABDULKADİR AKGÜL (Yozgat) - Nasıl vekil oldu bu, nasıl vekil oldu bu!

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, lütfen tamamlayın.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Dolayısıyla bugün siz çetelere, müteahhitlere, yandaşlara vergi affı getirirken deprem bölgesindeki esnafın vergi borcundan dolayı bankalardaki hesaplarına bloke konuluyor ve bugün bir taraftan “asrın felaketi” diyeceksiniz, siz üzerine düşeni yapmıyor olacaksınız; TOKİ hâlen çok az sayıda ev teslim etti ama bir tane iş yeri teslim etmedi; böyle bir ortamda gelip de insanların hesaplarına bloke koymak, insanların hayatını zindana çevirmeye çalışmak ancak bu döneme herhâlde nasip olurdu. Eğer siz iş yapacaksanız bu feryatlara kulak tıkamayın, deprem bölgesini dinleyin, hapishanelerde zulüm altında inleyen insanları dinleyin, mağdurların sesine kulak verin.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, teşekkür ediyorum.

Şimdi aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Karar yeter sayısı ararsanız Sayın Başkanım, karar yeter sayısı talebimiz var.

BAŞKAN - Peki, oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Divanda ihtilaf var, elektronik oylama yapacağım.

Üç dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Evet, değerli milletvekilleri, karar yeter sayısı vardır, önergeler reddedilmiştir.

Şimdi, diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 178 sıra sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “savcıların” ibaresinden sonra gelmek üzere “avukatların ve noterlerin” ibarelerinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

Aliye Coşar

Aydın

Karaman

Antalya

Türkan Elçi

Mustafa Sezgin Tanrıkulu

Ayça Taşkent

İstanbul

Diyarbakır

Sakarya

Elvan Işık Gezmiş

Aliye Timisi Ersever

Servet Mullaoğlu

Giresun

Ankara

Hatay

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu'na söz veriyorum.

Sayın Mullaoğlu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SERVET MULLAOĞLU (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Erdoğan bugün grup toplantısında, Suriye'de insan haklarına açıkça aykırı olan, insanlık onuruyla bağdaşmayan, Hristiyanlara ve daha çok Alevilere yönelik yapılan kötü muamele ve

katliamları dile getirdiğimiz için bizlerin kötü niyetli olduğunu, bebekler katledilirken nerede olduğumuzu, geçmişte neden Baas yönetimine ses çıkarmadığımızı gerçeğe aykırı olarak ifade etmiştir. Sayın Erdoğan kesinlikle doğru söylememiştir. Baştan beri yanlış Suriye politikasının yıkımlarını örtmek için gerçekleri bilerek çarpıtmıştır. Biz en başından beri o bebekler ölmesin diye uğraşırken siz BOP eş başkanlığı görevinizin gereği atışe benzinle gittiniz.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Yalan söyleme!

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Kendisine, bu yüce Meclis eş başkanlık görevi vermediğine göre size eş başkanlık görevini kim vermiştir? Ayrıca, siz eş başkanı olduğunuza göre...

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Yalan söyleme!

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Biz yalan söylemiyoruz, Sayın Erdoğan kendisi BOP eş başkanı olduğunu söylemiş. BOP eş başkanı olduğunu Sayın Erdoğan söylemiştir.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Yalan söylüyorsunuz!

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Diğer eş başkan kimdir, ABD mi, İsrail mi; önce bunun açıklığa kavuşturulması gerekiyor.

Peki, Sayın Erdoğan'ın eş başkan olduğu BOP projesi neydi? Ülkelerin yer altı zenginliklerini sömürmek ve İsrail'in güvenliğini sağlamak için, Fas'tan Basra Körfezi'ne kadar, Orta Doğu'da bulunan 22 ülkenin sınır ve haritalarının değişmesini amaçlayan ve bu amaç için yüz binlerce insanın ölümüne yol açan bir yıkım projesidir. Bu projenin başat müellifleri de ABD, İsrail ve İngiltere'dir. İşte Cumhuriyet Halk Partisi tarihsel misyonu gereği en başından beri bu yıkım projesine karşı çıkmıştır, siz ise bu projenin müteahhitliğini yaptınız. Bu yıkım projesinde insanların farklı kimlikleri düşmanlık nedeni olarak öğretildi ve kardeş kardeşe kırdırıldı, hâlen de kardeş kardeşe kırdırılmaktadır. Biz, kardeş kardeşi öldürmesin dediğimizde bize "Esad da zalimdi, bu yönetim de zalimlik yapsa ne olacak?" anlamına gelen ve âdeta yapılan katliamları onaylayan söyleminiz Cumhurbaşkanı makamına yakışmamıştır. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Erdoğan, Reyhanlı'ya bomba düştüğünde Cumhuriyet Halk Partisi patlamadan yarım saat sonra oradaydı, bir gün sonra da önceki Genel Başkanımız Reyhanlı'ya gelmiş ve Reyhanlı halkıyla kucaklaşmıştı, siz ise patlamadan çok sonra gelip feci bir konuşma yapmıştınız. BOP eş başkanlığınız yüzünden savaşın getirdiği yıkımları...

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Yalan söyleme!

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Yalan değil Beyefendi. Bakınız, yalan size yaklaşıp, bize yakışmaz. Yalan size yakışır, size yakışır!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Yalan söylüyorsunuz!

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Bugün, milyonlarca emeklimiz, işçimiz, esnafımız, memurumuz, öğrencimiz açık sınırında yaşıyorsa bunun en büyük nedenlerinden biri BOP eş başkanlığınızdır. Şimdi çıkıp bizleri kötü niyetli "Baas"çılıkla kimse suçlayamaz, kimsenin de haddine değildir. (CHP sıralarından alkışlar)

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Senin haddine değil BOP eş başkanına...

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Siz bir yanılsama yaratarak, gerçekleri ve tarihi çarpıtarak Suriye'de kendinize ait olmayan bir başarı hikâyesi çıkarmaya çalışıyorsunuz. Eş başkanlık göreviniz gereği sizin...

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Yalan söylüyorsunuz, yalan!

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Beyefendi, biz sizi memnun etmek zorunda değiliz.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Yalan söylüyorsunuz!

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Yalanı siz söylüyorsunuz! Katliamlara siz sebep oldunuz!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Hadi oradan!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Yalan söylüyorsunuz! İftira atıyorsunuz!

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri...

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Eş başkanlık göreviniz gereği sizin temel amacınız İsrail'in güvenini sağlamaksa tebrikler, sağladınız.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ya, biraz millî olun, millî!

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Akıllı başında olan herkes bu yapılan şeylerde İsrail'in güvenliğini... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri...

Sayın Mullaoğlu...

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Mullaoğlu, lütfen bir ara verin.

Süreyi tatalım.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Hani "Böyle bir düzen olur mu?" diyorsun ya...

BAŞKAN - Sayın Çilez...

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Değerli milletvekilleri, sayın hatip konuşuyor, hatibin ne konuşacağına siz karar veremezsiniz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Sayın Başkanım, kendisi bize dönüp konuşuyor ya. Genel Kurula konuşmuyor, bize konuşuyor.

BAŞKAN - Kendi Genel Kurula konuşuyor, siz de izin verin, konuşsun.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Sayın Başkanım, sadece biraz millî olmasını istiyoruz.

BAŞKAN - Eğer cevap verilmesi gereken bir şey varsa ona ilgililer cevap verir.

Lütfen hatibi saygıyla dinleyelim.

Sayın Mullaoğlu, buyurun.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Sayın Başkanım, sadece birazcık millî olmasını istiyoruz.

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Sayın Başkan, bu yapılan son olaylardan...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Biraz millî ol yeter, başka bir şey istemiyoruz.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Kırmızı kartın nerede?

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Yahu, arkadaşlar, bir izin verin.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Kırmızı kartın nerede, kırmızı kartın?

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Biz sizi memnun etmek zorunda değiliz. Sizin kalbiniz kararlı, aslında size siyah kart göstermek lazım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Yalan söyleme!

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Akıllı başında herkes biliyor ki bu işten en kârlı İsrail çıkmıştır.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ya, siz Suriye'ye takılmayın.

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Çok açık bir şekilde de İsrail’le Suriye’de iş birliği yapmaktasınız.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - O konulara girmeyin, o sular derin sular, oralarda dolaşmayın, boş verin.

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Öyle anlaşıyor ki her ne kadar farklı yansıtmaya çalışsanız da eylemlerinizi bu iş birliğinin devam ettiğini görmekteyiz.

Çok güçlü bir şekilde desteklediğiniz HTŞ, ne dersiniz deyin, insan haklarına aykırı davranmakta ve masum insanlara katliam yapmaktadır.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Oralara girme, oralar derin! Esad’a bir laf söyleyebildin mi?

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Kusura bakmayın, zorunuza gitse de bunları dile getirmek bizim tarihsel görevimizdir. Şimdi, biz...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Esad’ı bu kadar mı seviyorsunuz? Baas rejimini bu kadar mı seviyorsunuz? Hey hey!

BAŞKAN - Sayın Çilez... Sayın Çilez, lütfen sayın hatibi dinleyin. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Netanyahu’yu Türkiye’ye davet ettiniz 2023’ün sonunda, New York’ta, “Kravatlarmız aynı.” dediniz. Kasım ayında, 2023’te Türkiye’ye davet ettiniz Netanyahu’yu!

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Cumhuriyet Halk Partisi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Mullaoğlu, lütfen tamamlayın.

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Cumhuriyet Halk Partisi “Daha fazla kucaklaşalım, daha fazla birbirimize sarılalım.” dedikçe neden siz tersini yapmaktasınız? Erdoğan niye Türkiye’nin kucaklanmasından rahatsız oluyor? Israrla bizleri niye ayrıştırmaya çalışıyorsunuz? Ne sizin ne de kimsenin bizi birbirimizden ayrıştırmaya gücü yetmez. Bir şey uydurmuşsunuz bir de “siyasal Alevicilik” diye; bizler Atatürkçüyüz, demokrasiye, demokratik hukuk devletine ve laiklik ilkesine inanmaktayız.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Kırmızı kart nerede?

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Dolayısıyla bir dinin, mezhebin devlet işleriyle siyasetin yapılmasına karşı...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - O kadar işkence yapan Esad’a bir laf söyleyemediniz, bir laf! Bir kelam etmedin Esad’a! Esad, Esad onu yapan, ona söyle!

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Kim işkence yapmışsa Allah belasını versin. Biz zulme karşıyız. Biz geçmişte Hindistan’da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Sayın Başkanım, bir dakika daha ekleyin, konuşmadım.

BAŞKAN - Sayın Mullaoğlu, lütfen tamamlayın.

Süreniz bitti, size ilave bir dakika vereceğim.

Buyurun.

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Geçmişte biz, fikirsel olarak Gandhi İngiltere’ye karşı mücadele verdiği zaman biz o haksızlıklara, emperyalizme karşı bir parti olarak ezilen halkların yanında

durduk, o hâlde biz siyasal Hinduizm mi yapıyorduk? Biz emperyalizme karşıyız. Amerika'nın Irak'a müdahalesine karşıydık, Suriye müdahalesine de karşıydık. Irak'a müdahalesine karşı çıkarken siyasal Saddamcılık mı yapıyorduk, siyasal Sünnicilik mi yapıyorduk? Biz ilkesel olarak halkların ezilmesine, sömürülmesine karşıyız ve bunu kim yaparsa yapsın biz ona karşı çıkacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - 1 milyon insan katledildi, katledildi.

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Atatürk'ü anlayın, Atatürk'ü; fesli Kadir'i değil! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - 1 milyon insan işkence gördü! Yapmayın ya!

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Bağırıp durma orada, bağırıp durma oradan!

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Mullaoglu, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Gül, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu'nun 178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, altmış bir yıllık Baas rejiminin -Suriye'de Kürt'üyle, Türkmen'iyle, Arap'ıyla- bir azınlık hükümetinin, azınlık yönetiminin tahakküm kurduğu bir zulüm düzeni vardı ve bu zulüm düzeninde Aryan bebekler, orada kimliği tanınmayanlar, zulme uğrayanlar... 1 milyondan fazla insanın öldüğü Suriye'de bir zulüm var. Altmış bir yıllık bu zulüm devam ederken şimdi âdeta Esad güzellemesi yapan bu zihniyeti asla ama asla tasvip etmiyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Yuh!" sesleri, CHP sıralarından gürültüler)

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Yok artık ya!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Esad'la tatile çıkan sizsiniz Başkan. Esad'la tatile çıkıyordunuz, beraber toplantılar yapıyordunuz; kardeşiniz Esad'dı!

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bugün Suriye'de Suriye halkının yapmış olduğu devrimi küçümsemek, Suriye halkının kendi geleceğini inşa etmek üzere yapmış olduğu bu devrimi istihzayla karşılamak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gül, lütfen tamamlayın, bir daha uzatmayacağım.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - ...”İsrail’e yarıyor.” diye bir yaklaşım içerisine girmek Suriye halkına ve devrimine saygısızlıktır. Biz her zaman Suriye halkının, mazlum halkın yanında yer aldık. Baas zihniyetini, Baas'ın zulmünü kınıyoruz ve o zulüm asla geri gelmeyecek.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Cumhurbaşkanı önce onunla tatile gidiyordu, şimdi mi öyle oldu?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Hangi halkın? Halkları; halk yok orada, halklar var!

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Türkiye olarak mazlumların, Suriye'nin yanında olmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Kafa kesenlerin yanında oluyorsunuz.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ediyorum.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Emir, buyurun.

45.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, dış politik meseleleri günlük siyasetin ve günlük tartışmaların bir parçası hâline getirmemek lazım, ciddi olmak lazım. Biz, öteden beri Suriye'de Esad rejiminin yaptığı her zulmü kınadık, kınamaya da devam ediyoruz.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Sen adamına söyle onu, adamına!

MURAT EMİR (Ankara) - Ama biz "Esad rejimini yıkacağız." diye Türkiye Cumhuriyeti'nin komşusundaki bu yangına benzin dökmesinin, oraya savaşçılar göndermesinin, "Orada rejimi yıkacağız." diye dünyanın dört bir yanından gelen Selefi cihatçıları Suriye'ye göndermesinin de yanlış olduğunu söylediğimizde sizler geldiniz burada "Esad ağzıyla konuşuyorsun." dediniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Sonra anladınız ki Esad'sız bir çözüm olmayacak, Esad'ın kapısında yıllarca randevu beklediniz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Emir, lütfen tamamlayın, bir daha uzatma vermeyeceğim.

MURAT EMİR (Ankara) - Ama daha düne kadar Birleşmiş Milletler kararıyla hem Türkiye'nin hem birçok ülkenin terörist listesinde olan, kafa kesen, kadın satanlara da öyle "halk devrimi" falan diye peşin hükümlü konuşmayın. (CHP sıralarından alkışlar) Biz, Suriye'nin toprak bütünlüğünden yanayız.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Suriye'de ne işiniz var! Orta Doğu bataklığında ne işiniz var!

MURAT EMİR (Ankara) - Suriye'de herkesi kucaklayan, kimsenin hakkının yenmediği bir düzenden yanayız, Türkiye Cumhuriyeti'nin de buna katkı vermesi gerekir.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Siz girdiniz be, siz! On üç yıldan beri oradasınız be! Suriye'yi bu hâle getirdiniz!

MURAT EMİR (Ankara) - Esad için gözyaşı döküyoruz ama gelenler için böylesine fetih naralarını atmak için çok erken. Dikkatli olun, en azından Dışişleri Bakanı kadar dikkatli olun. Burada her konuştuğunuzun gerçekten bir önemi var.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Suriye'de yaşayan Arap Suriyeli oluyor da Kürt niye Suriyeli olmuyor?

BAŞKAN - Peki, Sayın Emir, teşekkür ederim.

Sayın Gül, buyurun.

46.- *Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkanım, Türkiye hiçbir şekilde başka bir yere savaşçı göndermemiştir. Türkiye, Mehmetçiğiyle beraber, Türkiye'yi tehdit eden, sınır ötesinde Türkiye'ye yönelik her türlü tehdidi bertaraf etmek üzere barış operasyonları yapmıştır.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Nasıl barış operasyonuymuş o ya?

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - ABD'nin demokrasi, barış şeyini eleştirip kendimiz barış operasyonu yapıyoruz mu diyorsunuz?

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Her zaman da bu anlamda Türkiye'nin onurunu, Türkiye'nin huzurunu korumak üzere bütün gayretini ortaya koymuştur. “Suriye’de ne işi var?” diyenlerin 10 bin kilometre öteden gelip orada bulunmalarına ses çıkarmayanların bugün Türkiye’nin aktif bir şekilde Suriye’nin barışı için gayret göstermesine tahammül etmelerini, tasvip etmelerini ve bununla gurur duymalarını bekliyoruz. O yüzden, çok polemige girmeden, Türkiye her zaman Suriye’nin yanında olmaya, Suriye’nin birliğine, beraberliğine, bütünlüğüne destek olmaya devam edecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Suriye’deki çetelerin üstünde çıkan Türk kimliklerine dair bir şey demek hiçbirinizi incitmiyor mu?

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim.

Sayın Emir, buyurun.

47.- *Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, yakın tarihi nasıl bu kadar çabuk unuttunuz? 2011’den sonra Suriye iç savaşına gönderilen savaşçıların çoğu ya Ürdün üzerinden ya da Türkiye üzerinden gönderildi, silahlar Türkiye üzerinden gönderildi.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Yalan söyleme! Yalan söyleme!

MURAT EMİR (Ankara) - Sizin milletvekiliniz “Vallahi de billahi de Türkmenlere gitmiyordu bu silahlar.” dedi.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ülkene iftira atmandan...

MURAT EMİR (Ankara) - HTŞ’yi, El Kaide artığı bütün örgütleri, Selefi cihatçıların her türlüşünü orada Humus’ta, Hama’da, Halep’te destekleyip onları otobüslerle İdlib’e taşıyan sizsiniz.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Millî ol, millî!

MURAT EMİR (Ankara) - Yaralanan cihatçıları Hatay’ın hastanelerinde tedavi ettirip tekrar gönderen sizsiniz. İŞİD’li militanlara göz yuman sizsiniz. “Öfkeli çocuklar” diyen sizsiniz.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Nereden çıkarıyorsunuz bunu ya? Nereden çıkarıyorsunuz, nereden?

MURAT EMİR (Ankara) -

Bunları ne çabuk unuttunuz.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Yalan söylüyorsun, yalan!

MURAT EMİR (Ankara) - Biz bunları söylediğimizde “Baas rejimini yıkıyoruz...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Doğruları konuş, doğruları!

BAŞKAN - Sayın Emir, lütfen tamamlayın, son kez uzatıyorum.

MURAT EMİR (Ankara) - O zaman da “Mezhebi kaygılarla bunları söylüyorsunuz.” diyorlardı.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Esad’ı çağırın bakın, Esad’ı!

MURAT EMİR (Ankara) - Arkadaşlar, ciddi olun, ne mezhebî saplantılara kapılın ne de siyasi.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Sen ciddi ol, sen!

MURAT EMİR (Ankara) - Türkiye hiçbir komşusuna böylesine girişimlerde bulunmamalıydı.

MEHMET BAYKAN (Konya) - İğdir Şeker Fabrikası nerede Murat Bey, İğdir Şeker Fabrikası nerede?

MURAT EMİR (Ankara) - Bunun bedelini biz şehitlerimizle, 200 milyar dolarlık maddi kaybımızla ve 4,5 milyon Suriyeliyi Türkiye’ye kabul edişimizle ödedik, ödemeye devam ediyoruz. Siz bu hatayı yaptınız ve bugün itibarıyla bunları çözmeye çalışın.

LATİF SELVİ (Konya) - Biz bu hatayı yapmadık, biz Suriyelileri yine misafir etmeye devam edeceğiz.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Biz kucak açtık, kucak!

MURAT EMİR (Ankara) - Bu ağır bedeli bu millete siz ödettiniz ve sizin her zaman yapmanız gereken elbette ki oradaki insanların güvenliği, önce Türkiye’nin güvenliği. Türkiye’nin güvenliği için ne yaptysanız yanınızda yer aldık.

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Tezkereye “hayır” dediniz!

MURAT EMİR (Ankara) - Türkiye’nin barışı için ne yaptysanız yanınızda yer aldık. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

VEHBİ KOÇ (Trabzon) - Yalan, yalan!

MURAT EMİR (Ankara) - Ama siz Suriye’ye rejim ihraç etmeye kalktığınızda karşı çıktık, yine yaparsanız yine karşı çıkacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Hayal görüyorsun, hayal!

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 Milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi (2/2793) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 178) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi’nin 8’inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “kurumlarıyla iş birliği” ibaresinin “kurumları ile işbirliği” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Lütfü Türkkan

Metin Ergun

İstanbul

Kocaeli

Muğla

Hüsmen Kırkpınar

Burak Akburak

Yasin Öztürk

İzmir

İstanbul

Denizli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'e söz veriyorum.

Sayın Öztürk, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 178 sıra sayılı Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerine İYİ Parti adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, aziz vatanımız için 15 Ocak 1997'de, yirmi yedi yıl önce bölücü terör örgütü PKK tarafından şehit edilen Jandarma Astsubay Kıdemli Çavuş Şahin Oğuz Kayabaşı'ı rahmet, saygı ve hürmetle anıyor; bütün şehitlerimizi, gazilerimizi, şehit ailelerini ve yakınlarını saygı ve hürmetle selamlıyorum. Sizleri unutmadık, unutmayacağız, unutturmayacağız.

Değerli milletvekilleri, bugün burada Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'ni tartışıyoruz. Görünüşte teknik düzenlemelerle dolu, eğitim ve araştırma odaklı bir kurumun yeniden yapılandırılmasını içeren bir teklif gibi sunuluyor ancak bu teklifin satır aralarına dikkatlice baktığımızda AK PARTİ'sinin adalet sistemi üzerindeki kontrolünü pekiştirme ve yargı mekanizmasını kendi siyasi ajandası doğrultusunda yeniden şekillendirme çabasının izlerini net bir şekilde görebiliyoruz. Ülkemizde adalet sistemi AK PARTİ'si iktidarı döneminde sistematik bir şekilde siyasallaştırılmış, tarafsız ve bağımsız olması gereken yargı organları iktidarın arka bahçesine dönüştürülmüştür. Şimdi ise Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'yle bu durumun daha kurumsal bir hâle getirilmeye çalışıldığını görebiliyoruz. "Yargı Reformu Stratejisi Belgesi" ve "İnsan Hakları Eylem Planı" gibi kulağa hoş gelen başlıklarla süslenmiş bu teklif aslında bir makyajdan ibarettir çünkü bu değişiklikler tarafsız ve adalet niyetiyle değil, iktidarın sürekliliğini sağlamak ve kontrol mekanizmalarını güçlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Teklifte Türkiye Adalet Akademisinin kamu tüzel kişiliğine; bilimsel, idari ve mali özerkliğe sahip olacağı belirtiliyor. Ancak Türkiye'de "özerklik" kelimesi son yıllarda iktidarın dilinde anlamsızlaştırılmıştır. Üniversitelerin, kamu kurumlarının ve hatta bağımsız kuruluşların nasıl siyasi baskı altına alındığını çok iyi biliyoruz. Türkiye Adalet Akademisi için de benzer bir kaderi öngörmek hiç de zor değil.

Akademinin başkanlık sistemiyle yönetileceği, çeşitli hizmet birimleri ve hukuk araştırmaları merkezini bünyesinde barındıracağı belirtiliyor. Hukuk araştırmaları merkezine düşen görevler arasında bilimsel çalışma ve yayınların yanı sıra ihtiyaçların belirlenmesi gibi konular var. Ancak soru şu: Bu ihtiyaçlar kim tarafından, hangi kriterlere göre belirlenecek? Bağımsız ve tarafsız bir yargı sistemi oluşturma amacıyla mı, yoksa iktidarın hoşuna gitmeyen kararlar veren yargı mensuplarını eğitime ve doğru hizaya çekme amacıyla mı kullanılacak? Bugüne kadar AK PARTİ'sinin attığı adımlar ikinci ihtimalin çok daha kuvvetli olduğunu gösteriyor. Teklifte lisanüstü eğitimlerin düzenlenebilmesi için yüksek eğitim kurumları ile iş birliği yapılacağı söyleniyor. Ancak AK PARTİ'sinin üniversiteleri nasıl siyasi kadrolarının işgaline açtığını, rektör atamalarında liyakat yerine sadakatin nasıl ödüllendirildiğini çok iyi biliyoruz. Bu çerçevede, Adalet Akademisinin yükseköğretim kurumlarıyla kuracağı ilişkiler bilimin ve tarafsız eğitimin ön planda olduğu bir süreç yerine iktidarın taleplerini karşılayan bir yapıya dönüşebilir. "Uzmanlaşma" adı altında yargı mensuplarının düşünce ve karar mekanizmaları iktidarın ideolojik çerçeveleriyle sınırlandırılabilir. Teklifte meslek öncesi ve meslek içi eğitim programlarının yıllık eğitim planları doğrultusunda yapılacağı ifade ediliyor, bu planların hazırlanmasında Adalet Bakanlığı ve Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluyla iş birliği yapılacağı söyleniyor ancak bu noktada şunu sorabiliriz: Bağımsız bir yargı için gerekli olan eğitim planlarını kim hazırlayacak? Yıllardır yargı süreçlerine müdahale edildiğini, kararların siyasi baskılarla yönlendirildiğini biliyoruz. Dolayısıyla bu eğitim planlarının da adaletin üstünlüğü için değil, iktidarın menfaatleri doğrultusunda şekillendirileceğine dair kuvvetli şüphelerimiz var. Teklifte talep etmeleri hâlinde avukatlar, noterler

ve kamu personeline yönelik hizmet içi eğitim programları düzenleneceği belirtiliyor. Bugüne kadar düzenlenen birçok eğitim programının katılımcıların bağımsız düşünce yapılarını zayıflatığına, yargı kararlarının siyasi talepler doğrultusunda verilmesine zemin hazırlandığına şahit olduk. Dolayısıyla bu eğitimlerin objektif ve adil bir çerçevede yapılacağına inanmak güç. AK PARTİ'sinin her "reform" dediği adım aslında gücün tek elde toplanmasına yönelik yeni bir stratejik hamle oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Öztürk, lütfen tamamlayın.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - "Yargı Reformu Strateji Belgesi" ve "İnsan Hakları Eylem Planı" gibi başlıklar uluslararası kamuoyuna hoş görünmek ve eleştirilerin önüne geçmek için hazırlanmış göstermelik belgelerdir. Unutmayın ki ahlak yoksa yasalar hiçbir işe yaramaz. Türkiye'de adalet terazisinin ayarları bozulmuştur ve bu teraziyi yeniden düzeltmek için gerçek, bağımsız ve özgürlükçü bir reforma ihtiyaç vardır. Ancak AK PARTİ'sinin bugüne kadar yaptığı düzenlemeler bu ihtiyacı karşılamak bir yana, adalet mekanizmasını daha fazla siyasallaştırmak ve kontrol altına almak üzerine kurgulanmıştır.

Sözlerimi, konuşmamı Fatih Sultan Mehmet'in sözleriyle tamamlayayım: "Aklı öldürürsen ahlak da ölür, akıl ve ahlak öldüğünde millet de bölünür. Kadıyı satın aldığın gün adalet de ölür, adaleti öldürdüğün gün devlet de ölür."

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öztürk, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

9'uncu madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Şimdi ilk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyorum ve aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Mehmet Emin Ekmen

Mustafa Kaya

İstanbul

Mersin

İstanbul

Şerafettin Kılıç

İdris Şahin

Antalya

Ankara

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ferit Şenyaşar

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Ömer Faruk Hülakü

Şanlıurfa

Kocaeli

Bingöl

Salihe Aydeniz

Ayten Kordu

Vezir Coşkun Parlak

Mardin

Tunceli

Hakkâri

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılmıyoruz Değerli Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na ait.

Sayın Gergerlioğlu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sevgili halkımızı saygıyla selamlıyorum.

“Adalet Akademisi” diyorsunuz, adaletiniz var mı ki akademisi olsun? İster bakan olun, ister başkan olun, adalet sizin sentinize uğramıyor arkadaşlar. Bakın, yüz binlerce KHK'liyi bir gece yarısı yargısız infazla ihraç edip açlığa, susuzluğa mahkûm eden kim? Sizlersiniz.

Millî Eğitim Bakanlığının önünde bekleyen öğretmen adayları ne diyor? “Komisyonlar sınav öncesi kimin kaç puan alacağını tespit etmiş.” diyor. Adalet ve adalet duygusuna güveni sıfırlayan bir iktidar Adalet Akademisi kurabilir mi? Bakın şu fotoğrafa, bir savcı adayı, Mithat Can Yalman intihar notunda “Bu satırları gözyaşları içinde yazıyorum. Aşağıda attığım cübbeyi giymek en büyük hayalimdi, Yüce Allah kısa da olsa nasip etti. Son olarak sözlerimi şair Baki'nin ünlü deyişiyle bitirmek istiyorum: ‘Âvâzeyi bu âleme Dâvud gibi sal/Bâkî kalan bu kubbede bir hoş sadâ imiş.’” demiş bu merhum hukukçu.

Siz mi Adalet Akademisi kuracaksınız? Cezaevlerinde insanlar yerlerde yatıyor, hasta mahpuslar diz boyu. Bakın, şu kişiye bakın yahu! İbrahim Güngör, şu hâldeki insanı cezaevinde tutuyor sizin sisteminiz. Alzaymır hastası, 72 yaşında; kızını bile tanıyamayan bir hasta mahpus ve onu hâlen zalimce, vicdansızca cezaevinde tutuyorsunuz.

Bitmedi, bakın, Şerif Mesutoğlu, Derik Kaymakamını öldürmekten suçlanmıştı ancak katil o değil; onun olmadığı apaçık ortada, bir kumpasla suçlandı.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Nereden biliyorsun, hem hâkim hem savcı mısın?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Muhammet Fatih Safitürk'ün babası ve ağabeyiyle Sakarya'da görüştüm -Trabzonlular- babası bana ne dedi biliyor musunuz? “Ömer Bey, Şerif Mesutoğlu'nun katil olmadığını çok iyi biliyoruz. Çok iyi araştırdık, katiller çok derinlerde ve ortaya çıkarılmıyor ancak gerçekler artık ahirette ortaya çıkacak.” dedi bana kaymakamın babası ve kısa bir süre sonra vefat etti. Şerif Mesutoğlu yıllardır -dokuz yıldır- kendisini yakıyor, açlık grevleri yapıyor ve “Katil ben değilim.” diye haykırıyor. Kaymakamın en sevdiği müdürdü, iyi bakın buna, vicdanınız sızlasın, 2 çocuğu ve eşi dokuz yıldır ağırlaştırılmış müebbede haksızca mahkûm edilen bu kişi için gayret ediyor. Bitmedi. Bakın, kendisini gördüm, Sincan 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde şu anda açlık grevinde, çok zor durumda bu insan ve ölümünden siz sorumlu olursunuz.

Bir başka kişiyi daha gördüm. Bakın, Melek İpek, zamanında etrafında pervane gibi dönüp “Melek anne, Melek anne” deyip elini öptüğünüz Melek İpek şu anda nerede biliyor musunuz? Sincan Kadın Cezaevinde. Ziyaret ettim onu, tekerlekli sandalyeyle yanıma getirildi, 79 yaşında hasta, bir ton hastalığı olan bir kadın. Bana ne dedi biliyor musunuz? “Git şu laflarımı AK PARTİ'li vekillere bir söyle.” dedi. Aynen size aktarıyorum, dikkatle dinleyin: “Bir kişi bile benim suçlu olduğumu söyleyemez, büyük dosyalar oluşturdular ama ortada suçumuz yok. Büyük iyilikler yaptık biz ama büyük cezalar yedik. 15 yaşından beri Allah rızası için uğraşan bir insanım. Bana bunlar yapılır mıydı? Bana bunlar yapılırsa Türkiye'de cezaevine girmeyen insan kalmaz. Avukat görüşünde bile kameraya çekiliyoruz. Bel fıtığım var, yürüyemiyorum. AK PARTİ'lilerin nasıl zengin olduğunu, bizim malımıza mülkümüze çökerek nasıl zengin olduklarını bir araştırın. Mallarımızı yağmaladılar. Her yaptığımız iyilik kötülükle döndü. Bizim ailemizde şehitler var, gaziler var; biz Maraş'ta işgale karşı mücadeledeki

destansı kahramanlıkları dinleyerek büyüdük. Fransızlar kimsenin malına çökmemiştir. Benim kadar iyilik yapan biri buraya girdiyse herkes cezaevine girer, bunu bilsinler, herkes girer. Nasıl uyuyor bu AK PARTİ'liler? Ne kadar zulüm yaptı bu AK PARTİ'liler? İmkânım olsa ben yine hapisten çıkar, insanlara yardım ederim, bir yüzüğüm bile olsa vakfederim. Nasıl insanlar bu AK PARTİ'liler, zulme sessiz kalıyorlar, anlayamıyorum. Bir inceleyin dosyamızı, ne kadar suçsuz olduğumuzu göreceksiniz.

Koğuştta 27 kadın kalıyoruz, 3 kişi yerde yatıyor. En küçüğü 2,5 yaşında çocuğu olan 6 çocuklu bir anne yanımızda kalıyor, bütün çocuklarından ayrı. 2,5 yaşındaki çocuğa kim bakıyor?"

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu, lütfen tamamlayın.

ÖMER FARUK GERGERLİOğLU (Devamla) - "Bir sürü öğretmen var yanımızda; 5 kişi, karı koca tutuklu, çoluk çocuk perişan durumda, biliyorum, aylardır hapishanedeyim. AK PARTİ'liler Mecliste sizin yüzünüze nasıl bakıyor Ömer Bey?"

Hata yapmamaya çalışan biz İpek ailesi paramparça edildik, hedefe konduk. Kalkıp oturamıyorum, bel fitiğim var, boyun fitiğim var, kireçlenme var, astım var, beyin damarlarımda sıkıntı var, kalpte ekstrasistol, fibromiyalji, tansiyon yüksekliği, guatr, her türlü hastalığım var. Maraş işgal edildiğinde Fransızlar milletin malına mülküne, özel malına çökmediler ama bunlar gelip çıktılar. Benim hayatım cennetti, cehenneme çevirdiler Ömer Bey." dedi. "Hapishanedeki bana 'Nasıl-sın?' diye sorma. Buradaki insana 'Nasıl-sın?' diye sorulur mu şu hâl-imle? Git, o AK PARTİ'lilerin yüzlerine bunları söyle, utansınlar." dedi. Bunları da çok iyi duyun ve utanın diyorum. Siz mi Adalet Akademisi kuracaksınız! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET BAYKAN (Konya) - Bire bin kattın be!

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu, teşekkür ediyorum.

şimdi aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'e ait.

Sayın Ekmen, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli üyeler; yorucu bir günün sonundayız. Eğer bu saate kadar çalışmıyor olsaydık aslında bereketli gecenin bereketli saatlerindeydik, vakitlice eve gitmiş olsaydınız bir kısmınız belki şimdi kalkmış teheccüd namazı kılıyor olurdu. Ben de bu gecenin bereketli vaktinde çok kıymetli bir meseleye dikkatlerinizi çekmek ama aslında vicdanlarınıza seslenirken sizi de rahatsız etmek istiyorum.

Daha önce burada bu konuya değindim ama bir sonuç alamadığım için bu kez bu konuyu olanca çıplaklığıyla gündeminize getirmek istiyorum. Sayın Cumhurbaşkanı da ilan ettiği Aile Yılı konuşması esnasında Netflix, şifreli yayınlar ve aboneli yayınlara değindi. İsterseniz gelin, gündüz kuşağı diye bilinen, önemli bir kısmı iktidar ve devlet, kamu şirketleriyle fonlanan televizyon yayınlarının hâlipürmelaline hep beraber bakalım. RTÜK'ün görmezden geldiği, nadiren uyarı verdiği, çoğu zaman hiçbir cezai yaptırım uygulamadığı, kamu şirketleriyle ayakta tutulan bu yayınlar gerçekten utanç verici. Hepiniz çok yoğunsunuz, biliyorum, eminim bu yayınların çok azına denk geliyorsunuz. Daha önce anlattım, tam yerini bulmadı, şimdi sizi bu yayınların çıplak gerçeklığiyle biraz daha yakından karşı karşıya getireceğim ama önce şunu vurgulayayım: Bu yayınlar aileden önce kadını hedef alıyor çünkü bu yayınların hepsinde kadın ahlaksız bir rolde. Bu yayınlar aileden önce çocuğu hedef alıyor çünkü bunların hepsinde çocuğun üstün yararını gözetmeyen nesep tartışması var. Düşünün, bu çocuk yarın 15 yaşına geldi, bu nesep tartışmasına Google'da rast geldi, bunun üzerinde nasıl bir travmatik etki olacak?

Şimdi, bu yayınlardan bir kısmını size getirdim, önce okumaya utandım, sonra düşündüm, bunları yayın yapan şirketler utanmıyorsa, bunlara reklam veren kamu bankaları ve şirketleri utanmıyorsa, imtiyazlı şirketlerin ve kamu müteahhitlerinin reklam verenleri utanmıyorsa, Sayın Cumhurbaşkanının himayesinde yayınlar yapan, bir kısmı aile bireyleri tarafından yönetilen bu kanallardan o kişiler utanmıyorsa ve RTÜK utanmıyorsa ben bunları okumaktan niçin utanayım? “28 yaşındaki Besime ‘16 yaşındaki kayınbiraderim İsa’yla evleneceğim.” “Eşi yakın arkadaşıyla kaçtı.” “Ortalığı karıştıran iddia: Bebek başkasından çıktı.” “DNA testi sonucuna göre Ahmet Bey Emrah’ın babası.” “Akıllara durgunluk veren bir olay: 11 yaşında babası bildiği kişinin üvey babası olduğunu, 18 yaşında da dayısının babası olduğunu öğrendi.” “Emine’nin evlatlık verdiği 12 yaşındaki kız çocuğunun babası Turgay mı?” “Mükerrem’in 10 aylık bebeğinin babası sevgili Talip mi?” “5 aylık kızımın babası Eniz değil, isterse DNA testi yaptırabiliriz.” “Karım Pınar 21 aylık çocuğumuzu alıp yakın arkadaşım Mutlu’ya kaçtı.”

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Yeter, yeter!

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - Yetmez, rahatsız oluyorsun ama her gün milyonlarca eve bu kanalizasyon akıtılıyor.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Herkesin rahatsız olması lazım.

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - “Melahat’ın 2 yaşındaki çocuğunun babası Mehmet mi?” “Betül’ün kocası Veysel ve sevgili Özge aynı anda stüdyoya geliyor.” Bunların hepsi... Şuraya bakın; çok tanıdık bir kanal, çok tanıdık bir kanal, kamu bankalarının ayakta tuttuğu bir kanal, Cumhurbaşkanının dünürünün yönettiği bir kanal, utanın! (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) “Yirmi beş günlük bebeğimin babası eski eşim Ercan mı yoksa sevgilim Seyfullah mı?” “Şok iddia: İkizlerin babası farklı çıktı.” “TikTok’ta en çok hediye atana karısını...” diye nokta nokta... “2 yaşındaki çocuğumun babası Mehmet Güneş.” “Altı aylık bebeğin babası Ferdi mi, Cengiz mi?” “Çocuğunun yasak aşkı olduğunu öğrenince sevinç çığlığı attı.” Bunların hepsi aynı kanal, aynı program. “Melahat’ın 4 yaşındaki çocuğunun babası Ramazan mı?” “2 yaşındaki çocuğun babası Muzaffer değil.” Kim acaba? “Eşi ve eniştesi birlikte kaçtı, çocuğunun eniştesinden olduğunu öğrendi.” Rahatsız oldunuz, zaten sizi de rahatsız etmek istedim. Gerçekten her gün prime timed a milyonlarca Anadolu evine bu yayınları yaparken bir gün bu yayınların tek birini kızınızla, eşinizle birlikte izliyorsanız buna müsaade edin. Bu size makul geliyorsa Halk Bankasının, Ziraat Bankasının, Vakıfbankın bu yayınlara reklam vermesine müsaade edin. Kamudan ihale alan imtiyazlı şirketlerin bu şirketleri ayakta tutmasına müsaade edin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - Bugünkü bir olay, gazeteci Fikri Akyüz yayınlamış: Zahide Yetiş programına bir adamı çıkarıyor. Adamın karısının cinsel içerikli videosunu ona izletiyor. Kadın “O kişi ben değilim.” diyor, kocası diyor ki: “Türkiye izlesin.” Herkese yayınlıyorlar. Bu rezillikler Netflix’te yaşanmıyor, bu rezillikler aboneli dijital kanallarda yayınlanmıyor; bu rezillikler Hükûmetin kontrolündeki kanallarda yayınlanıyor ve siz bunları duymaya bile tahammül edemezken Anadolu’dan milyonlarca aile, kapı komşusunun, alt komşusunun, köylüsünün yaşadığı doğal ve tabii olaylarmış gibi bunları izliyor. 2025 Aile Yılı’nda bu rezaletleri bu millete izletmeye devam mı edeceksiniz, utanmayacak mısınız? (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeleri oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN - Oya sunmadan önce bir yoklama talebi vardır, isimleri tespit edeceğim: Sayın Emir, Sayın Bülbül, Sayın Göl, Sayın Güneşhan, Sayın Mullaoğlu, Sayın Atakan Ünver, Sayın Şevkin, Sayın Özdemir, Sayın Yıldırım Kara, Sayın Eylem Ertuğ Ertuğrul, Sayın Serkan Sarı, Sayın Orhan Sümer, Sayın Durmaz, Sayın Ceylan, Sayın Kış, Sayın Karaoba, Sayın Bektaş, Sayın Coşar, Sayın Pala, Sayın Özkan.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 Milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi (2/2793) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 178) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesinin (4)'üncü fıkrasında yer alan "olarak" ibaresinin "şekilde" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Lütfü Türkkan

Yüksel Selçuk Türkoğlu

İstanbul

Kocaeli

Bursa

Metin Ergun

Burak Akburak

Hüsniye Kırkpınar

Muğla

İstanbul

İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na söz veriyorum.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; o pek meraklı olduğunuz ve iflah olmaz nüfuz etme histerinizi Türk adaletinin üzerinden çekmedikçe adalete ulaşamayacağız ve o elinizden asla bırakmadığınız terbiye sopasını hâkim ve savcılarımızın sırtından kaldırmadığınız müddetçe de adalet yerini bulmayacak. Hasılı, onurlu Türk hukukçularını rahat bırakıp adalet sistemimize biraz olsun nefes aldırırsanız aslında mesele kendiliğinden hallolacak. Siz ne yapıyorsunuz? Tam tersine, bu kez de akademi aparatıyla zaten gırtlığına kadar siyasete bulaştırdığınız adaleti iktidarınızın arkabahçesi yapma niyetindesiniz. Adil olmadan adaletli olunmaz çünkü sonra da size emanet edilen ülkeyi yönetirken, millete devlet adına vermiş olduğunuz sözleri tutmadığınız

müddetçe de adaletten bahsedemezsiniz. Bu vesileyle, iki konuyu dikkatlerinize sunmak isterim: Efendim, genel seçimler öncesinde büyük umutlarla başlatılan ancak vatandaş hayal kırıklığına uğratan TOKİ'nin -hatırlatalım- İlk Evim, İlk Arsam projesi var. Bu proje güya dar gelirli vatandaşlarımıza uygun şartlarla konut ve arsa sahibi olma imkânı sağlayacaktı. İddiaya göre Cumhuriyet tarihinin en büyük projesiydi, bu amaçla yola çıkıldı ancak bugün gelinen nokta tam bir hayal kırıklığı. Proje kapsamında, 81 ilde 100 bini konut ve toplamda 1 milyon arsa tahsisi yapılacağı açıklanmış, vatandaşlarımıza da son derece cazip gelmişti. 350 ile 500 metrekairelik müstakil arsaların faizsiz taksitlerle, on yıl vadeyle satılacağı duyurulmuştu. Bugün itibarıyla sonuç şu: Milyonlarca vatandaşımız arasından kuraya girip hak sahibi olanların kahir ekseriyetinin arsaları ne yazık ki şu an belli değil, parselleri belli değil ve ilginç olan, müstakil arsa fiyatları ilk duyurulan rakamların 12, 13 katı. Değerli milletvekilleri, iki yıl geçmiş olmasına rağmen hak sahiplerine henüz arsa tahsisi de yapılmadı.

Bir başka sorun ise vatandaşlarımıza sunulan sözleşmelerde gizli. Sözleşmelerde arsa fiyatları belirtilmemiş ancak ön ödeme şartı getirilmiş. 60 ila 100 bin lira arası bu ön ödeme talepleri dar gelirli vatandaşlarımızı neredeyse proje başlamadan borç batağına sokmakta. Hasılı, olmadı, başaramadınız ve vatandaşın hayallerini yıktınız.

Ama asıl bir büyük sorun daha var, neydi o? Malum, 2019'daki TOKİ'den 100 bin sosyal konut. Bu konutları kime yaptınız? Bir gelir incelemesi yaparak dar, sabit gelirli, evi olmayan, tabiri caizse ihtiyaç sahipleri sadece kuraya girdi, hak sahibi oldu. Dediniz ki bunlara o zamanın fiyatlarıyla: "2+1 evler -işte- 200 bin lira ila 300 bin lira arası, 3+1 evler 2019 rakamlarıyla 240 bin lira ila 350 bin lira arası; 0,49 faiz oranı, sabit faiz ve yüzde 1 KDV." Sayın Cumhurbaşkanı dedi, Sayın Murat Kurum dedi; vatandaş girdi, hak sahibi oldu. Tamamlanmadı, tamam; yüzde 60'lara, 70'lere gelen inşaatlardan sonra şimdi geldi fiyatlar ne oldu biliyor musunuz? Öyle başlamışlardı yani maça bir kuralla başlamışlardı, maçın 45'inci dakikasından sonra kural değişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamamlayayım efendim.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, lütfen tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Hemen.

Örneğin, Tuzla'da, Mustafakemalpaşa'da, Kayseri'de, Bursa Gemlik'te, Eskişehir'de -ben tek tek ziyaret yaptım, protestolarına katıldım- fiyatlar 2,5 ila 3,5 milyon lira arası, 5 milyon lira arası açıklandı; KDV yüzde 10 oldu, yüzde 10 peşinatı bile ödeyecek hâlleri kalmadı. Ne diyorlar biliyor musunuz TOKİ yetkilileri? "Sözleşme imzalama kardeşim, bırak bunları. Aslında bu evi dışarıdan alsaydın zaten bu fiyatlardan daha pahalı alırdın." Sen müteahhit misin, tüccar mısın? Ben dışarıdan o fiyatla alacaksam niye sen buna "Sosyal Konut Projesi" diyorsun, söz veriyorsun ve yerine getirmiyorsun? Büyük bir TOKİ mağdurları kitlesi oluştu ve bu hâliyle ödeme yapamazlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Bir an önce şartlar ilk günkü şartlara ya da vicdana gelip daha makul şartlara getirilmesi gerekir.

Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Türkoğlu.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 178 sıra sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Başkan tarafından" ibaresinin "merkezi atama yoluyla" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül	İsmail Atakan Ünver	Aliye Coşar
Aydın	Karaman	Antalya
Türkan Elçi	Mustafa Sezgin Tanrıkulu	Ayça Taşkent
İstanbul	Diyarbakır	Sakarya
Elvan Işık Gezmiş	Aliye Timisi Ersever	Gülcan Kış
Giresun	Ankara	Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMSİYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Mersin Milletvekili Gülcan Kış'a söz veriyorum.

Sayın Kış, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Bu teklifin birçok maddesi hukukun üstünlüğü, yargının bağımsızlığı ve liyakat ilkesi açısından derin sorunlar barındırmaktadır. Ancak "Bu kanun teklifinde en büyük sorun nedir?" diye sorarsanız yirmi üç yıllık AKP iktidarının hukuk anlayışıdır. Hukukun üstünlüğüyle yola çıkan iktidarınız yirmi üç yılda üstünlerin hukukuna teslim olmuş durumdadır. Hukuk, işinize geldiğinde kullandığınız, işinize gelmediğinde ise kaldırıp attığınız bir aparat olmuştur. En yüksek karar mercisi olan Anayasa Mahkemesi, işinize geldiği gibi karar verdiğinde alkışladığınız, işinize gelmediğinde ise yuhaladığınız bir kurum olmuştur.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "Anayasa Mahkemesinin kararına uymuyorum ve saygı da duymuyorum." sözleri daha dün gibi aklımızda ama bir hakkınızı da teslim etmek lazım: Yirmi üç yıllık iktidarınızın en yetenekli, en mahir olduğu konu hukukun arkasından dolanmak olmuştur. Gerçekten bu konuda da bir alkışı hak ediyorsunuz. Anayasa Mahkemesinin iptal edeceğini bilmenize rağmen, Meclisten geçmesi gereken kanunları Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle çıkarıyorsunuz ve Anayasa Mahkemesi bu düzenlemeleri iptal ediyor. Aynı düzenlemeleri ufak değişikliklerle yeniden Meclise getiriyor ve parmak çoğunluğunuza dayanarak bir kez daha geçiriyorsunuz. Biz bu düzenlemelerin bir kez daha Anayasa Mahkemesine taşınacağını ve bu hukuksuzlukların tarihe not düşüleceğini buradan açıkça ilan ediyoruz çünkü bu Meclis yürütmenin kararlarını onaylayan bir noter makamı değildir ve de olmamalıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Adalet Akademisinde görev yapacak hâkim, savcı ve personelin atanma süreçlerine ilişkin 9'uncu maddeye geldiğimizde, liyakatin nasıl da yok sayıldığını bir kez daha görüyoruz. Bu maddeye göre, meslekte beş yılını doldurmuş hâkim ve savcılar herhangi bir şartla bakılmaksızın Bakan tarafından doğrudan atanabiliyor. Bu düzenleme, yargının bağımsızlığına gölge

düşüren, adalet sistemini kişisel tercihlere açan bir uygulamadır. Hâkim ve savcıların atanmasında liyakat ve şeffaflık kriterleri tamamen dışlanmıştır. Üstelik kamu personelinin geçici görevlendirme ve atama süreçlerinde de benzeri bir keyfiyet görmektedir. Bu durum hem personelin haklarını ihlal etmekte hem de Adalet Akademisinin etkinliğini de tehlikeye atmaktadır. Şimdi soruyorum sizlere: Türkiye Adalet Akademisi gibi kritik bir kurumda bağımsızlığı ve liyakati yok sayarak hangi adaleti tesis edeceksiniz?

Değerli milletvekilleri, bir hukuk devletinde kanunlar sadece parmak çoğunluğuyla değil, tartışarak, ortak aklı işleterek, akılla, bilimle ve şeffaflıkla yapılır. Gelişmiş demokrasilerde ise her kanun teklifinde şu sorulara yanıt aranır: Bu düzenleme hangi sorunu çözüyor? Bu teklif uluslararası hukuka uygun mudur? Ancak bu soruların hiçbirine yanıt verilmeden tekliflerin Meclise dayatıldığını burada görüyoruz. Bu dayatma süreci sadece hukuku değil, millet iradesini de gasbetmektedir. Daha vahimi ise şudur: 2022 yılında çıkardığınız bir yönetmelikle milletvekillerinin sunduğu kanun tekliflerini düzenleyici etki analizinden muaf tutunuz. Böylece, halk adına yasa yapan vekillerin iradesini tamamen devre dışı bıraktınız. Bu, yasama yetkisine yapılmış açık bir saldırıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP iktidarı, hukukun üstünlüğünü savunan bir anlayış yerine baskıcı bir rejim inşa etmeye çalışmaktadır. Yargıyı siyasi bir araç hâline getirerek seçimle alamadığınız belediye başkanlıklarını hedef almanız, basın önünde gözaltı şovları yapmanız, toplumda korku yaratma çabanız asla başarılı olamayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kış, lütfen tamamlayın.

GÜLCAN KIŞ (Devamla) - Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu düzenlemelere karşı çıkıyoruz çünkü bu düzenlemeler halkın iradesine, hukuk devletine ve demokrasinin temel ilkelerine aykırıdır. Yargı, kişisel hırsların ve siyasal hesapların aracı değil, adaletin teminatıdır.

Halkın hakkını, hukukunu savunmaya devam edeceğimizi bir kez daha buradan ifade etmek istiyorum çünkü Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizim iktidarımızda adaleti ve demokrasiyi bu ülkede tekrar tesis edecek liyakatli kadrolarımızla çalışacağız diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kış, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım. İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyorum.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ferit Şenyaşar

Ömer Faruk Hülakü

Salihe Aydeniz

Şanlıurfa

Bingöl

Mardin

Ayten Kordu

Gülcan Kaçmaz Sayyigit

Vezir Coşkun Parlak

Tunceli

Van

Hakkâri

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Bülent Kaya

Mehmet Emin Ekmen

Mustafa Kaya

İstanbul

Mersin

İstanbul

Şerafettin Kılıç

İdris Şahin

Antalya

Ankara

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyığıt'e aittir.

Sayın Kaçmaz Sayyığıt, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'de adalet sarayları inşa ediliyor, adalet akademileri kuruluyor ama adaletin kendi maalesef yok. Üzerinde tartıştığımız tasarı da nihayetinde ülkede hukuk ve adalet üzerinde derinlikli bir tartışmayı gerektirmekte çünkü Adalet Akademisinin kuruluş ve gelişimine bakıldığında negatif bir değişim söz konusu. AKP iktidarı yıllardır her kurumda, her bakanlıkta bir kadrolaşma peşinde. Dolayısıyla önümüzde hukuki direnci geliştiren, adaletin bağımsızlığını güçlendiren bir düzenlemeyle karşı karşıya değiliz. Bu sebeple, yargı bağımsızlığını ve tarafsızlığını güçlendirecek, adaleti tesis edecek adımlara kesinlikle ihtiyacımız var.

10'uncu maddede Adalet Akademisinde görev alacak öğretim elemanlarına ilişkin esaslar belirleniyor. AKP'nin hizipçiliği ortadayken bunun bilimsel ve tarafsız bir şekilde yapılacağına asla inancımız yok çünkü Akademiye yapılacak görevlendirmelerde son söz yine Bakanlığa ait olacak. Dolayısıyla bilginin inşası ve dolaşımında da adalet olmayacak. Bunu maalesef AKP'nin pratiklerinden fazlasıyla biliyoruz. Siyasi iktidar bir kültürel hegemonya kuramadı ama bilginin özgür dolaşımına büyük zarar verdi. Bunun en çarpıcı örneği de barış akademisyenleridir; Kürt sorununda güvenlikçi politikaları eleştirip barışa çağrı yapan yüzlerce akademisyen işlerinden edildi, pasaportlarına el konuldu. Oysaki tarih onları haklı çıkardı çünkü üzerinden dokuz yıl geçtikten sonra bugün tekrar barışın etrafında toplanma gayreti var. Dolayısıyla bilgide adaleti sağlamak için "barış" diyen akademisyenleri görmek, onlara kulak vermek zorundayız çünkü toplumsal sorumluluk taşıyan akademisyenlerin dışlandığı bir yerde Adalet Akademisine kimlerin, nasıl alınacağını tahmin etmek hiç de zor değil.

Sayın milletvekilleri, teklifin gerekçesinin ilk cümlesinde "adil" "tarafsız" "bağımsız" "insan hakları" sözcükleri sıralanıp toplumsal adalet vurgusu yapılıyor. Bunların hukuki metinlerde kaldığını, toplumun adalete ekmek ve su kadar muhtaç olduğunu biliyoruz. Siyasi iktidar, düzenlediği kanunlara uygunluk sağlamanın adaletin sağlanması olduğunu zann ediyor. Dolayısıyla kanunilik ve adalet ikileminde kanunilik temel referans olarak kabul ediliyor. Eğer bu bakış açısında bir sorun olmasaydı Türkiye, Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 142 ülke arasında 117'nci sırada yer almazdı. Bunun sebebi, Anayasa'nın hak ve özgürlüklerin garanti altına alındığı bir teminat olmaktan çıkarılmasıdır.

Normal şartlarda Anayasa'da basın özgürlüğüne dair de güçlü bir atf var. Ne diyor? "Basın hürdür, sansür edilemez." deniliyor ama Türkiye Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nde 180 ülke arasında 158'inci sırada yer alıyor çünkü Kürt ve muhalif gazeteciler anayasal teminat altında değiller. Öyle ki Kürt basın emekçileri Rojava'da SİHA'larla katledildi ama tek bir itiraz duymadık. Kürt basın emekçileri Nazım Daştan ve Cihan Bilgin'den bahsediyorum. Onlar 1 değil, 2 kez sizin sayenizde, sizin

yüzünüzden katledildiler çünkü onların doğdukları topraklarda gömülmesine dahi izin vermediniz. Cenazelerinin memleketlerinde gömülmesine dahi izin verilmediği bir yerde hangi toplumsal adaleti sağlayacaksınız, buradan size sormak istiyorum. Bugün özgür basın emekçileri ciddi bir baskı ve sansür tehdidi altında. Dicle Fırat Gazeteciler Derneğinin gazetecilere yönelik hak ihlalleri raporu da bunu açık ve net bir şekilde ortaya koyuyor. Rapora göre, 2024 yılında 118 gazeteci gözaltına alınmış, gözaltına alınan 118 gazeteciden 26'sı ise maalesef tutuklanmıştır. Bunlar olurken elbette kanunlar, mevzuatlar vardı ama basın emekçilerine yönelik adalet dün yoktu, bugün de yok.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet Bakanlığı, adalet sarayları, Adalet Akademisi; her şeyin başına “adalet” yazmakla maalesef ülkeye adalet gelmiyor. Özellikle kadınlar konusunda derin bir adaletsizlik rejimiyle karşı karşıyayız. Geçen hafta tam beş yıl oldu ama hâlâ Gülistan Doku'dan haber yok. Rojin Kabaiş'in cansız bedeni bulundu ama “Ona ne oldu?” sorusu hâlen yanıtsız bırakılıyor. 21 yaşındaki bu iki genç kadını koruyamayan, faillerini bulamayan kanunlarda sizce adalet olabilir mi? Bizce adaletin “a”sı bile yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaçmaz Sayyigît, lütfen tamamlayın.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) - Teşekkür ederim.

Rojin'in babası günlerdir adalet çılgınlığını devlet erkânına duyurmaya çalışıyor ama karşımızda adalet geçirmez adalet sarayları var. Buradan yine, yeniden soruyoruz: Genç bir kadın kaybolurken veya kaybedilirken “İntihar etti.” ön kabulünde neden ısrar ediliyor? Eğer böyleyse otopsi raporunda Rojin'in vücudunda bulunan iki erkek DNA'sı neyin nesi? Ölüm sebebi olarak boğulduğu tespiti var ama bunun hangi bilimsel yöntem ve verilerle yapıldığı yok. Kadınların ısrarla “Kadın cinayetleri ideolojiktir.” demesinin sebebi de tam olarak budur. Bizler de ısrarla kadına yönelik şiddete ve kadın cinayetlerine karşı mücadelemizi büyüteceğiz, ısrarla “Rojin için adalet.” diyeceğiz, “Katledilen, kaybettirilen her bir kadın için adalet.” demeye devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaçmaz Sayyigît, teşekkür ediyorum.

Şimdi aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya ait.

Sayın Kaya, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hukuk devleti olmanın en önemli şartlarından biri adil, bağımsız, tarafsız ve etkin bir yargı sisteminin varlığıdır. Yargı sisteminin en önemli unsuru hukuka ve insan haklarına bağlı, tarafsız, bağımsız, hür vicdanıyla adil kararlar veren nitelikli hâkim ve savcıların elbette ki varlığıdır.

Bugün görüşmekte olduğumuz... Türkiye Adalet Akademisiyle ilgili kanun teklifini niçin bugün görüşüyoruz? Çünkü 1985 yılında hâkim ve savcı adaylarının eğitimiyle ilgili bir merkez kurulmasına dair bir kanun yürürlüğe girdi. Bu kanunu Adalet ve Kalkınma Partisi 2003 yılında Türkiye Adalet Akademisi olarak değiştirdi ve orada, o Adalet Akademisinde Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidarında eğitim alan hâkim ve savcıların yaklaşık 5 bini 15 Temmuz darbesinden sonra bu ülkeye darbe girişiminde bulunmakla suçlandılar; terör örgütüne üye olmak, iltisak ve irtibattan dolayı da kamudan ihraç edildiler. Yani sadece bir adalet akademisi açmak, orada hâkim ve savcı yetiştirmek, tarafsız, bağımsız, adil, insan haklarına saygılı bir hâkim ve savcı yetiştirmek için yeterli bir şey değil. Bir kere, kendinize bağlı hâkim ve savcı yetiştirmekten önce vazgeçeceksiniz. Daha geçen gün, yazılıda yüksek puan almasına rağmen mülakatta elenen bir hâkim, savcı adayımızın maalesef intihar ettiğini hep beraber gördük. Kim verecek bu gencin vebalini? Kim bu ateş düşen evin, ocağın feryatlarını duyacak ve kim ruzumahşerde bununla hesaplaşacak? Buradan sizlerin vicdanına seslenmek istiyorum.

Daha sonra, darbeden sonra Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle ilgili bir referandum süreci geçti. 2018 yılında da 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıktı. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi aslında yasama yetkisinin Cumhurbaşkanı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisiyle paylaşılma rejimidir. Anayasa'mızın 7'nci maddesi yasama yetkisinin Türk milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kullanılacağını ve bu yetkinin asla devredilemeyeceğini yazıyor. Oysa biz Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle ne yaptık? Türkiye'yi bir kararnameler cumhuriyeti hâline getirdik. "Kararnameler önden gitsin, hukuk arkasından kovalar." dedik ama maalesef 2018'den 2025'e kadar geçen yedi yıllık süreçte hukuk, kararnameleri kovalamaktan bitap düştü, yorgun düştü ama hâlâ Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle yasamanın yetki alanına müdahale ederek bu ülkeyi yönetmeye çalışıyorsunuz. Elbette Türkiye Büyük Millet Meclisinde nitelikli yasama faaliyetinde bulunmanın, burada millet adına görev yapmanın zorluklarının farkındayız ama Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle bu Meclis baypas edilmeye çalışılıyor; onun için, biz 28'inci Dönemde birçok mesaimizi Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği, Anayasa'ya aykırı olan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini yeniden kanunlaştırmakla harcıyoruz, harcamaya devam ediyoruz. Burada, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde Cumhurbaşkanıya yasama yetkisine müdahale eden kararname çıkarma yetkisi muğlak bir şekilde durmaya devam ettiği müddetçe Anayasa Mahkemesi daha çok kararname iptal eder, biz de burada gereksiz bir mesai yapmaya devam eder dururuz. Onun için, gelin, Anayasa'nın bizlere vermiş olduğu "Türk milleti adına yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisine aittir." kesin kuralına ve "Bu, asla devredilemez." kuralına hep beraber sahip çıkalım. Çıkamazsak üzerine milletvekili olurken yemin ettiğimiz bu Anayasa'ya hep beraber aykırı davranmış oluruz. Dolayısıyla Türkiye'yi bir kararname cumhuriyeti olmaktan kurtarmamız lazım. Bir de kararname çocukları oldu, kararname bürokratları oldu; kendileri için gece yarısı kararname çıkarılan, ataması bittikten sonra yeniden o kararnameler değiştirilen, yazboz tahtasına dönen maalesef bir Türkiye Cumhuriyeti idaresiyle hep beraber karşı karşıyayız. Onun için bu sistem iflah olmaz. Bu sistemi ne kadar reforme ederseniz edin, bu sistem tek kişiye göre ayarlanmış bir cekettir, 85 milyon bu ceketle örtülemez. Gelin, bir an önce Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin yasama, yürütme ve yargı yetkisini büyük çoğunlukla tek kişinin elinde toplanan bu rejimi hep beraber sorgulayalım. İnsanlar fânidir; bugün var, yarın yok. Sağlıklarında bu memleket için güzel işler de yapmış olabilirler ama emin olun, bu millete, bu çocuklarımıza ve torunlarımıza bırakacağımız en büyük miras şahsa ve kişiye dayanmayan bir sistemi armağan etmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) - Devam ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Dolayısıyla gelin, liderlerimizi, cumhurbaşkanlarımızı tekrar seçme gibi bir dert içerisinde olmayalım. Bu koca ülke yirmi iki yılda bu ülkeyi yönetebilecek bir başka kişiyi çıkaramamışsa zaten vay o ülkenin hâline! Bir parti yirmi iki yıl bu ülkeyi yönettikten sonra hâlâ ülkeyi yöneten kişi dışında ikinci bir kişi, bu ülkeyi yönetebilecek bir isim çıkaramamışsa ve kamuoyunda konuşulamıyorsa vay o partinin hâline! Onun için, bu partide de çok değerli, kıymetli isimler olduğunun farkındayım; kendinize haksızlık yapmayın. Bırakın, insanların fânî olduğunu göz önünde bulundurarak insanları değil sistemleri kalıcı hâle getirelim. Ne kadar kalıcı olursa olsun, insan ömrü belli bir süreyle sınırlıdır, dolayısıyla insanlardan medet ummayalım, sistemleri inşa edelim diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Şimdi aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önermeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 10'uncu maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan “yapmak üzere” ibaresinin “yapması için” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüsmen Kırkpınar

Metin Ergun

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İzmir

Muğla

İstanbul

Lütfü Türkkan

Burak Akburak

Kocaeli

İstanbul

BAŞKAN - Evet, Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'a söz veriyorum.

Sayın Kırkpınar, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Anayasa'ya aykırı bir şekilde yapılan düzenlemenin neticesinde Anayasa Mahkemesi 34 sayılı Türkiye Adalet Akademisi Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ni iptal etmişti ve sonunda düzenleme kanun teklifi olarak geldi. Teklifin olumlu diyebileceğimiz bir yanı ilk defa torba yasa dışında gelen bir teklif olmasıdır, darısı diğer tekliflerin başına diyoruz.

Görüşüğümüz teklifin 10'uncu maddesinde Adalet Akademisinde görev yapacak öğretim elemanlarının nitelikleri düzenleniyor, (1)'inci fıkrada ise hâkim ve savcıların öğretim elemanı olarak görev yapmak üzere Bakan tarafından Akademiye atanabileceği ifadesi yer alıyor. Akademinin teşkilat yapısına bakınca Eğitim Kuruluna Bakan veya Bakan Yardımcısının Başkanlık edeceğini, Akademi Başkanının da Cumhurbaşkanı tarafından atanacağını görüyoruz. Yani demek isteniyor ki Akademi yönetimi yürütme gücüyle çalışacak, yürütmenin başı Cumhurbaşkanı ama yargının da başı kendisiymiş gibi davranıyor. Geriye yasama kalıyor ki bu görev Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevidir. Peki, bu görevi yerine getirmemize müsaade ediyor musunuz? Yargı yürütmenin emrinden kurtulmadığı sürece -ki yargıyı yürütmenin emrinden kurtarmanın yolu tek adam yönetiminden kurtulmaktır- hiçbir gelişme hukuki alanda yaşanan sorunlara çözüm olmayacaktır, olamayacaktır. Darbe öncesinde yargı içine yuvalanan Fetullahçılardan sonra Akademiye saraya gönül bağıyla bağlı hukukçular da Akademinin tam bağımsız şekilde çalışıp tarafsız hâkim ve savcı yetiştirmesine müsaade etmiyor. AK PARTİ teşkilatlarında ve yönetim kademelerinde görev alanların da daha sonraları nasıl hâkim ve savcı yapıldığını gayet iyi biliyoruz. Siyaset sizin sayenizde yargının içine tamamen sirayet etti; çok değil daha bir yıl önce Yargıtay 3. Ceza Dairesi, Türk hukuk sisteminde yeri olmayan, Anayasa Mahkemesi kararına uymama şeklinde tavır almıştı. Yargıtay 3.Ceza Dairesinin hukukla alakası olmayan siyasi tutumu, Anayasa'yı yok sayarak Anayasa Mahkemesini ortadan kaldırma çabasından başka bir şey değildi. Yani öyle teklifin gerekçesinde yazıldığı gibi, hukuka ve insan haklarına bağlı, tarafsız,

bağımsız ve toplumun adalet ihtiyacına cevap verebilecek nitelikte hâkim ve savcılarının yetiştirilmesi amacı, uygulamada maalesef sizler yüzünden hiç mi hiç işlemiyor? Öyle olsa gaspçı, hırsız, tecavüzcü, uyuşturucu satıcısı kabarık suç dosyalarıyla aramızda dolaşırken siyasiler, gazeteciler, fikir adamları ve iktidarı eleştirenler içeri alınmazdı. Thoreau'nun da söylediği gibi, haklıların mahkûm edildiği bir ülkede tüm doğruların yeri cezaevidir.

Yargı yürütmenin güdümüne girdikçe ülke hukuk devleti olmaktan giderek uzaklaşıyor, hak ve özgürlüklerin güvencesi ortadan kalkıyor, keyfi kararlarınızla toplum vicdanını yaralamaya devam ediyorsunuz. Böyle bakıldığında, görüştüğümüz teklifin gerekçesinde belirtilen pembe tabloya o tabloyu hazırlayanların kendileri gerçekten inanıyor mu? Hiç sanmadığımızı ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kırkpınar, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 178 sıra sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 10'uncu maddesinin (1)' inci fıkrasında yer alan “uyarınca” ibaresinin “gereğince” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

Aliye Coşar

Aydın

Karaman

Antalya

Türkan Elçi

Mustafa Sezgin Tanrıku

Ayça Taşkent

İstanbul

Diyarbakır

Sakarya

Elvan Işık Gezmiş

Aliye Timisi Ersever

Eylem Ertuğ Ertuğrul

Giresun

Ankara

Zonguldak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'a söz veriyorum.

Sayın Ertuğrul, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 142 ülke arasında 117'nci sırada yani 25 sıra daha aşağıya gelirse en dipte olacağız ve yerini, adını bile bilmediğimiz ülkeler, maalesef, Türkiye'nin üzerinde yer alıyorlar. Şimdi ise bu kanun teklifiyle Adalet Akademisinin yapısını düzenliyoruz. Hâkim ve savcılarının mesleğe başlamadan önce ve meslek içi eğitimlerinden sorumlu olan bu Akademi hakkındaki düzenlemelerin Meclise gelmesinin sebebi, Anayasa Mahkemesi tarafından bir önceki düzenlemenin işlevsiz hâle getirilmesi, iptal edilmesi. Bakın, bütün komisyonlarda kanun teklifleri sırasında aynı süreci biz yaşıyoruz “Bunu bu şekilde geçirirseniz bu iptal olacak. Bu çıkardığımız kanun Anayasa'ya aykırı, buradan geçse bile iptal olacak, tekrar karşımıza gelecek.” diyoruz fakat vurdumduymaz bir tavırla, maalesef, aynı şekilde bu kanunları sayısal üstünlüğünüze güvenerek ve dayanarak geçiriyorsunuz. “Ben yaptım oldu.” diyorsunuz ve bile bile Anayasa'ya aykırı şekilde kanunları çıkarıyoruz. Diyorsunuz

ki: “Anayasa Mahkemesi iptal edinceye kadar bir zaman geçecek, o zaman içerisinde de biz istediğimiz şeyleri gerçekleştireceğiz. Anayasa Mahkemesinin kararı da kanunda geriye doğru yürümeceğinden biz istediğimiz işleri o zamana kadar halletmiş olacağız.” Yani, atı alan Üsküdar’ı geçecek diye düşünüyorsunuz, bu çok yanlış bir anlayış ama bunda ısrar etmeye devam ediyorsunuz.

Bu ülkede artık Anayasa’nın tanınmadığı, yüksek yargı kararlarının hukuk dünyasında görülmemiş bir şekilde tartışmaya açıldığı bir süreç yarattınız. Seçilmiş belediye başkanlarını uydurma delillerle, uydurma bağlantılarla görevden el çektiriyorsunuz. Çağırmanız gelecek ve ifade verecek olan belediye başkanlarımızı gözdağı vermek için sabaha karşı, sabahın kör vaktinde evlerinden alıyorsunuz, gözaltına alıyorsunuz, kayyum atıyorsunuz. Konuşanı, yazanı, düşüneni hapisle tehdit ediyorsunuz; topluma düşman bir ceza hukuku uyguluyorsunuz ve giderek boşa düşen bu yönetiminize karşı oluşan toplumsal muhalefeti sindirmek için hukuku bir aparat olarak kullanıyorsunuz. Cümlelere “Türkiye, hukuk devleti” diye başlıyorsunuz, “hukukun üstünlüğü” diyorsunuz, “yargı bağımsızlığı” diyorsunuz. Madem Türkiye bir hukuk devleti neden Can Atalay bugün Genel Kurulda değil? Neden bu mahkeme kararına uymuyorsunuz? Hani hukuk devleti? (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü yok, kalmadı, ortada bırakmadınız. Bakın, vatandaşlar artık işlerini mahkemelerde çözerken bile torpil arar hâle geldi; gerçi siz bunu bizden daha fazla biliyorsunuz çünkü dosyası olan vatandaşlar geliyorlar, tabiri caizse yukarılardan bir tanıdıkla işlerini çözmeye çalışıyorlar.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Adalet Akademisinin yapısını düzenleyelim, evet, düzenleyelim çünkü ülkede yargının işlerliğini sağlayacak 3 sacayağından 2’si hâkim ve savcılar ama önemli olan Adalet Akademisi değil sayın milletvekilleri; önemli olan, akademinin yetiştirdiği hâkim ve savcılarının doğrulardan ayrılması ve ayrılmadığı için de cezalandırılmaması, sağa sola sürülmemesi. Ama bizim ülkemizde ne oluyor şu an? Bakın, sadece bu hafta içerisinde 2 hâkim, savcı adayının intihar haberlerini aldık; biri mülakatta elenmiş, diğeri ise sistem içerisinde mobbinge uğramış. Yani bu genç çocuklarımız onca emek veriyorlar, bugünlere geliyorlar ama sonrasında ne oluyor? Daha hâkim ve savcı olamadan başka bir gerçekle karşılaşılıyorlar, sizin o meşhur mülakat duvarınıza tosluyorlar, o gerçekliği görüyorlar. İşte, bu noktada da sizin referans mektuplarınız devreye giriyor. Bakın, bu anlayışla devletin tüm kurumlarını çürüttünüz ve maalesef artık devlet ahlakı, devlet terbiyesiyle yetişmiş memur, savcı, hâkim sayısı hızla azalıyor. Kendinizden olan adamları yerleştirmek için anne-babaların yıllarca dışından turnağından artırarak binbir zorlukla okuttukları tertemiz, pırıl pırıl çocukları mülakatlarda ediyorsunuz ya da sisteminize bir şekilde girseler bile sizden olmadıklarını fark ettiğiniz anda hemen mobbinge uğratarak o sistemin dışına atıyorsunuz. Sizin bu çocuklarla derdiniz nedir? Bu çocuklar bu vatanın evlatları değil mi, niye onlara bu muameleyi reva görüyorsunuz?

Bakın, 2017 yılında stajı sırasında tayt giydiği gerekçesiyle uyarılan ve ataması yapılmayınca hayatına son veren hâkim Didem Yaylalı, hâkimlik sınavında 93 puanla Türkiye 2’ncisi olan ancak üç dakikalık mülakatta elenen depremzede Gökhan Kuşcuoğlu, hâkimlik ve savcılık sınavında 115’inci olan ancak sözlü mülakatta elenen Mert Akdoğan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ertuğrul, lütfen tamamlayın.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

İdari yargı hâkim adaylığı yazılı sınavında Türkiye genelinde başarılar elde eden, sınavın üç farklı yılında Türkiye 1’incisi, Türkiye 8’incisi olan, 2023 yılında Türkiye rekoru kıran Emre Pişiren; daha buralara sığdıramayacağımız pek çok kayıp giden hayat. Nedir sizin derdiniz? Bu çocukları niye ediyorsunuz? Bunlar gelip sizin kapılarınızda yatmadı diye mi ediyorsunuz? Sizden bir referans mektubu bulamadı diye mi veya aileden herhangi birisi iktidardan birisini tanımıyor diye mi ediyorsunuz? Yani

sayın vekillerim, sorun Adalet Akademisi değil, bozuk düzenin akademisi de bozuk olacaktır. Yargının bağımsızlığının tartışılır hâle geldiği bir ortamda adaletin akademisini bir kanunla düzeltmek mümkün değildir. Anayasa'nın uygulanmadığı yerde anayasa yapmaya kalkışmak ne kadar anlamsızsa adaletin olmadığı bir ülkede adalet akademisi konuşmak da o kadar anlamsızdır. Çünkü siz kantarın ayarını bozdunuz. Ancak unutmayın, gün gelecek ayarını bozduğunuz kantar sizi de tartacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Ertuğrul, teşekkür ediyorum.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, yoklama talebimiz var.

BAŞKAN - Şimdi önergeyi oylarınıza sunacağım ancak öncesinde yoklama talebi var.

Sayın Emir, Sayın Bülbül, Sayın Gökçen Göl, Sayın Güneşhan, Sayın Özdemir, Sayın Şevkin, Sayın Mullaoğlu, Sayın Ünver, Sayın Sümer, Sayın Karaoba, Sayın Ertuğrul, Sayın Ceylan, Sayın Sarı, Sayın Durmaz, Sayın Yıldırım Kara, Sayın Kış, Sayın Gürer, Sayın Yaman, Sayın Coşar, Sayın Çan, Sayın Özkan, Sayın Torun.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Evet, değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 Milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi (2/2793) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 178) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz. İkinci bölüm, geçici madde 1 dâhil 11 ila 20'nci maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili İdris Şahin'e ait.

Sayın Şahin, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, gecenin ilerleyen vakti neyi konuşuyoruz, ne yapıyoruz; kısaca bunlardan biraz bahsetmemiz gerekiyor. Bugün burada görüşmüş olduğumuz kanun teklifi özü itibarıyla Parlamentoda düzenlenmiş olsa idi elbette ki Adalet Akademisinin kurulmasına ilişkin kimsenin herhangi bir itirazı olmayacaktı. Hepimiz, tarafsız ve bağımsız yargının paydaşı olan hâkim ve savcıların

eğitimi için yapılacak olan düzenlemelerde önemli bir hassasiyet gösterilmesini arzu ederiz. Onların iyi bir eğitimden geçmesi, toplumun hakkıyla adalete erişimi için oldukça önemli bir işlev ihtiva eder.

(Uğultular)

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Sayın Başkan, böyle bir usul... Sayın Başkanım, siz de dâhil olmak üzere bu heyete konuşmanın bir anlamı yok.

BAŞKAN - Haklısın.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Haklıyım, değil mi?

BAŞKAN - Haklısın.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - O zaman arkadaşlarımızı lütfen bir uyaralım.

Bakın, özü itibarıyla yasama adına çok önemli...

BAŞKAN - Sayın Şahin, bir dakika, sürenizi tutuyorum.

Değerli milletvekilleri, eğer Genel Kurulda yüksek sesle sohbet edeceksek buradaki konuşmalar anlaşılır. Yüksek sesle sohbet eden arkadaşlar kulislerde sohbet ederlerse daha hayırlı, daha yararlı olur. Ya oturalım ya da dışarı çıkalım; ya sohbetinizi keselim ya da dışarıda sohbet edin lütfen. Ama yani bu, saygın bir tutum değil.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Sayın Başkan, bu iPad'çiler ömrübillah iPad'çiliğe devam ediyor; bakın, yine orada bu iPad'çiler geçmişte de...

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri... Sayın milletvekilleri... Sayın Sağlam... Sayın Kadak...

Ya dışarı çıkın, sohbetinizi orada yapın ya da burayı saygıyla dinleyin.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Bravo Başkan!

BAŞKAN - Böyle olmaz ki arkadaşlar. (YENİ YOL sıralarından alkışlar) Yani burası Genel Kurul, kahvehaneye çeviriyoruz burayı. Yapmayın ama... (YENİ YOL sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Sayın Şahin, buyurun.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bakınız, değerli arkadaşlar, şu an itibarıyla konuştuğumuz konu, sizin uhdenizde ve yetkinizde olan bir kanun düzenlemesinin Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yapılmış olmasını şu mevcut Anayasa'ya göre Anayasa Mahkemesinin doğru bulmamasından kaynaklı olarak döndürüp tekrar bize şurada kırk sekiz saatir mesai yaptırıyor. O yüzden, az da olsa kulağınızı bir verip dinlerseniz sizin hayrınıza bazı sözler söyleyeceğim. Ama maalesef üzülererek ifade ediyorum, dün burada Sayın Alparslan, yaklaşık yirmi yıl AK PARTİ iktidarında zahmetle, meşakkatle yargıda ne tür adımlar atıldığını, nasıl bir gelişme gerçekleştirdiklerini ifade etti. Ama geline süreçte, özellikle 2018 sonrasındaki Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle, o emekle masarif ederek doldurduğunuz o helkedeki sütü bir çırpıda döküp mahvettiğinizin bir göstergesidir şu anda konuşmuş olduğumuz kanun teklifi. Elbette ki Akademide çok değerli hukukçular yetişmesini arzu ederiz. Akademiyi siz Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle 2019 yılında düzenlediniz ve üzerinden yaklaşık altı yıl geçti. Şimdi hatayı, Anayasa Mahkemesi gözünüzün içerisine sokarcasına gösteriyor ve her seferinde Komisyonunda ve Genel Kurulda diyoruz ki “mış” gibi yapmayın, gelin Anayasa Mahkemesinin uyarılarını dikkate alın ve milletin size vermiş olduğu yasama yetkisini hakkıyla kullanın. Ama milletin size vermiş olduğu yetkiyi siz kullanmak istemiyorsunuz. Burada, Adalet Bakanlığı, hakkıyla bir yasa teklifini 2019'da hazırlamamış, Cumhurbaşkanlığında bir kişinin ağzına bakarak sözüm ona hukukçu olduğunu ifade edenler, keyfi uygulamalarla, ülkeyi hatadan hataya koşturan bir uygulamayla, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle bir akademi çalışma şartlarını

düzenliyor. Oysa kanun son derece açık. Anayasa'mızın 140'ıncı maddesinde açıkça "Hâkimlik ve savcılık mesleğinin meslek içi eğitimleri ile diğer özlük işleri mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir." diyor. Açıkça "kanunla düzenlenir" yazmasına rağmen siz bunu Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlerseniz işte, gecenin saat üç buçuğunda hâlen aynı konuları konuşuruz. O yüzden, Adalet Akademisi yargı sistemimizin elbette ki en temel taşlarından biridir. Hâkim ve savcılarımızın yetiştirilmesinde, tarafsız, bağımsız, liyakat esasına dayalı bir yargı sisteminin tesis edilmesinde hayati bir rol üstlenmektedir. Adalet Akademisinin ülkemizin yargı sistemine olan katkılarını ve aynı zamanda karşı karşıya olduğu sorunları ele almak üzere bu konuşmaları gerçekleştiriyoruz. Ama yaptığınız işe verdiğiniz ciddiyet işte ortada. Parlamentoyu kendiniz ciddiye almıyorsunuz ki toplumun ciddiye almasını bekleyin. Biraz önce Sayın Başkanın uyarılarıyla dışarı çıkan arkadaşlarımız, koşa koşa tekrar geri gelip burada oylamaya katılmayı eğer bir maharet olarak görüyorsa işte, bu Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle, bir imzayla atanalar sizin başınızda daha çok boza pişirir arkadaşlar. O yüzden, milletin bize vermiş olduğu yetkinin hakkını yerine getirelim. Burada bu yasama faaliyetlerini gerçekleştirirken ne yaptığımızın farkında olalım çünkü bu milletin emaneti. Bu milletin emanetine adamakıllı sahip çıkmadığımız müddetçe emin olun, çok farklı uygulamalarla karşı karşıya kalabiliriz.

Bakınız, Montesquieu 1758 tarihinde şöyle söylüyor: "Şu üç kuvvet aynı kişinin veya önde gelenlerden, asilzadelerden yahut halktan oluşan aynı kurumun elinde toplanırsa her şey mahvolur: Yasama, yürütme ve yargı." "Bir kişiyi ikna etmek, birbirini denetleyen yapıyı ikna etmekten çok daha kolaydır." sözü kulaklarımızda çınlamalı. İşte, yasama faaliyetini eğer biz bir kişiye teslim edersek bugünkü gibi farklı uygulamaların Anayasa Mahkemesinden döndüğünü hep birlikte göreceğiz.

Değerli milletvekili arkadaşlarımız, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemeyecek olduğu açıkça beyan edilmiş olan Adalet Akademisinde bu düzenleme, inşallah, sağlıklı hâkim ve savcılarının yetişmesine sebep olur. Biz bunu canıyürekten istiyoruz çünkü adalet kurumunun hakkıyla işlemesi bir devlet için olmazsa olmaz. Ancak biz şunu çok netliğiyle görüyoruz ki... Adalet Akademisinde keyfi uygulamaların olduğunu geçtiğimiz yıllar içerisinde farklı uygulamalarıyla ve farklı metotlarla gördük. Hiç olmazsa bundan sonraki süreç içerisinde çok daha dikkatli, itinalı bir süreç yaşansın istiyoruz.

Burada, gecenin bu ilerleyen saatinde çok fazla sizleri yormak istemiyorum ama nasıl bir adalet sistemiyle ülkede yaşadığımızı da kısaca hatırlatmak istiyorum. Eline oyuncak silah dahi almamış kadınların gece yarısı evine baskın yapılarak terör örgütü üyesi olma iddiasıyla gözaltına alındığı bir Türkiye'de yaşıyoruz. KHK'lilerin yaşadığı hukuksuzlukların sona erdirilmediği, AİHM kararlarının uygulanmadığı, seçilmiş milletvekilinin Anayasa Mahkemesinin kararına rağmen hürriyetinden yoksun bırakıldığı ve Parlamentoda görevinin yaptırılmadığı, belediye başkanlarının yargı kararı olmadan görevden alındığı ve yerine kayyum atandığı, lakin tüm dünyanın terör örgütü olarak kabul ettiği PKK liderinin evimizin adamı gibi muamele gördüğü günleri yaşıyoruz. Bu utanç da elbette ki bu Parlamento için çok büyük bir ayıptır. Bunu özellikle ifade etmekte fayda var. O nedenle, bir kez daha yargının sorunlarını tek tek burada dile getirmenin bir anlamı yok ama büyük bir hukuksuzluk, büyük bir adaletsizlik yaşıyoruz, bunu iliklerimize kadar hissediyoruz ve bu Parlamentodan çıkabilecek her bir neticenin, her türlü somut adımın 85 milyonun menfaatine olması gerekliliğini bir kez daha buradan vurgulamak istiyorum. O yüzden, Akademide yetişecek olanların senden benden değil, Türk milletinin evlatları olması ve onların mülakatlarında hiçbir ayırım yapılmaksızın eşitlik ilkesine göre düzenlemelerin gerçekleşmesi gerekiyor. İşte, kendi yaptığınız düzenlemelerde burada ifade ettiğiniz, Anayasa'nın 148'inci maddesindeki bireysel başvuru hakkının bir milletvekili tarafından kullanılmış olmasına rağmen, Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu karar son derece açık olmasına rağmen, Can Atalay'ın hâlâ Mecliste olmamış olması bile bu Parlamento açısından son derece büyük bir ayıp.

Yine, Anayasa'nın 90'ıncı maddesi, sizin iktidarınız tarafından "Uluslararası sözleşmeler iç hukuku bağlar." hükmü çerçevesinde, 2005 yılında bu Parlamentodan geçmiş olmasına rağmen Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarının bu ülkenin hukuk sisteminde uygulanmamış olması en büyük garabettir. Dolayısıyla, Komisyon Başkanımız hukuk profesörü olsa da Adalet Akademisinde seçilecek olan hâkimler beş yıllık tecrübeye sahip olsa da önce elini bir vicdanına koyacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Sayın Başkanım, vicdanından, mevzuattan ve Anayasa'dan emir ve talimat alacak; bir kişinin emriyle, talimatıyla hukuk sistemini yönetmeyecek. Yukarıda Allah'ın olduğunu unutmadan, bu düzenin sonrasında bir hesap gününün olduğunu unutmadan hareket edecek. O yüzden, Adalet Akademisinin, inşallah, bu yasayla birlikte çalışanlarına, oradaki eğitim gören hâkim ve savcılarımıza ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum. Her şeye rağmen, her türlü yanlışlığa rağmen burada kanunla yapılan bu düzenlemeden Türk yargı sistemine helal rızıkla helal lokma yiyecek ve vicdanının sesine kulak verecek hâkim ve savcıları yetiştirmesini diliyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Şahin.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'a ait. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sayın Poyraz, buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, aziz vatanımız için 16 Ocak 2020'de bölücü terör örgütü tarafından şehit edilen Piyade Binbaşı Şevket Tombul'u rahmet, saygı ve hürmetle anıyor; bütün şehitlerimizi, gazilerimizi ve ekranları başında bu Genel Kurulu takip eden bütün şehit ailelerimizi ve yakınlarını saygı ve hürmetlerimle selamlıyorum. Sizleri unutmadık, unutmayacağız, unutturmayacağız.

Tabii, geçtiğimiz hafta iki ölümle hepimiz sarsıldık. Bir tanesi, hâkim savcılık sınavında 115'inci olan Avukat Mert Akdoğan'ın mülakatta elenmesini kaldıramayıp hayatına son vermesi; devamla da mülakattan geçmiş, savcı yardımcılığı görevine başlamış Mithat Can Yalman'ın yine hayatına son vermesi. Tabii, bugün Adalet Akademisi teklifi görüşülürken, kanun teklifi görüşülürken bu iki ismi sık sık duydunuz. Buradan, tabii, iktidar sıralarına bakarak ifade etmek istiyorum ama sıraların boşluğu da aslında bu saatte Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve şu an Adalet Akademisinin -değerli Komisyon da burada, Komisyon Başkanı da burada- bu sürece ne kadar katkı sağlamaya hevesli olup olmadıklarının bir tezahürü.

Şimdi, Adalet Akademisi zaten var olan bir kurum. Bu kurum Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle tekrar tanzim ediliyor, Anayasa Mahkemesi de diyor ki: "Bunu kanunla yapacaksın." İşin acı tarafı -biraz önce sevgili İdris Şahin de ifade etti- bu, açıkça kanunla yapılması gerektiği bilinen bir sürecin ve hususun Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin değerli hukukçuları ya da bu sistemin yaratıcıları bunun farkında bile değil, normlar hiyerarşisinin farkında bile değil ya da normları kale almıyorlar; temel sorun bu. Şimdi, geldiğimiz noktada, Türkiye'de mevcut AK PARTİ iktidarının en büyük övünç kaynağı, biliyorsunuz, elle tutulur, gözle görülür eserler ve ürünlerle kendi propagandasını yapıyor. Oysa "Piaget" denen düşünürün ortaya koyduğu insanın bilişsel gelişimi üç döneme ayrılıyor; motor dönem, yedi yaşına kadar, 7-11 yaş ve 11 yaştan sonra, "bilişsel gelişim" deniyor buna. 7 yaşına kadar çocuklar dünyayı 5 duyuyula tanımlıyorlar, 7-11 yaş arasında ise somut dönem yani elde tutabildiği,

gözle görebildiklerini tanımıyor; 11 yaştan sonra ise soyut dönem. Yani 7-8 yaşında bir çocuğa “Aşkı tarif et.” dediğinde “Anne, baba.” diyor ama 11 yaşından sonra “Aşkı tarif et.” dediğinde Allah’a olan aşkı, doğaya olan aşkı, sevgiyi, bunu o zaman tanımlayabiliyor. İşte, Adalet ve Kalkınma Partisinin Türk milletine yaptığı muamele bu. Binalar, elle tutulur, gözle görülür. “Hizmet” dediği zaman yaptığı yolu ve köprüyü tanımıyor ama Türkiye’de demokrasi, insan hakları ve buna benzer hiçbir hizmet onların lügatinde yok. “Adalet” dediği zaman “Adliye binalarını yaptık.” diyor, içinde adaletten haber yok. Bugün işte görüştüğümüz kanun teklifinde de Adalet Akademisine ilişkin bir binadan bahsediyoruz. Yapılan binada hâkim-savcı adayları burada eğitim görüyorlar. 17-25 Aralık gibi bir kriz yaşadık hep beraber. 17-25 Aralıktan sonra, 15 Temmuzdan sonra birçok yargı mensubu FETÖ irtibat ve iltisakı ya da FETÖ’nün evlerinde ders çalışmış olmak gibi sebeplerle işlem gördü.

Şimdi, şöyle de bir örnek vereyim: Adalet Akademisinde staj gören, hâkim-savcılık stajı gören birçok genç hâlâ Adalet Akademisinde staj gördükleri dönem içerisinde orada bir barınma problemi yaşıyorlar. Bu, bugünün meselesi değil, yıllardır bu problemi yaşıyorlar. Adalet Akademisiyle ilgili, ne kanun teklifinde ne de hâlihazırda bununla ilgili hiçbir tedbir söz konusu değil. Peki, ne oluyor Adalet Akademisinde hâkim-savcılık stajı yapan bu gençler? Bu gençler hâlâ şu an ne idiği belirsiz tarikat, cemaat evleri ya da yurtlarında bir yandan eğitimleri sırasında konaklamak durumunda kalıyorlar; bu da geleceğe dönük onların her birinin siciline işlenen ve daha sonrasında da -umuyorum vuku bulmaz ama- orada beyinlerinin yıkanma ihtimali de güçlü bir hâle gelen bir nesil olarak karşımıza çıkıyor.

Tabii, ben bugün süremi efektif kullanacağım Sayın Başkan, herkesin de çok yorgun olduğunun farkındayım. Ancak şimdi bu Adalet Akademisi, oradan Türkiye’deki adalet sistemi diye tartışırken geçtiğimiz hafta İYİ Parti Genel Başkanı Müsavat Dervişoğlu Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında yapmış olduğu bir konuşmada, grup toplantısında yaptığı konuşma sonrasında Ülkü Ocakları Genel Başkanı Sayın Ahmet Yiğit Yıldırım tarafından Ahmet Yiğit Yıldırım’ın katıldığı bir programda son derece fütursuzca, son derece hadsizce bir şekilde tehdit edildi. Devamla, ne zaman tahliye olduğunu bilmediğim bir şahıs da devamla Sayın Müsavat Dervişoğlu’na ilişkin bir yazılı basın açıklaması yayınladı. Şimdi burada birkaç şeyi dikkatlerinize sunmak istiyorum: Türkiye Büyük Millet Meclisinin değerli milletvekillerinin buradaki kıdemli ve deneyimli siyasetçileri, hiçbir siyasi parti Genel Başkanı bu konuyu kınamadı. Bugün Türkiye’de ismi birçok önemli yerlerde geçen hiçbir siyasetçi bunu kınamadı, bunu kınamadı. Bu bir anayasal hakkın gasbıyken açıkça ve bu bir Genel Başkana değil Türk siyasetinde herkese yapılmış bir had bildirme teşebbüsüyken bunu bir Allah’ın kulu kınamadı. Ve devamla -bugün nereden baksanız yedi gün geçti- vatandaş Müsavat Dervişoğlu’yla ilgili ne Adalet Bakanı ne İçişleri Bakanı bununla ilgili resen harekete geçmedi. Türkiye Büyük Millet Meclisi Milletvekili Müsavat Dervişoğlu’yla ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı harekete geçmedi. İYİ Parti Genel Başkanı Müsavat Dervişoğlu’yla alakalı Türkiye Cumhuriyeti devletinin Cumhurbaşkanlığı harekete geçmedi. Herkes kör, herkes sağır. Niye? Çünkü işte, ortaya konulan yeni Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi siyasi parti genel başkanlarının, siyasi aktörlerin her birinin kendi kariyer planlarının inşasına giden bir süreci oluşturdu.

Bakın, biz burada büyük Türk milleti adına milletin vekilleriyiz, yakamıza taktığımız rozetler bu millete hizmet etmekle alakalı. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bizlere maaş veriyor, emekliliği dolana hem milletvekili maaşı veriyor hem emekli maaşı veriyor. Bize ömür boyu, eşlerimizle ve çocuklarımızla diplomatik pasaport veriyor, sağlık hizmetlerinden faydalanma imkânı veriyor. Bunları niye veriyor bize? Milletin vekili olmamız için veriyor bize, milletin vekili. Yani bu işin ruhu şu demek: “Milletin vekili ol, ben sana bu imkânları tanıyorum, milletin vekili ol; bağlı bulunduğun partilerin genel başkanlarının marabası ve tebaası olma, milletin vekili ol.” diyor. O yüzden, ben bu tarihe not düşmek, bugün tutanaklara not düşmek adına, herhangi bir yazılı metin de hazırlamadım, tamamen kalbimden

ve içimden gelenleri ifade etmek istedim burada değerli milletvekillerinin huzurunda. Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi ve bizler milletin vekiliyiz ve bundan sonra da milletin vekili olmak zorundayız. Bu söylediklerimi gecenin bu saatinde, biraz daha bu sessiz ortamda bir kere daha düşünelim, bir kere daha düşünelim, bir kere daha düşünelim çünkü siyaseti Türk milleti için yapıyoruz. Farklı notalara basıyoruz, farklı bestelerle söylüyoruz ama aynı şiiri aynı duyguyla, aynı coşkuyla söylüyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Poyraz, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Zülkür Uçar'a ait.

Sayın Uçar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ZÜLKÜR UÇAR (Van) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben, öncelikle gecenin bu saatinde, hâlâ burada sabırla bulunan ve muhalefet görevini yerine getirmeye çalışan milletvekillerini ve yine, burada, bir yasayı oldubittiye getirerek geçirmek isteyen iktidar partisinin milletvekillerini ve elbette değerli halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Tabii, burada, bir yasa tartışılıyor, yasa da görüşülüyor ama gecenin bu saatinde bu yasa ısrarla geçirilmeye çalışılıyor. Çünkü alışık olduğumuz bir yöntem var. Bu yöntem nedir? Tahakkümcü, dayatmacı bir anlayışla “Biz yaptık, bizim yaptığımız da doğrudur, bunun eleştirilmesi de yanlıştır.” diyen ve yaptıklarıyla gurur duyan bir anlayıştan söz ediyoruz. Bu kurulmak istenilen Adalet Akademisine ilişkin iki gündür hem muhalefet partileri hem de partimizin milletvekilleri olarak birçok söz kurduk. AKP ilk olarak iktidara geldiği zaman 2003 yılında dedi ki: “Biz bu yapıyı özerk bir hâle getireceğiz, hakim ve savcılar bundan sonraki süreçte daha bağımsız, daha tarafsız bir hâle gelecekler.” 2003’te başlattıkları bu sürece ilk olarak darbeyi 2010 yılında yaptıkları bir yasal düzenlemeyle vurdular ve ardından 2013 yılında ve daha sonra yine 2017 yılında yaptıkları müdahalelerle açıkça yargıyı tamamen iktidarın emrine sokan bir hâle getirdiler.

Peki, bunları yaparken esas amaç neydi? İtiraz etmeyen bir toplumun dışında yine itiraz edenleri mahkûm eden, cezalandıran bir düşünce anlayışydı. Bugün geldiğimiz noktada artık maalesef ki biz, hâkim ve savcılarının büyük çoğunluğunun tarafsız ve bağımsız olmadığını biliyoruz çünkü hâkim ve savcılarının korktuklarını, yerlerinden edilme, sürgün edilme endişesi taşıdıklarını, işlerinden olma endişesi taşıdıklarını biliyoruz.

Bunun dışında, yine 2017 yılında çıkarmış oldukları bir kararnameyle hâkim ve savcı alımında yapılan taban puanı yani 70 taban puanını kaldırarak ve kaldırdıktan sonra almış oldukları hâkim ve savcılarla tamamen boyundurukları altına aldıkları bir yargı sisteminden söz ediyoruz. 2017 yılında bir kararnameyle 70 taban puanını kaldırdılar, 70 taban puanını kaldırdıktan sonra hiçbir zaman 70 puan alma becerisini gösteremeyecek kişileri hâkim ve savcı yaptılar ve şimdi o hâkim ve savcılar ülkede adalet dağıtıyor. Bu adalet dağıtmalarına biz birçok davada şahidiz. Biz, Selahattin Demirtaş’la ilgili AİHM’in vermiş olduğu karardan biliyoruz, Kobani kumpas davasından biliyoruz. Biz, Roboski davasında verilen cezasızlıkla biliyoruz, Tahir Elçi davasında verilen kararla biliyoruz. Aynı şekilde, JİTEM davalarından biliyoruz ve kayyum atamalarına ilişkin yürütülen soruşturmalardan biliyoruz. Bakın, bugüne kadar yürütülen bütün kayyum soruşturmalarında önce uyduruk bir soruşturma başlatılır. Biz bunun en son örneğini Akdeniz Belediyemize yapılan gasptan biliyoruz. Önce uyduruk bir soruşturmayla belediye eş başkanlarımız ve meclis üyelerimiz hakkında gözaltı kararı ve daha sonra tutuklanmaları yönünde bir yargı mizansenine imza attılar. Sonrasında hemen kayyum atama

yoluna gittiler. Biz yıllardır şunu söylüyoruz: Sizin amacınız elbette hukuk değil, demokrasi değil, adalet değil. Siz elbette bu kayyum atamalarıyla halkın iradesini gasbediyorsunuz, talan ediyorsunuz, hırsızlıktan en ufak bir utanma gereği duymuyorsunuz. Dün, burada milletvekillerimiz, arkadaşlarımız bu kayyum gasbına, bu zulmüne, bu darbesine karşı söz kurarken bu söze karşılık AKP milletvekili bu kürsiye geldi bir söz kurdu “Kayyum demokrasidir.” dedi. Nazım Hikmet’i bilirsiniz, şöyle söyler: “Mutluluğun resmini çizebilir misin Abidin?” Gerçi toplumda mutlu olan tek bir halk bırakmadınız, tek bir kişi bırakmadınız ama biz de şu soruyu böyle değiştirip tekrar soralım: Utanmazlığın resmini çizebilir misin Abidin? Evet, açıkça soruyoruz, utanmazlığın resmini çizebilir misiniz? Dün burada kayyum gasbına açıkça “demokrasi” diyen bir utanmazlık vardı. Biz o resmi dün burada kayyumu savunanın yüzünde açıkça gördük ama her şeye rağmen biz söylüyoruz, yine söyleyeceğiz: Kayyum hırsızlıktır, kayyum darbedir, kayyum gasptır, kayyum talandır, kayyum sömürge hukukudur ve sizler de birer sömürgecisiniz. Bunu artık zihninizden hiçbir zaman çıkarmayın.

Yetmedi, dün başka bir hukuksuzlukla karşı karşıya kaldık. Yine, bu son süreçte alınan hâkim ve savcılardan biri iktidarın vermiş olduğu talimatla İstanbul Barosu aleyhine bir soruşturma başlattı. Soruşturmayı daha önce başlattı, dün bir dava açtı. Ne diyor? “İstanbul Barosu suç işledi, Yönetim Kurulunun ve Başkanın görevlerini düşürün.” Niye? İstanbul Barosu hukuku savundu diye. Niye? İstanbul Barosu yaşamı, basın özgürlüğünü savundu diye. Savunmaya da devam edecek, bunu bilin. Çünkü İstanbul Barosu Avukatlık Kanunu’nun kendisine verdiği yetkiyi kullandı. Avukatlık Kanunu’nun 76, 95 ve 97’nci maddelerini kullandı. Ne der biliyor musunuz 76’ncı madde? “Hukuku, insan haklarını korumak ve savunmak baroların görevidir.” İstanbul Barosu da bu görevi yerine getirdi ama buna tahammül edemediğiniz için derhâl bir soruşturma, arkasından görevden alma yoluna gittiniz. Biz elbette biliyoruz, amacınız kişiliksiz, karactersiz, itiraz etmeyen, insan haklarını korumayan, savunmayan barolar yaratmak; amacınız bu. Ama size bir şey söyleyeyim: Ne yaparsanız yapın asla, asla baroları teslim alamayacaksınız, asla barolar size biat etmeyecek, hukukun üstünlüğü için, insan haklarını savunmak için mücadelelerine her zaman olduğu gibi devam edecekler. Denediniz, numaracı baroları çıkardınız ama yine başaramadınız, başaramayacaksınız. Bu ülkede insan haklarını korumak baroların görevi ise barolar bu görevi yerine getirmeye elbette devam edecek.

Ve biz, tüm bu kumpasları yaparken... Her zaman söylüyoruz, bugün bu yargı mizansenini içerisinde açıkça görünen tablo şudur: Ama sizin göremediğiniz bir şey, farkında mısınız? Hâkim ve savcıları artık hangi pozisyona düşürdüğünüzün farkında mısınız? Yargıyı hangi pozisyona düşürdüğünüzün farkında mısınız? Yargı bağımsızlığı diye bir şey bırakmadınız ama hâkim-savcı teminatı diye bir şey de bırakmadınız. Korkak, vicdanına, evrensel hukuk kurallarına asla tabi olmayan ama tamamen iktidarın kurallarına uygun hareket etmek zorunda olduğunu düşünen bir yargı camiasından söz ediyoruz. Elbette genellemiyorum, elbette vicdanı olan hâkimler var, elbette evrensel hukuku kendine rehber edinenler var ama siz onları da ya ihraç ediyorsunuz ya sürgün ediyorsunuz. Darbe teşebbüsünden sonra 12 bin hâkim-savcının yarısını ihraç ettiniz, 6 bine düşen sayı bugün 24 bin, bunun büyük çoğunluğunu 70 taban puanını kaldırdıktan sonra aldınız ama şimdi ortaya çıkan tablo sizin eseriniz. Bugün ortaya çıkan tablonun, vatandaşın yargıya güvenmemesinin sebebi sizsiniz; bunu artık anlamamız lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Uçar, lütfen tamamlayın.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) - Bu ülkede hukuka artık doğru bir şekilde ermeniz, hukuka dönmeniz gerekiyor; bu kumpas aklından vazgeçmeniz gerekiyor. Biz, yürütülen tüm bu yargı süreçlerinde kumpaslara açıkça şahidiz ve elbette Kürt sorununda çözüm olmadığı sürece de bu ülkede sorunların gerçek anlamda çözülmeyeceğini biliyoruz. Bu noktada açıkça söylüyoruz: Bir an önce hukuka dönün,

bir an önce evrensel hukuk kurallarını uygulayın ve yargı camiasını da artık özgür bırakın, bağımsız bırakın. Bırakın Adalet Akademisinin kendi başkanını hâkim ve savcılar seçsin; siz artık karışmayın, haddinizi de bilin.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Uçar.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'e ait.

Sayın Bülbül, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; sabahın bu saatinde bazı gerçekleri açıklamak zorundayım.

Bizler işe bakıyoruz, uygulamaya bakıyoruz. Ne derler? “Yemek şöyle, yemek böyle.” Yiyemedikten sonra ne olacak bu iş? Hukuk böyle, demokratik bir Türkiye, özgürlükçü bir Türkiye, hukuk devleti var. “Nerede?” diye soruyorlar. Nerede biliyor musunuz? İşte burada. Yok Yargı Reformu Strateji Belgesi, 2019'da Sayın Cumhurbaşkanı açıkladı, arkasından İnsan Hakları Eylem Planı, 3'üncüsünü de açıklayacaklar. Dört aydan beri Sayın Adalet Bakanı Yılmaz Tunç “İnsan Hakları Eylem Planı”nı hazırladık.” diyor, Dört aydan beri Sayın Adalet Bakanı Yılmaz Tunç “Yargı Reformu Strateji Belgesi”ni hazırladık.” diyor. Nerede? Zamanları yok çünkü. Zamanları yok, kayyumdan sıra gelmedi Yargı Strateji Belgesi'ne. Değerli arkadaşlar, yaşadığımıza bakacağız, insanların duyduğuna bakacağız. Bakıyoruz, şöyle bakıyoruz, ya, OECD... Biz üye değil miyiz OECD'ye? Siz yargıdan bahsediyorsunuz, yargıya güvenden bahsedin. Diyorlar ki: “Endeks açıklıyoruz, bu endeksler şu, şu, şu, şu, şu örgütlerin işi.” OECD'ye üye olan Türkiye şu anda yargıya güven endeksinde 38 ülke arasında 36'ncı arkadaşlar, nereden nereye geldik. Şimdi ne yapıyoruz? Adalet Akademisinden bahsediyoruz. 9 tane yargı paketi geldi, yargı reformu geldi; 9 değil 20 tane paket gelse dahi bu memlekette Anayasa'yı siz rafa kaldırırsanız, anayasal hak ve özgürlüklerin önüne engeller koyduktan sonra, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu, ifade özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü, basın özgürlüğünün önüne engeller koyduktan sonra söyledikleriniz laf üzerinde kalır. Adalet Akademisi, geldi, önümüze geldi. Ben icraata bakıyorum. Arkadaşlar, dün tarih neydi? 15 Ocak 2025'di. 15 Ocak 2025'te biz bu kanunu görüşmeye başladık. Kim vardı biliyor musunuz burada? Muhittin Bey vardı. O Muhittin Bey kimdi? Muhittin Özdemir vardı, Adalet Akademisi Başkanı vardı burada, Başkanı. Başkan geldi dün toplantıya, sonra ne oldu biliyor musunuz? Dün, 15 Ocakta bir kararname yayınlandı, Sayın Cumhurbaşkanı görevden aldı Muhittin Bey'i, Adalet Akademisi Başkanı Muhittin Özdemir'i; kimi getirdi biliyor musunuz, kimi getirdi? Bekir Altun'u getirdi.

Kimdir bu Bekir Altun? Anlatayım size Bekir Altun kimdir? İsmail Uçar'ı bilir misiniz, İsmail Uçar'ı? İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcısı. 6 Ekim 2023'te İsmail Uçar İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcısı olarak HSK'ye bir dilekçe verdi, bir mektup gönderdi, o mektubun içinde ne yazıyordu biliyor musunuz? “Anadolu Adliyesinde çeteleşme var, çeteler var, yargı çeteleri var, rüşvet alıyorlar erişimi engellemeye ilgili ya da tahliyelerle ilgili, uyuşturucu kaçakçılarının tahliyeleriyle ilgili rüşvet alıyorlar.” diye dilekçe verdi; hâkimlerden bahsetti ve bir hâkimden de bahsetti. Anadolu Adliyesinin Adalet Komisyonu Başkanı kim biliyor musunuz? Şu anda Adalet Akademisi Başkanı olarak atanan kişiden bahsetti. O kişi hakkında da şunu söyledi: Bazı hâkimlerin Altun'dan çekindiğini ve yerlerinin değiştirilmemesi için istenilen kararları vermek zorunda olduğunu açıkladı. Kimi açıkladı? Bekir Altun'u açıkladı. Daha sonra ne oldu? Daha sonra bu Bekir Altun'u aldılar İstanbul Çağlayan Adliyesine Adalet Komisyonu Başkanı yaptılar. İsmail Uçar'ı da fazla konuşmasın diye onu da aldılar,

Yargıtay üyesi yaptılar. Kimle beraber yaptılar? Hasan Yılmaz'la beraber yaptılar. Hasan Yılmaz kim? Bakan Yardımcısı, Adalet Bakan Yardımcısı. O Kimdir? SPK'nin yurt dışına çıkış tedbirini olmayan MASAK raporuna dayanarak kaldırılmasını isteyen İstanbul Başsavcı Vekili. Ödüllendirmeyi görün arkadaşlar, onu da Yargıtay üyesi yaptılar. Buradan İsmail Uçar'a sesleniyorum: Sayın Yargıtay üyesi, o verdiğin, HSKY'ye vermiş olduğun şikâyetle şu anda Adalet Akademisi Başkanı olarak atanan Sayın Bekir Altun hakkında yapmış olduğun iddialar gerçek miydi, değil miydi? Bunun hesabını verin ilk önce. (CHP sıralarından alkışlar) Yargının geldiği duruma bakın arkadaşlar. Neresinden tutacağız, neresinden alacağız? Bekir Altun'u getirdiler Adalet Akademisine. Bakıyorum şimdi kanunun gerekçesine. Bakın, Adalet Akademisi ne iş yaparmış? Allah Allah! "Akademiye verilen görevlerle, hâkim ve savcı yardımcılarının tarafsızlık ve bağımsızlık başta olmak üzere mesleki etik değerler ile mesleğe dair bilgi ve becerileri kazanmaları; hâkim ve savcılarının mesleki bilgi, beceri ve birikimlerinin artırılması." görevi varmış. Bunu kim yapacak? Anadolu Adliyesinde görevi olan, o adliyenin Adalet Komisyonu Başkanı olan Bekir Altun gelecek, bunları yapacak. Yargıtay üyesi İsmail Uçar'ın suçladığı, rüşvetle suçladığı ve bazı davalarda, erişim hakkının kaldırılması gibi davalarda birçok çete, yargı çetelerinin olduğunu söylediği ve Bekir Altun hakkında da bazı hâkimler konusunda hâkimlerin Altun'dan çekindiğini ve yerlerinin değiştirilmesinden korktukları için istenilen kararları verdiği söylenen hâkim yapacak, etik değerleri sağlayacak, Bekir Altun sağlayacak(!) Adalet Akademisine bakın. İşte, geldiğimiz nokta bu, Türkiye'nin geldiği nokta bu. Sonra ne yapıyoruz? Hukuktan bahsediyoruz, hukuk devletinden. Ya, memlekette hukuk devleti yok arkadaşlar ya, ne hukuk devleti ya! Çıkın sokağa, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nu barışçıl olarak yapmaya çalışın, karşınızda ya gaz yersiniz ya da cop yersiniz! Çıkın, gazeteci olarak çıkın bir "tweet" atın bakalım, bir yazı yazın bakalım, dezenformasyon yasası yetmediği gibi, bugün Millî Savunma Komisyonunda getirdikleri siber yasasıyla açıkça sansür yasası getirdiler, açıkça. Düşünebiliyor musunuz, Siber Başkanı çıkacakmış, mahkeme kararı olmadan el koyma, arama ve kopyalama yapacakmış. Ya, Anayasa'nın 7'nci maddesi, yargı yetkisi... Yargı yetkisini siz alıyorsunuz, atanmış memura veriyorsunuz mahkeme kararı olmadan. Çıkıyorsunuz, siberden bahsediliyor, siberle ilgili algı yapıcı düzenlemeler olduğu zaman çıkacaklarmış, hapis cezası getireceklermiş. Ya, yetmedi mi artık ya, bu millete yaptığınız sansürler yetmedi mi? Nerede özgürlükler, nerede, nerede? (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, ne sayayım ben size, ne sayayım? Bu kardeşiniz Adalet Komisyonu Grup Sözcüsü, Hasan Yılmaz hakkında ve o dönemdeki hâkimler hakkında suç duyurusunda bulundum HSK'ye, cumhuriyet başsavcılığına, işlem yapılmadı. Adam, Bakan Yardımcısı olduktan sonra gitti de şu anda Yargıtay üyesi oldu. Ya, hakkımızı biz arıyoruz, hakkımızı ararken sonuç alamıyoruz, ondan sonra, vatandaş nasıl sonuç alacak, nasıl hesap soracak bunlardan? Yargı siyasallaşmış, hak kalmamış, hukuk kalmamış, adalet kalmamış; biz burada ne yapıyoruz? Sabahın dördünde, burada, bir kanunda, bir partinin isteklerine göre nitelikli yasama yapıyoruz. Ne biçim nitelikli yasama bu? Dokuzuncu yargı paketi... TMSF... TMSF'de kayyum atanması... Dedik ki: Ya, kayyumlara bu yetki verilmez, bu kayyumlar bu yetkilerle memleketi satarlar. Siz Anayasa'nın 35'inci maddesindeki mülkiyet hakkına çöküyorsunuz. Şirketleri belirlediniz galiba! Bu maddeyi getirip çökeceksiniz, çökeceksiniz. "Tamam." dediler, çektiler maddeyi. İki hafta önce -Sayın Grup Başkan Vekilim Murat Emir burada- 2 tane madde daha çekildi. Ne maddeleriydi Murat Başkanım? Denetleme Kuruluyla ilgili maddelerdi. TEİAŞ'la ilgili madde geri çekildi. Neden çektiniz de bugün getiriyorsunuz? Emeklilikle ilgili kanun maddesinin içine 4 tane kendi çektiğiniz maddeyi getiriyorsunuz. Böyle mi nitelikli yasama yapacaksınız?

Anayasa Mahkemesinin iptal kararları... Böyle şey olabilir mi? Örgüt üyesi olmamakla beraber örgüt adına suç işlemek... Ya, Anayasa Mahkemesi iptal etti. Geldi Adalet Komisyonuna, dedik ki: Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği şeyi gene getiriyorsunuz. Geçirdiniz. Dedik ki: Gene geri gelecek. Cumhuriyet Halk Partisi olarak gittik, gene Anayasa Mahkemesi iptal etti. Böyle yasama olmaz, böyle nitelikli yasama olmaz. Bu işin çözümü basit. Türkiye’de hukuk devleti kurulmadan, demokrasi ve özgürlükler getirilmeden yani AK PARTİ iktidarı gitmeden bu memlekete hukuk da gelmez, adalet de gelmez. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bülül, lütfen tamamlayın.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) - Değerli arkadaşlar, Meclisin itibarı çok önemli. Ben 27’nci Dönemde milletvekiliydim, şu anda da milletvekilliğimiz devam ediyor. Yahu, Yargıtay 3. Dairesi Başkanının gelip de Can Atalay davasında Meclise ayar verip de “Bu kararı okuyacaksınız.” diye talimat verdiğini gördük biz Mecliste. Buradan Meclis Başkanına şunu söylemek istiyorum: Meclisin itibarını bir Meclis Başkanı korur. Meclisin itibarını siz Yargıtay 3. Ceza Dairesine karşı korumadınız. O Yargıtay 3. Ceza Dairesi Başkanı şimdi nerede biliyor musunuz? Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı oldu. Yazıklar olsun! Yazıklar olsun ama umut var. Cumhuriyet Halk Partisinin iktidarında Türkiye’ye hukuk devleti gelecek, demokrasi ve özgürlükler gelecek.

Sağ olun, var olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bülül, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 04.09

DOKUZUNCU OTURUM

Açılma Saati: 04.36

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 48'inci Birleşiminin Dokuzuncu oturumunu açıyorum.

178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi şahıslar adına ilk söz Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'e ait.

Sayın Ünver, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Gecenin bu saatinde yasama yapıyoruz. Nasıl nitelikli bir yasama yapıyoruz, hep beraber izleyerek görüyoruz, yaşayarak görüyoruz. İyi niyetli uyarıları bile dikkate almıyorsunuz. Teklifin 6'ncı maddesiyle ilgili hem Komisyon'da hem de Genel Kurul'da yaptığımız haklı uyarıları dikkate almadınız; anlama özrünüz olduğundan değil, yasama görevini ciddiye almadığımız, yetkiyi veren milletten değil, sizi listeye koyandan korktuğunuz için böyle yapıyorsunuz, gelen talimat neyse ona göre tavır belirliyorsunuz. Muhakeme yetinizi terk etmişsiniz. Liyakatli atama yapmak konusunda bugüne kadar hiç hassas olmadınız. Akademiye yapacağınız atamalarda da bu alışkanlığımızı sürdüreceğinizden şüphe duymuyoruz. Adalet Akademisi Başkanlığına dün itibarıyla atanan şaibeleriyle malûl Bekir Altun ismi de bizim haklılığımızı gösteriyor. Hukuk tanımıyor, hak yiyor, bundan da zerre gocunmuyorsunuz. Liyakatsiz atamalarınıza bir örnek daha ben vermek istiyorum: Konumuz bir Bakanınız; nasıl profesör ve rektör oldu çok yazıldı çizildi, siz hiç merak ettiniz mi? Söz konusu Bakan yürüttüğü bakanlık müsteşarlığı görevinden ayrıldıktan üç gün sonra profesör kadrosu ilan edildi. Tabii ki kadro ilanı adrese teslimdi ve o kadroya uyan kişi de malum Bakandı. Normalde profesörlük için jüri kurulma süresi bir ay, jürinin başvurusu inceleme süresi iki ay iken bu jüri on gün içinde kuruldu ve müracaatçının başvurusunu inceleyip raporunu da yazdı. Sonra müracaatçının profesör kadrosuna ataması gerçekleştirildi. Bu arada bir doçentin profesör olabilmesi için beş tam yıl doçent kadrosunda üniversitede fiilen çalışması gerekirken bu özel kişi için bu şart da aranmadı. Bu özel kişi profesör olarak atandıktan yirmi sekiz gün sonra bu sefer bir kamu üniversitesine rektör yapıldı. Oysa rektörlük için üç yıllık profesörlük kıdemi olması gerekiyordu ancak çıkarılan bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle bu üç yıllık şart kaldırıldı. Böylece yıllar sürecektir bir süreç bir buçuk ayda tamamlandı ve malum kişi rektör yapıldı. Sonra kaldırılan üç yıl şartı geri getirildi ve malum kişi bu kadar parlak ve ayrıcalıklı bir kariyerden sonra son Hükûmet'te Bakan yapıldı. Şimdi Millî Eğitim Bakanı ve zırvalarını hep birlikte dinliyoruz. Sizin kurduğunuz yargı düzeninde Türkiye'de en ağır suç, hakaret suçu. Ağırlaştırılmış hâli ise Cumhurbaşkanına hakaret suçu. İkinci ağır suç, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet suçu. Bu iddialarla hakkında adli işlem yapılmayan muhalif insan neredeyse kalmadı. Böyle bir yargı düzeni olamaz. Uyuşturucu satıcıları sokaklarda, katiller sokaklarda, hırsızlar rutin hâline getirmiş, hukuki deyişle itiyat hâline getirmiş; giriyor, çıkıyor, hırsızlığına devam ediyor ama ülkede saygın insanlar, siyasilere, gazetecilere, fikir adamları, üniversite hocaları falana hakaret ettin, filana hakaret ettin, falan yerde gösteri yaptın, filan yerde protesto yaptın denilerek yıllarca

adli takibata uğruyor. Demokratik bir hukuk devletinde bunlar kabul edilemez işler. Şu yasada bile, Komisyonda üzerinde çok fazla tartışma yaşanmayan bu yasada bile uyarıları -başta söylediğim gibi- dikkate almıyorsunuz ama süslü laflarla Anayasa yapmaktan bahsediyorsunuz. Anayasa, toplum sözleşmesidir, herkesle kavgalı bir iktidar Anayasa'yı yapabilir mi? 2023 ve 2024 seçimlerinde terörü dilinize dolayarak yaptığınız, yalan üzerine kurduğunuz propagandanız hâlâ hafızalarda. 2023 ve 2024 seçimlerinde Cumhuriyet İttifakı dışındaki partiler için "Terörle iş birliği yapıyor." propagandası yaptınız, sahte Kandil videoları hazırlattınız, bir demlenme hikâyesi tutturdunuz, Erdoğan'dan Bahçeli'ye, Binali Yıldırım'dan en uzak köy temsilcinize "Kılıçdaroğlu kazanırsa, CHP iktidar olursa Apo'yu da Selo'yu da tüm PKK'lıları da serbest bırakacak." yalan propagandasını yürüttünüz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Ünver.

İSMAİL ATAĞAN ÜNVER (Devamla) - Seçim sonrası kayyum atamalarıyla bu uygulamalarınıza, toplumu bölen, kutuplaştıran uygulamalarınıza devam ettiniz, ediyorsunuz. Dün öyle söylediniz, bugün böyle söylüyorsunuz, yarın başka bir şey söylemeyeceğinizi kim, nereden bilsin? Çünkü hep öyle yaptınız. Bu söylediklerinizden dolayı sizin topluma bir özür ifade etme, bir pişmanlık gösterme, bir nedamet getirme borcunuz yok mu? Size kim, niye inansın, niye güvensin? Ateş böceği gibi yanıp söniyorsunuz, o yüzden siz bu konuda, hukuk konusunda, Anayasa konusunda kimseyi inandıramazsınız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ünver, teşekkür ediyorum.

Şahsı adına diğer söz talebi Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser'e ait.

Sayın Eser, buyurun.

SELMAN OĞUZHAN ESER (Karaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; yirmi iki yılda ülkemizin adalet sistemini daha etkin, hızlı ve adil kılmak amacıyla çok sayıda reformlar gerçekleştirdik. Yargı reformu strateji belgeleri, insan hakları eylem planlarıyla hedeflenen reformlara yargı paketleri ve burada kabul edilen birçok teklifle hakların ifade edilmesine, kullanılmasına ve daha iyi korunmasına yönelik düzenlemeler getirdik. Vesayet odaklarıyla mücadele ederek özgürlük, eşitlik ve demokrasiyi anayasal bir kavram olmanın ötesinde milletimizin hak olarak yaşamının her alanında hissetmesini sağladık. Adalet sistemimizi güçlendirerek, bireylerin hak ve özgürlüklerini genişleterek güvence altına alan vatandaşlarımızın hukuk önünde eşitliğini sağlayan adımları attık. Bu doğrultuda, toplumun her kesiminin adalet erişimini kolaylaştıran, adalet hizmetlerini hızlandıran ve yargıya olan güvenini artıran reform süreçlerini kararlılıkla sürdürdük. AK PARTİ hükümetlerinde, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde adaleti bir kavram veya soyut bir hedef olmaktan çıkarak toplumumuzun her bir bireyinin haklarına eşit şekilde ulaşabildiği ve bu hakların güvence altına alındığı somut bir gerçeklik hâline getirdik.

Değerli milletvekilleri, bugün, Ulusal Yargı Ağı Projesi'yle yargı alanında devrim niteliğinde bir dönüşüm sağladık. Bu proje sadece Türkiye'de değil dünyada yargı süreçlerinin modernleşmesine örnek teşkil eden bir yeniliktir.

Değerli milletvekilleri, adalet toplumun temelidir ve bu temel yalnızca yargı sisteminin işleyişiyle değil, bireylerin uzlaşılı kültürünü benimsemesiyle de güçlenir. Arabuluculuk, uzlaştırma gibi getirilen alternatif çözüm yollarıyla adaletin hızlı ve etkin bir şekilde tesis edilebilmesi sağlanırken aynı zamanda toplumsal barış ve bireyler arası güven güçlendirilmiş, mahkemelerin iş yükü de önemli ölçüde azaltılmıştır. Adaletin sadece mahkemelerde değil, uzlaşılı zemininde hayat bulduğuna da inanarak bu çözüm yollarını daha etkin kılmak için hep birlikte çalışacağız.

Değerli milletvekilleri, ifade özgürlüğünü genişleten, tutuklamayı istisnai bir tedbir hâline getiren, çocukların tutukluluk sürelerini; çocuk, kadınlar ve yaşlıların ceza infaz usulünün iyileştirilmesini, kadına karşı şiddetle mücadelede cezaları artırıp kapsamı genişleten düzenlemeleri, çocuk teslimiyle ilgili olumlu düzenlemeleri ve daha ifade edemeyeceğimiz kadar fazlasını burada hep birlikte yasalaştırdık.

Değerli milletvekilleri, hukuk devleti olmanın temel şartlarından biri bağımsız, tarafsız ve etkin bir yargı sistemine sahip olmaktır. Adaletin hızlı ve güvenilir bir şekilde tesis edilmesi yalnızca yasal düzenlemelerle değil, nitelikli ve iyi eğitim almış yargı mensuplarıyla mümkündür. Bu çerçevede, Türkiye’de hâkim ve savcılarının meslek öncesi ve meslek içi eğitimlerini düzenlemek amacıyla oluşturulan kurumların Anayasa Mahkemesinin iptal kararları doğrultusunda yasal düzenlemeyle yeniden ele alınması gerekmiştir. Adalet Akademisinin kuruluşu ve yeniden yapılandırılmasına ilişkin görüşülmekte olan teklifle Akademinin idari kapasitesini güçlendirmek ve eğitim ve öğretim faaliyetlerini geliştirmek için yeni düzenlemeler öngörülmektedir. Teklifimizle yargı alanındaki kurum temsilcilerinden oluşan bir eğitim kurulu Akademinin karar alma süreçlerinde yer alacaktır.

Ayrıca, Akademi bünyesinde uluslararası gelişmelere katkı sağlamak ve projeler geliştirmek üzere Hukuk Araştırmaları Merkezi kurulması planlanmıştır. Bu merkez, hukuk ve adalet alanında araştırmalar yapacak ve bilimsel çalışmaları destekleyecektir. Hâkim ve savcı yardımcılarının meslek içi eğitimleri Akademi tarafından yürütülmekle birlikte avukatlar ve noterler için de özel bir eğitim programı düzenlenmesi hedeflenmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELMAN OĞUZHAN ESER (Devamla) - Başkanım, tamamlıyorum.

BAŞKAN - Peki, lütfen tamamlayın.

SELMAN OĞUZHAN ESER (Devamla) - Böylece, hukuk uygulayıcılarının mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmesi adalet hizmetlerinin daha etkin bir şekilde sunulmasına katkı sağlayacaktır.

Son olarak hukuk devleti ilkesinin korunması ve yargının güçlendirilmesi adına Adalet Akademisinin etkinleştirilmesi ve modernize edilmesinin Türkiye’nin adalet sistemini daha ileriye taşımak için kritik bir adım olduğunu buradan ifade etmeliyim. Bu yapısal çalışmalar neticesinde yargı mensuplarının hem ulusal hem de uluslararası düzeyde daha nitelikli ve etkili bir hizmet sunacağına inanıyorum.

Teklifimizin hayırlı olmasını diliyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Eser.

Şimdi, değerli milletvekilleri, soru-cevap işlemi yapacağız.

İlk soru Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan’a ait. Sayın Çalışkan burada mı?

İkinci soru Antalya Milletvekili Aykut Kaya’ya ait.

Sayın Kaya, buyurun.

AYKUT KAYA (Antalya) - Peyzaj mimarlığı doğal ve kültürel kaynakların korunmasından iklim krizine dirençli kentlerin kurulmasına kadar ülkemizin geleceği için kritik bir meslektir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı gibi kurumlarda daha fazla peyzaj mimarı çalıştırmak ülkemizi daha yaşanır kılmak adına bir zorunluluktur. İmar yönetmeliğinde peyzaj projeleri yerel yönetimlerin inisiyatifine bırakılmaksızın ruhsat aşamasında tüm yapılardan istenmelidir. Peyzaj mimarlığı yalnızca estetik değil su yönetimi, hava kalitesi, karbon ayak izinin azaltılması ve güvenli şehirlerinin inşası gibi hayati unsurları da kapsar. En kısa zamanda bu projelerin zorunlu hâle getirilmesi ve kamuda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Kadim Durmaz, Tokat...

KADİM DURMAZ (Tokat) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Hacıbektaş, Anadolu'da tarihi derinliği, bu topraklara kattığı değerleriyle önemli bir ilçemiz. O tarihî ismi de o şahsiyetten almaktadır. Hacıbektaş'ta adliye binası yoktur. Hacıbektaş için hakkın, hukukun, adaletin önemi ayrıdır. Bu yüzden, incinse de incitmeyen ve özünü dara çekip haksızlığa meydan vermeyen, bulunduğu coğrafyaya ta o günlerde “İlimden gidilmeyen yolun sonu karanlıktır.” diyen, kadınları okutmanın anlam ve önemini bu coğrafyaya anlatan Hacıbektaş ilçesinin bu talebini iletiyor, kısa sürede yatırım programına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Uşak Milletvekili Ali Karaoba...

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bir hekim olarak, bakın, saat 04.51, Mecliste sayısal çoğunluğu, demokrasi anlayışı içerisinde geçecek kanunlar belliyken, burada bir virgülü bile değiştirmiyorken AK PARTİ Grubunun vatandaşı düşündüğüne toplum inanmıyor. Sağlıklı bir çalışma ortamı değildir. Eğer toplumu düşünüyorsanız muhalefetin uyarılarına, önerilerine, Anayasa Mahkemesinin iptal edip tekrar tekrar ısıtıp önümüze getirdiğiniz kanunlara ihtiyaç yoktur. Halkın aklıyla dalga geçmeyelim. Meclise sorunları çözelim diye gönderdiler, tekrar tekrar aynı kanunları getirip, ısıtıp önümüze sunuyorsunuz. Bunu kabul edemeyiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Evet, soruları cevaplamak üzere Sayın Komisyon Başkanına söz veriyorum.

Sayın Başkan, buyurun.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Milletvekillerimiz tabii kanun teklifine ve Komisyonumuzun görev alanına girmeyen konularda sorular sormuş oldu ama ben genel olarak Adalet Akademisi Kanunu'yla ne hedeflediğimizi izah etmek istiyorum.

Bir defa hukuk devleti olmanın en önemli şartlarından biri adil, bağımsız, tarafsız ve etkin bir yargı sisteminin varlığı. Tabii, böyle bir yargı sisteminin varlığı için de hukuka ve insan haklarına bağlı, tarafsız, bağımsız, hür vicdanıyla adil kararlar veren, meslek etik ilkelerini benimseyen, toplumun adalet ihtiyacına cevap verebilecek nitelikte hâkim ve savcılarının yetiştirilmesi gerekmektedir. Bilim ve teknikte de meydana gelen bu hızlı gelişme, artan nüfus ve günümüzdeki uyumsuzlukların niteliği ve sayısında büyük artışa yol açmıştır. Bu durum, yargı mensuplarının nitelikli şekilde yetiştirilmesini daha da önemli hâle getirmiştir. Bu sebeple, farklı hukuk sistemine sahip pek çok ülkede hukuk ve adalet hizmetlerinde görev alanların meslek öncesi ve meslek içi eğitimlerinin yapılması için akademi veya yargı okulu gibi isimlerle eğitim kurumları kurulmaktadır. Dolayısıyla bu teklifle de Akademinin idari kapasitesi güçlendiriliyor; eğitim ve öğretim faaliyetleriyle ilgili kararları almak üzere yargı alanındaki kurumların temsilcilerinin yer aldığı eğitim kurulu oluşturuluyor. Yine, Hukuk Araştırmaları Merkezi kuruluyor ve hâkim-savcı yardımcılarının eğitimleri ile hâkim ve savcılarının meslek içi eğitimleri bu akademi tarafından yapılacaktır.

Bunun yanında, Akademinin avukatlar ve noterler ile hukuk ve adalet alanında görev yapan diğer kişilere yönelik eğitim programları düzenleyebilmesi de hüküm altına alınacaktır. Dolayısıyla ben inanıyorum ki aslında tüm grupların bütün bu amaç ve anlamlar üzerinde anlaşmış olmaları gerekiyor; bunu ifade etmek istedim.

Bir de bu vesileyle aslında bunu en sonda söyleyecektik ama burada yeri geldi; mümtaz kişiliği, engin hukuk bilgisi ve birikimiyle Meclis çatısı altında önemli hizmetlerde bulunan, birlikte çalışma fırsatı bulduğum, bilgi ve birikiminden de istifade ettiğim Adalet Komisyonumuzun önceki dönem Başkanlarından Sayın Ahmet İyimaya'ya Allah'tan rahmet, ailesine ve tüm milletvekillerimize başsağlığı diliyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Kıymetli milletvekilleri, ikinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Birleşime üç dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 04.55

ONUNCU OTURUM

Açılma Saati: 04.57

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 48'inci Birleşiminin Onuncu Oturumunu açıyorum.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, geçmiş dönemlerde Ankara ve Amasya Milletvekilliği yapan Ahmet İyimaya'yı Divan olarak rahmetle yâd ettiklerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Gündeme devam etmeden önce, geçmiş dönemde Ankara ve Amasya Milletvekilliği yapmış, ayrıca Meclis Anayasa ve Adalet Komisyonu Başkanlıklarımızı yapmış; gerçekten nezaketi, nezaheti, ahlakı, engin bilgisiyle hem Meclisimize hem de ülkemize büyük hizmetleri geçmiş olan Ahmet İyimaya Ağabeyimizi biz de Divan olarak rahmetle ve saygıyla yâd ediyoruz, Rabb'im mekânını ve makamını cennet eylesin.

Şimdi Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun, 16 Ocak 2025 Perşembe ile 21, 22 ve 23 Ocak 2025 Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri toplanmamasına ilişkin önerisi

No:48

15/01/2025

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 15/01/2025 Çarşamba günü yaptığı toplantıda Genel Kurulun 16 Ocak 2025 Perşembe ile 21, 22 ve 23 Ocak 2025 Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri toplanmaması önerisinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

Abdulhamit Gül

Murat Emir

Sezai Temelli

Adalet ve Kalkınma Partisi

Cumhuriyet Halk Partisi

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi

Grubu Başkan Vekili

Grubu Başkan Vekili

Grubu Başkan Vekili

Filiz Kılıç

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Bülent Kaya

Milliyetçi Hareket Partisi

İYİ Parti

YENİ YOL

Grubu Başkan Vekili

Grubu Başkan Vekili

Grubu Başkanı

BAŞKAN - Danışma Kurulunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 Milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi (2/2793) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 178) (Devam)

BAŞKAN - 178 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 28 Ocak 2025 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 04.59

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, son bir yılda Türk Silahlı Kuvvetlerinden emekli olan askerlere ilişkin sorusu ve Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/20841)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler tarafından Anayasa'nın 98'inci maddesi ve TBMM İktüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Süleyman Bülbül**Aydın Milletvekili**

Milli Savunma Bakanlığı'nın Yüksek Askeri Şura kararları ile çok sayıda askeri emekliye ayırdığına ilişkin haberler basına yansımıştır.

Bu bağlamda;

1. Son bir yılda Türk Silahlı Kuvvetlerinden kaç asker kendi isteğiyle görevinden ayrılmıştır?
2. Son bir yılda Türk Silahlı Kuvvetlerinden emekli olan asker sayısı kaçtır?
3. Son bir yılda Yüksek Askeri Şura kararı ile emekliye ayrılan asker sayısı kaçtır?

T.C.
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : Z-88839574-610-2024/7195 - 4364059
Konu : Yazılı Soru Önergesi

10 Ocak 2025

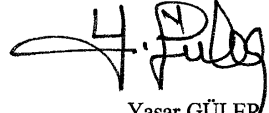
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 26.12.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1555580 sayılı yazınız.

Aydın Milletvekili Süleyman BÜLBÜL tarafından TBMM Başkanlığına verilen ve Millî Savunma Bakanı tarafından cevap verilmesi talep edilen, 7/20841 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Millî Savunma Bakanlığı tarafından yürütülen tüm faaliyetler mevzuat kapsamında icra edilmektedir.

Arz ederim.

Yaşar GÜLER
Bakan

2.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Bakanlık tarafından 2023-2024 yılları arasında Denizli iline yapılan yatırımlara ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/20994)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mehmet Fatih KACIR tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını; Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

- 1) **2023-2024** yılları arasında Bakanlığınızca, **Denizli İline** yapılan yatırımlar nelerdir ve yapılan bu yatırımların toplam ödenek tutarı ne kadardır?
- 2) Bu tutarın aynı dönemde Bakanlığınızın **Ülke Genelinde** yaptığı toplam yatırım tutarı içindeki payı ne kadardır?
- 3) **2023-2024** yılları arasında **Denizli İlinde** yapılan yatırımların İlçelere göre dağılımı nasıldır?
- 4) **Denizli İli** için, Bakanlığınızca yatırım programına alınmış olup da uygulanmayan projeler var mıdır, var ise; uygulama safhasına geçmeyen projelerin uygulanmama gerekçeleri nelerdir?
- 5) Bakanlığınızca; **2025 yılı Denizli İli** yatırım programında ne tür yatırımlar yer almaktadır ve bu yatırımlar için toplam ne kadar ödenek ayrılmıştır?

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :E-75833232-610-6507312
Konu :Soru Önergeleri

14/01/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 27.12.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1555877 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza intikal eden, Denizli Milletvekili Sayın Yasin ÖZTÜRK tarafından tevcih edilen 7/20994 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek'te gönderilmektedir.
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı

DENİZLİ MİLLETVEKİLİ SAYIN YASİN ÖZTÜRK'ÜN**7/20994 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

Soru 1- 2023-2024 yılları arasında Bakanlığınızca, Denizli İline yapılan yatırımlar nelerdir ve yapılan bu yatırımların toplam ödenek tutarı ne kadardır?

Soru 2- Bu tutarın aynı dönemde Bakanlığınızın Ülke Geneline yaptığı toplam yatırım tutarı içindeki payı ne kadardır?

Soru 3- 2023-2024 yılları arasında Denizli İlinde yapılan yatırımların İlçelere göre dağılımı nasıldır?

Soru 4- Denizli İli için, Bakanlığınızca yatırım programına alınmış olup da uygulanmayan projeler var mıdır, var ise; uygulama safrasına geçmeyen projelerin uygulanmama gerekçeleri nelerdir?

Soru 5- Bakanlığınızca; 2025 yılı Denizli İli yatırım programında ne tür yatırımlar yer almaktadır ve bu yatırımlar için toplam ne kadar ödenek ayrılmıştır?

CEVAPLAR:

Cevap 1-2-3-4-5- Bakanlığımızca 2025 yılında yürütülecek projeler ve bu projelere tahsis edilen ödenekler, Resmî Gazete’de yayımlanacak olan 2025 Yılı Yatırım Programında kesinleşmiş ve toplulaştırılmış olarak yer alacaktır.

Öte yandan, Denizli Makine İhtisas OSB’ye, 2023-24 döneminde 115,4 milyon TL, Denizli OSB’ye ise 2024’te 7,4 milyon TL olmak üzere toplamda 118,1 milyon TL tutarında kredi kullanılmıştır. Bu ilimizde Yatırım Programına alınmış olup uygulanmayan OSB ve Sanayi Sitesi (SS) projesi bulunmamakta olup, tüm işlemler mevzuata uygun olarak devam etmektedir.

2024 yılında Denizli OSB, Denizli Çardak OSB, Denizli Makine İhtisas OSB, Denizli Çamlık SS, Denizli Kızılca Leblebiciler SS ve Denizli Otomotivciler SS projeleri için toplamda 138 milyon TL ödenek ayrılmıştır.

Organize Sanayi Bölgeleri ile Sanayi Sitelerine yönelik desteklerimizin yanı sıra Bakanlığımız tarafından 2023-2024 (Kasım) döneminde Denizli ilimizde gerçekleştirilecek yatırımlar için 462 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiştir. Bu belgeler kapsamında öngörülen sabit yatırım tutarı 39,5 milyar TL ve öngörülen istihdam sayısı 4.474 kişidir. Teşvik belgelerinin ilçeler arasındaki dağılımında ise ilk üç sırada Merkezefendi (209 belge), Honaz (98 belge) ve Pamukkale (46 belge) ilçeleri bulunmaktadır.

Denizli'ye yönelik desteklerimiz açısından kalkınma ajansları da önemli bir rol oynamaktadır. Nitekim Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA) tarafından 2023-2024 döneminde yürütülen projeler kapsamında; altyapı, makine-ekipman yatırımı alanındaki 18 projeye 17,7 milyon TL, eğitim yatırımı olarak da 17 projeye 2 milyon TL destek sağlanmıştır. Yatırımların ilçelere göre dağılımında Merkezefendi ilçesi yine ilk sırada gelirken onu Pamukkale, Honaz ve Çal ilçeleri takip etmektedir.

Denizli ilimizde, yukarıda kısaca belirtilen tüm bu çalışmaların yanı sıra; Avrupa Birliği (AB) ve ülkemiz eş finansmanı ile, Rekabetçi Sektörler Programı kapsamındaki “Denizli’de Teknik Tekstile Dönüşüm” projesi yürütülmüştür. Bakanlığımız tarafından yürütülen Projenin nihai yararlanıcısı Denizli Ticaret Odası (DTO) olup toplam bütçe yaklaşık 5 milyon Avrodur. Proje, Denizli’de tekstil ve ilgili sektörlerde faaliyet gösteren KOBİ’lerin altyapılarını ve yenilikçilik kapasitelerini güçlendirmek ve rekabet edilebilirliklerini arttırmak üzere geliştirilmiştir. Bu proje kapsamında, son teknoloji makine ekipmanlar ile donatılan ve teknik tekstil prototip üretim kapasitesine sahip Denizli Teknik Tekstil Merkezi (DTTM) kurulmuştur. Proje uygulamasının son yılı olan 2023 yılında proje için toplam 662.5 bin Avro tutarında harcama gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan, Denizli Yetkinlik ve Dijital Dönüşüm Merkezi’nin (Model Fabrika) kurulum çalışmalarına; Bakanlığımız koordinasyonunda, UNDP iş birliği ve Denizli Sanayi Odası (DSO) yürütücülüğünde başlanmıştır. 2024 yılı Kasım ayı itibarıyla başlayan faaliyetler çerçevesinde Konya Model Fabrika; mentör Model Fabrika işleviyle know-how transferi, eğitimcilerin eğitimi, pilot Öğren-Dönüş programlarının uygulanması süreçlerini koordine ederek Denizli Model Fabrikasının kurulum çalışmalarında yer almaktadır. Kurulum çalışmalarının devamında Denizli Model Fabrika’nın makine-ekipman ve benzeri donanımlarının temini için yaklaşık 9 milyon TL’lik yatırım programı harcaması öngörülmektedir.

Ege Bölgesinin önemli bir sanayi, ihracat, yatırım ve istihdam merkezi olan Denizli’ye yönelik proje ve yatırım desteklerimiz; bu ilimizde sanayinin rekabet gücü, teknoloji seviyesi, nitelikli yatırımlar ve istihdamı daha da artırma hedefi çerçevesinde, 2025 yılında da devam edecektir.

3.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2024 yılı içinde TBMM Başkanlığına sunulan Meclis araştırması önergelerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/21411)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Meclis Başkanı Numan Kurtulmuş** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO
Diyarbakır Milletvekili

2024 yılı içerisinde:

1. Başkanlığınıza kaç adet araştırma önergesi verilmiştir? Bu araştırma önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
2. Başkanlığınıza verilen araştırma önergelerinden kaç Genel Kurulda kabul edilerek araştırma komisyonu kurulmuştur? Kabul edilen araştırma önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
3. Başkanlığınıza verilen araştırma önergelerinden kaç Genel Kurulda görüşülmüş ve kabul edilmemiştir? Kabul edilmeyen araştırma önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
4. Araştırma önergelerinden kaç tanesi iade edilmiştir? Önergelerin iade gerekçeleri nelerdir? Araştırma önergesi iade edilme gerekçeleri hangi kriterlere göre belirlenmektedir?
5. İade edilen araştırma önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
6. Türkçe dışında bir dille yazıldığı için iade edilen kaç adet araştırma önergesi vardır? Bu araştırma önergelerinin dilleri nelerdir ve siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03-~~1566585~~
Konu : Soru Önergesi

15 .01.2025

Sayın Ceylan AKÇA CUPOLO
Diyarbakır Milletvekili

İlgi : 30.12.2024 tarihli ve 7/21411 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

2024 yılı içinde TBMM Başkanlığına sunulan Meclis araştırması önergelerine ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAG
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1., 4., 5. ve 6.- 2024 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanlığınca işleme alınan ve iade edilen Meclis araştırması önergelerinin ilk imza sahibi milletvekillerinin/grup başkanvekillerinin mensubu bulundukları siyasi partilere göre dağılımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Meclis Araştırması Önergesi İlk İmza Sahibi Milletvekillerinin/Grup Başkanvekillerinin Mensubu Bulundukları Siyasi Parti	İşleme Alınan	Gündemde Bulunan	Meclis Araştırması Açılması Kabul Edilen	Meclis Araştırması Açılması Reddedilen	İade Edilen
Adalet ve Kalkınma Partisi	5		5		
Cumhuriyet Halk Partisi	633	629	4		4
Demokratik Bölgeler Partisi	2	2			
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi	471	467	4		41
İYİ Parti	194	189	5		
Milliyetçi Hareket Partisi	9	4	5		
SAADET Partisi	70	65	5		
Toplam	1.384	1.356	28		45

TBMM Başkanlığına sunulan yazı ve önergeler, Anayasa ve İçtüzükte öngörülen emredici hükümlere uygunluk bakımından TBMM Başkanlığınca yapılan değerlendirme sonucunda işleme alınmakta veya sahibine iade edilmektedir.

TBMM İçtüzüğü'nün 67'nci maddesinde, kaba ve yaralayıcı ifadeler içeren metinlerin Başkanlıkça kabul edilemeyeceği hükme bağlanmıştır. Yine, Anayasa'nın 138'inci maddesinde yasama meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili görüşme yapılamayacağı, beyanda bulunulamayacağı belirtilmiştir.

TBMM Başkanlığı tarafından Anayasa ve İçtüzük'ün anılan emredici kuralları dikkate alınarak Meclis araştırması önergelerinde yer alan hangi ifadelerin hangi kurala aykırı olduğu belirtilmek suretiyle iade işlemleri yapılmaktadır.

Anayasa'nın 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir.*" hükmü çerçevesinde Türkçe dışında başka bir dilde önerge verilmesi mümkün değildir.

Cevap 2. ve 3.- 2024 yılında sunulan Meclis araştırması önergelerinin 1.384'ü TBMM Başkanlığınca işleme alınmış olup bunların 28'i üzerinde Genel Kurulda Meclis araştırması komisyonu kurulup kurulmaması hakkında görüşme açılmış, bu önergeler kabul edilerek toplam 5 Meclis araştırması komisyonu kurulmuştur. Kurulan komisyonlar şunlardır:

- *Erzincan'ın İliç İlçesindeki Bir Altın Madeninde Meydana Gelen Kazanın Tüm Yönleriyle Araştırılması ve Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu*
- *Yapay Zekânın Kazanımlarına Yönelik Atılacak Adımların Belirlenmesi, Bu Alanda Hukuki Altyapının Oluşturulması ve Yapay Zekâ Kullanımının Barındırdığı Risklerin Önlenmesine İlişkin Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu*
- *Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu*
- *Kadınların Her Türlü Şiddet ve Ayrımcılığa Maruz Kalmalarının Önlenerek Bu Alandaki Mevcut Düzenlemelerin Gözden Geçirilmesi ve Alınması Gereken Ek Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu*
- *Bazı Özel Sağlık Kuruluşlarında Yaşanan Bebek Ölümünün Tüm Yönleriyle Araştırılması, Özel Sağlık Kuruluşlarının Yenidoğan, Çocuk, Engelli ve Yaşlılarla İlgili Bakım Servislerindeki Uygulamalarının ve Mevzuatın İncelenerek Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu*

4.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2024 yılı içinde TBMM Başkanlığına sunulan kanun tekliflerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/21412)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Meclis Başkanı Numan Kurtulmuş** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO
Diyarbakır Milletvekili

2024 Yılı içerisinde:

1. Başkanlığınıza kaç adet kanun teklifi verilmiştir? Bu kanun tekliflerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
2. Başkanlığınıza verilen kanun tekliflerinden kaç Genel Kurulda görüşülerek kabul edilmiştir? Yasalaşan kanun tekliflerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
3. Başkanlığınıza verilen kanun tekliflerinden kaç torba kanun olarak görüşülerek kabul edilmiştir? Yasalaşan kanun tekliflerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
4. Başkanlığınıza verilen kanun tekliflerinden kaç esas ve tali komisyonlarda görüşülerek kabul edilmiştir?
5. Başkanlığınıza verilen kanun tekliflerinden kaç Genel Kurulda görüşülmemiştir? Görüşülmeyen kanun tekliflerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
6. Kanun tekliflerinin kaç tanesi iade edilmiştir? İade edilen kanun tekliflerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
7. Kanun tekliflerin iade gerekçeleri nelerdir? Kanun teklifi iade edilme gerekçeleri hangi kriterlere göre belirlenmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03-156616
Konu : Soru Önergesi

15.01.2025

Sayın Ceylan AKÇA CUPOLO
Diyarbakır Milletvekili

İlgi : 30.12.2024 tarihli ve 7/21412 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

2024 yılı içinde TBMM Başkanlığına sunulan kanun tekliflerine ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1., 2., 5., 6. ve 7.- 2024 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanlığına sunulan kanun tekliflerinin üyesi olduğu milletvekilleri bakımından siyasi partilere göre dağılımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Kanun Teklifi Sahibi Milletvekillerinin Mensubu Bulunduğu Siyasi Parti	TBMM Başkanlığına Sunulan	Komisyonunda Bulunan	Gündeme Girecek/ Gündemde Bulunan	Kanunlaşan	Geri Alınan	İade Edilen
Adalet ve Kalkınma Partisi	63	23	17	23		
Cumhuriyet Halk Partisi	370	369				1
CHP+TİP+YRP+EMEP+DP	1	1				
DEM+DEVA+SAADET+YRP+Bağımsız	1	1				
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi	209	203			1	5
Milliyetçi Hareket Partisi	26	26				
İYİ Parti	57	57				
Demokrasi ve Atılım Partisi + Saadet Partisi	1	1				
Saadet Partisi	35	35				
Demokrasi ve Atılım Partisi	119	118			1	
Yeniden Refah Partisi	26	26				
Hür Dava Partisi	2	2				
Türkiye İşçi Partisi	2	2				
Demokratik Bölgeler Partisi	2	2				
Demokratik Sol Parti	1	1				
Demokrat Parti	6	6				
Bağımsız	25	25				
Toplam	946	898	17	23	2	6

TBMM Başkanlığına sunulan yazı ve önergeler, Anayasa ve İçtüzükte öngörülen emredici hükümlere uygunluk bakımından TBMM Başkanlığınca yapılan değerlendirme sonucunda işleme alınmakta veya sahibine iade edilmektedir.

Anayasa'nın 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir.*" hükmü çerçevesinde Türkçe dışında başka bir dilde kanun teklifi verilmesi mümkün değildir.

TBMM İçtüzüğü'nün 67'nci maddesinde, kaba ve yaralayıcı ifadeler içeren metinlerin Başkanlıkça kabul edilemeyeceği hükme bağlanmıştır.

TBMM Başkanlığı tarafından Anayasa ve İçtüzük'ün anılan emredici kuralları dikkate alınarak kanun tekliflerinde yer alan hangi ifadelerin hangi kurala aykırı olduğu belirtilmek suretiyle iade işlemleri yapılmaktadır.

Cevap 3. ve 4.- Torba kanun, literatürde genel olarak kabul edilen hali ile birbiri ile ilgisi bulunmayan konularda çok sayıda kanunda değişiklik öngören kanun teklifleri olarak tanımlanabilir. Bu açıdan birden fazla kanunda değişiklik öngörmesine rağmen bir kanun eğer kendi içinde konu bütünlüğü taşıyor ise torba kanun olarak nitelendirilemez. Bu kapsamda torba kanunun değerlendirilmesinde oluşabilecek yorum farklılıklarından dolayı TBMM Başkanlığınca torba kanun istatistikleri tutulmamaktadır. İhtisas komisyonlarınca; 2024 yılı içinde TBMM Başkanlığına sunulan kanun tekliflerinden, esas komisyon olarak 40, tali komisyon olarak 2 kanun teklifini rapora bağlanmıştır.

5.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo 'nun, 2024 yılı içinde TBMM Başkanlığına sunulan yazılı soru önergelerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/21413)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Meclis Başkanı Numan Kurtulmuş** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO
Diyarbakır Milletvekili

2024 Yılı içerisinde:

1. Başkanlığınıza kaç adet soru önergesi verilmiştir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
2. Soru önergelerinin kaç tanesine süresi içerisinde cevap verilmiştir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
3. Soru önergelerinin kaç tanesine süresi geçtikten sonra cevap verilmiştir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
4. Soru önergelerinin kaçının cevaplanmadığı gelen kağıtlarda ilan edilmiştir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
5. Soru önergelerinin kaç tanesinin 15 günlük cevaplanma süresi devam etmektedir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
6. Soru önergelerinden kaç tanesi iade edilmiştir? İade edilen soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
7. İade edilen soru önergelerinin gerekçeleri nelerdir? Soru önergesi iade edilme gerekçeleri hangi kriterlere göre belirlenmektedir?
8. Soru önergelerinden kaç tanesi "kaba ve yaralayıcı" ifade içerdiği için iade edilmiştir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
9. Türkçe dışında bir dille yazıldığı için iade edilen kaç önerge vardır? Bu soru önergelerinin dilleri nelerdir ve siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03- ~~1556628~~
Konu : Soru Önergesi

15.01.2025

Sayın Ceylan AKÇA CUPOLO
Diyarbakır Milletvekili

İlgi : 30.12.2024 tarihli ve 7/21413 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

2024 yılı içinde TBMM Başkanlığına sunulan yazılı soru önergelerine ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1., 2., 3., 4. ve 5.- 2024 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanlığınca işleme alınan yazılı soru önergelerinin önerge sahibi milletvekilinin üyesi olduğu siyasi partilere göre dağılımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Soru Önergesi Sahibi Milletvekillerinin Mensubu Bulundukları Siyasi Parti	İşleme Alınan	Geri Alınan	Süresi İçinde Cevaplanan	Süresi Geçtikten Sonra Cevaplanan	Cevaplanmadığı Gelen Kağıtlarda İlan Edilen	15 Günlük Cevaplanma Süresi Devam Eden
Adalet ve Kalkınma Partisi	29			2	27	
Cumhuriyet Halk Partisi	5500	1	813	2778	1487	421
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi	4918		612	2517	1548	241
Milliyetçi Hareket Partisi	93		22	42	27	2
İYİ Parti	1432		172	670	340	250
Saadet Partisi	394		72	167	145	10
Demokrasi ve Atılım Partisi	418		48	168	149	53
Yeniden Refah Partisi	66		13	23	25	5
Türkiye İşçi Partisi	95		5	46	43	1
Demokrat Parti	79		9	33	33	4
Demokratik Bölgeler Partisi	6		1	4	1	
Demokratik Sol Parti	2					2
Hür Dava Partisi	30		6	10	14	
Emek Partisi	175		17	100	53	5
Bağımsız	110		24	43	38	5
Toplam	13347	1	1814	6603	3930	999

Cevap 6., 7., 8. ve 9.- TBMM Başkanlığına sunulan yazılı soru önergeleri Anayasa ve İçtüzük hükümlerine uygunluk noktasında TBMM Başkanlığınca incelenmekte ve yapılan değerlendirme sonucunda işleme alınarak gelen kâğıtlar listesinde yayımlanmakta veya sahibine iade edilmektedir.

Anayasa'nın 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir.*" hükmü çerçevesinde Türkçe dışında başka bir dilde önerge verilmesi mümkün değildir.

Anayasa'nın 138'inci maddesinin üçüncü fıkrasında "*Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.*" hükmü yer almaktadır.

TBMM İçtüzüğü'nün 67'nci maddesinin ikinci fıkrasında "*Başkanlığa gelen yazı ve önergelerde kaba ve yaralayıcı sözler varsa, Başkan, gereken düzeltmelerin yapılması için, o yazı veya önergeyi sahibine geri verir.*" hükmüne; "Yazılı soru" başlığını taşıyan 96'ncı maddesinde "*Yazılı soru, kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile yazılı olarak cevaplanmak üzere milletvekillerinin,*

Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir. Yazılı soru önergesi, sadece bir milletvekili tarafından imzalanır ve Başkanlığa verilir. Yazılı soru önergelerine belge eklenemez. Başkan, İçtüzük şartlarına uygun gördüğü önergeleri gelen kâğıtlar listesinde yayımlar ve ilgili Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı ile bakanlara gönderir.” kuralına; “Sorulamayacak konular” başlıklı 97’nci maddesinde ise “Aşağıdaki sorular Başkanlıkça kabul edilmez: a) Başka bir kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular; b) Tek amacı istişare sağlamaktan ibaret konular” düzenlemesine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen Anayasa ve İçtüzük hükümleri uyarınca;

- 1) Yazılı soru önergelerinin Türkçe olarak verilmesi (Anayasa madde 3),
- 2) Yazılı soru önergelerinin görülmekte olan bir dava hakkında yargı yetkisinin kullanılmasına müdahale anlamına gelebilecek ifadeler veya sorular içermemesi (Anayasa madde 138),
- 3) Yazılı soru önergelerinin kaba veya yaralayıcı ifadeler içermemesi (İçtüzük madde 67),
- 4) Yazılı soru önergelerinin kısa olması (İçtüzük madde 96),
- 5) Yazılı soru önergelerinin gerekçesiz olması (İçtüzük madde 96),
- 6) Yazılı soru önergelerinde kişisel görüş ileri sürülmemesi (İçtüzük madde 96),
- 7) Yazılı soru önergelerinin kişilik ve özel yaşama ilişkin konular hakkında olmaması (İçtüzük madde 96),
- 8) Yazılı soru önergelerine belge eklenmemesi (İçtüzük madde 96),
- 9) Başka kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular hakkında yazılı soru önergesi verilmemesi (İçtüzük madde 97), ve
- 10) Herhangi bir konuda istişare edilmesi amacıyla yazılı soru önergesi verilmemesi (İçtüzük madde 97) gerekmektedir. TBMM Başkanlığına sunulan yazılı soru önergelerinin söz konusu hususlara uygun olup olmadığının değerlendirilmesi ve uygun bulunmayanların işleme alınmaması (iade edilmesi) yetkisi ise yine TBMM İçtüzüğü hükümleri ile (madde 67 ve 96) TBMM Başkanı’na verilmiştir.

2024 yılı içerisinde TBMM Başkanlığınca iade edilen yazılı soru önergelerinin önerge sahibinin üyesi olduğu siyasi partilere göre dağılımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Soru Önergesi Sahibi Milletvekillerinin Mensubu Bulundukları Siyasi Parti	İade Edilen Önerge Sayısı
Cumhuriyet Halk Partisi	19
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi	91
İYİ Parti	5
Saadet Partisi	2
Demokrat Parti	1
Emek Partisi	7
Türkiye İşçi Partisi	4
Yeniden Refah Partisi	1
Bağımsız	1
Toplam	131